

การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน
ในกรุงเทพมหานคร



นายนนท์ อนันต์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT-COURSE VOCATIONAL
TRAINING IN COMMUNITY COLLEGE IN BANGKOK



Mr. Non Anakkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Non-Formal Education
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายนนท์ อนันต์กุล

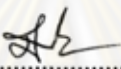
สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

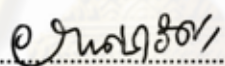
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

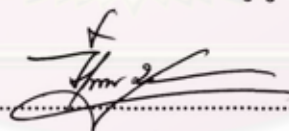
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้


.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)


.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)


.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ยิ่ง กิรติบุรณะ)

นนท์ อนันต์กุล : การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนใน กรุงเทพมหานคร. (PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING IN COMMUNITY COLLEGE IN BANGKOK) อ.ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก : ศศ.คร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา, 303 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้าน หลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน เพื่อเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา และความต้องการในแต่ละด้านตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง และ เปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา และความต้องการในแต่ละด้านของนักศึกษา ตาม เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประเมิน ค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์ ประชากรที่ใช้วิจัยในการทำแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษา ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปี การศึกษา 2553 จำนวน 3,388 คน ครู ผู้สอน จำนวน 163 คน ผู้บริหารจำนวน 10 คน และผู้นำชุมชน ในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 357 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในการทำแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 357 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มี จำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana แล้วกระจายสัดส่วน ครู ผู้สอน จำนวน 115 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana แล้วกระจายสัดส่วน ผู้บริหาร จำนวน 10 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้นำชุมชนในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 188 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana แล้วกระจายสัดส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ \bar{x} , SD., t-test, ANOVA และ Scheffé's test กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครู ผู้สอน จำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหิมะ ผู้บริหาร จำนวน 10 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้นำชุมชนในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบหิมะ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพทางการจัดการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริมก ปัญหาด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน และด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาน้อย ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาปานกลาง ความ ต้องการด้านหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมอยู่ที่ระดับความต้องการปานกลาง ความต้องการด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงานโดยรวมอยู่ที่ระดับความต้องการน้อย การเปรียบเทียบการรับรู้ของจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้นำชุมชน มีการรับรู้น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ ในด้านหลักสูตร การ เปรียบเทียบการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาที่มี อายุแตกต่างกัน มีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษา กลุ่ม อายุ 55 ปี ขึ้นไป มีการรับรู้น้อยกว่านักศึกษากลุ่มอายุอื่นๆ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ นักศึกษาที่มีประเภทวิชาแตกต่างกัน มีการ รับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษากลุ่มประเภทวิชาอุตสาหกรรมกรรม มีการรับรู้น้อยกว่านักศึกษากลุ่มประเภทวิชาอื่นๆ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน

แนวทางในการจัดการฝึกอบรม ด้านหลักสูตร ควรสำรวจความต้องการของนักศึกษา และร่วมมือกับท้องถิ่น และแหล่งอาชีพ ตลอดจนประกอบ การณ์ ปรับปรุงหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้านครู ผู้สอน ควรสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกคนเป็นแบบอย่าง แก่นักศึกษา เขาใจต่อผู้เรียนการสอน พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนโดย ส่งเสริมศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การอบรมความรู้ เป็นต้น ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติ 80% ใช้เทคนิคการสาธิต มีประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมในการประกอบอาชีพ เช่น ทัศนศึกษา ฝึกงาน ออกหน่วยบริการ กิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน การเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ในท้องถิ่น หรือแหล่งอาชีพ มาให้ความรู้ ฯลฯ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เน้นการใช้ สื่อของจริง หุ่นจำลอง มีการบำรุงรักษาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัยทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีจำนวน เพียงพอ โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ และใช้ทรัพยากรในชุมชน มาที่เป็นสื่อ วัสดุอุปกรณ์จัดหาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ฯลฯ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ควรปรับปรุงบริเวณรอบโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย ถูกสุขอนามัย ปกคลุมไม้ให้สวยงาม อาคารเรียน ควรจัดให้กว้างขวาง เป็นระเบียบ จัดการ เรื่อง การระบอบอากาศ แสงสว่าง เสียงรบกวน โรงฝึกงานควรทำให้มี สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสามารถปฏิบัติงาน เหมือนกับสถานประกอบการฯ ด้านการวัด และประเมินผล มีการวัดผลการเรียนรู้โดยเน้นทักษะการปฏิบัติงานในทุกๆบทเรียนย่อย มีการสอบข้อเขียนปลายภาคการศึกษา โดยควรจัดทำข้อสอบมาตรฐาน ควรใช้วิธีที่หลากหลาย และติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนิติ นนท์ อนันต์กุล
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก [Signature]

##5083345627 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORDS : GUIDELINES / ORGANIZING / VOCATIONAL / SHORT COURSE

MR.NON ANAKKUL : PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT COURSE VOCATIONAL TRAINING IN COMMUNITY COLLEGE IN BANGKOK. THESIS ADVISOR : ASST. PROF WIRATHEP PHATHMCHAROENWATTANA, Ph.D., 315 pp.

The objectives of this research were to study state, problems and needs for organizing short vocational training courses to Community College in Bangkok in the aspects of learning curriculum, instructors' ability, study's activity including media and material, learning arena and evaluation toward the perception of learners, instructors, institution management team and community leaders, to compare with the perception in each aspects of different population that varies by genders, ages and a group of learners' subjects, and to propose the essential guidelines for organizing short vocational training courses to Community College in Bangkok. The study methodology is separated into two ways which were launching the questionnaires with 50 questions of checklist style and analysis by using the Linkert's rating scale that representing the reliability at 0.95 points and conducting the interview with the sample groups by using the open-end questions. The analysis of research results was mainly using to be the key reason to support the suggestion guidelines for arranging the short vocational training courses for Community College in Bangkok. The sampling population was included 3,388 students who were currently enrolled in the first semester of the year 2010, 163 instructors, 10 institution management and community leaders. The statistic analysis tools are \bar{x} , SD, t-test, ANOVA and Scheff's Test. Additionally, the interview sampling group was also included 10 instructors, 10 institution management and 10 community leaders who came from different 10 communities.

The research results were shown that there was high demand for short vocational training courses. Besides, there were some little problems in term of instructors' ability, study's activities and learning arena. Additionally, there were moderate problems level that arise from measurement and evaluation. In terms of the need of learning curriculum and learning evaluation was shown in the moderate level. Also, there were low level of need that concerned about number of instructors, learning activities including media and material and place of study. The perception of sample group also varies which can be analyzed. It can be concluded that different sample groups had different level of perception as it was shown from the statistic value at 0.05 points such as community leaders have low level of perception comparing to the others. Moreover, different learners' gender is not affect from the statistic value at 0.05 points. On the other hand, different learners' age has different level of perception as it was shown from the statistic value at 0.05 points. For example, learners who aged 55 years and over have low level of perception comparing to the others who has age below 55 years old. Lastly, different academic knowledge backgrounds of learner have different level of perception such as learners who have an industrial academic background have the lower perception level.

Therefore, there were some recommendations provided as the guidelines for organizing the short vocational training courses. Firstly, it was necessary to survey the demand of short training course in cooperate with the community and private organization to fulfill the learners' need. Secondly, it is essential to develop instructors' skill to assure that they have high potential teaching ability by further their education and send them to attend the significant training course. Third, it should emphasize on practical learning activities in several experience such as field trip and student internship. Forth, it should use high technology learning media and material in order to ensure the understanding of learners. Fifth, the learning arena or training place should comfortable and hygiene. Lastly, it is important that learning measurement and evaluation must be conducted regularly and have high standard to substantiate the learners' skill.

Department : Educational Policy, Management,
and Leadership

Student's Signature... Non Anakkul

Advisor's Signature... Wiratthep P. Charonwattana

Field of Study : Non-Formal Education

Academic Year : 2010

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหลาย ๆ ท่าน ผู้เขียนขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล ประธานกรรมการ และ ดร.ยิ่ง กิรติบุรณะ กรรมการ และกรรมการทุกท่านที่กรุณาแนะนำและตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ท่านสละเวลาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของเครื่องมือในการวิจัยอีก 3 ท่าน คือ ดร.ปาน กิมปี ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนรองศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรกุล ผู้เชี่ยวชาญการวิจัย และ อาจารย์ วัชรិ เพชรคง ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครู ผู้สอน เจ้าหน้าที่สำนักงานวิทยาลัยชุมชน ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานครทั้ง 10 แห่ง และผู้นำชุมชนทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะ และให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ ปริญญาโทร่วมรุ่น และรุ่นพี่ทุกคน ตลอดจนผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด และทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามทั้งหมดในที่นี้ คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่ บิดา มารดาผู้ให้ชีวิต ให้การดูแลอบรมสั่งสอน เป็นกำลังใจและสนับสนุนการศึกษามาโดยตลอด พร้อมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้มาจนถึงปัจจุบัน จนทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ถ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	11
สมมติฐานของการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	12
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ตอนที่ 1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	18
1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน	18
1.2 ประเภทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน	20
1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	23
1.4 หลักการการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน	24
ตอนที่ 2 การอบรมวิชาชีพพระยะสัน.....	26
2.1 ประเภทของการอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	26
2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	27
2.3 หลักการการอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	29
2.4 หน่วยงานที่ให้บริการการจัดการฝึกอาชีพพระยะสัน.....	29
2.5 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ...	32
2.5.1 หลักสูตร.....	35
2.5.2 ผู้สอน	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.3 กิจกรรมการเรียนการสอน.....	43
2.5.4 สื่อ วัสดุอุปกรณ์	55
2.5.5 สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	60
2.5.6 การวัด และการประเมินผล	65
ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	69
3.1 ความหมายของความต้องการ	69
3.2 วิธีศึกษาความต้องการ	71
3.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ	72
3.3.1 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow.....	72
3.3.2 ทฤษฎี 2 ปัจจัยของ Herzberg	73
3.3.3 ทฤษฎี ERG ของ Alderfer.....	74
3.3.4 ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหาของ Mc Celland.....	75
ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาอบรม	76
4.1 ความหมายของการจัดการศึกษาอบรม.....	76
4.2 หลักการจัดการศึกษาอบรม.....	77
4.3 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.....	79
ตอนที่ 5 วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	83
5.1 ประวัติการก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน.....	83
5.2 ปรัชญาวิทยาลัยชุมชน	84
5.3 นโยบายหลักของวิทยาลัยชุมชน	84
5.4 ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยชุมชน.....	85
5.5 หลักการวิทยาลัยชุมชน.....	85
5.6 พันธกิจวิทยาลัยชุมชน	86
5.7 ขอบข่ายการบริหารงาน โรงเรียนฝักอาชีพกรุงเทพมหานคร.....	89
5.8 การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น	92
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ	99
ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	101
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	104
2. การกำหนดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	104
2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถาม	104
2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา.....	104
2.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน	106
2.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร	107
2.1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน.....	107
2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	108
2.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน	108
2.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร	108
2.2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน.....	108
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	108
3.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
3.1.1 ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	108
3.1.2 ลักษณะแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	110
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
3.2.1 การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	110
3.2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	111
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	111
4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม	111
4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์	112
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	112
5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์.....	113

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	114
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	115
1.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา.....	115
1.2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน	119
1.3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร	121
1.4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้นำ ชุมชน	123
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษา อบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร...	126
2.1 สภาพในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร	126
2.2 ปัญหาในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร.....	143
2.3 ความต้องการในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร.....	161
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความ ต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการ รับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	178
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความ ต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการ รับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการ ฝึกอบรม.....	185
4.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	185

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามอายุ.....	187
4.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม	194
ตอนที่ 5 การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	202
5.1 ด้านหลักสูตร	202
5.2 ด้านครู ผู้สอน	204
5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	206
5.4 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์.....	208
5.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	210
5.6 ด้านการวัด และประเมินผล.....	211
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	214
สรุปผลการวิจัย	215
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	215
1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา	215
1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู	216
1.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร	216
1.4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน.....	216
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	217
2.1 สภาพในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	217
2.2 ปัญหาในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	219

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 ความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร.....	220
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และ ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	223
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความ ต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ ของนักศึกษาจำแนกตาม เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการ ฝึกอบรม	223
4.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	223
4.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามอายุ.....	223
4.3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะ สัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาระหว่างประเภทวิชาที่เข้ารับการ อบรม	224
ตอนที่ 5 สรุปแนวทางการจัดการฝึกอบรมทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตร หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร	224
5.1 ด้านหลักสูตร.....	224
5.2 ด้านครู ผู้สอน.....	225
5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	226
5.4 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์.....	227
5.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	228
5.6 ด้านการวัด และประเมินผล.....	229
อภิปรายผล	230

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1. การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง..	230
2. การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม เพศ อายุ และ ประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม	231
2.1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	231
2.2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามอายุ.....	231
2.3 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการ ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชาที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรม.....	232
3. แนวทางในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน	232
3.1 ด้านหลักสูตร.....	232
3.2 ด้านครู ผู้สอน.....	234
3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	235
3.4 ด้านสื่อ การเรียนการสอน.....	237
3.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน.....	238
3.6 ด้านการวัด และประเมินผล.....	239
ข้อเสนอแนะ.....	241
รายการอ้างอิง	243
ภาคผนวก	261
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	262
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	278
ภาคผนวก ค หนังสือรายการขอความร่วมมือ.....	281
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	303

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรนักศึกษา	105
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา.....	106
3 จำนวนประชากรครู ผู้สอน	106
4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน.....	107
5 จำนวนประชากรผู้นำชุมชน	107
6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน	108
7 ความหมายของระดับคะแนน	109
8 ค่าประสิทธิแอลฟา (α -coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ	109
9 ความหมายของระดับค่าเฉลี่ย	113
10 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา.....	115
11 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู	119
12 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร	121
13 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน	123
14 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการ รับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	126
15 ระดับสภาพ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครู ผู้สอน ตามการ รับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	129
16 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ตามตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน.....	132
17 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน.....	135
18 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	137
19 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และ ประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	143
21	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครู ผู้สอน ตามการรับรู้ ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	146
22	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	149
23	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตาม การรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	152
24	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และ ฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	155
25	ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	158
26	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการ รับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	161
27	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครู ผู้สอน ตามการ รับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	164
28	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	167
29	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการ สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	170
30	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	173
31	ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และ ประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน	176
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05	179

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33	182
การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบ พหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05	
34	186
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนก ตามเพศ โดย การวิเคราะห์ Independent Samples t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05.....	
35	188
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการ จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05.....	
36	191
การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffefe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95	
37	195
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม ประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05	
38	198
การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffefe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05	

สารบัญภาพ

รูปที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร	35
2	การเปรียบเทียบระหว่างความต้องการ 4 ทฤษฎี.....	76
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	103



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชาติ โดยการศึกษาเป็นฐานสำคัญในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของทรัพยากรมนุษย์ ก่อนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในสาขาอาชีพต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์กันแล้วว่า ประเทศใดที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมสนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างดี คนเป็นปัจจัยของการพัฒนา และหน้าที่โดยตรงของการศึกษาต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจก็คือ การฝึกฝนคนให้มีความรู้ ความชำนาญเพื่อสร้างกำลังคนให้มีฝีมือสำหรับการประกอบการผลิตในสาขาอาชีพต่างๆ ใน ระบบเศรษฐกิจ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2532)

ในช่วงปี พ.ศ. 2540 สภาพเศรษฐกิจไทยต้องประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานภาครัฐบาล ให้ความสนใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มากกว่าการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนฝึกออาชีพ ได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการเพิ่มโอกาสการจ้างงานให้แก่ผู้ตกงาน และว่างงานให้ชีวิตของคนในชุมชนกลับสู่ภาวะปกติ และสามารถเพิ่มคุณค่าทางเศรษฐกิจในตัวบุคคลมากขึ้น

โรงเรียนฝึกออาชีพ สังกัดฝ่ายการศึกษาอาชีพ กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานที่ดูแล และจัดตั้งโครงการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปซึ่งกำลังว่างงาน หรือต้องการฝึกออาชีพได้เรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ ทางด้านวิชาชีพ รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพิ่มเติมรายได้ให้แก่ครอบครัว พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวอีกทางหนึ่ง ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งไปสอดคล้องกับแนวพระราชดำริเรื่องการดำรงชีวิตอยู่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเมื่อสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ชุมชนจะมีความพร้อมเพียงพอสำหรับนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป (วิษณุ ลีนะวงศ์, 2547)

คุณภาพประชากรเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโดยยึดหลัก “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” เป็นการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในทุกระดับเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีคนเป็น

ศูนย์กลางอย่างแท้จริงเป้าหมายหลักคือ “การแก้ไขความยากจน” และได้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมต่อโลกยุคใหม่การเปลี่ยนแปลงสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและการเมืองซึ่งผู้ดูแลข้อมูลข่าวสารมนุษย์สามารถติดต่อสื่อสาร ศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย เป็นยุคโลกไร้พรมแดนจึงมีความสำคัญเพราะจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิรูปการศึกษาจึงกลายเป็นวาระสำคัญแห่งชาติที่ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันเป็นที่มาของการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยระบุไว้ชัดเจนว่า “รัฐต้องจัดการการศึกษาระบบและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาระบบให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม... และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาระบบขององค์การวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544 อ้างถึงใน สุวรรณรัตน์ รัตนรอด, 2547)

เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้ และทักษะที่เรียนจากกระบวนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต โดยลักษณะของกระบวนการเรียนรู้นั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการกำหนดเนื้อหาสาระ และจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนากระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา รวมทั้งให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการฝึกปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 อ้างถึงใน สุวรรณรัตน์ รัตนรอด, 2547)

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญที่กล่าวมาในเบื้องต้น กรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาสังคม ในช่วงแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 พ.ศ. 2549 ไว้ที่การมุ่งปฏิรูปการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง จัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและความต้องการของประชาชน ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษาที่มีมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนและประชาชนในกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ประชาชนและผู้ด้อยโอกาสในกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเปิด

โอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกในทุกระดับการศึกษาได้มากขึ้น เพื่อยกระดับโรงเรียนฝึกออาชีพของ กรุงเทพมหานคร เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษา (สำนักพัฒนาชุมชน, 2545 อ้างถึงใน จันทรา เลิศแก้วศรี, 2551)

โดยในปี พ.ศ. 2546 กรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการที่ประชาชนว่างงานและไม่มีโอกาสทางการศึกษา ทั้งประชาชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งแรงงานที่อพยพเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครได้อนุมัติโครงการให้จัดตั้งโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครเป็นวิทยาลัยชุมชน ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจนถึงระดับอนุปริญญา เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเปิดสอนนอกเวลาราชการ และวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งให้เป็นวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2546 (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, 2546)

โดยจะเกิดผลดีต่อบุคคล สังคม และต่อประเทศชาติ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อของการขยายโอกาสทางการศึกษา และโอกาสในการพัฒนาทักษะและศักยภาพ ทั้งในด้านวิชาการ ด้านอาชีพให้กับกลุ่มบุคคลทุกเพศทุกวัย ซึ่งผลที่ประชาชนได้รับคือการพัฒนางานและพัฒนาอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองและท้องถิ่นตลอดไป ซึ่งวิทยาลัยชุมชนมีภารกิจหลักคือ (สำนักงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, 2546)

1. ให้การศึกษาคุณภาพในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับหลักสูตรระดับอนุปริญญา และเพื่อถ่ายโอนไปศึกษาต่อในระดับปริญญา
2. ให้การศึกษาและฝึกอบรมสาขาอาชีพในระดับอนุปริญญา
3. ให้การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเพิ่มทักษะอาชีพ ทักษะงาน และทักษะชีวิตแก่บุคคลทั่วไป

การจัดทำหลักสูตรระยะสั้น เป็นภารกิจสำคัญของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเน้นนโยบายจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะและฝีมือแรงงานให้มีโอกาสทำงานมากขึ้น สอดคล้องกับ Myer (1964) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ความชำนาญในการทำงาน (skill) และความสามารถ (capacity) ของบุคคลทั้งหมดให้สังคมใดสังคมหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเป็นภารกิจของวิทยาลัยชุมชนที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นหลักสูตรระยะสั้นเป็นหลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาไม่มาก และบริหารเบ็ดเสร็จในหลักสูตรเองสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

หน่วยงานจากสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมการจัดการศึกษา คือ สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน มีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นให้มีลักษณะและรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับ ลักษณะและสภาพความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน, 2545)

1. จัดการศึกษาเพื่อการเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพ หรือ
2. จัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระ หรือ
3. จัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน และความต้องการของท้องถิ่น หรือ
4. จัดการศึกษาเพื่อการศึกษาคู่เนื่องแบบสะสม

หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร มี 10 แห่ง (สำนักส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน, 2545) ได้แก่

1. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1)
2. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)
3. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก)
4. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่)
5. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (อาทร สังฆะวัตนะ)
6. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (หลวงพ่อกวีศักดิ์ ชุติณฺโฑ อนุถัมภ์)
7. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (คลองเตย)
8. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ม้วน บำรุงศิลป์)
9. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (หนองจอก)
10. โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (กาญจนสิงห์หาสน์ อนุถัมภ์)

โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้น 60-150 ชั่วโมง (สำนักส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน, 2545) โดยจำแนกเป็น 4 ประเภทวิชาดังนี้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

- | | |
|----------------------------------|-----------------------|
| - วิชาช่างวิทยุ เครื่องเสียง | - วิชาช่างโทรทัศน์ |
| - วิชาช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ | - วิชาช่างไฟฟ้า |
| - วิชาช่างทำความเย็นและปรับอากาศ | - วิชาช่างเครื่องยนต์ |
| - วิชาช่างจักรยานยนต์ | - วิชาเจียรระโนพลอย |
| - วิชาช่างวิเคราะห์อัญมณีพลอย | |

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- วิชาโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- วิชาอินเทอร์เน็ต
- วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- วิชาซ่อมคอมพิวเตอร์

3. ประเภทวิชาคหกรรม

- วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า
- วิชาช่างเสริมสวย
- วิชาอาหารและโภชนาการ
- วิชาช่างตัดผมชาย
- วิชาวาดแผนไทย
- วิชาศิลปประดิษฐ์

4. ประเภทวิชาศิลปกรรม

- วิชาศิลปประยุกต์
- วิชาลีลาศ
- วิชาครุศึกษาศิลป์

โดยเปิดสอนปีละ 5 รอบ โดยมีรอบที่เปิดสอนดังนี้

- เดือน พฤษภาคม ถึง มิถุนายน
- เดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม
- เดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน
- เดือน ธันวาคม ถึง มกราคม
- เดือน กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม

จากการที่วิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านมาได้เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น และมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรตั้งที่ได้กล่าวมา โดยในปี พ.ศ. 2551 ประชากรในกรุงเทพมหานคร มีการทำงานดังนี้ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 5,675,267 คน ประกอบด้วย ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 4,005,732 คน ผู้มีงานทำ 3,946,909 คน ผู้ว่างงาน 56,821 คน ผู้ที่รอฤดูกาล 2,001 คน ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน 1,669,534 คน โดย อัตราการว่างงาน 1.4

โดย ผู้ว่างงานเฉลี่ย แบ่งตามประเภทอาชีพที่เคยทำ ดังนี้ การค้าขาย 10,443 การบริการ 6,966 การเกษตร 8713 รวม 26,122 (หน่วย: พันคน) และ แบ่งตามระดับการศึกษา ดังนี้ ไม่มี การศึกษา 0.12 ต่ำกว่าประถมศึกษา 1.20 ประถมศึกษา 5.85 มัธยมศึกษาตอนต้น 8.82 มัธยมศึกษา ตอนปลาย สายสามัญ 5.20 สายอาชีวศึกษา 4.35 อุดมการศึกษา สายวิชาการ 23.67 สายวิชาชีพ 4.12 สายวิชาการศึกษา 0.95 ไม่ทราบ 0.32 รวม 55.8 (หน่วย: พันคน) (สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงาน สถิติแห่งชาติ, 2551)

ซึ่งเป็นประชากรที่ว่างงาน การจัดการศึกษาจะสามารถช่วยให้ประชากรมีงานทำได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอบรมที่หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครซึ่งปัจจุบันปรับสภาพเป็นวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร ไว้ดังนี้

วินัย นิ่มอนงค์ (2545) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า 1.) ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นในภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2.) ด้านหลักสูตรข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสูงสุดคือ จุดประสงค์ของหลักสูตรเน้นการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะต่อนักศึกษา 3.) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย 4.) ด้านอาจารย์ผู้สอนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสูงสุดคือข้ออาจารย์ผู้สอนควบคุมนักศึกษาอย่างใกล้ชิดขณะทำการฝึกปฏิบัติ 5.) ด้านนักศึกษาข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ข้อนักศึกษาที่เข้าเรียนมีความชอบและสนใจวิชาชีพที่เรียน 6.) ด้านการวัดผลประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ ข้อมีการทดสอบทักษะนักศึกษาในวิชาชีพภาคปฏิบัติทุกครั้งที่จบบทเรียนรายวิชาย่อย ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

วุฒิชัย วัชวุฒิ (2548) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัยชุมชนหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง1 และดินแดง2) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้น มีสัดส่วนประเภทวิชาและเพศ ใกล้เคียงกัน ประมาณ 1 ใน 3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ขณะที่ 2 ใน 5 มีอายุระหว่าง 25-34 ปีและมีอาชีพรับจ้าง 2) ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นประเภทวิชาอุตสาหกรรมและประเภทวิชาคหกรรม ศิลป์ และอื่นๆ มีความพึงพอใจในด้านผู้สอน วิธีการสอน หลักสูตร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และการนำความรู้ไปประกอบอาชีพในระดับมาก 3) ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นประเภทวิชาอุตสาหกรรมและประเภทวิชาคหกรรม ศิลป์ และอื่นๆ มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านอาคารสถานที่ ที่ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นประเภทวิชาคหกรรม ศิลป์ และอื่นๆ มีระดับความพึงพอใจมากกว่าประเภทวิชาอุตสาหกรรม

สำนักพัฒนาสังคม (2549) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานของโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครนั้นยังไม่มีมีการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ และผู้บริหารมีพฤติกรรมที่มุ่งยึดกับกฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ มากกว่าที่จะมุ่งความสำเร็จของงาน อันก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมในระบบบริหารงาน มีปัญหาในเรื่องการยึดถือความสัมพันธส่วนตัวมากกว่าหลักการหรือ

เหตุผล จึงทำให้การบริหารงานไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น จำนวนผู้เรียนสมัครเข้าเรียน และผู้สนใจเรียนในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และไม่ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ คือในบางรายวิชาที่มีผู้สมัครเรียนและผู้สนใจเข้าเรียนลดลงโดยไม่ทราบสาเหตุ ระหว่างที่ทำการเรียนการสอนอยู่นั้น มีนักศึกษาลาออกกลางคัน ในระหว่างกลางภาคเรียนและไม่จบการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียน โรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร ต่ำกว่าเกณฑ์ และไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ผู้เรียนที่เรียนจบหลักสูตรแล้วไม่เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ บริษัท และห้างร้าน

นอกจากนี้การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของหน่วยงานอื่นๆนอกเหนือจากวิทยาลัยชุมชน ยังมีแนวทางการจัดที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

กฤตกร กล่อมจิต และคนอื่น ๆ (2529) ได้ทำการศึกษาคำนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ของนักศึกษาวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ของศูนย์การศึกษา จังหวัด 11 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในศูนย์ฯ และนอกศูนย์ฯ ได้ผลสรุปว่า

1. ความมั่นใจที่จะนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์และประกอบอาชีพ พบว่านักศึกษาในศูนย์ฯ และนอกศูนย์ฯ ให้เหตุผลไม่ต่างกัน คือมีความมั่นใจพอสมควร

2. ความสามารถในการนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์ นักศึกษาในศูนย์ฯ และนอกศูนย์ฯ สามารถนำวิชาชีพไปใช้ประกอบอาชีพหลัก และอาชีพรองมีอัตราส่วนแตกต่างกัน

3. ผลจากการนำวิชาชีพที่เรียนแล้วไปใช้ พบว่า นักศึกษาในศูนย์ฯ และนอกศูนย์ฯ ให้เหตุผลไม่แตกต่าง คือประหยัดรายจ่ายและรายได้เพิ่มขึ้นปานกลาง

4. ปัญหาในการนำวิชาชีพไปใช้

4.1 นักศึกษาไม่มั่นใจตนเองว่า จะนำวิชาชีพที่เรียนแล้วไปใช้ประโยชน์และประกอบอาชีพได้ เพราะรู้แต่ปฏิบัติไม่ได้ เนื่องจากได้ฝึกปฏิบัติน้อยในขณะที่เรียนและมีเวลาเรียนน้อย

4.2 นักศึกษาในศูนย์ฯ และนอกศูนย์ฯ บางส่วนไม่สามารถนำวิชาชีพที่เรียนแล้วไปประกอบอาชีพหลัก และอาชีพรองได้ เพราะไม่มีทุน ขาดความชำนาญ ขาดผู้ว่าจ้างและหางานทำไม่ได้

จรัสศักดิ์ พลรัตนานาสิทธิ์ (2529) สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัญหาสำคัญด้านการเรียนการสอน คือ หลักสูตรกำหนดเวลาเรียนภาคปฏิบัติน้อยเกินไป อุปกรณ์และวัสดุฝึกไม่เพียงพอ และครูผู้สอนขาดความเป็นกันเองตามลำดับ

สายสุรี จุติกุล และคนอื่นๆ (2530) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการจัดการฝึกอาชีพพระยะสั้นพบว่า หลักสูตรของการฝึกอาชีพพระยะสั้นขาดความต่อเนื่อง และขาดการจัดหลักสูตรให้เป็นขั้นตอนตามระดับความก้าวหน้า ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมไม่สามารถเห็นภาพรวมหรือความก้าวหน้าของอาชีพได้ นอกจากนี้บางหลักสูตรก็ครอบคลุมสาระเนื้อหากว้างขวางเกินไป ทำให้ผู้รับการอบรมขาดทักษะอาชีพนั้นๆ หรือไม่สามารถมีทักษะในอาชีพนั้นๆพอที่จะมีงานทำได้

มนัส ศรีกัลยา (2533) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ในด้านตัวผู้เรียน ด้านหลักสูตรและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมีปัญหามาก ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหาหน่อย

ด้านตัวผู้เรียนนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องเขียน-อ่านหนังสือไม่คล่อง ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงสุดในเรื่องเนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาสูงสุดในเรื่องวัสดุอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติเก่าและล้าสมัย ด้านครูผู้สอนนักศึกษามีปัญหาสูงสุดในเรื่องครูไม่เข้าใจในตัวนักศึกษา

นักศึกษาที่เรียนรอบค้ำมีปัญหา รongลงมาคือนักศึกษารอบบ่ามีปัญหา มากกว่านักศึกษาที่เรียนรอบเช้า

นักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรมมีปัญหาเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน โดยนักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรมและคณะวิชาคหกรรมมีปัญหา มากกว่าคณะวิชาพาณิชยกรรม ส่วนด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน หลักสูตรนักศึกษาคณะวิชาอุตสาหกรรม คณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพาณิชยกรรมมีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

นักศึกษาที่มีระดับอายุ 21-25 ปี และนักศึกษาอายุ 26 ปี ขึ้นไปมีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษาระดับอายุ 15-20 ปี ส่วนด้านครูผู้สอน หลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกนักศึกษามีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น พบว่า ด้านตัวผู้เรียนมีปัญหาสูงสุดในเรื่องไม่มีเวลาฝึกทบทวนการเรียนที่บ้าน ด้านครูผู้สอนมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ครูให้รายละเอียดในบทเรียนไม่ชัดเจน เช่น เทคนิคการสอน เคล็ดลับต่างๆ ด้านหลักสูตรมีปัญหาสูงสุดในเรื่องนักศึกษาไม่มีโอกาสไปทัศนศึกษาออกสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีปัญหาสูงสุดในเรื่อง ไม่มีตู้รับฝากอุปกรณ์การเรียนในแต่ละห้อง แต่เมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำมากอาจถือได้ว่าไม่มีปัญหา

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเพิ่งเปลี่ยนสถานภาพจากโรงเรียนฝึกอาชีพเป็นวิทยาลัยชุมชน และการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของสถาบันการศึกษาอื่นๆ ยังมีสภาพที่เป็นปัญหาอยู่ ซึ่งมีการรับรู้แตกต่างกันในแต่ละสถานภาพของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน จากการศึกษารายการประกอบในการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นซึ่ง (วินัย สายหงส์, 2528) ที่มีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยป้อนการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การควบคุมและการตรวจสอบ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน นอกจากนั้น การกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของของ วัลลีย์ เปรมย์เสฐียร (2536) และ กิจจา เวศประทุม (2540) ซึ่งกล่าวไว้คล้ายกัน อาจสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัด และการประเมินผล

จากการศึกษางานวิจัยโดยมีผู้ทำการวิจัย โดยเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน และการรับรู้ของนักศึกษา เช่น เพศ อายุ ประเภทวิชา ฯลฯ พบว่า ยังมีการรับรู้แตกต่างกัน โดย จากการศึกษารายการงานวิจัย สรุปได้ว่า สอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการสิริวรรณ และคณะ (2545 อ้างถึงใน ธนัทภัทร ปาณิกายุจน์, 2548) ซึ่งกล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีปัจจัยทำให้เกิดความต้อการแตกต่างกัน ซึ่งรวมถึงในด้านปัจจัยในการจัดการเรียนการสอน ในด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัย จึงต้องการเปรียบเทียบการรับรู้สภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น ในเรื่องสถานภาพที่แตกต่างกันของนักศึกษา ใน ด้านเพศ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2525) กล่าวว่า เพศชาย มีความมั่นคง สงบ รอบคอบ มีร่างกายที่แข็งแรง ค่อนข้างมีความถนัดทางช่างอุตสาหกรรม การเรียนการสอน ภาคนปฏิบัติ การไปศึกษาดูงาน หรือการฝึกงานในสถานประกอบการ มากกว่าเพศหญิง ในด้านอายุ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538) กล่าวว่า ผู้ใหญ่สามารถที่จะรับผิดชอบ เคารพตนเอง และได้ประสบความสำเร็จมากมาย ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้เร็ว หากได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยเฉพาะการ

ปฏิบัติ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี เมื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ควรให้เวลาอย่างเพียงพอ ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถเห็นถึงก้าวหน้า มีความไว้วางใจ ผู้ใหญ่ ต้องการได้รับการยกย่อง การหลงลืมของผู้ใหญ่ อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังการอบรม ทุกสิ่งทุกอย่างอาจง่ายต่อการเรียนรู้ ถ้าหากการกระทำนั้นหรือสิ่งนั้นไม่ขัดกับสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้ หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อน ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่อยู่วัยทำงาน มีความสามารถที่จะเรียนรู้มีประสบการณ์มาก จึงมีความคาดหวังในการเรียนสูง แต่เนื่องจากมีภาระในการทำงานจึงมีความพึงพอใจน้อยกว่าผู้อายุน้อย ในด้านประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม ในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม นักศึกษา ต้องการสื่อและกิจกรรม มากๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย วัชวุฒิ (2546) พบว่า นักศึกษา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีความพึงพอใจด้านสถานที่น้อยกว่านักศึกษาประเภทวิชาอื่นๆ อาจเป็นเพราะ สภาพของอาคารที่จัดการเรียนการสอนของประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการใช้งานมาเป็นระยะเวลานานและยังมิได้มีการปรับปรุงและลักษณะภายในอาคาร ในอดีตเคยใช้จัดเป็นสถานศึกษาสายสามัญเป็นส่วนใหญ่

ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยศึกษา สภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัด และการประเมินผล เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน และ เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มี เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการอบรมแตกต่างกัน และสัมภาษณ์ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร ของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพทั้ง 10 แห่ง แล้วนำผลที่ได้มานำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในการจัดการฝึกอบรม วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบข้อมูลต่างๆ นำไปพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการจัดการฝึกอบรม และนำไปใช้เป็นแนวทางที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพแรงงานที่มีฝีมือ ทั้งของวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีหลายอย่าง ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนตามบริบทของแต่ละแห่ง แต่ยังคงมีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และนำไปใช้ในชีวิต ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ระหว่าง เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

4. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีหลายอย่าง ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอก ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนตามบริบทของแต่ละแห่ง ผู้วิจัยจึงสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำ

ชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผลมีความแตกต่างกัน

2. สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษา ระหว่าง เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา :

ประกอบด้วย นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ดินแดง 1 ดินแดง 2 บางรัก บ่อนไก่ อาหารสังฆะวัฒนะ หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุติณฺโธ อุปถัมภ์ คลองเตย ม้วนบำรุงศิลป์ หนองจอก กาญจนสิงหาสน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

นักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 3,388 คน ครู ผู้สอน จำนวน 163 คน ผู้บริหารจำนวน 10 คน และผู้นำชุมชน ในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 357 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในการทำแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 357 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana (Taro Yamana, 1970) แล้วกระจายสัดส่วน (นิยม ปุราคำ, 2524) ครู ผู้สอน จำนวน 115 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana (Taro Yamana, 1970) แล้วกระจายสัดส่วน (นิยม ปุราคำ, 2524) ผู้บริหาร จำนวน 10 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) และผู้นำชุมชนในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 188 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน โดยวิธีของ Taro Yamana (Taro Yamana, 1970) แล้วกระจายสัดส่วน (นิยม ปุราคำ, 2524)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครู ผู้สอน จำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหิมะ(Snow ball) (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ผู้บริหาร จำนวน 10 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) และผู้นำชุมชนในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง จำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหิมะ(Snow ball) (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550)

2. ประเด็นที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ และนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน โดยประกอบด้วยประเด็นหลัก 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้ คือ

- 2.1 ด้านหลักสูตร
- 2.3 ด้านครู ผู้สอน
- 2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 2.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน
- 2.6 ด้านการวัด และประเมินผล

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- นักศึกษา
- ครู ผู้สอน
- ผู้บริหาร
- ผู้นำชุมชน

3.1.2 สถานภาพของนักศึกษา ในด้านต่างๆ ได้แก่

- เพศ
- อายุ
- ประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

3.2 ตัวแปรตาม สภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิทยาลัยชุมชน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่นระดับอนุปริญญาที่จัดการศึกษา และฝึกอบรมในหลักสูตรและสาขาวิชาชีพที่สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของ ชุมชนเน้นความหลากหลายทั้งประเภทวิชาและวิธีการจัดการศึกษา เปิดโอกาสอย่างกว้างขวางแก่ ผู้เรียนเพื่อการนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง คือ ดินแดง 1 ดินแดง 2 บางรัก บ่อนไก่ อุทรสังฆะวัฒนะ หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ คลองเตย ม้วน บำรุงศิลป์ นองจอก กาญจนสิงหาสน์ อุปถัมภ์

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หมายถึง หลักสูตรระยะสั้น มีลักษณะที่จบในตัว สามารถยึดหยุ่นได้ตามความต้องการของท้องถิ่น ใช้เวลาทั้งหมดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในอาชีพเฉพาะด้านคหกรรมศาสตร์ ที่เปิดสอนใน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

การจัดการฝึกอบรม หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนการสอนใน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยชุมชน หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

ครู ผู้สอน หมายถึง ครู ผู้สอน รายวิชาต่างๆซึ่งจัดการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกออาชีพ ซึ่งจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง

ผู้นำชุมชน หมายถึง ประธานชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตพื้นที่ที่ตั้งของหน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง

สภาพการฝึกอบรม หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล

ปัญหาการฝึกอบรม หมายถึง อุปสรรค หรือข้อจำกัดต่างๆที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล

ความต้องการฝึกอบรม หมายถึง ความประสงค์ให้เป็นไปในอนาคตเกี่ยวกับความการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางการจัดการฝึกอบรม หมายถึง วิธีการในการดำเนินงานในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงานและ ด้านการวัดและประเมินผล

หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างของเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษามีความรู้จนได้รับประกาศนียบัตร ตลอดจนการกิจกรรมการเรียนการสอนและประสบการณ์ในการเรียนการสอน

ครู ผู้สอน หมายถึง ครูมีวุฒิหรือ ทำหน้าที่สอนวิชาที่มีเนื้อหาสาระที่ความยากและต้องใช้หลักการที่ถูกต้อง ตลอดจนครูผู้ชำนาญ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและอาชีพเฉพาะอย่างผ่านการคัดเลือก และการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ผู้ช่วยสอนวิชาชีพทั่ว ๆ ไปตามความต้องการของท้องถิ่น

กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการอบรมสั่งสอนนักเรียนตามสถานศึกษาทั่วไปการจัดสภาพการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ได้โดยการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน

สื่อ วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ซึ่งเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนดีขึ้น

สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน หมายถึง อาคาร ห้องเรียน โรงฝึกงาน ตลอดจนพื้นที่โดยรอบในสถานศึกษา

การวัด และประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมหลักฐานสำหรับการตัดสินใจ การชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่างผล หรือการปฏิบัติกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และกระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจโดยคำนึงถึงคุณค่าต่าง ๆ ที่ทำการวัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูล สภาพ ปัญหา ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ที่ใช้สอน และฝึกงาน และ ด้านการวัด และประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมเพื่อลดปัญหา ตอบสนองความต้องการ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกอบรม

2. แนวทางจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรม เพื่อการพัฒนาการฝึกอบรม

3. ข้อมูล สภาพ ปัญหา ความต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้สอน และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้าน ครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละสถานภาพ

4. ข้อมูล สภาพ ปัญหา ความต้องการ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ระหว่างเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ที่ใช้สอน และฝึกงาน และ ด้านการวัด และประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมเพื่อลดปัญหา ตอบสนองกับคุณลักษณะที่แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นการศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

- 1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.2 ประเภทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
- 1.4 หลักการและเหตุผลการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 2 การอบรมวิชาชีพพระยะสัน

- 2.1 ประเภทของการอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
- 2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
- 2.3 หน่วยงานที่ให้บริการการจัดการฝึกอาชีพพระยะสัน
- 2.4 หลักการอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
- 2.4 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
 - 2.4.1 หลักสูตร
 - 2.4.2 ครู ผู้สอน
 - 2.4.3 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.4.4 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
 - 2.4.5 สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน
 - 2.4.6 การวัด และการประเมินผล

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

- 3.1 ความหมายของความต้องการ
- 3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

ตอนที่ 4 หลักการจัดการฝึกอบรม

- 4.1 ความหมายของการจัดการศึกษาอบรม
- 4.2 หลักการจัดการศึกษาอบรม
- 4.3 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ตอนที่ 5 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

- 5.1 ประวัติการก่อตั้งนโยบายวิทยาลัยชุมชน
- 5.2 การบริหารวิทยาลัยชุมชน
- 5.3 ปรัชญาวิทยาลัยชุมชน
- 5.4 นโยบายหลักของวิทยาลัยชุมชน
- 5.5 ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยชุมชน
- 5.6 หลักการวิทยาลัยชุมชน
- 5.7 พันธกิจวิทยาลัยชุมชน
- 5.8 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนฝึกออาชีพ
- 5.9 การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยในประเทศ
- 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดงานวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

Coombs (1985) การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาทุกประเภทที่จัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติ จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางการเรียนรู้ ตามความสนใจ อาจเป็นกิจกรรมที่เสริมหรือต่อเนื่องกับกิจกรรมการศึกษาในโรงเรียน หรือจัดขึ้นเพื่อเป็นตัวเลือก หรือจัดขึ้นเพื่อทดแทนกับการเรียนการสอนในโรงเรียนก็ได้

Knowles (1950) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการซึ่งทั้งหญิงและชายจะเรียนรู้ต่อไปหลังจากที่สำเร็จการศึกษาภาคปกติ หรือหมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่ทั้งหญิงและชายซึ่งจัดขึ้นตามสถาบันต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะทางการศึกษา

สุนทร สุนันทชัย (2529) ได้ให้คำจำกัดความการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้ การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่จัดนอกระบบโรงเรียนไม่เคร่งครัดในระเบียบแบบแผน มีลักษณะยืดหยุ่นมาก มุ่งสนองวัตถุประสงค์โดยเฉพาะเจาะจงมากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน ดังเช่น การฝึกอาชีพระยะสั้น การฝึกอบรมวิชาต่างๆระยะสั้น การเผยแพร่ด้วยสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อมวลชน ฯลฯ ลักษณะของการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่สำคัญ คือ ไม่เป็นการบังคับผู้เรียน มาด้วยความสมัครใจของเขาเอง ไม่เคร่งครัดในระเบียบแบบแผน มีลักษณะยืดหยุ่นได้มาก และจัดโดยมีลักษณะวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง ไม่กว้างขวางจนเกินไป ดังนั้นจึงมักจัดเป็นช่วงสั้นๆ ไม่จำกัดสถานที่ที่จะใช้สถานที่ใดเพื่อให้การศึกษาก็ได้ ไม่จำกัดเวลาจะฝึกอบรมเวลาใดก็ได้ตามแต่ความสะดวกของผู้เรียน ไม่จำกัดอายุผู้เรียน จะมีอายุเท่าไรก็ได้

สุวัฒน์ วัฒนวงษ์ (2529) ได้ให้คำจำกัดความการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ดังนี้ การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ แต่จัดขึ้นนอกเหนือจากระบบโรงเรียนภาคปกติทั้งนี้ไม่ว่าจะแยกออกเป็นกิจกรรมหนึ่งต่างหาก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมหลักก็ตาม โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้บริการต่อประชากรให้ได้รับการเรียนรู้ทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของคนแต่ละกลุ่ม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 กล่าวว่า “ การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็น กิจกรรมทางการศึกษาซึ่งจัดขึ้นจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะอย่าง เช่น ให้ความรู้ทักษะทางอาชีพ หรือพัฒนาศักยภาพตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีความยืดหยุ่น ในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษาของผู้เรียน เวลา สถานที่ วิธีการเรียนการสอน และการประเมินผล

1.2 ประเภทของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

Coombs (1985) ได้แบ่งประเภทของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชนเป็น 4 ประเภท คือ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือแบบทั่วไป (General Education) หมายถึง การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือขั้นประถมศึกษาที่กำหนดเป้าหมายให้มีความรู้ในการอ่าน เขียนหนังสือ คณิตเลข และการเข้าใจทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานได้ เป็นต้น

2. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่ในครอบครัว (Family Education) หมายถึง การศึกษาโดยให้มีความรู้ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ การวางแผนครอบครัวและการเลี้ยงเด็ก เป็นต้น

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน (Community Development Education) หมายถึง การศึกษาเพื่อส่งเสริมสถาบันในระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้มีการเรียนรู้หลักปฏิบัติงานในรูปแบบต่างๆ เช่น สหกรณ์หรือการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้มีการร่วมมือกัน ช่วยแก้ไขปัญหาการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตลอดจนปัญหาในระดับชาติ

4. การศึกษาด้านอาชีวศึกษา (Vocational Education) หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อให้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เช่น ฝึกอาชีพตัดผม เลี้ยงปลาสัตว์ การทอผ้า การแก้ไขรถยนต์ เป็นต้น

รัตนา พุ่มไพศาล (2533) ได้แบ่งประเภทของการศึกษานอกโรงเรียนเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. การศึกษาสายสามัญหรือความรู้พื้นฐาน
2. การศึกษาด้านอาชีพรวมทั้งการเกษตรสหกรณ์
3. การศึกษาสำหรับพัฒนาชุมชนและสภาพแวดล้อม
4. การศึกษาสำหรับปรับปรุงความเป็นอยู่ในครอบครัว

5. การศึกษาประเภทที่มุ่งสร้างเสริมความสมบูรณ์แห่งชีวิต
6. การศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการและเพิ่มผลผลิต

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2551) ได้แบ่งการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และมีทักษะพื้นฐานในการนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ โดยมีรูปแบบการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 รูปแบบการส่งเสริมการรู้หนังสือ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงและพื้นที่ราบ เพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความรู้พื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน

- 1.2 รูปแบบการศึกษาแบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการที่เน้นความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบเฉพาะบุคคลที่ผู้เรียนแต่ละคนอาจต้องการเรียนเนื้อหาสาระและใช้เวลาในการเรียนที่ไม่เหมือนกัน มีการพบกลุ่มสัปดาห์ละครั้งหรือหลายครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาและความต้องการหรือความจำเป็นในการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

- 1.3 รูปแบบการศึกษาทางไกล เป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อทางไกลหลายรูปแบบ สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อายุมากและไม่มีเวลาที่จะมาพบกลุ่ม และกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ต่างประเทศ

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ วามสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพของตนได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล จิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาผู้ใหญ่ ทั้งนี้วิทยากรผู้สอนต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้นหรือเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแบ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็น 3 รูปแบบ คือ

- 2.1 การฝึกทักษะอาชีพ เป็นการฝึกหลักสูตรระยะสั้น เวลาเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ที่จัด และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้

- 2.2 การพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพที่กลุ่มผู้มีอาชีพประเภทเดียวกันมารวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตลอดจนแสวงหาความรู้และประสบการณ์ร่วมกันโดยวิทยากรมาให้ความรู้เป็นครั้งคราวตามความต้องการและมีการระดมทุนทางสังคมมาใช้ในการจัดกิจกรรมภายในกลุ่มด้วย

2.3 การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น หรือนำมาช่วยในการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะชีวิตแกนกลางที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันสาธารณภัย การจราจร การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี เป็นต้น และสาระที่สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น ประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม วิชากิจชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน ความสงบสุขในสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาทัศนคติของนักวิชาการและนักศึกษานอกระบบข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนมี 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การให้ความรู้พื้นฐานที่เทียบเท่าการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การจัดการศึกษาภาคค่ำหรือภาคสมทบในสถาบันการศึกษาต่างๆ

2. รูปแบบการฝึกอบรมทางด้านอาชีพซึ่ง จัดขึ้นทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน เช่น โรงเรียนฝึกอาชีพ การสอนอาชีพในลักษณะกลุ่มสนใจ การสอนอาชีพในหน่วยงาน เช่น องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ รวมถึง การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในวิชาชีพ เช่น นักบัญชี นักกฎหมาย วิศวกร

3. รูปแบบที่ให้ข่าวสารข้อมูลและเพิ่มพูนความรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดห้องสมุดประชาชน การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ พิพิธภัณฑสถาน สวนวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การให้บริการความรู้โดยสื่อมวลชนประเภทต่างๆ การจัดศูนย์การเรียนรู้

4. รูปแบบการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการบูรณาการความรู้และทักษะมาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เนื้อหาสาระจะเน้นในเรื่องการพัฒนาสังคมและชุมชน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

Bergevin (1967) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ว่า

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุถึงความสุขและความหมายในชีวิต
2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง รู้ความสามารถและขีดจำกัดของตนเอง ตลอดจนความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความจำเป็นของการเรียนรู้แบบการศึกษาตลอดชีวิต
4. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีความก้าวหน้าไปตามขบวนการแห่งอายุของตน ทั้งทางด้านจิตใจ วัฒนธรรม ร่างกาย การเมือง และ อาชีพ
5. เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการในด้านการอ่าน การเขียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีมาตรการในการรักษาสุขภาพอนามัย

อุดม เขยกิจวงศ์ (2527) กล่าวว่า การศึกษานอกโรงเรียนปัจจุบันจึงได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อฝึกอบรมให้ผู้เรียนเป็น “คนคิดเป็น”
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป
3. เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่สนคิดและทักษะที่ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
4. เพื่อส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งเป็นมรดกของชาติ

ศุภร ศรีแสน (2538) กล่าวถึงการศึกษานอกโรงเรียนของประเทศไทยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น อันจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. เพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ รักการอ่าน ไว้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม
3. เพื่อให้ประชาชนที่มีได้อยู่ในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในขั้นสูง
4. เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพและองค์ประกอบที่จะทำให้การมีประสิทธิภาพในอาชีพทั้งระดับปฏิบัติสูง หรือในการที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ตามความจำเป็น
5. เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
6. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น
7. เพื่อส่งเสริมศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของประชาชน

โดยสรุปวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกโรงเรียน คือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง รู้ความสามารถ และขีดจำกัดในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้อื่น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีความก้าวหน้าไปตามขบวนการแห่งการเรียนรู้ ตามโอกาสของตน ทั้งทางด้านจิตใจ วัฒนธรรม ร่างกาย การเมือง และ อาชีพ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าในรูปของการพัฒนาบุคคล ชุมชน สถาบัน องค์กร และเศรษฐกิจ และการเมือง

1.4 หลักการการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สุมาลี สังข์ศรี (2539) ได้กล่าวถึงหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้

1. ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการบริการทางการศึกษาเพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสโดยไม่มีข้อจำกัด ด้าน เพศ วัย พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความห่างไกล ฯลฯ ให้ได้มีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน
2. การกระจายโอกาสทางการศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่กลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทั่วถึง ไม่ว่าจะอยู่ในชนบทหรือห่างไกล
3. ส่งเสริมกระบวนการศึกษาที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยหน่วยงานที่จัดควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมเมื่อใดสามารถศึกษาได้ตลอดเวลาสามารถศึกษาได้ทุกช่วงชีวิต
4. ความยืดหยุ่นในกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ จะไม่เคร่งครัดเหมือนการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น เกณฑ์ด้านอายุ พื้นฐานความรู้ เป็นต้น
5. สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมควรจัดขึ้นหลังจากสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแล้ว ซึ่งกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มก็มีความต้องการไม่เหมือนกัน กิจกรรมก็ควรให้แตกต่างกันไป
6. สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิต เนื้อหาของกิจกรรมและหลักสูตรของกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย คือนอกจากจะมีกิจกรรมหลายประเภท หลายสาขาแล้ว เนื้อหาหลักสูตรในแต่ละวิชาควรจะต้องยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับสภาพสังคมแต่ละท้องถิ่น
7. มีความหลากหลายในรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสะดวก เช่น อาจมีรูปแบบที่มีผู้สอนและผู้เรียนเต็มเวลา รูปแบบที่สอนบางเวลาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงาน บางแบบอาจจะเรียนด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปหรือสื่อการสอนต่างๆ

8. การจัดการเรียนการสอนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ผู้สอนต้องตระหนักถึงความแตกต่างและพยายามหาวิธีการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้อิสระผู้เรียนเรียนตามความสามารถและเรียนตามเวลาที่สะดวก

9. ผู้สอนหรือผู้ที่มาให้ความรู้ ไม่จำกัดว่าต้องเป็นครูหรืออาจารย์จากสถาบันการศึกษาโดยอาจจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ จากสถานประกอบการ บุคคลในท้องถิ่น พระ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

10. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนนอกระบบโรงเรียนควรจะพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาที่ประสบ รู้จักหาวิธีในการแก้ปัญหามาทดลองปัญหา และถ้าวิธีดังกล่าวแก้ปัญหาไม่ได้ ก็จะกลับมาตั้งต้นหาวิธีการแก้ปัญหาอื่นๆ มาทดลองจนกระทั่งแก้ปัญหาได้คล่อง

11. นำผลการศึกษาในปัจจุบัน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรจะต้องให้ผู้เรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ทันทีทันใด เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพและมีภาระต้องทำมาหากิน พวกเขาจะไม่มีเวลามาเรียนเพื่อสะสมความรู้ไว้หลายๆปี จึงจะนำความรู้ไปใช้เหมือนนักเรียนในโรงเรียน

12. ความยืดหยุ่นในเรื่องเวลาและสถานที่เรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะต้องอำนวยความสะดวกแก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่องเวลาและสถานที่เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภาระรับผิดชอบต่อการทำงาน ต่อครอบครัวแล้ว เพราะฉะนั้นเวลาที่มาเรียนก็ย่อมจะหาได้ยาก ดังนั้นการเรียนการสอนจะต้องจัดตามสถานที่ต่างๆตามความสะดวกของผู้เรียน อีกทั้งเวลาเรียนจะต้องให้เหมาะสมกับช่วงเวลาดังของกลุ่มเป้าหมาย

สุรกุล เจนอบรม (2542) ได้กล่าวถึงหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้

1. สามารถเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. สังคมจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของตนเอง
3. ต้องพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
4. มีลักษณะการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาลงไปในระดับท้องถิ่น
5. มีระบบมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาในทุกระดับประเภท
6. มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการจัดการศึกษา
7. เน้นการมีส่วนร่วมของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสังคมต่างๆ
8. มีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม

9. มีระบบเทียบโอนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและตามอัธยาศัย
10. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ที่พลาด ขาด ด้อยโอกาสทางการศึกษา
11. จัดการศึกษาต่อเนื่อง และส่งเสริมการจัดการศึกษาของเครือข่าย
12. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งและมีศักยภาพในการจัดการศึกษา
13. สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดแหล่งวิทยากรในชุมชนอย่างแพร่หลาย
14. มีส่วนสำคัญในการช่วยรักษาวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานของสังคมไทย โดยต้องช่วยเสริมสร้างความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจที่ทันสมัยกับคุณค่าแบบไทย

จากทัศนะของนักวิชาการและนักศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้ให้ความหมายและบริบท และหลักการ ของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีความหลากหลาย แต่พอสรุปได้ว่า การศึกษานอกโรงเรียนนั้นยึดแนวคิดที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการให้เกิด โอกาสและความเสมอภาค ในการพัฒนาตนเองและสัมพันธ์กับสังคม มีส่วนร่วมกับชุมชน ทั้งในด้านความรู้พื้นฐาน ความรู้และทักษะที่จะนำไปประกอบอาชีพ โดยมุ่งเน้นให้เกิดกิจกรรมที่ยืดหยุ่น หลากหลายมีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนช่วยในการจัดการศึกษาโดยพัฒนารูปแบบให้เกิดประสิทธิผล

ตอนที่ 2 การฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน

2.1 ประเภทการอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

การศึกษายาอาชีพหรืออาชีวศึกษาในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ (บรรจง ชูสกุลชาติ, 2530) คือ

1. การศึกษายาอาชีพที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของทางราชการ ได้แก่ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน และศูนย์ฝึกอาชีพในรูปแบบต่างๆ
2. การศึกษายาอาชีพที่จัดขึ้นโดยเอกชน แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของทางราชการ เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนที่เป็นของเอกชน
3. การศึกษายาอาชีพที่เป็นธรรมชาติ เช่น การศึกษายาอาชีพที่เป็นสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา วัดวาอาราม สถาบันอื่นๆ ในสังคม เช่น สถาบันการศึกษาอาชีพของสมาคม มูลนิธิหรือชมรมต่างๆ

วิภาวดี จันทวงศ์ (2547) กล่าวถึงลักษณะการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ว่าแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การฝึกวิชาชีพพระยะสันแบบชั้นเรียน จัดสอนโดยใช้สถานที่ของสถานศึกษาหรือสถานประกอบการที่มีอุปกรณ์การสอนและครูอาจารย์พร้อมอยู่แล้ว โดยยืดหยุ่นตามสภาพฤดูกาลและความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

2. การฝึกอาชีพเคลื่อนที่ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ออกไปสอนประชาชนในชนบทหรือหมู่บ้านห่างไกล หรือเปิดสอนโดยจัดหาวิทยากรในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้สอน

3. การจัดกลุ่มพัฒนาอาชีพ เป็นการรวมกลุ่มกันฝึกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยมีกระบวนการฝึกที่ครบวงจร ของการประกอบอาชีพ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเลือกการฝึกทักษะ และลงมือประกอบอาชีพไปพร้อมๆกับการเรียน ใช้หลักสูตรระยะสั้น เป็นเรื่องเดียวจบในตัว

4. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสร้างอาชีพในชนบท (กศ.อช.) เป็นโครงการทดลองจัดการศึกษาด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมการมีงานทำในชนบท โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) พัฒนายุทธศาสตร์การดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพประกอบอาชีพในชนบท

โดยสรุปแล้วลักษณะการอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มี 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การฝึกวิชาชีพระยะสั้นแบบชั้นเรียน จัดสอนโดยใช้สถานที่ของสถานศึกษาหรือสถานประกอบการที่มีอุปกรณ์การสอนและครูอาจารย์พร้อมอยู่แล้ว โดยยึดหยุ่นตามความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

2. การฝึกอาชีพเคลื่อนที่ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ออกไปสอนประชาชนในชนบทหรือหมู่บ้านห่างไกล

3. การจัดกลุ่มพัฒนาอาชีพเป็นการรวมกลุ่มสนใจ เพื่อฝึกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยมีกระบวนการฝึกที่ครบวงจร ของการประกอบอาชีพ โดยใช้หลักสูตรระยะสั้นเป็นเรื่องเดียวจบในตัว

2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

จากการศึกษาการจัดฝึกอาชีพระยะสั้น โดยอยู่ในการควบคุมของหน่วยงานทางราชการและหน่วยงานต่าง ๆ จำแนกได้ตามความมุ่งหมายในการจัดได้ 3 ลักษณะคือ (วินัย สายหงส์, 2533)

1. การฝึกอาชีพเพื่อการจ้างแรงงาน (Job Training หรือ Training for employment)
2. การฝึกอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ (Training self employment) การฝึกประเภทนี้มุ่งที่จะฝึกให้ประชาชนมีทักษะที่จะประกอบอาชีพโดยมีกิจการเป็นของตนเองได้ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนชนบทมีงานทำในท้องถิ่น เป็นการช่วยลดปัญหาการอพยพโยกย้ายถิ่นเข้าสู่ตัวเมือง

3. การฝึกอาชีพเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training for self improvement) การฝึกประเภทนี้ถือว่าการศึกษาทั่วไป สามารถนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้

นางเยาว์ ชมภูศรี (2537) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอาชีพพระยะสั้น

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และมีปริมาณเพียงพอในสาขาอาชีพต่าง ๆ
2. เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน การทำงานระดับต่ำ ทั้งทางด้านรายได้และเวลาการทำงาน
3. เพื่อเพิ่มโอกาสในการยกระดับฝีมือแรงงาน
4. เพื่อสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมอย่างรวดเร็ว
5. เพื่อสร้างระบบและกลไกการประสานงานการฝึกอาชีพพระยะสั้นให้ครบวงจรทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการฝึกอาชีพพระยะสั้น

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสั้น (บุญเลิศ ส่องสว่าง, 2544)

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในอาชีพที่ดำเนินอยู่เป็นการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติโดยรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ทำอยู่ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้และคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงานอันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในอาชีพที่ดำเนินอยู่เป็นการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติโดยรวม
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ทำอยู่ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้และคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

โดยสรุปแล้ว จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงาน เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ทำอยู่ และให้รู้จักใช้เวลา ว่างให้เป็นประโยชน์ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้และคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

2.3 หลักการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

สุวาณี ดิเรกวัฒนะ (2538) หลักการในการจัดการฝึกอาชีพพระยะสันที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีลักษณะดังนี้

1. การจัดการฝึกอาชีพพระยะสันจะต้องมีเป้าหมายพร้อมทั้งขั้นตอนและระดับความรู้ และทักษะที่ผู้ได้รับการฝึกพระยะสันพึงมีอย่างชัดเจนหลังจากได้รับการฝึกอบรมแล้ว
2. การจัดการฝึกอาชีพพระยะสันต้องจัดให้ครบวงจร กล่าวคือ จะต้องคำนึงถึงความ เป็นไปได้สูงในการมีงานทำ อันหมายถึง การประกอบอาชีพส่วนตัว หรือการเพิ่มรายได้หรือการ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และคุณภาพของการผลิต หรือความก้าวหน้าในอาชีพนั้นด้วย
3. การจัดการฝึกอาชีพพระยะสันต้องมีลักษณะยืดหยุ่น คัดแปลงและปรับปรุงได้ เสมอ มีความคล่องตัวสูง และเน้นให้ได้ความรู้โดยเฉพาะทักษะซึ่งเป็นผลของการฝึกอบรมให้ มาก ยิ่งขึ้น
4. การจัดการฝึกอาชีพพระยะสันต้องมีมาตรการเบื้องต้น ในการควบคุมคุณภาพด้าน ทักษะและความรู้ของผู้รับการฝึก โดยหน่วยงานที่จัดการฝึกอาชีพพระยะสัน
5. การให้บริการการฝึกอาชีพพระยะสัน จะต้องคำนึงถึงผู้ที่ไม่มีงานทำเป็น กลุ่มเป้าหมายอันดับแรกและผู้ทำงานระดับต่ำเป็นอันดับต่อมามากกว่าจะจัดบริการเพื่อระดับ ความรู้ให้แก่ผู้ที่มีงานทำอยู่แล้ว หรือผู้ที่เพียงต้องการความรู้พิเศษ แต่ไม่มีความรู้ดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด
6. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทมากขึ้น ในการจัดการฝึกอาชีพพระยะสันเพื่อให้ มีอาชีพโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค

2.4 หน่วยงานที่ให้บริการการจัดการฝึกอาชีพพระยะสัน

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2550) กล่าวว่า หน่วยงานของรัฐและเอกชนกับ การศึกษานอกระบบ โรงเรียนปัจจุบันมีการฝึกอาชีพพระยะสันอย่างกว้างขวาง โดยหลายหน่วยงาน

ทั้งในภาครัฐและเอกชน การจัดฝึกอบรมมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่การฝึกอบรมเฉพาะทางอย่าง เดี่ยว จนถึงการศึกษาที่แทรกอยู่ในการฝึกแบบอื่น ซึ่งส่วนใหญ่จัดอยู่ในรูปแบบการจัด การศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. หน่วยงานของรัฐ

- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นผู้รับผิดชอบกระจายการฝึกไปทั่วทุกภาคของ ประเทศในรูปแบบของการฝึกอบรมของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานกลาง และสถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงานภาค โดยการอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนรวมทั้งคน ว่างานให้มีความรู้ สามารถประกอบอาชีพในตลาดแรงงานได้และจัดการฝึกอบรมในสาขาวิชา ต่าง ๆ เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน ช่างก่อสร้าง ช่างเขียนแบบ ช่างเชื่อม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจัดการฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานให้แก่คนงานที่มีงานทำอยู่แล้วในธุรกิจ อุตสาหกรรม และฝึกตามความต้องการของสถานประกอบการอีกด้วย

- กรมประชาสงเคราะห์ ให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่เด็กและเยาวชนที่ ต้องการรับการสงเคราะห์ เช่น จัดอบรมวิชาการเกษตรให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองจัดอบรม วิชาชีพให้แก่คนพิการให้สามารถประกอบอาชีพได้โดยไม่เป็นภาระสังคม จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ หญิงที่ต้องโทษฐานค้าประเวณีให้สามารถประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัวเมื่อพ้น โทษแล้วจัดอบรมวิชาชีพให้แก่คนของทานเพื่อให้มีความรู้ และให้การศึกษาต่าง ๆ ในศูนย์เยาวชน

- กรมการจัดหางาน โดยกองส่งเสริมและแนะแนวอาชีพจัดอบรมแนะแนวความรู้ ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถนำไปประกอบ อาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวการพัฒนาชุมชน จัดฝึกอบรมแก่เยาวชนและประชาชน หลายประเภทเช่น การฝึกอบรมเยาวชนระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้มีวิชาชีพติดตัว ณ ศูนย์พัฒนาอาชีพ โดยอบรมสตรีในชนบทให้สามารถยกมาตรฐานการครองชีพให้ดียิ่งขึ้น การจัดการฝึกอบรมผู้นำ ท้องถิ่นให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาชุมชน การจัดอบรมผู้นำเยาวชนให้มีความรู้ทั่วไป และความรู้ทางวิชาชีพในศูนย์เยาวชน เป็นต้น

- กรมราชทัณฑ์ ให้การศึกษาด้านวิชาสามัญและวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง เพื่อจะได้นำ ความรู้ประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไปกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้ ความรู้ด้านวิชาชีพ วิชาสามัญและความรู้ทั่วไป เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ขั้นมูลฐาน การศึกษาผู้ใหญ่ เบ็ดเสร็จ การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 1-5การศึกษาในโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ การศึกษาแบบกลุ่ม สนใจ เป็นต้น เป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งให้เยาวชนและผู้ใหญ่ที่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน ภาคปกติ ได้รับความรู้ด้านวิชาชีพและวิชาสามัญด้วย

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้การศึกษาด้านวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่เยาวชนและผู้ใหญ่ เพื่อให้มีความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพระดับกึ่งผู้ชำนาญงาน โดยจัดการสอนในโรงเรียนสารพัดช่าง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เป็นผู้ให้ความรู้สายวิชาชีพและความรู้ทั่วไปแก่พนักงานและประชาชน ผู้สนใจในกิจการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมในครอบครัว หัตถกรรมไทย และอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการขายอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยให้มากขึ้น อันจะยกระดับการครองชีพและรายได้ต่อไป

- กรมวิชาการเกษตร ให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่ประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้วให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสหกรณ์กองอำนาจการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยการฝึกอบรมเยาวชนในท้องถิ่นกันดาร และห่างไกลการคมนาคมให้มีลักษณะผู้นำและมีวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและท้องถิ่นให้เจริญยิ่งขึ้นกระทรวงยุติธรรม มีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางให้การศึกษาวชิชาสามัญ และวิชาชีพระยะสั้นแก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ที่ต้องโทษตามคำสั่งศาล

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสถาบันระดับอุดมศึกษา จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อการให้ความรู้ และจัดอบรมให้ผู้ที่มีความสนใจทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพแก่ผู้ที่สนใจทั้งในและนอกสถาบัน

2. หน่วยงานเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่

- ประเภทโรงเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาต่ออีก 3 ปี โดยสอนวิชาชีพต่าง ๆ เช่น ช่างฝีมือ ศิลปหัตถกรรม ช่างกลโรงงาน ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและเสริมสวย การเกษตร และคหกรรมศาสตร์ประเภทสมาคม ชมรม กลุ่ม เป็นสมาคมชมรมหรือกลุ่มของเอกชนที่ดำเนินการให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมอบรมความรู้ด้านวิชาชีพ ได้แก่ การเกษตร พลศึกษา นันทนาการ เป็นต้น

- ชมรมที่จัดการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ชมรมลูกชาวไปอาชีพ ชมรมแม่บ้านพิทักษ์ไทย เป็นต้น สำหรับกลุ่มต่าง ๆ ที่ให้การศึกษานอกโรงเรียนโดยเฉพาะการสอนวิชาชีพทางด้าน คหกรรมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านทหารบก กลุ่มภริยาทหารเรือ เป็นต้น

- ประเภทมูลนิธิ เป็นหน่วยงานเอกชนที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ผู้รับบริการ ได้แก่ ความรู้ด้านอาชีพ การศึกษาสาธารณสุข เช่น มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการมูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้นประเภทองค์การ ได้แก่ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกให้การอบรมวิชาชีพให้ทหารและครอบครัวทหารผ่านศึกประจำการ และทหารผ่านศึกพิการ ได้มีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้พอสมควร ประเภทหน่วยธุรกิจ อุตสาหกรรม โรงงาน ได้แก่ หน่วยงานเอกชนที่สอนวิชาชีพด้านเสริมสวย การท่องเที่ยว การพยาบาล เป็นต้น

จากข้อมูลการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น สรุปได้ว่า เป็นการศึกษาที่มีหลักการที่เน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทักษะอาชีพ หรือพัฒนาความรู้ในงานอาชีพของตนที่ประกอบอยู่อย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดการฝึกอบรม สามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบอาชีพอิสระ หรือพัฒนาอาชีพ โดยจัดการศึกษาทั้งในภาครัฐและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้าร่วมจัดการศึกษา นอกจากนั้นการจัดการฝึกอบรมยังมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพความต้องการเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคและขยายโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม

2.5 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

ในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จะพบว่าแต่ละหลักสูตรมักจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่เหมือนกันคือ (วินัย สายหงส์, 2528)

1. ปัจจัยป้อนการเรียนการสอน
2. กระบวนการเรียนการสอน
3. การควบคุมและการตรวจสอบ
4. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

1. ปัจจัยป้อนการเรียนการสอน หมายถึง จุดมุ่งหมาย และทรัพยากรที่ใช้ ได้แก่ อาคาร สถานที่ ครู ผู้เรียน หลักสูตร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนวิชาชีพ

1.1.1 วิทยากรหรือครูผู้ชำนาญ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและอาชีพเฉพาะอย่างผ่านการคัดเลือก และการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพช่วยสอนวิชาอาชีพต่างๆ ไป ตามความต้องการของท้องถิ่น

1.1.2 วิทยากรหรือครูมีคุณวุฒิ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่ศึกษาเล่าเรียนในสาขาอาชีพในระดับต่างๆ ทำหน้าที่สอนวิชาที่มีเนื้อหาสาระที่มีความยากและต้องใช้หลักการที่ถูกต้อง

1.2 ผู้เรียน ผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชาชีพเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ประสงค์จะเรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพ หรือเพื่อสร้างอาชีพเสริม หรือนำไปใช้เป็นประสบการณ์ในการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ กลุ่มผู้เรียนในชั้นเรียนวิชาอาชีพ จัดเป็นกลุ่มคนที่มีความแตกต่างทั้งอายุวุฒิ ความถนัดทางการเรียน ความสามารถในการเรียนรู้ และความมานะพยายามในการเรียน

1.3 หลักสูตร หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะเฉพาะสำหรับผู้เรียนจะนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ตามลักษณะความต้องการทางอาชีพ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาชนได้พัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เช่น หลักสูตรการผลิตอาหารพร้อมปรุงสำหรับขายเองหรือไปรับจ้างทำ

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาชีพคือ เวลาและสถานที่ในเรื่องของเวลาเรียนของการเรียนวิชาชีพ สถานศึกษา องค์กรต่างๆ ได้จัดเวลาของการเรียนไว้เป็นรอบๆ เช่น รอบเช้า รอบบ่าย รอบค่ำ เพื่อสนองต่อความพร้อมของผู้เรียน ส่วนสถานที่ของการเรียนวิชาชีพนั้น การจัดชั้นเรียนวิชาชีพมักจะใช้สถานที่ที่ผู้เรียนไปมาได้ปลอดภัย เช่น สถานที่ราชการ โรงเรียน หรือวัด หน่วยเคลื่อนที่เข้าไปสอนตามชุมชนต่าง ๆ

2. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่

2.1 การเตรียมความพร้อม เช่น การสร้างสิ่งเร้าให้สนใจเรียนและการประเมินสภาพผู้เรียน เพื่อทราบว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเดิมอย่างไร เท่าใด เพื่อจะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ต่อเนื่องจากพื้นฐานเดิมของผู้เรียน ความรู้พื้นฐานเดิมนี้มีความจำเป็นที่จะต้องวัดประเมินผลก่อนเรียน โดยอาจใช้วิธีพูดคุย ทบทวนความรู้ ความเข้าใจ จนเห็นว่าผู้เรียนเข้าใจ ซึ่งภารกิจนี้มักจะใช้เวลาดำเนินการประมาณร้อยละ 15 ของเวลาเรียน

2.2 การให้ความรู้ประสบการณ์ใหม่ ในช่วงนี้จะต้องใช้กลวิธีสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยใช้การสาธิตอธิบาย ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองหรืออื่น ๆ ช่วงของภารกิจนี้ควรใช้เวลาดำเนินการประมาณร้อยละ 25 ของเวลาเรียน

2.3 การสร้างเสริมทักษะ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมการให้ความรู้ประสบการณ์ใหม่ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เขาเรียน

มาแล้วให้ดียิ่งขึ้น เช่น การฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะมีความคล่องแคล่ว ช่วงของภารกิจนี้ควรจะใช้เวลาประมาณร้อยละ 55 ของเวลา

2.4 กิจกรรมสนับสนุนก่อนที่จะสิ้นสุดการเรียนการสอนควรที่จะมีกิจกรรมเพื่อการสรุป ทบทวนความรู้ และทักษะในเรื่องที่เรียนมา เพื่อเป็นการย้ำและทำให้เกิดความเข้าใจ หรือสามารถนำเอาหลักการต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้ครูอาจมีการมอบหมายภารกิจต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัวสำหรับการเรียนการสอนในครั้งต่อไป ประมาณร้อยละ 5 ของเวลาเรียน

3. การควบคุมและการตรวจสอบ

การควบคุมและการตรวจสอบ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การควบคุมการเรียน เช่น การให้ผู้เรียนรายงานผลการเรียน การติดตามการเรียน ด้วยการพูดคุยกับผู้เรียนถึงความก้าวหน้า สภาพปัญหาการเรียน ตลอดจนการเสริมสร้างกำลังใจ การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนด้วยการตรวจสอบผลงานที่ได้คุณภาพ หรือมีความรู้ความเข้าใจตามจุดประสงค์การเรียนเพียงใด

4. สัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอน

สัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนหรือผลิตผลของการสอน เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะฝีมือและเจตคติเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลผลิตของการสอนในแต่ละครั้งจะเป็นการบอกให้ทราบถึงพื้นฐานของผู้เรียนที่จะเรียนเรื่องอื่นในครั้งถัดไป

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนทั้ง 4 ส่วนดังกล่าวจะต้องมีความสัมพันธ์กันจึงจะทำให้ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่ได้รับมีประสิทธิภาพทั้งปริมาณและคุณภาพการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ อาศัยการประเมินสัมฤทธิ์ผลของการสอนและข้อมูลจากการควบคุมเป็นข้อมูลกลับมาตรวจสอบการจัดปัจจัยป้อนการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนและความสัมพันธ์เหล่านั้นว่า มีอะไรบกพร่องบ้าง เพื่อดำเนินการหาทางปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

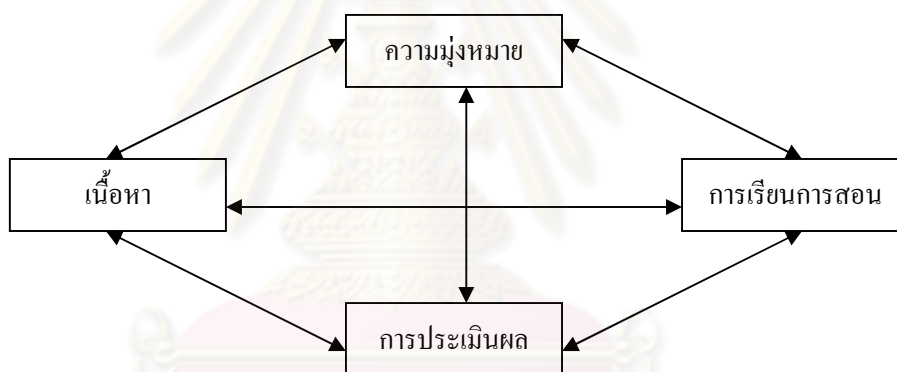
จากการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่มีองค์ประกอบหลัก 4 ประการได้แก่ ปัจจัยป้อนการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การควบคุมและการตรวจสอบ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และมีข้อความรู้ที่สำคัญขยายองค์ประกอบหลักเหล่านั้นดังกล่าวข้างต้นทำให้สรุปได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอน 6 ประการได้แก่ หลักสูตร

ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สถานที่ใช้สอนและฝึกงาน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการวัดและการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.5.1 หลักสูตร

หลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีสุนทรโวหารมีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะเฉพาะเพื่อผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วตามลักษณะความต้องการทางอาชีพของแต่ละบุคคลและตลาดแรงงาน ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

Taba (1962) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ ความมุ่งหมายทั่วไป ความมุ่งหมายเฉพาะวิชา เนื้อหา การเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้



รูปที่ 1 ความสัมพันธ์องค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร

Tyler (1970) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 3 ส่วน คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล Beauchamp (1981) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตต่าง ๆ 3 ประการ ดังนี้

1. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของสาขาวิชาหนึ่ง ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้เปิดสอนสาขาวิชาหลักสูตร คำว่า”หลักสูตร” ในที่นี้หมายถึง “สาขาวิชาหลักสูตร” ซึ่งเป็นสาขาที่สอนกันในระดับอุดมศึกษา ผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชานี้จะต้องศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินผลหลักสูตรว่าควรจะทำแบบไหนและอย่างไร

2. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ตามความหมายนี้หลักสูตรจึง หมายถึง เอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ ซึ่งในเอกสารนั้นจะประกอบด้วยรายละเอียดของจุดหมายของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมทั้งกาหนดเวลาสำหรับการเรียนการสอน

3. ความหมายของหลักสูตรในขอบเขตของระบบการทำงาน ที่เกี่ยวกับหลักสูตร ความหมายของหลักสูตรลักษณะนี้ จะหมายถึงกิจกรรมทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่งได้แก่ การจัดบุคลากรกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการใช้หลักสูตร กระบวนการประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับหลักสูตร การมองหลักสูตรในลักษณะระบบการทำงาน จะเน้นกระบวนการและผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการนั้น ๆ

Good (1973) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า มีอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ

ประการแรก หลักสูตรคือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตร ในหมวดวิชาที่สำคัญ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น

ประการที่สอง หลักสูตร คือ แก่โครงทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้มีความรู้จนจบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถได้เรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมทุกวิชาเข้าด้วยกัน

ประการสุดท้าย หลักสูตรคือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ความหมายข้อนี้ หมายถึงหลักสูตรทั้งฉบับซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่ง และการจัดประสบการณ์ให้อีกส่วนหนึ่ง

Miller (1978) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร ไว้ว่า หลักสูตร คือ แก่โครงความรู้และประสบการณ์ทั้งหลาย ที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อใช้ภายในหรือนอกสถานศึกษา โดยมีมุ่งหมายให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้ปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตรให้สมบูรณ์ในแง่ของการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบ คือ ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเฉพาะวิชา เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอน กระบวนการเรียนการสอน โครงการประเมินผล การสอนตามหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

สุวิทย์ ช้อยตรง (2526) ได้กล่าวไว้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน ในการจัดประสบการณ์ทั้งหลายให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า หลักสูตร มีความสำคัญเปรียบได้ดังหัวใจของการศึกษา คือ แก่โครงเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ อีกทั้ง กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น กระบวนการเขียนหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร และติดตามผลการฝึกอบรม โดยมีความยืดหยุ่นและปรับตามความต้องการของผู้เรียน อีกทั้ง มีความทันต่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคม

ในเรื่องของการจัดเนื้อหาวิชา Taba (1962) ได้เสนอแนวทางในการเลือกเนื้อหาวิชาในหลักสูตรดังนี้

1. จำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การเรียนรู้ของผู้เรียนจะได้ผลดีนั้นต้องเกิดจากความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเอง
2. จะต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในสังคม
3. สามารถสนองจุดมุ่งหมายได้อย่างกว้างขวาง เนื้อหาสาระที่เลือกกำหนดในรายวิชาควรเป็นเนื้อหาสาระที่ทำให้ผู้เรียนฝึกฝนพฤติกรรมต่าง ๆ ความต้องการ โดยผู้เรียนเกิดความรู้ที่สนคดี และทักษะอย่างเพียงพอ
4. สอดคล้องกับวุฒิภาวะในการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน หมายถึง การเลือกเนื้อหาวิชาควรพิจารณาประสบการณ์การเรียนรู้เดิม พื้นฐานเดิมของผู้เรียน เพื่อจะได้กำหนดเนื้อหาวิชาได้สอดคล้องกับที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการช่วยเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

5. มีความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึก หมายถึง เนื้อหาวิชาที่เลือก ควรครอบคลุมสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันมีความลึกซึ่งในบางเรื่องของ เนื้อหาวิชาโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและรายวิชาเป็นหลัก

6. มีความตรงและความสำคัญของเนื้อหา ซึ่งหมายถึง ความถูกต้อง มีความเป็น แก่นสาร

วินัย สายหงส์ (2528) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดซึ่งสรุปผล คือ ด้านหลักสูตร ทั้งครูผู้สอน และผู้บริหารต่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับลักษณะหลักสูตรและ เนื้อหาวิชาดังนี้

1. หลักสูตรควรเน้นการปฏิบัติ
2. ควรยึดหลัก คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
3. มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสภาพความต้องการ
4. เนื้อหาหลักสูตรควรได้รับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
5. เน้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางในการสร้างอาชีพ
6. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้นการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่
7. ควรแยกเนื้อหาหลักสูตรออกเป็นรายวิชา
8. หลักสูตรควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

วิจิตร อวาระกุล (2537) ได้ให้ทรรศนะว่า หลักสูตรการฝึกอบรมจะต้อง คำนึงถึง

1. เป็นวิชาที่จะตอบสนองหรือแก้ปัญหาของวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
แก้ปัญหาของหน่วยงาน มิใช่วิชาเข้มนันเทิงแต่ควรเข้มวิชา
2. วิชาในหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร
มีรายละเอียดหรือสาระสำคัญของวิชา (Course description) ขึ้นไว้ เพื่อให้การดำเนินการ การสอน
ของวิทยากรตรงตามวัตถุประสงค์ตามต้องการของผู้จัดการฝึกอบรม
3. ระยะเวลาที่เหมาะสมแก่ความจำเป็น เวลาที่จะอำนวยให้ของผู้เข้าอบรมเวลา
ที่เหาะสมช่วงว่างหรือช่วงที่มีงานน้อยของหน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น

เทิดสกุล ยุชยานนท์ (2535) ได้ให้ทรรศนะว่า หลักสูตรการฝึกอบรมคือ กระบวนการจัดประสบการณ์ทั้งหมดทั้งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้ตัวและไม่รู้ตัว ทั้งนี้เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถและทักษะตลอดจนเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานหลักสูตรการฝึกอบรมนับได้ว่าเป็นหัวใจของการ ฝึกอบรม เป็นตัวกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ หรือหน่วยงาน จึงมีความสำคัญ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตรการฝึกอบรม เป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติงานของวิทยากร
2. หลักสูตรการฝึกอบรม แนวทางในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมสื่อการ ฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรม
3. หลักสูตรการฝึกอบรม จะต้องเกิดจากการหาความจำเป็น และวิเคราะห์ในกา ฝึกอบรม
4. หลักสูตรการฝึกอบรม เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมควรได้รับสิ่งใดบ้าง อันเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่หน่วยงานหรือองค์กร
5. หลักสูตรการฝึกอบรม ต้องมีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี
6. หลักสูตรการฝึกอบรม ต้องจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน หลักสูตรการฝึกอบรมต้องเน้นการประเมินผลโครงการฝึกอบรม และติดตามผลการ ฝึกอบรม
7. หลักสูตรการฝึกอบรม ย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการใน ทุกๆด้านของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

จากทัศนะของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น คือโครงสร้างที่รวบรวมประสบการณ์ทั้งหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่พึงประสงค์ ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญในการให้ความสำคัญในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ที่ตนสนใจ ความถนัด ความสามารถของตน และมุ่งเน้นที่ความสามารถ ในการประกอบอาชีพได้จริงอย่างรวดเร็วตามลักษณะความต้องการทางอาชีพของบุคคลและ ตลาดแรงงาน

2.5.2 ครู ผู้สอน

องค์ประกอบที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ในกระบวนการจัดการเรียน การสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นก็คือ ครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน

ในหลักสูตรฝึกอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของ ครู ว่า คือ ผู้ให้การอบรมสั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์

พระเทพวิสุทธิเมธี (2529) กล่าวว่า ครู เราเรียกว่าเป็นผู้ควรเคารพ

วินัย สายหงส์ (2533) กล่าวถึง ครูผู้สอนวิชาชีพ มีการเรียกชื่อกันหลายชื่อ ตามสภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหน่วยงาน เช่น วิทยากร ผู้ฝึกอบรม ครูผู้สอน แต่เมื่อพิจารณาถึงสภาพ บทบาท หน้าที่แล้ว สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. วิทยากรหรือครูผู้ชำนาญ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานและอาชีพเฉพาะอย่างผ่านการคัดเลือก และการฝึกอบรมการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ช่วยสอนวิชาชีพทั่วไป ตามความต้องการของท้องถิ่น

2. วิทยากรหรือครูมีวุฒิ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่ศึกษาเล่าเรียนในสาขาอาชีพในระดับต่างๆ ทำหน้าที่สอนวิชาที่มีเนื้อหาสาระที่ความยากและต้องใช้หลักการที่ถูกต้อง

จากความหมายและลักษณะของครูวิชาชีพระยะสั้นที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ครู ผู้สอน มีความสำคัญเพราะเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์โดยมีความรู้ความสามารถ อาจมีวุฒิการศึกษาโดยตรงหรือเป็นผู้มีความรู้ทักษะ ประสบการณ์ โดยใช้หลักการสอนที่ถูกต้องอีกทั้งเอาใจใส่ เป็นแบบอย่างที่ดี และอบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนไปประกอบอาชีพและใช้ชีวิตในสังคมได้

กรมอาชีวศึกษา (2521) ได้กล่าวในเรื่องเกี่ยวกับครู ผู้สอนด้านวิชาชีพไว้ว่า ต้องมีลักษณะที่แตกต่างจากครูสามัญ และครูผู้สอนที่จะดำเนินการสอนให้สำเร็จผลตามหลักสูตรประมวลการสอนที่วางไว้ ย่อมต้องอาศัยความสามารถของครูผู้สอนเป็นสำคัญ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีทักษะในการทำงาน (skill)
2. เป็นผู้ที่ มี ประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร (Vocational Experience)
3. เป็นผู้ที่มีการตัดสินใจดี (Judgment) เป็นตัวอย่างอันดีของนักเรียนเพื่อเป็นทางที่จะอบรมนักเรียนได้เป็นอย่างดี

4. เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสอน มีหลักวิชาครู รู้จักใช้อุปกรณ์การสอน และเข้าใจหลักการวัดผลที่ดี

5. เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพแก่นักเรียน

สุชาติ สุรางค์ โคว์ตระกูล (2533) กล่าวถึงบทบาทของครูว่า ไม่เป็นเพียงแต่จะต้องมีความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ครูยังจะต้องเป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์และสังคมด้วย และได้กำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ต้องเป็นนักมนุษยวิทยา
2. ต้องเป็นผู้มีความรู้
3. ต้องเป็นผู้ที่รู้จักผู้เรียน
4. ต้องเป็นผู้ที่ที่คุ้นเคยทางวิชาการ
5. ต้องเป็นผู้ที่นิยมวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ครูผู้สอนวิชาชีพมีบทบาทหน้าที่ที่ยืดหยุ่นและกว้างขวาง เกี่ยวกับเรื่องนี้ วิรัช กมฺุทมาศ (2525) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูสอนวิชาชีพไว้ สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้สอนจะเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็นเทพเจ้าของนักเรียน สอนเนื้อหาสาระของวิชาชีพให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนจดจำในสิ่งที่บอกหรือสาธิตให้ดู มาเป็นหน้าที่และบทบาทเสมือนผู้อำนวยการ (Facilitator) ผู้จัดการ (Manager) ผู้ประเมินผลและบันทึกผล (Evaluator and progress recorder) และผู้ปรึกษาแนะแนว (Councillor) ไปพร้อมๆ กับการสอนด้วย

ศูนย์อาชีวศึกษาอเมริกา (2533) กล่าวไว้ว่า ครูอาชีวศึกษาจะต้องมีสมรรถภาพ ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาและประเมิน โครงการ
2. การวางแผนการเรียนการสอน
3. การดำเนินการเรียนการสอน
4. การวัดผล
5. การจัดการด้านการเรียนการสอน
6. การแนะแนว
7. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการหรือชุมชน
8. การจัดองค์กรนักศึกษาด้านวิชาชีพ
9. การประสานงานการจัดการศึกษาและการฝึกอาชีพหรือกับภาคเอกชน
10. บทบาทและการพัฒนาอาชีพ

เพิ่มวูธ บุปผามาตะนัง (2543) ได้กล่าวถึงครูไทยในสหัสวรรษใหม่ ควรจะมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. เป็นคนทันสมัย วิสัยทัศน์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา มีความรู้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและนโยบาย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสนใจใฝ่รู้ ศึกษาค้นคว้า วิจัย การฝึกอบรม คุงานเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานในหน้าที่อยู่เสมอ

3. มีหัวใจนักปราชญ์ มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน รู้จักการปรับบทบาทในด้านต่างๆให้สมดุล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน (Instruction) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยครูคอยอำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะตามรูปแบบชิปปา (CIPPA MODEL) คือการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน ปฏิบัติตามแผน จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 C หมายถึง Construct คือ การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยกระบวนการแสวงหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นองค์ความรู้

5.2 I หมายถึง Interaction คือ การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เรียนรู้จากกันและกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

5.3 P หมายถึง Physical Participantion คือ การให้ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การทำกิจกรรมในลักษณะที่ผู้เรียนได้แสดงออกทางกาย

5.4 P หมายถึง Process Learning/Product คือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตควบคู่กับผลงานหรือองค์ความรู้ที่สรุปได้

5.5 A หมายถึง Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อันจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนอย่างแท้จริง

6. มีคุณธรรมจริยธรรม คือ มีความเมตตากรุณา ความเสียสละอดทน ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป เพราะสิ่งต่างๆเหล่านี้จะเป็นตัวกำกับควบคุมให้ครูใช้ความรู้ที่มีอยู่ไปในทางที่สร้างสรรค์ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษได้อย่างแท้จริง

7. วัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง (Authentic Assessment) เป็นการวัดความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง การตรวจบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง และการใช้แฟ้มสะสมผลงาน

จากทัศนะของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย โดยการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้นเน้นที่การนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริง ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความชำนาญ มีประสบการณ์ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ มีความเอาใจใส่ผู้เรียน เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพ และใช้ชีวิตในสังคมได้

2.5.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอน เป็นหน้าที่หลักของครูผู้สอน ในยุคปฏิรูปการศึกษา การสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะ ในการสอนด้านอาชีวศึกษา มุ่งพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านทักษะความชำนาญ (psychomotor domain) ด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive domain) และด้านเจตคติ (affective domain) เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Levis และ Miel (1972) ได้ให้ ทัศนะความสำคัญของจุดมุ่งหมายของการสอนไว้ว่า เป็นการช่วยให้บุคคลได้รับการศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ได้มีความสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนคือครูกับนักเรียน เป็นแหล่งของข้อมูลให้กับผู้เรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมรับประสบการณ์เปลี่ยนแปลงประสบการณ์ ประเมินผลร่วมกันและเข้าใจถึงคุณค่าของทักษะจากประสบการณ์ที่ได้รับ

Good (1973) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสอนไว้ 2 นัย คือ

1. การสอน หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการอบรมสั่งสอนนักเรียนตามสถานศึกษาทั่วไป

2. การสอน หมายถึง การจัดสภาพการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมเพื่อช่วยให้นักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อาจทำได้โดยง่าย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) กล่าวว่า

การสอน (Teaching) หมายถึง การถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน

การเรียนการสอน (Instruction) มีความหมายกว้างกว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการสอน การทดสอบ เป็นต้น

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การสอน มีความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์ โดยหมายรวมถึง กิจกรรมการเรียนการสอน ประสิทธิภาพ การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล รวมไปถึงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม

รัตนา พุ่มไพศาล (2533) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดระบบการเรียนการสอนเป็นการกำหนดขั้นตอนการสอนซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การจัดเตรียมทรัพยากร และการวางแผนการสอน
2. การเลือกวิธีการและสื่อการสอน
3. การดำเนินการสอน
4. การประเมินผลการสอน รวมทั้งการประเมินผลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง

ทิตินา เขมณี (2542) กล่าวว่า การปฏิบัติการสอนมี 3 ด้านคือ

1. การเตรียมการสอน
2. การสอน
3. การประเมินผล

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2542) ได้กล่าวว่า การวางแผนบทเรียนเป็นการเตรียมการสอนวิธีหนึ่ง การวางแผนบทเรียนที่ดีมีดังนี้

1. ความรู้ในเนื้อหาวิชา (knowledge of the subject matter) ไม่มีครูคนใดสามารถสอนในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ หลักสูตรจะเตรียมให้ผู้เป็นครูในอนาคตได้เรียนรู้เนื้อหาวิชา

เกี่ยวกับการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อแก้ไขและหยั่งถึงการรู้ข้อมูลเข้าใจทักษะ และเจตคติที่จะเรียนรู้

2. รู้จักนักเรียน (knowing the children) การรู้จักนักเรียนหมายถึงเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยากระบวนการทางสมอง
3. มีความคุ้นเคยกับกลยุทธ์ต่างๆ (familiarity with different strategies) ครูจะต้องรู้วิธีสอนและเทคนิคการสอน วิธีสอนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหลายที่จะทำในห้องเรียน จะต้องพิจารณาความสนใจ ความถนัด สมรรถนะ และความต้องการของบุคคล
4. วัสดุอุปกรณ์ (materials) ครูต้องการวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกต่อกระบวนการสอน
5. มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย (understanding of objectives) สิ่งดังกล่าวรวมถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายของรายวิชา และจุดมุ่งหมายของบทเรียน

ทิสนา แคมณี (2542) กล่าวว่าบทบาทและภาระหน้าที่ของครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการเตรียมการสอนไว้ ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ
2. ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
3. วางแผนการสอน
 - 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
 - 3.2 วิเคราะห์เนื้อหา ความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน
 - 3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้
4. จัดเตรียม
 - 4.1 สื่อวัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน
 - 4.2 เอกสาร หนังสือหรือข้อมูลต่างๆที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
 - 4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สถานที่ หรือ ไลบรารี วัสดุต่างๆ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
 - 4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้
 - 4.5 ห้องเรียน หรืออาคารสถานที่ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่นอาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะเก้าอี้ในลักษณะใหม่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวเกี่ยวกับวิธีการจัดเตรียมการสอนไว้ว่า การเตรียมการสอนเป็นการวางแผนการสอนก่อนเข้าสอน สิ่งที่ต้องพิจารณามีดังนี้

1. การเตรียมการสอนต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายในรายวิชา เพื่อครูผู้สอนจะได้ทราบว่าจะกำลังสอนอะไร รวมทั้งการเป็นแนวทางในการเลือกและกำหนดเนื้อหาวิชา
2. ควรพิจารณาพื้นฐานของผู้เรียนว่ามีพื้นฐานความรู้เดิมเป็นอย่างไร อาจใช้วิธีการสอบถาม หรือทดสอบก่อนการสอน เพื่อจะได้เตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. การกำหนดเนื้อหาเป็นการเตรียมเนื้อหาวิชาให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย มีความกว้างขวางสมบูรณ์ถูกต้องและเนื้อหาทางวิชาชีพนั้น ต้องให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน และความก้าวหน้าเทคโนโลยี
4. การกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา และกิจกรรมการสอน ซึ่งการปฏิบัติจะใช้เวลาในการฝึกอย่างไร ใช้ระยะเวลาสั้น หรือยาวจะต่อเนื่องกันอย่างไร
5. การกำหนดวัสดุฝึก และอุปกรณ์การสอน โดยการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและการฝึกทักษะวิชานั้น

วารี ธีระจิตร (2530) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า

1. ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. ช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
4. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. ช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
6. ช่วยส่งเสริมทักษะในด้านต่างๆ
7. ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน
8. ช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. ช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวาง
10. ช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน
11. ช่วยส่งเสริมทักษะในด้านต่างๆ
12. ช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน

14. ช่วยส่งเสริมให้รู้จักการทำงานเป็นหมู่
15. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในเรื่องต่างๆ

สุชาติ ศิริสุข ไพบูรณ์ (2527) ได้สรุปขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนไว้ 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นสนใจปัญหา (Motivation) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนต้องสร้างสถานการณ์ และทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ หรือสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อาจจะเป็นการใช้คำถาม/แสดงชิ้นงานที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียน/การอภิปรายกันของผู้เรียน ผลที่ได้จากการปฏิบัติในขั้นนี้ก็คือ ผู้เรียนจะเห็นความสำคัญของเรื่องที่จะเรียนในครั้งนั้น เกิดความสนใจและมีปัญหาที่จะติดตามบทเรียนตลอดเวลา

2. ขั้นศึกษาหาข้อมูล (Information) เมื่อผู้เรียนมีปัญหาและมีความต้องการที่จะแก้ปัญหานั้น แต่เป็นปัญหาที่ไม่เคยรู้และทำได้มาก่อน ผู้เรียนจะมองหาวิธีที่จะแก้ปัญหาคือ ศึกษาข้อมูลเก็บรวบรวมข่าวสารต่างๆ ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้เนื้อหาความรู้โดยการเตรียมแผนการดำเนินงานล่วงหน้า เช่น แผนบทเรียน ใบความรู้ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ วิธีการให้สิ่งบอกกล่าวหรือเนื้อหาความรู้มีหลายวิธี ซึ่ง (2526) ได้สรุป ดังนี้

2.1 การสอนแบบบรรยาย (Lecture) จะรวมทั้งการสาธิต แจกใบพิมพ์ ฉายภาพยนตร์ เปิดโทรทัศน์ให้ดู เป็นต้น

2.2 การสอนแบบถามตอบ (Questioning) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จักส่วนร่วมในการคิด แสดงความคิดเห็น หาเหตุผล สรุป โดยที่ผู้สอนจะช่วยนำผู้เรียนโดยการใช้คำถาม สลับกับคำอธิบาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนอยู่ตลอดเวลา

2.3 การสอนแบบอภิปราย (Discuss) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์ ประยุกต์และผสมผสานความรู้ หรือสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกการฟัง การโต้แย้ง การให้เหตุผล และการอ้างหลักฐานทางวิชาการของผู้เรียน

2.4 การสอนให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Individual Study) จะรวมถึง การศึกษารายบุคคล (ชุดการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป) และการศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (รายงาน ประกอบวิชา การทำโครงการ)

2.5 การสอนทักษะปฏิบัติ เป็นการสอนที่เน้นในเรื่องการฝึกทักษะ ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อการสอนภาคปฏิบัติ

3. ขั้นพยายาม (Application) เป็นขั้นให้กิจกรรมผู้เรียนได้ฝึกฝนปฏิบัติหรือทดลองทำแบบฝึกหัด โดยมีข้อมูลแนวทางจากขั้นให้เนื้อหาความรู้มาแล้ว มาใช้แก้ปัญหา ถ้าใช้แก้ปัญหาได้แสดงว่า ข้อมูลที่ผู้เรียนได้รับมีความถูกต้องและเพียงพอ โดยที่ผู้สอนจะให้แบบฝึกหัดและการฝึกแก่ผู้เรียน ซึ่งแบบฝึกหัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 แบบลอกเลียน (Cramming) เป็นแบบฝึกหัดที่ใช้ทบทวนความรู้ความจำข้อเท็จจริงที่ได้เรียนไปแล้ว วัตถุประสงค์ของแบบลอกเลียนก็คือ การฟื้นคืนความรู้ความสามารถลอกเลียนได้

3.2 แบบฝึกหัด (Exercise) เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้หรือทักษะที่ๆได้รับมาแก้ปัญหาที่คล้ายกับปัญหาที่เรียนรู้อแล้ว วัตถุประสงค์ของแบบฝึกหัด คือ ฝึกฝนให้ได้ความเร็ว หรือความถูกต้องของทักษะทางปฏิบัติหรือทักษะทางปัญญา

3.3 แบบแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้หรือทักษะที่ๆได้รับมาแก้ปัญหาใหม่ๆ ที่ไม่เหมือนกับที่เรียนรู้อแล้ว วัตถุประสงค์ของแก้ปัญหา คือ ฝึกให้ส่งถ่ายความรู้ ทักษะ เพื่อแก้ปัญหาและออกแบบพลิกแพลงได้

4. ขั้นสำเร็จผล (Progress) ได้แก่ขั้นการตรวจแบบฝึกหัดหรือตรวจผลงานที่ผู้เรียนได้พยายามทำมาแล้วว่าถูกต้องหรือไม่ ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องตรวจสอบหรือประเมินผลสำเร็จของผลงานหรือผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียน ผู้เรียนจะได้ทราบระดับผลการเรียนรู้ของตน และผู้สอนก็จะได้รับข้อมูลนำมาใช้ปรับปรุงการสอนต่อไป

พิสิฐ เมธากัทร (2532) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแต่ละวิธีอาจเหมาะสมสำหรับแต่ละสถานการณ์เฉพาะเท่านั้น จะยึดเลือกวิธีสอนวิธีหนึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดไม่ได้ ซึ่งบางครั้งอาจต้องผสมผสานวิธีสอนหลายวิธีเข้าด้วยกัน เพื่อสนใจสถานการณ์เฉพาะก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามการสอนที่มักนิยมใช้กันอยู่บ่อยๆ มีอยู่ 7 วิธี คือ

1. การสอนแบบบรรยาย
2. การสอนแบบถามตอบ
3. การสอนแบบอภิปราย

4. การสอนแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (1 ถึง 4 มักจะใช้กับการสอน
วิชาทฤษฎี)

5. การสอนแบบสาธิตประกอบการบรรยาย

6. การสอนแบบสาธิตประกอบการถามตอบ

7. การสอนแบบเรียนด้วยตนเองประกอบการลงทำ

การจัดการเรียนการสอน ควรให้มีหลากหลายวิธีผสมผสานกัน เพราะจะช่วยให้
ผู้เรียนมีโอกาสในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านสติปัญญาและการทำงานร่วมกัน ผู้สอนไม่ควรยึด
หรือเลือกใช้วิธีสอนวิธีใดวิธีหนึ่งเท่านั้น (Glathorn, 1987 อ้างถึงใน สุภาพ นัตรภรณ์, 2548) ได้
สรุปผลการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้แสดงความ
คิดเห็นและมีการประเมินผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน
ดีกว่าการสอนด้วยวิธีเน้นตัวผู้สอนเป็นศูนย์กลาง

2. การเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีการประสานงานกัน เรียนรู้ด้วยกัน (Cooperative
Learning) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ทุกคนจะได้รับมอบหมาย
งานและใช้ความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ได้มีการเปรียบเทียบ การเรียนการสอน
แบบนี้กับการสอนที่เรียนด้วยตนเอง พบว่าการเรียนการสอนแบบทำงานร่วมกัน จะประสบ
ความสำเร็จสูงกว่า เพราะมีการคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผลดีกว่า และมีเจตคติต่อวิชาที่เรียนดีกว่า

3. การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted
Instruction) เป็นการเรียนในลักษณะที่ให้ความรู้มีแบบฝึกหัดให้ทำ และมีสถานการณ์จำลองเพื่อ
ตรวจสอบผลการเรียน มีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนด้วยคอมพิวเตอร์กับวิธีธรรมดา พบว่า
คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนสูงขึ้น แต่เจตคติต่อวิชาเรียนลดลง ในการสอน CAI ผู้สอนควรใกล้ชิดกับ
ผู้เรียน ไม่ใช่แต่ CAI เพียงอย่างเดียว ผู้สอนควรอธิบายได้เมื่อผู้เรียนมีปัญหาสงสัยอยากซักถาม

รูปแบบและวิธีการสอนด้านอาชีพศึกษา

การสอนวิชาชีพแตกต่างไปจากการสอนวิชาสามัญ เพราะการเรียนการสอนวิชาชีพ
จะมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไปเพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ
ตลอดจนมีเจตคติที่ดี และนำเอาความรู้และทักษะพอที่จะใช้เป็นพื้นฐานประกอบอาชีพ การสอน
วิชาชีพ ครู อาจารย์ ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้อย่างเดียว มาเป็นการเรียนรู้ด้วย
การกระทำ เพื่อให้เกิดทักษะ และกิจนิสัยมั่นคง ควรปรับปรุงการเรียนจากตำรามาเป็นการเรียน

การสอนโดยมุ่งให้มีทักษะในการสร้างและผลิต ตลอดจนการบริการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม การสอนวิชาชีพจึงควรสอนเพื่อให้เกิดความรู้ และพัฒนาการโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี และสามารถปรับปรุงทักษะการทำงานของตนเองได้ดีขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542) สำหรับการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพนั้น สิ่งสำคัญก็คือ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังที่ คาร์ล Karl (อ้างถึงใน สถิต วงศ์สวรรค์, 2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะเป็นลักษณะของพฤติกรรมการเคลื่อนไหวที่ประสานสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วและแม่นยำ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้เสนอแนะถึงวิธีการที่นิยมใช้กับการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษามี 5 วิธี คือ

1. วิธีสอนแบบบรรยาย
2. วิธีสอนทักษะปฏิบัติ
3. วิธีสอนแบบอภิปราย
4. วิธีสอนแบบสัมมนา
5. วิธีสอนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1. วิธีสอนแบบบรรยาย ได้กล่าวถึงการสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้สอนมีบทบาทมากที่สุดโดยผู้สอนเป็นผู้เล่า พูดอธิบายถึงเนื้อหาวิชาต่างๆ ให้ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนจะฟังจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการบรรยายในด้านอาชีวศึกษา ที่ปฏิบัติกันอยู่ในโรงเรียนและวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะการสอนทางด้านเนื้อหาทฤษฎีทางวิชาชีพ ส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยายการสอนแบบนี้ยังเป็นวิธีสอนหลักในปัจจุบัน ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าการสอนแบบบรรยายเป็นการสอนหลักประมาณร้อยละ 95 ของการสอนทฤษฎี ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้สรุปถึงเทคนิคการสอนแบบบรรยายไว้ ดังนี้

1. ควรเตรียมเนื้อหาที่จะบรรยายมาแล้วอย่างดี
2. ควรใช้น้ำเสียงและท่าทางที่เร้าใจ
3. ควรตั้งคำถามระหว่างการบรรยาย
4. ควรมีการเขียนกระดานดำแผ่นในระหว่างการบรรยาย
5. ควรใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนช่วยการสอน
6. ควรเปิดโอกาสได้ซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจ
7. ควรจะได้สรุปบทบรรยาย

Brown และคณะ (1964 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2536) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนแบบบรรยายว่า อาจใช้เฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการสอนหรือจะใช้ในทุกขั้นตอนก็ได้ในโอกาสคือ การนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนการสอน ขั้นตอนวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติและขั้นสรุปบทเรียน จะทำให้การเรียนการสอนแบบบรรยายมีความน่าสนใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมได้ การสอนวิธีนี้จะเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่ควรคำนึงสำหรับผู้สอนคือต้องเลือกสื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและเนื้อหาพิจารณาประกอบไปด้วยกัน

1. วิธีสอนทักษะปฏิบัติ การสอนทักษะปฏิบัติ ว่าเป็นการเน้นการสอนที่มีการฝึกฝนและปฏิบัติจริง อาจเป็นการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ โรงประลอง หรือโรงฝึกงานก็ได้ การสอนทางด้านอาชีพเป็นการสอนที่เริ่มจากการเรียนรู้ของจริง แต่เมื่อการเรียนวิชาชีพในห้องเรียนไม่ค่อยได้ผลจึงหันมาใช้โรงประลองของห้องปฏิบัติการแทน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ซึ่งได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงวิธีสอนแบบทักษะปฏิบัติไว้ ดังนี้

2. การสอนทักษะปฏิบัติมีความสำคัญต่อการสอนวิชาชีพเพราะเป็นการนำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ ทำให้การเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. องค์ประกอบของการสอนทักษะปฏิบัติ ได้แก่ สถานที่ฝึกปฏิบัติ โรงประลอง อุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุ และเอกสารประกอบการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

4. เทคนิคการสอนควรเน้นหนักในเรื่องสมรรถภาพการปฏิบัติงานของผู้เรียน (performance orientation) มากกว่าทางด้านเนื้อหาของวิชาที่เรียน (subject matter orientation) ยุทธวิธีดังกล่าวจะใช้งาน (job) เป็นพื้นฐานการตัดสินใจว่าจะสอนอะไรตามลำดับก่อนหลังจะสอนถึงถึงขนาดไหน

5. หลักการของการสอนทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ตามที่ Mager และ Beach (1967) ได้ให้แนวทางขั้นตอนของการสอนทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพไว้ 3 หลักการดังนี้ คือ

หลักการที่ 1 เข้าใจงานที่สอน หมายถึง ความเข้าใจในระบบการเรียนการสอน และกระบวนการพัฒนาวิชาที่จะสอน โดย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียม (preparation phase) เป็นการเตรียมข้อมูลและการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงานตามรายวิชาที่สอนขั้นเตรียมช่วยให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชาดีขึ้นเป็นการเตรียมการสอนที่งาน (job) แทนที่จะเป็นเนื้อหาวิชา (course content)

2. **ขั้นพัฒนา (development phase)** เป็นการพัฒนาให้เกิดการสอนตาม วัตถุประสงค์

3. **ขั้นปรับปรุง (improvement phase)** เน้นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงให้การ สอนทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ กระบวนการปรับปรุงการสอนที่ง่ายที่สุดคือการตรวจสอบว่า การสอนทำให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในงานเพียงใด

หลักการที่ 2 สามารถสอน หมายถึง เข้าใจในสถานภาพและบทบาทหน้าที่ของ การเป็นผู้สอนวิชาชีพ ความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน การเป็นผู้มีความสามารถในการ ประสานงานตลอดจนความสามารถในการใช้เทคนิควิธีสอน รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมการ เรียนการสอนทางอาชีวศึกษาที่เหมาะสมและได้ผล

หลักการที่ 3 สอนให้เกิดสมรรถภาพ เป็นการเน้นให้เกิดความรู้ความสามารถของ ผู้เรียนให้ปฏิบัติงานได้จริงเป็นที่น่าพอใจ การสอนให้เกิดสมรรถภาพจะมีขึ้นต่อเมื่อเป็นการจัด การศึกษาและเน้นสมรรถภาพ (competency-based education) โดยผู้สอนที่ผ่านการฝึกหัดครูเน้น เรื่องของสมรรถภาพ (competency-based teacher education)

3. สอนแบบอภิปรายวิธีสอนแบบอภิปรายเป็นการเน้นบทบาทอยู่ที่ผู้เรียน ให้มี โอกาสได้แสดงความคิดวิธีสอนแบบอภิปรายนิยมสอนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้พูดจาและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยทั่วถึง การแสดงความคิดเห็นไม่ใช่การ ตอบคำถาม ไม่จำเป็นต้องผิดหรือถูก จึงมักจะเป็นข้อสรุปที่เป็นการวางแนวทางการทำต่อไป เป็น การแสดงถึงกระบวนการความคิด การให้เหตุผล ประโยชน์ของการสอนแบบอภิปรายจึงมีเนื้อหา และกระบวนการควบคู่กันไป ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึง ข้อดีข้อเสียและเทคนิค ของวิธีสอนแบบอภิปรายไว้ ดังนี้ข้อดีของการสอนแบบอภิปราย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มี ส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ที่มีการแสดงความคิดและเหตุผลเพื่อหาข้อสรุป เป็นการฝึกผู้เรียนใน ด้านการแสดงออก การฝึกการพูดและการแสดงเหตุผลข้อเสียของการสอนแบบอภิปราย ถ้าจัดเป็น กลุ่มใหญ่เกินไปจะมีโอกาสในการอภิปรายได้ไม่ทั่วถึง ต้องใช้เวลามาก และถ้าการให้เนื้อหาที่เป็น ความรู้ เป็นความจริงมากก็สามารถที่จะได้ข้อสรุปโดยไม่ต้องอภิปราย

เทคนิคของการสอนแบบอภิปราย

1. ควรให้ผู้เรียนแสดงบทบาทของตนเองอย่างเต็มที่
2. สร้างบรรยากาศการอภิปรายให้น่าสนใจ
3. ผู้สอนเป็นผู้ฟังและช่วยเพิ่มเติมหาข้อสรุปได้

4. มีความสามารถในการดำเนินการอภิปรายไปสู่ข้อสรุป

4. วิธีสอนแบบสัมมนา

วิธีสอนแบบสัมมนาเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาวิชา เกิดแนวความคิดและพัฒนาทักษะพร้อมกันไปด้วย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอนแบบสัมมนาไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการสอนแบบสัมมนาก็คือ การให้ผู้เรียนมีการแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งครูและนักเรียน ในขอบเขตของเนื้อหาวิชา ที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า

2. ผู้สอนแบบสัมมนา ควรจะเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในการจัดสัมมนาได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะดำเนินการสัมมนานั้นให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

5. วิธีสอนแบบให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นการสอนรายบุคคล โดยการเน้นกิจกรรมและดำเนินงานที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ สำหรับผู้เรียนเป็นอิสระทางด้านการเรียนของผู้เรียน เพราะผู้เรียนอาจเป็นผู้กำหนดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอนแบบให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการสอนแบบให้ค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนนั้นสามารถเรียนด้วยตนเองตามขีดความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

2. บทบาทของผู้สอนเป็นผู้วางแผน กำหนดแนวทางให้ผู้เรียน เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ รวมทั้งสามารถประเมินผลการเรียนของผู้เรียนด้วย

Donal J. Molle (อ้างถึงใน สุวิทย์ ช่อตรง, 2526) ได้ทำการศึกษาและวิจัยการเลือกวิธีต่างๆ ในการสอนวิชาการงานและวิชาชีพ ผลปรากฏว่าวิธีการสอนที่เหมาะสมเรียงตามลำดับดังนี้

ลำดับ	วิธีสอน	คะแนน
1	การสอนแบบสาธิต	32
2	การสอนแบบอภิปราย	31
3	การสอนแบบปัญหา	30
4	การสอนแบบค้นคว้า	28
5	การสอนแบบสืบสวนสอบสวน	27
6	การสอนแบบโครงการ	27
7	การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง	25
8	การสอนแบบภาพเคลื่อนไหว	23
9	การสอนแบบการประชุม	23
10	การสอนโดยใช้ใบช่วยสอน	21
11	การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ	21
12	การสอนแบบบรรยาย	21
13	การสอนโดยใช้วิธีการด้านอื่นๆ เข้าช่วย	21
14	การสอนแบบแลกเปลี่ยนความรู้	21
15	การสอนแบบสัมมนา	21
16	การสอนแบบการศึกษานอกสถานที่	18
17	การสอนโดยการฝึกงาน	17
18	การสอนโดยใช้โทรทัศน์	16
19	การสอนโดยใช้ชุดการสอน	16
20	การสอนแบบศึกษาเฉพาะกรณี	15

หลักการเลือกวิธีสอนด้านอาชีวศึกษา ผู้สอนต้องรู้จักเลือกวิธีสอนให้เหมาะสม วิธีสอนอาจใช้วิธีผสมผสานกัน ได้การเลือกวิธีสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) ได้ให้หลักการเลือกวิธีสอนด้านอาชีวศึกษาไว้ ดังนี้

1. วิธีที่สอนเหมาะกับเนื้อหาที่สอนหรือไม่ เช่นเนื้อหาที่เป็นหลักการทฤษฎีก็สามารถใช้วิธีการบรรยาย แต่เป็นงานและต้องการการฝึกควรใช้การฝึกทักษะปฏิบัติหรือจะใช้ทั้งบรรยายและการฝึกทักษะปฏิบัติควบคู่กันไป

2. วิธีสอนควรเหมาะสมกับความถนัดของผู้สอน เป็นความถนัดของผู้สอนที่จะสอน ด้วยวิธีการสอนแบบนั้น

3. วิธีสอนเหมาะกับชั่วโมงสอนในหลักสูตร ข้อจำกัดของเวลาเป็นตัวกำหนด วิธีสอน

4. วิธีสอนเหมาะกับจำนวนผู้เรียนและขนาดของห้องเรียนการสอนแบบบรรยาย สามารถสอนผู้เรียนได้มากกว่าการสอนแบบอภิปราย

5. วิธีการสอนเหมาะกับผู้เรียน เช่น ความรู้เดิมของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียนเป็นข้อพิจารณาในการเลือกวิธีสอนการเลือกเทคนิคและวิธีสอนนั้น อยู่ที่เทคนิคและจุดประสงค์ของวิชานั้น โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะวิชา ความถนัดของผู้สอน และความสามารถของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ในการสอนของครูต้องมีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ในการดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งสังเกตและบันทึกพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนขณะทำกิจกรรมด้วยเพื่อนำมาประเมิน

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การใช้เทคนิคการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี โดยผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับเนื้อหาผู้เรียน โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน โดยควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายอยู่ในความสนใจและเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอน โดยการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องมีความชำนาญในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการเรียน

2.5.4 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์

เปรี๊ยะ กุมุท (2519) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางให้การสอนถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ครูวางไว้เป็นอย่างดี

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2520) กล่าวว่า สื่อการสอนหมายถึง วัสดุที่ใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวแลกเปลี่ยนความคิด ค่านิยม และทักษะระหว่างบุคคล กลุ่มชน และสังคม ทั้งนี้ วัสดุนั้นๆ อาจใช้กับเครื่องมือก็ได้ เช่น สไลด์ ฟิล์มสตริป ฟิล์มภาพยนตร์ เทป และแผ่นเสียง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2531) ให้ความหมายของ สื่อการสอน ว่าสื่อการสอนหมายถึง เครื่องมือตลอดจนเทคนิคต่างๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สื่อการเรียนยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้ต่อไป เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ประเภทของสื่อการสอน

ลัดดา สุขปรีดี (2522) ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ สื่อเล็กที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งหาประสบการณ์หรือศึกษาได้อย่างแท้จริง กว้างขวาง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุที่เสนอความรู้ได้จากตัวมันเอง ได้แก่ หนังสือเรียน ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยสื่อประเภทเครื่องกลไกเป็นตัวนำเสนอความรู้ ได้แก่ ภาพยนตร์ แผ่นใสด์ ฟลิ์มสตริป เส้นเทปบันทึกเสียง รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ รายการสอนที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน เป็นต้น

2. สื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อใหญ่ที่เป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูหรือนักเรียน สื่อประเภทนี้ตัวของมันเองแล้วแทบจะไม่มีประโยชน์ต่อการสื่อความหมายเลย ถ้าไม่มีความรู้ในรูปแบบต่างๆ มาป้อนผ่านเครื่องกลไกเหล่านี้ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เป็นต้น

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการต่างๆ เทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ ประสบการณ์ต่างๆ เช่น การสาธิต การแสดงบทบาท การแสดงละคร เป็นต้น

สุทธิ ประจงศักดิ์ (2524) ได้เสนอประเภทของสื่อการเรียนสำหรับวิชาการงาน และอาชีพไว้ ดังนี้

1. การเยี่ยมชมโรงงาน
2. เทปบันทึกเสียง
3. ของจริงและของตัวอย่าง
4. หุ่นจำลอง

5. แผนภูมิแสดงกระบวนการทำงาน
6. แผ่นป้ายต่างๆ
7. วัสดุได้เปล่า และวัสดุราคาถูก ได้แก่ วัสดุจากท้องถิ่น วัสดุจากหนังสือ เอกสาร
8. โทรทัศน์เพื่อการศึกษา
9. ภาพยนตร์
10. फिल्मสตริป
11. สไลด์
12. เครื่องฉายข้ามศีรษะ
13. ภาพนิ่ง
14. เครื่องฉายภาพทึบแสง

การใช้สื่อประเภทสื่ออนัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอนแบ่งออกได้เป็น 8 ประเภทมีดังนี้ (สนั่น มีขันหมาก, 2538)

1. สื่อใหญ่ ได้แก่ เครื่องมือที่เป็นสัมภาระหนักทั้งหลาย ซึ่งมีกลไกซับซ้อน เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง วิทยุโทรทัศน์ เครื่องเล่นDVD คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
2. สื่อเล็ก แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ สื่อที่ใช้ได้ในตัวเอง เช่น รูปภาพ แผนภูมิป้าย ประกาศ หนังสือ แบบเรียน เอกสาร และสื่อที่ใช้ได้โดยอาศัยสื่อใหญ่ เช่น ภาพนิ่ง แผ่นใส แผ่นดิสก์
3. สื่อวิธีการ เป็นสื่อประเภทปฏิบัติการ เช่น การสาธิต การจัดนิทรรศการ ทักษะวิชาการทดลอง
4. สื่อประสม สื่อที่ใช้ทั้งสื่อเล็กและสื่อใหญ่มาใช้ร่วมกัน เช่น ชุดการสอน เทคนิควิธีการสอน บทเรียนสำเร็จรูป เกมส์
5. สื่อทางไกล สื่อที่ใช้สอนทางไกล ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อไทยคม
6. สื่ออนาคต เป็นสื่อที่กำลังเกิดขึ้นในอนาคต และนำมาใช้ในห้องเรียน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้คุ้นเคยกับสื่อใหม่ๆ อย่างทันโลกทันเหตุการณ์
7. สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา เป็นสื่อที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางสังคมและเผยแพร่ ออกมาเป็นข่าว เช่น หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์
8. สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศ เป็นสื่อที่เกิดขึ้นตามกระบวนการสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลและข่าวสาร

สื่อการสอนควรมีให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม สื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่ เช่น โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ การเรียนการสอนทางไกล และคอมพิวเตอร์ ครูควรใช้สารสนเทศและข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้และถ่ายทอดแก่ผู้เรียนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน (Bostock, 1999)

หลักสำคัญในการเลือกสื่อการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการ (2531) ได้เสนอแนะหลักการในการเลือกสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1. ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้
2. สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ประสบการณ์ และระดับชั้นของนักเรียน

3. เหมาะสมกับเรื่องที่สอนและทันต่อเหตุการณ์
4. ช่วยเสริมทักษะและความเข้าใจในเรื่องที่เรียน
5. เนื้อหาถูกต้อง ตรงกับความเป็นจริง และคุ้มกับเวลาที่ใช้

กรมวิชาการ (2531) ได้ ในการเลือกสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1. คำนึงถึงสื่อการเรียนที่จะนำไปใช้นั้น ให้ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง
2. คำนึงถึงคุณค่าในการเรียนรู้
3. เหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
4. ตระหนักถึงผู้ใช้อยู่เสมอ เพราะผู้ใช้ควรได้รับประโยชน์มากกว่า
5. ศึกษาคู่มือประกอบการสอน
6. สื่อการเรียนนั้นช่วยแก้ปัญหาหรือแก้ปัญหอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่
7. สื่อการเรียนที่นำมาใช้ส่งเสริมให้เกิดความคิดวิพากษ์วิจารณ์ และก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการเรียนการสอน

8. รู้จักวิธีการเก็บรักษาสื่อการเรียนต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้งานได้

สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) ได้ให้แนวทางสำหรับผู้สอนจะต้องตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. อุปกรณ์มีจำนวนพอเพียงกับผู้เรียนหรือไม่ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือต่าง ๆ

2. ขนาดของอุปกรณ์มีส่วนพอเหมาะกับผู้ใช้เรียน เช่น ถ้าเป็นเครื่องรับโทรทัศน์ควรมีขนาดใหญ่พอซึ่งผู้เรียนสามารถมองได้อย่างชัดเจนและทั่วถึง

3. เวทีหรือสถานที่เหมาะสมจะใช้อุปกรณ์ ทุกคนสามารถมองเห็นได้

4. สภาพของอุปกรณ์อยู่ในสภาพซึ่งใช้งานได้ดี เช่น ภาพจากวิดีโอมีความคมชัดไม่พร่ามัว

ประโยชน์ในการใช้สื่อการสอน

สมหญิง กลั่นศิริ (2532) ได้สรุปผลการวิจัยของนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นอย่างแน่นอน
2. ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเรื่องต่างๆ ได้มากขึ้นและจำได้นานขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและช่วยทำให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง
4. คุณลักษณะที่เป็นรูปธรรมและและเป็นจริงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายในสิ่งนั้นได้กว้างขวางและเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เข้าใจสิ่งอื่นๆ ได้ดีขึ้นด้วย
5. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทันทีและดีขึ้น
6. ช่วยลดคำตอบหรือคำบรรยายที่เป็นคำพูดของครูผู้สอน
7. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วและมากยิ่งขึ้น
8. การใช้สื่อการสอนเป็นประจำสามารถเปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติของผู้เรียนได้
9. ช่วยส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหา
10. ช่วยเร่งทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีความสำคัญเพราะเป็นสื่อกลางการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์โดยหมายรวมถึง วิธีการเรียนการสอน ประสบการณ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งความรู้ โดยผู้สอนควรเลือกใช้สื่อที่หลากหลายทันสมัยเหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยให้ความสำคัญต่อความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มีความรู้ได้ดีขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

2.5.5 สถานที่ใช้สอนและฝึกงาน

สถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ดีย่อมจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมอย่างมาก ดังนั้นงานอาคารสถานที่จึงเป็นงานที่สำคัญที่ควรให้ความสนใจเช่นเดียวกับงานด้านอื่นๆ ซึ่งต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ (หวน พันธุพันธ์, 2528)

1. ที่ตั้ง ที่ตั้งโรงเรียนควรอยู่ในที่เหมาะสม ไม่เป็นที่ลุ่มเกินไป สามารถจัดระบายน้ำได้ดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ห่างไกลจากแหล่งหรือสิ่งเสื่อมโทรม สิ่งรบกวน เสียงดัง และกลิ่นเหม็น นอกจากนี้ควรตั้งอยู่ใกล้ที่ทำการคมนาคมสะดวกพอสมควร ไม่ห่างไกลชุมชนมากเกินไป และการสาธารณสุขโรคสะดวกพอสมควร

2. อาคารเรียน ควรจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารและห้องเรียนพอเหมาะกับขนาดและจำนวนนักเรียน การสร้างตัวอาคารเรียนควรถูกทิศทางลม ไม่หันหน้าไปทางทิศตะวันออกหรือทิศตะวันตก เพราะจะถูกแดดทั้งเช้าและบ่าย และถ้ามีอาคารหลายหลังควรสร้างให้อยู่ใกล้เคียงกันมีทางเดินติดต่อถึงกัน และมีเครื่องสื่อสารภายในที่สะดวก นอกจากนี้ควรจัดวางมาตรการป้องกันอัคคีภัย โดยมีเครื่องดับเพลิงที่สามารถใช้ได้ผลทันที

3. ห้องเรียน ควรมีเนื้อที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ควรจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งเรื่องการถ่ายเทอากาศและแสงสว่างและปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ ถ้าแสงสว่างไม่เพียงพอควรทำหน้าต่างเพิ่ม ติดตั้งไฟฟ้า หรือทาสีภายในให้สว่าง เป็นต้น

4. อาคารประกอบ ควรมีอาคารประกอบที่จำเป็น และเหมาะสมกับโปรแกรมการเรียน เช่น อาคารหอประชุม อาคารพลศึกษา โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องศิลปะและดนตรี เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงฝึกงาน หรือห้องศิลปะ ห้องดนตรี ควรแยกกันอยู่จากอาคารเรียน เพราะมีเสียงรบกวน

5. บริเวณโรงเรียน โรงเรียนควรมีบริเวณเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้เล่น พักผ่อน และปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตรนอกจากนี้ควรตกแต่งบริเวณโดยการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น เพื่อความร่มรื่นและสวยงาม ควรจัดอาคารกลุ่มอาคารให้ถูกทิศทางของแสงแดด ลม ฝน การจัดการสัญจร การสาธารณสุขโรค การสุขาภิบาลเพียงพอ ควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของนักเรียนไว้ล้อมรอบไม่มีน้ำขัง บริเวณใดเป็นที่ลุ่มควรถมหรือทำทางระบายน้ำเพื่อให้บริเวณนั้นใช้ประโยชน์ได้ ควรจัดภาชนะมีฝาปิดเพื่อเป็นที่ทิ้งขยะบริเวณโรงเรียนด้วย

6. สิ่งแวดล้อมอื่นๆ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และการศึกษาสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่ แสงสว่างในห้องเรียนจะต้องอยู่ในระดับมองเห็น คือ มองเห็นได้เร็ว สบายตา สีที่ใช้ทา อาคารห้องเรียนจะต้องไม่ฉูดฉาดหรือสาดไสจนเกินไป โดยเฉพาะสีภายในห้องเรียน นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงไม่มีเสียงรบกวน การถ่ายเทอากาศดี อุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป

การวางผังอาคารเรียน โดยทั่วไปแล้วผังอาคารเรียนแบ่งออกเป็น 6 แบบ ด้วยกันคือ (กิตติมา ปรีดีคิดล, 2532)

1. แบบแกน (Core Type) เป็นแบบแผนผังอาคารที่มีห้องเรียนอยู่ 2 ข้าง และมีทางเดินอยู่กลางห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่ตรงกลาง อาคารแบบนี้ใช้พื้นที่ก่อสร้างน้อย เหมาะสำหรับประเทศที่มีอากาศหนาว ถ้าจะใช้กับประเทศที่มีอากาศร้อนต้องนำมาดัดแปลงให้เป็นอาคารเปิดมีห้องเรียนอยู่ด้านเดียวของทางเดิน และทำตรงกลางให้เป็น Court (พื้นที่ว่างที่มีอากาศล้อมรอบ) บางทีจะทำให้มีอากาศถ่ายเทได้บ้าง แต่ถ้าพื้นที่แคบด้านที่มีลมประจำพัดในฤดูร้อนจะมีเพียง 1 ด้าน หรือ 2 ด้าน เท่านั้น

2. แบบทึบ (Loft Type) เป็นแบบแผนผังอาคารที่บรรจุห้องต่างๆ ไว้ในพื้นที่กลุ่มเดียวกัน และมีหลังคาปกคลุมรวมกันเป็นอันเดียว เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีพื้นที่น้อย มีอากาศหนาวเย็นหรือลมแรง วิธีนี้จะช่วยประหยัดค่าก่อสร้างได้บ้าง แต่ถ้าจะมาให้ในประเทศที่มีอากาศอบอุ่นจะต้องเตรียมอุปกรณ์ที่ช่วยระบายอากาศและปรับอากาศ ช่วยปรับแสงสว่างในห้องเรียนให้เพียงพอ นอกจากนี้วัสดุก่อสร้างจะต้องคำนึงถึงการลดแรงสะท้อนของเสียงด้วย

3. แบบนิ้วมือ (Finger Type) เป็นแบบแผนผังอาคารที่มีลักษณะกระจายคล้ายนิ้วมือมีทางเดินเชื่อมโยงถึงกัน เหมาะสมกับประเทศที่มีอากาศร้อน ฝนตกชุก การปลูกสร้างอาคารเพิ่มเติมทำได้ง่ายไม่กระทบกระเทือนกับอาคารหลังอื่นๆ

4. แบบกลุ่ม (Cluster Type) เป็นแบบแผนผังอาคารที่มีการวางอาคารเป็นกลุ่มๆ ภายในอาคารแต่ละหลังจะประกอบไปด้วยกลุ่มของห้องเรียน มีบริเวณรอบอาคารที่จะใช้เป็นที่วิ่งเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นๆ ได้ด้วย

5. แบบปีก (Wing Type) เป็นแบบแผนผังอาคารที่ใช้กับบริเวณที่มีพื้นที่แคบ เนื้อที่ใช้สอยในอาคารมีไม่มากนัก แต่มีลักษณะที่สามารถสร้างหรือต่อเติมไปในทิศทางที่ต้องการและเหมาะสมกับเนื้อที่ได้ การต่อเติมปีกด้านหนึ่งใดออกไปจะช่วยขยายหรือเพิ่มบริเวณได้บ้างตามงบประมาณที่มีอยู่

6. แบบอิสระ (Campus Type) เป็นการวางแผนผังอาคารไว้อย่างอิสระโดยคำนึงถึงหน้าที่และประโยชน์ใช้สอยของอาคารไว้ชัดเจน และยังมีการกำหนดบริเวณใหญ่ๆ ไว้แล้วว่ บริเวณใดเป็นบริเวณเพื่อการศึกษา บริเวณที่พักอาศัย เพื่อความสะดวกในการต่อเติมหรือปลูกสร้างอาคารใหม่เมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดถนนทางเดิน หรือบริเวณพักผ่อนไว้ด้วยเหมาะสำหรับบริเวณที่มีพื้นที่กว้างๆ ส่วนใหญ่นิยมใช้กับการศึกษาในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเพราะเป็นโครงการระยะยาวอาคารแต่ละหลังเป็นอิสระแก่กัน

วัลลีย์ เปรมชัยเชิฐ (2536) กล่าวว่า การเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำเป็นจะต้องมีสถานที่ใช้สอนและฝึกงานเฉพาะสาขา เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด โดยทั่ว ๆ ไปแล้วสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานมี 6 ลักษณะด้วยกันคือ

1. ห้องเรียน เป็นห้องเรียนทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในการสอนวิชาภาคทฤษฎี เช่น วิชาสามัญและสัมพันธ์ วิชาทฤษฎีช่าง
2. ห้องเขียนแบบ เป็นห้องเฉพาะใช้ในการเรียนการสอนเขียนแบบ ซึ่งจะต้องมีครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเขียนแบบ คือ โต๊ะ และเครื่องมือสำหรับเขียนแบบ
3. ห้องปฏิบัติการ เป็นห้องที่ใช้การเรียนหรือทดลองเฉพาะอย่าง เช่น ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ ห้องทดลองหรือทดสอบดิน
4. โรงฝึกงาน แยกเป็นโรงฝึกงานของแผนกวิชา หรือสาขาวิชา
5. การฝึกภาคสนาม เช่น การเรียนการสอนวิชาสำรวจภาคปฏิบัติ หรือการออกไปทำการเดินสายไฟตามอาคารอื่นๆ ทั่วไป
6. การฝึกงานตามสถานที่ประกอบการทั้งของรัฐและเอกชน เป็นการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงาน การเดินสายไฟตามสถานประกอบการอื่นๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

วิจิตร อวาระกุล (2537) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของสถานที่ฝึกอบรมควรมีดังนี้

1. ห้องอบรม โต๊ะ เก้าอี้ แสงสว่าง สะดวกสบาย
2. ความสะอาด จูงใจให้เกิดความตั้งใจรับการฝึกอบรม
3. ขนาดของชั้น ห้องอบรม มีเพียงพอ
4. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม
5. บรรยากาศของสถานที่ฝึกอบรม จูงใจ ที่พักผ่อน เล่นกีฬา ฯลฯ

6. ความสะดวกในการพักอาศัย ที่พัก ห้องพัก หอพัก บริเวณ บรรยากาศ อาหาร อร่อย สะดวกสบาย

7. ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เป็นกันเองเต็มไปด้วยการช่วยเหลือ
8. สื่อการสอน อุปกรณ์การสอนที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
9. ความน่านิยม เลื่อมใส เชื่อถือในสถาบันฝึกอบรม
10. การประเมินผลการฝึกอบรมที่เหมาะสม

สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์ (2524) ได้ให้ความหมายของโรงฝึกงานว่า โรงฝึกงานเป็นสถานที่ที่ให้นักเรียนฝึกงานเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน หน้าที่ของครูผู้สอนที่สำคัญคือ การจัดโรงฝึกงานให้มีความพร้อมให้ผู้เรียนเข้าไปใช้ได้ทันที และต้องพยายามสร้างความเข้าใจร่วมกันในตัวผู้เรียนว่า โรงฝึกงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติ ที่ผู้เรียนจะต้องออกไปพบในชีวิตจริง ๆ ของการทำงาน ความรับผิดชอบส่วนตัวและต่อส่วนรวมจึงควรได้รับการฝึกและเน้นเป็นพิเศษ มิใช่มุ่งฝึกให้มีผลงานที่งดงามเท่านั้น

กรมวิชาการ (2522) ได้ให้ความหมายของสถานฝึกงานอาชีพ หมายถึง แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ โดยแต่ละอย่างมีความหมาย ดังนี้

1. แหล่งวิทยากร ได้แก่ การฝึกอาชีพที่โรงเรียนและวิทยาลัยที่สอนวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ศูนย์ฝึกอาชีพทั้งของราชการและเอกชน
2. สถานประกอบการ ได้แก่ การฝึกอาชีพที่บริษัทห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ ที่เขายอมรับนักเรียนไปฝึกหัดงานอาชีพต่างๆ
3. สถานประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่ การฝึกหัดอาชีพที่บ้านผู้ปกครองนักเรียนเอง หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอื่นๆ ที่ทำกันเป็นพื้นบ้าน หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทอผ้าไหมในจังหวัดต่างๆ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การทำร่ม การทำเครื่องเงินหรือทอผ้าพื้นเมืองในจังหวัดทางภาคเหนือ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี
4. การทำแผนการเรียนที่บ้านภายใต้การนิเทศน์ของครู

Wilber and Pendered (1973) ได้จัดแบ่ง โรงฝึกงานออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. โรงฝึกงานเฉพาะอย่าง
2. โรงฝึกงานรวม

3. โรงฝึกงานสาขาวิชาช่างเดียวกัน

หวน พันธุ์พันธ์ (2508) ได้แบ่งโรงฝึกงานออกเป็น 2 แบบ คือ

1. โรงฝึกงานรวม หรือ โรงฝึกงานทั่วไป เป็นที่จัดสอนแบบรวมงานหลายๆแขนง ในโรงฝึกงานเดียวกัน เช่น งานไม้ งานโลหะ งานศิลปหัตถกรรม งานไฟฟ้า งานพิมพ์ งานเขียนแบบ ซึ่งเป็นลักษณะกว้างมากกว่าการเรียนการสอนให้ลึกกลงไปในแขนงใดแขนงหนึ่ง

2. โรงฝึกงานเฉพาะทั่วไป เป็นการจัดการสอนวิชาช่างหมวดใหญ่ๆ โดยแยกเป็นช่างหมวดย่อยๆ ในโรงงานเดียวกันหรือทำงานที่คล้ายคลึงกัน ใกล้เคียงกัน ใช้เครื่องมือร่วมกันได้ เช่น โรงฝึกงานช่างโลหะ ก็มีงานทำโลหะ การบัดกรี การเชื่อม การกลึง การหล่อ และการตีเหล็ก

สมาน บุญสั้น (2523) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าสถานที่ฝึกงานที่ดีควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ลักษณะและรูปแบบของตัวอาคาร
2. ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
3. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในโรงฝึกงาน (floor space) ต้องจัดพื้นที่ให้เหมาะสมและให้มีพื้นที่ให้เพียงพอสำหรับหน่วยงานต่างๆ
4. สภาวะทางกายภาพ (physical condition) เหมาะสมกับผู้เรียน สภาวะทางกายภาพนี้ได้แก่ อากาศบริสุทธิ์ อากาศหมุนเวียน แสงสว่าง น้ำดื่มและน้ำใช้
5. พื้นที่ของโรงงานเหมาะสมกับสภาพงาน

กรมอาชีวศึกษา (2536) ได้กำหนดพื้นที่ใช้สอยของห้องต่างๆ ดังนี้

1. ห้องบรรยายและห้องสัมมนา
 - 1.1 ห้องบรรยายขนาดความจุ 300 คน 0.9 ตรม. : คน
 - 1.2 ห้องบรรยายขนาดความจุ 200 คน 0.9 ตรม. : คน
 - 1.3 ห้องบรรยายขนาดความจุ 100 คน 1.0 ตรม. : คน
 - 1.4 ห้องบรรยายขนาดความจุ 50 คน 1.1 ตรม. : คน
 - 1.5 ห้องบรรยายขนาดความจุ 25 คน 1.5 ตรม. : คน
 - 1.6 ห้องสัมมนาขนาดความจุ 30 คน 1.8 ตรม. : คน

2. โรงฝึกงาน

- 2.1 โรงฝึกงานด้านเครื่องจักรกลขนาดความจุ 25 คน 10 ตรม. : คน
- 2.2 โรงฝึกงานช่างไม้ขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตรม. : คน
- 2.3 โรงฝึกงานช่างกลขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตรม. : คน
- 2.4 โรงฝึกงานไฟฟ้าขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตรม. : คน

3. ห้องปฏิบัติการ

- 3.1 ห้องปฏิบัติการทดลองทั่วไปขนาดความจุ 25 คน 3.5 ตรม. : คน
- 3.2 ห้องเขียนแบบขนาดความจุ 25 คน 5 ตรม. : คน

4. ห้องอาหาร 1.5 ตรม. : คน

5. ห้องสำหรับงานบริหาร

- 5.1 ห้องผู้อำนวยการ 18 ตรม. : คน
- 5.2 ห้องผู้บริหารหรืออาจารย์ระดับธรรมดา 9 ตรม. : คน
- 5.3 ห้องปฏิบัติงานทางธุรการ 4 ตรม. : คน

6. ระเบียบทางสัญจรไม่เกินร้อยละ 25 ของพื้นที่ทั้งหมด

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า สถานที่ที่มีความสำคัญเพราะเป็นแหล่งการจัดการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝนทักษะ อุบัติภัยในการทำงาน และสร้างเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์โดยหมายรวมถึง ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน โรงฝึกงาน บริเวณรอบรอบอาคารเรียน ทางเดิน บรรยากาศในสถานศึกษา โรงอาหาร เป็นต้น กล่าวโดยสรุป คือ สถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ที่มีอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ มีความสะดวกสบาย เพื่อที่จะให้นักศึกษาหรือผู้ฝึกงานสามารถมีสถานที่ในการฝึกปฏิบัติได้จริง อีกทั้งช่วยปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง

2.5.6 การวัด และการประเมินผล

การวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน เพื่อที่จะได้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ดังที่ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

Good (1973) ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า

1. เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าโดยทั่วไปและการทดสอบการทำมาตราส่วนประมาณค่า และการตีค่ากระบวนการที่วัดได้ และการที่บุคคลได้รับผลของกระบวนการทางการศึกษานั้นๆ รวมทั้งทฤษฎีของข้อทดสอบและการสร้างมาตราส่วนประมาณค่าการทำให้มีเหตุผลใช้ได้ การทำให้เป็นมาตรฐาน การแปลความหมาย ผลของการทดสอบ การประเมินผลทั้งที่เป็นปรนัยและอัตนัย และการใช้วิธีการทางสถิติเพื่อแปลความหมายผลจากการวัด

2. ผลขั้นสุดท้ายที่ได้จากการนำเอาปริมาณการวัด ไปใช้กับกระบวนการทำงานทางการศึกษาหรือใช้กับบุคคลที่ถูกวัด

อุทุมพร จามรมาน (2530) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้

การวัดผล หมายถึง การให้ตัวเลขกับลักษณะกฎที่กำหนด

การประเมินผล หมายถึง การคิดตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก ดังนั้นวิธีการวัดผลประเมินผล จึงประกอบด้วย

1. การวางแผนร่วมกัน
2. การแปลงจุดหมายทางการศึกษาเป็นจุดหมายเชิงพฤติกรรม
3. การกำหนดเครื่องมือในการวัดผล
4. การทดสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน
5. การจัดทำข้อมูล
6. การตัดเกรด

จากเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือแสดงถึงผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ อาจให้ค่าเป็นตัวเลขหรือแปลตัวเลขเป็นระดับความรู้ความสามารถ ก็ได้ โดยเป็นสิ่งที่ต้องให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนในการกำหนดวิธีการ และเป็นเครื่องแสดงออกถึงการเรียนการสอนของครูด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึงการประเมินผลในยุคปฏิรูปการศึกษาว่า เป็นการประเมินผลสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการประเมินผลของตนเอง เน้นการประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การทดสอบเพื่อพัฒนาและค้นหาศักยภาพ จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนและตรวจสอบว่ากระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

ดังนั้นการวัด และการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนกระบวนการและผลงานทั้งด้านความรู้ ด้านความรู้สึกรักทักษะ การแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง ซึ่งในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนการสอน และสรุปประเมิน อีกทั้งผลการเรียนของผู้เรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย

ไพศาล หวังพานิช (2539) ได้กล่าวถึงการดำเนินการวัดผลไว้ 3 ระยะ คือ

1. การวัดผลก่อนเรียน เป็นการวัดผลเพื่อสำรวจความพร้อมของผู้เรียนว่าพฤติกรรมความสามารถ ประสบการณ์เดิมเป็นอย่างไร
2. การวัดผลระหว่างสอน เป็นการวัดผลเพื่อค้นหาข้อบกพร่องหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นๆ
3. การวัดผลหลังการสอน เป็นการวัดเพื่อสรุปผลการเรียน ว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงไร

ชวาล แพรัตกุล (2539 อ้างถึงใน อมรทิพย์ สันติวิริยะพันธุ์, 2545) กล่าวว่าไว้ว่าสามารถดำเนินการวัดประเมินผลได้ด้วยวิธีดังต่อไปนี้

1. การทดสอบ
2. การจัดอันดับ
3. การสังเกต
4. การสัมภาษณ์
5. การบันทึกย่อย และระเบียบสะสม
6. สังคมมิติ
7. การให้ปฏิบัติและนำไปใช้
8. การศึกษารายบุคคล
9. การให้สร้างจินตนาการ

ปรีชา ชาติมาลากร (2524) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการวัดผลวิชาชีพไว้ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์ตัวชี้ (indicators) เพื่อให้ทราบว่าจะต้องการวัดผลทางด้านใดบ้าง โดยนำจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ตัวชี้ที่ถูกต้อง
2. วิเคราะห์ตัวชี้แต่ละตัวออกเป็นข้อย่อยๆ เพื่อสะดวกในการวัดแต่ละข้อย่อย

3. การกำหนดแนวทางในการวัดผลในแต่ละตัวชี้หรือแต่ละข้อย่อย ซึ่งมีแนวทางในการวัดผลได้ดังนี้

3.1 ทักษะพื้นฐานในงานอาชีพ มีแนวทางในการวัดผลดังนี้

- 1.) วัดคุณภาพของงานที่กำหนด (projects) ที่กำหนดให้นักเรียนทำโดยควรจะวัดตลอดขั้นตอนต่องการทำงานนั้น ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสำเร็จ
- 2.) วัดโดยการสอบภาคปฏิบัติ ซึ่งควรจะสอบหลายๆ ครั้งเพื่อความเที่ยงตรงในการวัด

3.2 การวางแผนงานในการทำงาน มีแนวทางวัดผลดังนี้

- 1.) สร้างตารางการวัดและให้คะแนนโดยการสังเกตของครู
- 2.) วัดผลจากโครงการหรือแผนการทำงานของนักเรียน

3.3 ความรู้เทคนิค และความรู้สัมพันธ์ มีแนววัดผลดังนี้

- 1.) สอบสัมภาษณ์
- 2.) การเข้าเรียน
- 3.) การสอบย่อยตลอดภาคเรียน
- 4.) สอบปลายภาค

3.4 นิสัยในการทำงาน วัดโดยการสร้างตารางการวัดผล และให้คะแนนจากการสังเกตของครู

3.5 เจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีแนวทางในการวัดดังนี้

- 1.) สร้างตารางวัดผล และวัดโดยการให้คะแนนจากการสังเกตของครู
- 2.) ให้คะแนนจากการค้นคว้า หรือรายงานเกี่ยวกับงานที่ทำ

อนันต์ ศรีโสภ (2534) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผล ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน
2. ประโยชน์ต่อผู้เรียน
3. ประโยชน์ต่อการแนะแนว
4. ประโยชน์ต่อการบริหารงาน
5. ประโยชน์ต่อการวิจัย

จากแนวทางการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักวิชาการที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในทุกๆ ด้าน ควรประเมินทุกขั้นตอนของการเรียน ให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาเรียน ควรใช้เทคนิคหลาย ๆ วิธี นอกจากนี้ การใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) โดยรวบรวมข้อมูลหรือสะสมผลงานของผู้เรียนที่แสดงถึงความพยายาม ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเน้นการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนรวมทั้งการวัดและประเมินผลด้วยความยุติธรรมและเที่ยงตรง

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

3.1 ความหมายของความต้องการ

Houle (1973) ให้คำนิยามความต้องการว่าเป็นเงื่อนไขหรือสภาพซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง บ่อยครั้งที่ใช้แสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคลหรือประชาชน ความต้องการอาจจะรับรู้โดยตัวบุคคลเองของตนเองเรียกว่า "Self needs" หรืออาจแสดงโดยบุคคลอื่น ระดับความต้องการของบุคคลเรียกตามความต้องการชนิดนี้ว่า "Ascribed need"

Kothbantaw (1978) ให้ความหมายของความต้องการ (needs) คือ ข้อขัดแย้งที่สามารถวัดได้ของผลลัพธ์ปัจจุบัน (current outcome) กับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (desired or required outcome) หรือบอกได้ถึงความแตกต่างระหว่างอะไรที่เป็นอยู่และอะไรที่ควรหรือต้องการจะเป็นในลักษณะเดียวกัน

Kaufman and English (1979) ให้ความหมายของความต้องการ (needs) ว่า หมายถึง ช่องว่าง (gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่กับผลผลิตที่เราต้องการ

Knowls (1971) ได้ขยายแนวความคิดนี้ต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ โดยได้แบ่งประเภทความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Basic human needs) เป็นการยอมรับแนวคิดของมาสโลว์ เกี่ยวกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ จัดแบ่งเป็น 1) ความต้องการทางกายภาพ 2) ความต้องการการเจริญเติบโต 3) ความต้องการความปลอดภัย 4) ความต้องการประสบการณ์ใหม่ และ 5) ความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

2. ความต้องการทางการศึกษา (Education needs) เป็นการประยุกต์แนวคิดของ ฮูทมาไซซ์ โดยให้ความสำคัญของความต้องการทางการศึกษาว่า เป็นสิ่งซึ่งบุคคลควรจะได้เรียน เพื่อให้ตัวเองดีขึ้น เพื่อให้สถาบันหรือองค์กรของเขาดีขึ้น หรือเพื่อให้สังคมของเขาดีขึ้น ความต้องการชนิดนี้เป็นช่องว่างระหว่างระดับสมรรถนะ (Level of competencies) ของบุคคลในระดับปัจจุบันกับระดับสมรรถนะที่สูงกว่า เพื่อที่จะให้บุคคลสามารถกระทำการได้ประสบผลสำเร็จ ช่องว่างนี้อาจกำหนดโดยบุคคลเอง โดยสถาบันหรือองค์กรของบุคคล หรือโดยสังคมของบุคคล นั้น โดยสรุป ความต้องการทางการศึกษาเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่ตัวบุคคล (หรือองค์กร หรือสังคมของบุคคล) ประสงค์ให้ตัวเองเป็น กับสภาพที่ตัวเองเป็นอยู่จริงในปัจจุบัน

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์จะทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางการศึกษาโดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเรียนรู้ แนวคิดเรื่องความต้องการที่แตกต่างออกไปได้แก่ แนวคิดของ Scissons (1982 อ้างถึงในไพฑูริย์ โปธิสาร, 2527) ซึ่งได้ศึกษาความต้องการรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการนิยามความต้องการทางการศึกษาต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ร่วมกัน (Interationship) ระหว่างองค์ประกอบของความต้องการรูปแบบนั้น ๆ ผลการศึกษาได้เป็นข้อเสนอแนะทางใหม่ที่จะอธิบายและนิยามความต้องการทางการศึกษาว่า ความต้องการทางการศึกษาเป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการ (Need component) 3 องค์ประกอบ คือ 1) สมรรถนะ (Competence) เป็นระดับความสามารถของบุคคลที่จะกระทำ เพื่อให้เกิดทักษะบางอย่าง 2) ความสอดคล้อง (Relavance) เป็นระดับความสามารถที่จะกระทำ เพื่อให้เกิดทักษะที่บุคคลคิดว่าเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิผล และ 3) การจูงใจ (Motivation) เป็นระดับความตั้งใจของบุคคลที่จะปรับปรุงระดับความสามารถของตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่

ไพฑูริย์ โปธิสาร (2527) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับความต้องการไว้ว่า แม้จะมีข้อเสนอแนะนิยามความต้องการที่ต่างกันอย่างมากมาย แต่เมื่อได้ศึกษารายละเอียดของคำอธิบาย และองค์ประกอบความต้องการนิยามเหล่านั้นแล้ว ก็สรุปได้ว่า คือ สภาวะทางชีว-จิตวิทยา ที่จะนำบุคคลไปสู่ความสุข ความพึงพอใจ โดยบุคคลพยายามหลีกเลี่ยงสภาวะที่ไม่มีความสุข ไม่มี ความพึงพอใจ โดยนัยนิยามนี้สามารถแบ่งประเภทความต้องการได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการเจริญเติบโต ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จและความต้องการการยอมรับตนเองมีคุณค่า

2. ความต้องการทางการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความ ต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลนเพื่อให้ตนเองดีขึ้น ความต้องการทางการศึกษาเป็นผลของความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการทั้งสาม ได้แก่ สมรรถนะ คือ ระดับความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคลความสอดคล้อง คือ ระดับความสามารถในการกระทำกิจกรรมนั้น ๆ และการจูงใจ คือ ความเข้าใจของบุคคลที่จะพัฒนาความสามารถของตน เพื่อให้สามารถกระทำกิจกรรมได้สำเร็จ

3.2 วิธีศึกษาความต้องการ

น้อย ศิริโชค (2524) ได้เสนอแนวทางในการศึกษาความต้องการไว้ 7 วิธีสรุปได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ เป็นการสำรวจข้อมูลจากการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายระหว่างผู้ทำการศึกษาความต้องการกับผู้ถูกสำรวจข้อมูลความต้องการ โดยมีการกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเที่ยงตรง
2. การใช้แบบสอบถาม เป็นการสำรวจข้อมูลจากการตั้งคำถามสั้น ๆ กะทัดรัดที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ให้ผู้ถูกสำรวจข้อมูลต้องการทำการตอบ ซึ่งโดยทั่วไปแบบสอบถามจะมี 2 ลักษณะ คือแบบสอบถามชนิดปลายปิด และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด
3. การสังเกต เป็นการสำรวจข้อมูลจากการที่ผู้ทำการศึกษาความต้องการ ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสำรวจข้อมูลความต้องการทั้งแบบรู้ตัวและไม่รู้ตัว โดยจะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าจะสังเกตอะไรบ้าง สังเกตอย่างไร ก่อนทำการสังเกต
4. การทดสอบ เป็นการสำรวจข้อมูลจากการที่ผู้ทำการศึกษาความต้องการ ดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แล้วนำมาให้ผู้ถูกสำรวจข้อมูลความต้องการคำถามในแบบทดสอบนั้น โดยทั่วไปมักจะใช้แบบทดสอบถามคำถามสำรวจความต้องการด้านความรู้ ทักษะและเจตคติในเรื่องที่ต้องการสำรวจ
5. การปรึกษาหารือ โดยส่วนมากการปรึกษาหารือนี้จะมีถูกนำมาใช้ในการสำรวจข้อมูลหลังจากทำการทำการสังเกตแล้ว เพื่อให้ทราบความรู้สึกและความต้องการในระดับลึกยิ่งขึ้น

6. การขอร้องผู้ที่มีความต้องการ เป็นการรับทราบข้อมูลความต้องการจากการนำเสนอของผู้ที่มีความต้องการ โดยส่วนมากมักเป็นการนำเสนอข้อมูลความต้องการของผู้ปฏิบัติงานไปสู่ผู้บริหารงาน เพื่อให้ผู้บริหารสนใจที่จะรับทราบถึงปัญหาและความต้องการต่าง ๆ

7. การวิเคราะห์งานและการประเมินผลงาน เป็นการสำรวจข้อมูลจากการที่ผู้ทำการศึกษาความต้องการ ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินจากผลการปฏิบัติงานเอกสารรายงาน กระบวนการทำงาน ฯลฯ โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดขึ้นเป็นเครื่องมือประกอบการวิเคราะห์และประเมินความต้องการในด้านนั้น ๆ

จิตรา ศาสนันต์ (2542) ได้ให้ข้อสรุปจากการศึกษาเรื่องความต้องการไว้ว่า วิธีการศึกษาความต้องการนั้นมีหลายวิธี ดังนั้น ในการศึกษาความต้องการของบุคลากรของแต่ละหน่วยงาน แต่ละอาชีพ ผู้ที่ทำการศึกษาความต้องการ ต้องเลือกใช้วิธีที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการศึกษา เพื่อให้ได้ความต้องการที่แท้จริงในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

3.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ

3.3.1 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs Theory)
(Maslow, 1970)

อับราฮัม มาสโลว์ ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่งขึ้นมา มาสโลว์ระบุว่าบุคคลจะมีความต้องการที่เรียงลำดับจากระดับพื้นฐานมากที่สุดไปยังระดับสูงสุด ขอบข่ายของมาสโลว์จะอยู่บนพื้นฐานของสมมุติฐานรากฐานสามข้อ คือ

1. บุคคล คือ สิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการของบุคคลสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาได้ ความต้องการที่ยังไม่ถูกตอบสนองเท่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความต้องการที่ถูกตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งจูงใจ

2. ความต้องการของบุคคลจะถูกเรียงลำดับตามความสำคัญ หรือเป็นลำดับชั้นจากความต้องการพื้นฐาน (เช่น อาหารและที่อยู่อาศัย) ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน (เช่น ความสำเร็จ)

3. บุคคลที่จะก้าวไปสู่ความต้องการระดับต่อไปเมื่อความต้องการระดับต่ำลงมาได้ถูกตอบสนองอย่างดีแล้วเท่านั้น นั่นคือ คนงานจะมุ่งการตอบสนองความต้องการสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยก่อน ก่อนที่จะถูกจูงใจให้มุ่งไปสู่การตอบสนองความต้องการทางสังคมโดยได้จัดลำดับความต้องการไว้ 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) หมายถึงแรงผลักดันทางชีววิทยาพื้นฐาน เป็นความต้องการเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ และที่อยู่อาศัย เพื่อการตอบสนองความต้องการเหล่านี้ เป็นความต้องการระดับต่ำสุด ถ้าบุคคลยังไม่ได้รับความต้องการเหล่านี้ก็จะไม่มีความต้องการในขั้นสูงขึ้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จะถูกกระตุ้นภายหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายถูกตอบสนองแล้ว ความต้องการความปลอดภัยจะหมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยปราศจากอันตรายทางร่างกายและจิตใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางสังคมจะหมายถึงความต้องการที่จะเกี่ยวพันการมีเพื่อนการอยู่รวมกลุ่มสมาชิก และการถูกยอมรับโดยบุคคลอื่น และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอยู่เสมอ เพื่อการตอบสนองความต้องการทางสังคม

4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) ความต้องการเหล่านี้หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะสร้างการเคารพตนเองและการชมเชยจากบุคคลอื่น ความต้องการชื่อเสียงและการยกย่องจากบุคคลอื่นจะเป็นความต้องการประเภทนี้ ซึ่งจะปรากฏออกมาในบทบาทสถานภาพของสังคมหรือการสร้างจุดเด่นต่างๆ

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) ความต้องการความสำเร็จของชีวิตคือ ความต้องการระดับสูงสุด ความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จของตนเองที่คาดหวังไว้ ด้วยการใช้ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพอย่างเต็มที่ บุคคลที่ถูกจูงใจด้วยความต้องการความสำเร็จของชีวิตจะแสวงหางานที่ท้าทายความสามารถของพวกเขา

3.3.2 ทฤษฎี 2 ปัจจัยของ Herzberg (Herzberg's Two Factor Theory) (Herzberg, 1974) ซึ่งสรุปว่ามีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความชอบหรือไม่ชอบในงานของแต่ละบุคคล กล่าวคือ

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสถาบัน ซึ่งมีรายละเอียดข้อย่อย ดังนี้

1.1 ความสำเร็จของสถาบัน หมายถึง การที่สถาบันบรรลุผลสำเร็จหรือสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจหรือยอมรับในความสามารถจากครู อาจารย์และเพื่อนๆ

1.3 ลักษณะเนื้อหาวิชา หมายถึง ความน่าสนใจ ความยากง่าย ทำท่ายให้อยากทำ ตรงกับความรู้ความสามารถ

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ตั้งใจมีความรู้ความสามารถ และสำนึกในหน้าที่จนบรรลุเป้าหมาย

1.5 ความก้าวหน้าในการเรียน หมายถึง การที่มีโอกาสศึกษาต่อ ได้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้มากขึ้น

1.6 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในการทำงาน หมายถึง แนวทางที่คาดว่า จะมีโอกาสในการทำงานต่อไป

2. ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor)

ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ไม่ใช่สิ่งจูงใจ แต่เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้บุคคลมีแรงจูงใจอยู่ตลอดเวลา ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะถ้าหากไม่มีปัจจัยค้ำจุนหรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับบุคคล จะเป็นเหตุให้เกิดความไม่พอใจ ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

2.1 เงินที่ได้รับเป็นค่าใช้จ่าย

2.2 ความสัมพันธ์กับเพื่อนในสถาบัน

2.3 การบริหารของผู้บริการ

2.4 สภาพการเรียนการสอน

3.3.3 ทฤษฎี ERG ของ Alderfer (Existence-Relatednes-Growth Theory) เป็นการศึกษาเพิ่มเติมแนวคิดของ Herzberg และ Maslow เขามีความเชื่อว่า บุคคลมีความต้องการและความต้องการจะถูกจัดเป็นลำดับขั้น ซึ่งเขาได้จัดกลุ่มประเภทความต้องการไว้ 3 กลุ่ม (นิรนาม, 2545 อ้างถึงใน ธนัทภัทร ปาณีกาญจน์, 2548) ดังนี้

1. ความต้องการในการดำรงชีวิต (Existence Needs : E) เป็นความต้องการด้านร่างกายและวัตถุ ซึ่งได้แก่ เงินเดือน สภาพการทำงาน ความมั่นคงในงาน

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatednes Needs : R) เป็นความต้องการสัมพันธ์สภาพกับผู้อื่น เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ การพัฒนาสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs : G) เป็นความต้องการภายในของบุคคลที่ต้องการความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาศักยภาพของตนเอง

โดยมีความแตกต่างจากทฤษฎีของ Maslow 2 ประเด็นใหญ่ ประการแรก Maslow กล่าวว่าความต้องการระดับต่ำต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่ความต้องการอื่นๆจะแทนที่ ขณะที่ Alderfer กล่าวว่าบุคคลสามารถมีความต้องการหลายๆด้านพร้อมกันได้ ประการที่สอง Maslow กล่าวว่า ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วไม่จำเป็นต้องมีปัจจัยจูงใจ แต่ตามความคิดของ Alderfer ว่าความหงุดหงิดใจและการไม่ได้รับการตอบสนองเกี่ยวกับความต้องการในระดับสูงจะทำให้บุคคลลดความต้องการลงมาอยู่ในกลุ่มความต้องการระดับต่ำกว่า

3.3.4 ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหาของ McClelland (McClelland's acquired-need theory)

ได้เสนอแนวความคิด 3 ประการไว้ ดังนี้ คือ ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ ความต้องการความรักความผูกพัน (Need for Affiliation) เป็นความปรารถนาเพื่อมิตรภาพความต้องการเพื่อสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความต้องการอำนาจบารมี (Need for Power) เป็นความต้องการที่จะมีอำนาจในการบังคับบัญชาและมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น

บุคคลที่มีความต้องการความรักความผูกพันสูงจะให้ความสัมพันธ์กับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อน หรือคนรัก ในขณะที่บุคคลที่ต้องการอำนาจบารมีก็จะทำให้ผู้อื่นยอมรับคล้อยตามหรือปรารถนาที่จะโดดเด่นเหนือผู้อื่นและให้ (ศิริวรรณ และคณะ, 2545 อ้างถึงใน ธนัทภัทร ปาณีกาญจน์, 2548)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow	ทฤษฎี ERG ของ Alderfer	ทฤษฎี 2 ปัจจัยของ Herzberg	ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหาของ McClelland
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต	3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า	2. ความต้องการปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ	3. ความต้องการความสำเร็จ
4. ความต้องการการยกย่อง	2. ความต้องการความสัมพันธ์		2. ความต้องการอำนาจบารมี
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	1. ความต้องการการดำรงชีวิต	1. ความต้องการปัจจัยสนับสนุนหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ	1. ความต้องการความรักและความผูกพัน
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย			
1. ความต้องการทางสรีระวิทยาวิทยา			

รูปที่ 2 การเปรียบเทียบระหว่างความต้องการ 4 ทฤษฎี (ศิริวรรณ และคณะ, 2545 อ้างถึงใน ธนัทภัทร ปาณีกาญจน์, 2548)

ตอนที่ 4 การจัดการศึกษาอบรม

4.1 ความหมายของการจัดการศึกษาอบรม

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดไว้หลายอย่าง ดังนี้

ดนัย เทียนพุด (2537) ได้ให้นิยามการฝึกอบรมไว้ว่า

1. การเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงาน การเพิ่มพูนฝีมือ ความชำนาญ และการเพิ่มพูนทัศนคติที่ดีในการทำงาน

2. กระบวนการที่จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ใหม่ ๆ มีพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานให้เข้าไปในทิศทางที่ต้องการ

3. กิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในชั่วระยะเวลาหนึ่งอย่างมีระบบ แบบแผนเพื่อความ เป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในการทำงาน

สอดคล้องกับ Harbison and Myers (1964) ซึ่งได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมเป็น กระบวนการที่จะเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ความชำนาญในการทำงาน (skill) และความสามารถ (capacity) ของบุคคลทั้งหมดให้สังคมใดสังคมหนึ่ง” และอรนุช ศิริคุปต์ (2537) กล่าวว่า การฝึกอบรมจัดเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม ช่วยเพิ่มพูน ความรู้ทักษะ ทักษะ ทักษะ รวมทั้งความสามารถของบุคคล ให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

วิจิตร อาวะกุล (2540) ได้กล่าวว่าการฝึกอบรมเป็นการให้การสอนตลอดชีวิต สำหรับ ทุกคน โดยไม่จำกัดอายุและวุฒิการศึกษาเป็นการเพิ่มพูน ปรับปรุงคุณภาพของชีวิตและ การทำงาน เป็นการกระจายโอกาสของการศึกษานอกระบบ ให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถหาโอกาสศึกษา ใน สถานศึกษาได้อย่างกว้างขวาง การฝึกอบรมที่คืบหน้าวิทยากรจะต้องสอนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถทำงานรู้ วิชาการ หลักการ ทฤษฎีจากชั้นเรียน ไปใช้นอกชั้นเรียนได้

พนิจดา วีระชาติ (2543) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมเป็นการเรียนรู้เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับงานในปัจจุบัน และปรับปรุงในอนาคตให้ดีขึ้น

ราไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย (2545) ได้ให้ความหมายว่า “การฝึกอบรมเป็นขบวนการ พัฒนาบุคลากร ที่มี การวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

จากความหมายและแนวความคิดของการฝึกอบรมดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การ ฝึกอบรมหมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้พัฒนาบุคคลทางความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น ตามความต้องการตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนด ไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในตัวบุคคลและการอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4.2 หลักการจัดการศึกษาอบรม

การฝึกอบรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นั้น หลักการจัด ฝึกอบรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ซักรี นฤทุม (2526) ได้ให้ความเห็นว่า ในการฝึกอบรมอย่างมีระบบที่คืบหน้า ผู้จัดฝึกอบรม ต้องพิจารณาหลักสูตรที่จะใช้ในการอบรมไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (training need) เพื่อจะได้อะไรคือปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการฝึกอบรม
2. จัดวางหลักสูตรที่ตอบสนองความจำเป็นนั้น ๆ โดยการจัดหลักสูตรโดยวิเคราะห์จากความจำเป็นในการฝึกอบรมที่ค้นพบ
3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม เป็นการกำหนดเป้าหมายในการทำงานว่า ต้องการให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความสามารถ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางใด
4. วิเคราะห์อาชีพหลักและความยากง่ายของอาชีพนั้น ๆ เพื่อหาระดับความสำคัญของวิชาที่ควรจะให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้วิชาใดที่มีความสำคัญมากหรือยากต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะจัดให้เป็นอันดับแรกและเรียงลำดับความสำคัญลงมา ซึ่งจะนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดระยะเวลาของแต่ละวิชา
5. กำหนดหัวข้อวิชาและเนื้อหาสาระของวิชาเหล่านั้น เพื่อให้ความรู้ที่เราจะให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม
6. กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อวิชาซึ่งจะช่วยทำให้มองเห็นถึงปัญหาที่เราจะต้องทำการฝึกอบรม และช่วยให้วิทยากรเตรียมตัวในเรื่องการสอนและการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม
7. กำหนดแนวในการฝึกอบรม ว่าในแต่ละวิชาจะมีทฤษฎีหรือแนวความคิดอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด
8. กำหนดเทคนิคในการฝึกอบรม เป็นวิธีการหรือกลไกที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
9. กำหนดระยะเวลาของแต่ละหัวข้อวิชา ว่าแต่ละหัวข้อวิชา ควรใช้เวลาอย่างน้อยต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญและวัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อวิชา
10. การเรียงลำดับหัวข้อวิชา ว่าหัวข้อใดควรเสนอก่อนหลัง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น วิชาที่เป็นทฤษฎีควรจะเริ่มเรียนก่อน จึงจะก้าวไปสู่วิชาที่ต่อเนื่องวิชาอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น

บุญชู สุธรรมวิจิตร (2535) ได้สรุปหลักการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. เรื่องและเนื้อหาวิชา จะต้องสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน และอาชีพที่จะประกอบอยู่ คำนี้ ถึงความสนใจและความต้องการของเกษตรกรเป็นสำคัญ จะให้เฉพาะสิ่งที่จะนำไปใช้ประโยชน์จริง ๆ เท่านั้น การจัดโครงการอบรมต้องให้เหมาะสมกับฤดูกาลเพาะปลูก เวลาว่างที่

เกษตรกรจะเข้ามารับ การฝึกอบรมได้แต่ครั้งไม่ควรนานเกินไป สถานที่อบรมไม่ห่างไกลเกินไป

2. ผู้เข้ารับการอบรม การจัดกลุ่มเข้ารับการอบรมเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำการให้บรรยากาศในท้องถิ่นดีขึ้น ง่ายต่อการเรียนรู้ และการฝึกซึ่งอาจแบ่งกลุ่มตามเพศ ช่วงอายุ หรือ ลักษณะของเกษตรกรรวม ฯลฯ

3. วิธีการฝึกอบรม วิธีการที่ใช้อยู่ทั่วไป แบ่งได้เป็น การบรรยาย การสาธิตและการปฏิบัติในการฝึกอบรมเกษตรกรนั้นควรแบ่งเวลาการอบรมทั้ง 3 แบบ โดยให้มีการบรรยายน้อยที่สุดสาธิตมากที่สุดและเวลาการปฏิบัติมากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่เกษตรกรจะเข้าใจได้มีเวลาอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ซึ่งกันและกัน ต้องการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในหมู่เกษตรกร ด้วยกัน

4. อุปกรณ์การสอน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ใช้เวลาสั้นลง ดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมให้มีโอกาสปฏิบัติด้วยตนเอง อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องเป็นอุปกรณ์ที่ไม่ยุ่งยากในทางปฏิบัติและเข้าใจง่าย

5. การประเมินผลการฝึกอบรม ในการฝึกอบรมแต่ละครั้ง ควรจะให้มีการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จในการฝึกอบรมและเพื่อหาแนวทางปรับปรุงต่อไปการฝึกอบรมจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดึนั้น เรื่องที่จัดการฝึกอบรมต้องตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องอยู่ในช่วงเวลาที่ผู้อบรมมีโอกาสเข้ารับการอบรม สภาพแวดล้อมต้องเอื้อต่อการเรียนรู้และผู้ถ่ายทอดต้องมีความรู้และเทคนิคที่ดี การฝึกอบรมที่ดี นั้นควรจะเริ่มพิจารณา จากกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมว่า เป็นกลุ่มใดมีความต้องการที่แท้จริง คืออะไร และสามารถจะสนองความต้องการด้วยการฝึกอบรมได้อย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

4.3 หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

สัว์ฉน์ วัฒนวงศ์ (2538) ได้กล่าวถึง พื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ในสมัยใหม่ของ Knowles ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (needs and interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาเขาจะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (life situation) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (life centered) ดังนั้นการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ควรจะยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวกับชีวิตผู้ใหญ่ เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาของวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (analysis of experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือการวิเคราะห์ ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียด ว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (self - directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกต้องการที่สามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครู จึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคล เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น เพราะการสอนผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้ อย่างพอเหมาะ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่ และประการที่สำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้แต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

จากทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังที่กล่าวข้างต้นนักฝึกอบรม ผู้จัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ หรือวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร สามารถนำหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไปประยุกต์ใช้กับการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้กับผู้ใหญ่โดย กชกร สังขชาติ (2527) ได้ให้แนวความคิด ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มี 8 ประการ คือ

1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเข้าต้องการที่จะเรียน ยิ่งถ้าเป็นการเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญของเขาด้วยแล้ว จะเป็นแรงจูงใจให้เขาต้องการเรียนมากขึ้นเนื่องจากแรงจูงใจของผู้เข้ารับการศึกษาแต่ละคนจะมีลักษณะเป็นแรงจูงใจภายในที่เกิดขึ้นเพราะความต้องการที่จะเรียนรู้ และในทางตรงกันข้าม เขาจะไม่ชอบเรียนเมื่อถูกบังคับ

2. ผู้ใหญ่จะเรียนเฉพาะสิ่งที่เขามีความรู้สึกว่ามีความจำเป็นที่จะต้องเรียน ทั้งนี้ เพราะว่าผู้ใหญ่จะเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติได้ทันที หรือเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในความก้าวหน้าในหน้าที่การงานนั่นเอง การจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ควรจัดในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นจริงที่นำมาเป็นเนื้อหาในการฝึกอบรม

3. ผู้ใหญ่เรียนรู้โดยการกระทำ เนื่องจากการทำงานที่เขาได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองอยู่เสมอ ๆ จะช่วยให้เขามีความเข้าใจได้ดีและลืมได้ยาก

4. ศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่อยู่ที่ปัญหา และปัญหาเหล่านั้นจะต้องเป็นความจริง ทั้งนี้เพราะ ผู้ใหญ่จะเรียนได้เร็วขึ้น ถ้าได้เริ่มต้นเรียนจากปัญหาหรือประสบการณ์หรือการปฏิบัติที่เป็นความจริง เนื้อหาและวิธีการของการฝึกอบรมที่เหมาะสม ควรจะนำไปสู่การฝึกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงาน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

5. ประสบการณ์ผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์ในชีวิตมากจึงควรเปิดโอกาสให้เขาได้ซักถาม เสนอความคิด หรือแม้กระทั่งได้ขัดแย้ง จะช่วยให้ผู้สอนทราบแนวความคิดของเขาและสามารถแทรกความรู้ ความคิดใหม่ ๆ ให้เขาได้

6. ผู้ใหญ่จะเรียนได้อย่างดีเยี่ยมในบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพราะการเป็นกันเองจะช่วยให้ผู้ใหญ่มีความสบายใจ มีอิสระ และเกิดความพอใจที่จะเรียน

7. การสอนผู้ใหญ่ ควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง จะช่วยให้เขามีโอกาสฟังความเห็น และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการสอนวิธีเดียว แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมอื่น ๆ ด้วย

8. ผู้ใหญ่ต้องการการแนะนำ ไม่ใช่คะแนนหรือการสอบ เขาเพียงแต่ต้องการทราบว่าเขาทำได้ถูกต้องหรือไม่ ทำได้อย่างไร เป็นต้น

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ อาจเกิดขึ้นได้มากกว่า หรือดีกว่าในอีกสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งในเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ที่เป็นแนวทางให้นักการศึกษา และวิทยากรการฝึกอบรมควรจะได้คำนึงถึงนั่นก็คือองค์ประกอบหรือหลักการ 10 ประการ ที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning) และจะเป็นการช่วยให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จด้วยดี ปัจจัยที่ส่งเสริมการ

เรียนรู้ ของผู้ใหญ่เหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างมากระหว่างการเรียนรู้และการฝึกอบรมผู้ใหญ่โดยจะคำนึงถึง สิ่งต่อไปนี้

1. ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียน (motivation to learning) นั่นคือ บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากมีความต้องการในการเรียนสิ่งนั้นๆ ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่อาจจะมีเหตุจูงใจในการเรียนสิ่งใดๆ ด้วยเหตุผลมากมาย เช่น เพื่อการเปลี่ยนแปลงอาชีพ เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หรือเรียนรู้เพื่อค้นหาความรู้ใหม่ๆ ดังนั้นในการฝึกอบรมจึงต้องให้ความสำคัญใส่ใจเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพราะจะช่วยทำให้กิจกรรมการฝึกอบรมในโครงการนั้นประสบความสำเร็จด้วยดี

2. สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Learning Environment) ต้องมีความสะดวกสบายเหมาะสม เช่นการจัดห้องฝึกอบรมที่จะก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ ควรให้สามารถจับคู่หรือเข้าร่วมกลุ่มเพื่อกิจกรรมได้อย่างสะดวก ตลอดจนการสร้างความคุ้นเคยของผู้เข้าอบรมควรได้รับความไว้วางใจจากวิทยากรและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3. ควรคำนึงถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคลและรูปแบบของการเรียนรู้ (learning styles) ที่มีความหลากหลาย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และวิทยากร ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่ม และให้สัมพันธ์กับความต้องการของแต่ละคน

4. ต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและประสบการณ์ (experience) อันมีคุณค่า ผู้ใหญ่จะมีประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ ดังนั้นการฝึกอบรมควรต้องให้กิจกรรมการเรียนรู้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างข้อมูลเดิมและกับความรู้ใหม่

5. ควรได้พิจารณาถึงการดูแลและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้ (learning contest and activities) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้มากขึ้นเมื่อได้มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม เช่น ได้วิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นต้น

6. ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริง (realistic problem) และนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา โครงการฝึกอบรมควรจะต้องให้เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าที่จะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ควรจะประยุกต์ความรู้และทักษะให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

7. ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญาและทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการฝึกอบรมด้วยการมีส่วนร่วมประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การซักถามปัญหา การทดสอบ การมีกิจกรรมกลุ่มกรณีศึกษา การมีกิจกรรมทางร่างกายด้วยการฝึกปฏิบัติในการใช้เครื่องมือ

8. ควรให้มีเวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่การฝึกทักษะใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ควรกำหนดรายวิชาใหญ่ๆ ออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ โดยไม่นำมาสอนและบรรยายในช่วงเวลาที่นานเกินกว่า 20 นาทีควรจบคำบรรยายลงแล้วให้มีการซักถามข้อควรคำนึงถึงในการหยุดพักย่อยก็จะต้องไม่ให้เวลานานเกินกว่า 30 นาที

9. ให้โอกาสในการฝึกภาคปฏิบัติจนเกิดผลดี หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ได้ ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติตั้งแต่ต้น ๆ ของการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดทักษะและความชำนาญในการนำไปใช้

10. ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้จนกระทั่งเขาได้แลเห็นถึงความก้าวหน้าว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้ การวัดผลการเรียนรู้ควรกำหนดจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นอกจากนั้นควรพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ศึกษาของผู้ใหญ่นั้นมีความแตกต่างกันตามความต้องการของแต่ละบุคคลที่จะเลือกศึกษาในเรื่องที่ตนสนใจและนำไปใช้ ทั้งนี้การจัดการศึกษาอบรมให้กับผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้น ควรมีความเข้าใจถึงหลักการจัดการฝึกอบรม เพื่อให้การจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 5 วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

5.1 ประวัติการก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน

สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน (2551) กล่าวถึงประวัติการก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

วิทยาลัยชุมชนก่อกำเนิดขึ้นจากนโยบายรัฐบาลที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โดยมุ่งที่จะให้เป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน ที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดโอกาสให้แก่คนในชุมชนทุกเพศทุกวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาที่ชุมชนเป็นเจ้าของ จัดโอกาสให้ผู้ยากไร้ ผู้ที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตได้เข้าศึกษาอย่าง

ทั่วถึง เป็นสถาบันการศึกษาที่ทุกคนเข้าถึงและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่สันติสุขในสังคม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ภาครัฐได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายทำให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น

นอกจากนี้ผลกระทบจากสภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคมส่งผลให้ประชาชน โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยในชนบทกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูงขาดการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งยังยากไร้ ทั้งถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานที่อื่น ชุมชนจึงอ่อนแอและขาดการพัฒนาดังนั้นเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตโดยยึดหลักการตามนโยบาย “การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน” รัฐบาลจึงกำหนดไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ด้านการศึกษาข้อ 4 ว่า จัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา”

5.2 ปรัชญาวิทยาลัยชุมชน

การศึกษามีคุณค่าอันประมาณการมิได้ ต่อบุคคลและสังคมโดยรวม ปัจจุบันบุคคล จึงควรได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์ที่สุดตามศักยภาพแห่งตนและศักยภาพของรัฐ วิทยาลัยชุมชนเกิดขึ้นและดำรงอยู่เพื่อสร้างสรรค์โอกาสทางการศึกษาให้สมาชิกของชุมชนได้พัฒนาตนเองในสาขาวิชาที่จะเพิ่มคุณค่าแห่งชีวิตและเพิ่มศักยภาพของชุมชนในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม(สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน, 2547)

5.3 นโยบายหลักของวิทยาลัยชุมชน

1. เปิดกว้างและเข้าถึงง่ายเพื่อให้คนในชุมชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง
2. มีหลักสูตรหลากหลายประเภทให้เลือก
3. ตอบสนองต่อชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
4. เน้นคุณภาพและการใช้ประโยชน์
5. สร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชน (สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน, 2551)

5.4 ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยชุมชน

1. ต้องปรับตัวเองอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนได้ตลอดเวลา
2. ค้นหาโอกาสใหม่ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. เชื่อมโยงกับพันธมิตรทั้งในและนอกชุมชน (สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน, 2551)

5.5 หลักการวิทยาลัยชุมชน

1. เปิดกว้างและเข้าถึงง่าย การรับที่เปิดกว้าง ให้โอกาสและปฏิบัติต่อนักศึกษาผู้เข้ารับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการประกันความเสมอภาคแก่กลุ่มคนที่อยู่ห่างไกล ให้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งจัดให้บริการคำปรึกษาแนะแนว บริหารจัดการการเรียนที่ยืดหยุ่นหลากหลาย และการขยายเครือข่ายการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง ในลักษณะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้คนไทยในชุมชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง
2. มีหลักสูตรหลากหลายประเภท จัดโปรแกรมการศึกษาแบบสหวิทยาการ มีทั้งหลักสูตรคู่ขนานกับระบบอุดมศึกษาเพื่อการศึกษาต่อ และมีหลักสูตรทางเลือกเพื่อเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนหลักสูตรเพื่อฝึกทักษะการทำงานที่สามารถเข้าสู่งานได้รวดเร็ว หลักสูตรต่างๆ จัดให้ทุกสาขาทุกอาชีพเป็นทางเลือกของคนในชุมชนตามศักยภาพบุคคล
3. ตอบสนองต่อชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคนในภาคเศรษฐกิจหลัก ทั้งด้านธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรม ที่เน้นการสร้างวิชาชีพเพื่อการประกอบกิจการช่วยให้เกิดการสร้างกิจการงานของตนเอง รวมทั้งผลิตคนป้อนตลาดแรงงานตลอดจนช่วยอบรมเพิ่มพูน ทักษะการทำงานแก่แรงงานในภาคการผลิตของสังคมและประเทศชาติ
4. เน้นคุณภาพและการใช้ประโยชน์ จัดการสอนและฝึกอบรมที่มีคุณภาพ มุ่งผลให้ผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการมีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและรูปแบบวิธีการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลและชุมชน เช่น การจัดการร่วมกับโรงงาน/สถานประกอบการ การจัดแบบสะสมหน่วยกิต จัดหลักสูตรสนองความต้องการด้านสังคม วัฒนธรรม สุขภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ นิทรรศการ ศิลปะ กีฬา ดนตรี การละคร การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นต้น

5. เสียค่าใช้จ่ายน้อย จัดเก็บค่าบริการจากกลุ่มเป้าหมายในราคาถูก เพื่อให้บริการแก่กลุ่มบุคคลในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลและมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้มีโอกาสเรียนโดยไม่ออกไปจากระบบการศึกษาและได้เรียนใกล้บ้านตลอดจนได้เรียนไปพร้อมกับการทำงานเพื่อพัฒนาต่อเนืองให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

6. สร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชน สร้างความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการโดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในรูปแบบเครือข่ายระหว่างวิทยาลัยชุมชน สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐและเอกชนอื่นๆ เพื่อสามารถให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง

7. ปรับตัวเองอยู่เสมอ เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทการศึกษาที่เน้นการให้บริการแก่คนในสังคมได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งวิธีการ และการจัดสาขาวิชาทันสมัย ยืดหยุ่น และรวดเร็ว ทันกับความเปลี่ยนแปลง

8. ค้นหาโอกาสใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดำรง/จัดทำระบบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความต้องการของชุมชน เทคโนโลยีและตลาดแรงงานตลอดเวลา เพื่อนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

9. เชื่อมโยงกับพันธมิตรทั้งในและนอกชุมชน จัดบทบาทที่เข้มแข็งในการแสวงหาพันธมิตร ความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน องค์กร สมาคมวิชาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน กำหนดกรอบความร่วมมือทั้งรูปแบบและระดับความสัมพันธ์หลากหลาย ให้ชุมชนได้เลือกในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความพร้อมของตน เพื่อร่วมกันดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชน

10. ชุมชนเป็นผู้นำ/ร่วมดำเนินการ สร้างองค์งานที่เข้มแข็งในการชักนำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งการกำหนดนโยบายการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการสนับสนุนทุกรูปแบบ เพื่อจัดให้บริการตามความต้องการของชุมชน(สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน, 2551)

5.6 พันธกิจวิทยาลัยชุมชน

สำนักงานบริหารวิทยาลัยชุมชน (2551) กล่าวถึงพันธกิจวิทยาลัยชุมชนดังนี้วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจที่รัฐมอบหมายให้จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับปริญญาในทุกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่วิทยาลัยตั้งอยู่และนอกจากนี้ยังมีพันธกิจที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าพันธกิจแรก คือ การให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตของสมาชิกใน

ชุมชน อันนำไปสู่ความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน พันธกิจดังกล่าวสามารถกำหนดได้เป็นข้อๆ ดังนี้

วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยจัดทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่เปิดกว้าง หลากหลาย เข้าถึงง่าย ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นทั้งด้านการเรียน ตารางเรียน สถานที่เรียน วิธีการเรียนการสอนและการสำเร็จการศึกษา

นอกจากนี้แล้ววิทยาลัยชุมชน ยังสร้างพันธมิตรในการจัดการศึกษากับภาครัฐกิจ เอกชน องค์กรของรัฐ และชุมชน มุ่งเน้นคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศด้วย

วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาดำรงว่าปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งในปัจจุบันนี้วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ หลักสูตรระดับอนุปริญญาและหลักสูตรระยะสั้น

1. การจัดการศึกษา จัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ประกอบด้วย

1.1 ระดับการศึกษา จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง

1.2 จัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และเศรษฐกิจหลักๆ ของประเทศ ประกอบด้วย

- สังคมและเศรษฐกิจเกษตรเน้นหลักสูตรการเกษตรอุตสาหกรรม
- สังคมและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เน้นหลักสูตรช่างฝีมือ การผลิต และการแปรรูป เป็นต้น
- สังคมและเศรษฐกิจภาคบริการ เน้นหลักสูตรการบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ สุขภาพ และการท่องเที่ยว

- สังคมและเศรษฐกิจสารสนเทศเน้นหลักสูตรคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ

1.3 ชนิดของหลักสูตรจัดหลักสูตรอย่างน้อย 4 ประเภท ได้แก่

- หลักสูตรอนุปริญญา หรือหลักสูตร 2 ปีแรกของระดับอุดมศึกษา ทั้งสายวิชาการและวิชาชีพอื่น เพื่อการถ่ายโอนไปศึกษาต่อระดับปริญญาหรือเพื่อประกอบอาชีพ

- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเน้นความรู้ ทักษะ และสมรรถนะอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ

- หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

- หลักสูตรปรับพื้นฐานหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหรือรายวิชาที่ใช้จัดให้ผู้เรียนเพื่อปรับพื้นฐานการศึกษาให้เต็มประสิทธิภาพ

1.4 วิธีการจัดการศึกษา

จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยจัดในรูปแบบที่เปิดกว้างหลากหลาย ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นทั้งด้านการเข้าเรียน ตารางเรียน สถานที่เรียน วิธีการเรียนการสอนและการสำเร็จการศึกษา เช่น ผู้เรียนจะเรียนทางไกลเรียนภาคปกติหรือภาคค่ำหรือวันหยุดราชการนอกจากนี้จะต้องสร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐและชุมชน มุ่งเน้นคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการ ทั้งนี้การดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ

1.5 ผู้สอน ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้สอนซึ่งเป็นครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นประจำอยู่แล้ว คือ 1) อาจารย์ประจำของวิทยาลัยชุมชน และ 2) ครู-อาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษ

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการถ่ายทอด (การสอน) ซึ่งได้รับเชิญให้มา โดยให้มีฐานะเป็นอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร

1.6 กลุ่มเป้าหมายผู้เรียน

- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

- ผู้อยู่ในวัยแรงงานที่พลาดโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

- ผู้ไม่รู้หนังสือ/ผู้ไม่สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆหรือผู้ออกกลางคัน

- ผู้สำเร็จการศึกษาก่อนจบ 9 ปี

- ผู้ที่ทำงานหรือเกษียณงานแล้ว

- ผู้ที่ทำงานและต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

- ผู้เรียนในระบบการศึกษาปกติที่ต้องการพัฒนาความสามารถบางวิชา

2. การจัดฝึกอบรม

วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจในการจัดฝึกอบรมให้กับประชาชนเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในชุมชน โดยมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับอาชีพ ธุรกิจ เศรษฐกิจ และปัญหาทางสังคมของชุมชน ดังนี้

2.1 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะการประกอบอาชีพได้จริง และเข้าสู่อาชีพได้รวดเร็ว โดยจะต้องสอนแบบครบวงจรทั้งการตลาด เทคโนโลยี

2.2 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จะต้องเปิดสอนให้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน โดยหลักสูตรทั้ง 2 ประเภท สามารถเก็บหน่วยการเรียนรู้สะสมไว้สำหรับเทียบความรู้เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติได้

3. การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้ได้มาตรฐานสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

5.7 ขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร

หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยมีหน้าที่ของผู้บริหารและแบ่งโครงสร้างการบริหารเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (2548) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำโรงเรียนที่มีภารกิจหน้าที่และกิจกรรมหลายด้านทั้งงานนโยบายงานวางแผน งานประจำในหน้าที่งานเฉพาะกิจและงานสัมพันธ์ชุมชน การพัฒนาตนเองและองค์กรให้มีประสิทธิภาพ บริหารความเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อสภาวะที่เกิดขึ้นและให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานของทุกฝ่าย ถือว่าทุกฝ่ายมีความสำคัญเสมอเท่าเทียมกัน ซึ่งทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนให้การจัดการบริหารโรงเรียนเดินทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นผลสำเร็จ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งกับผู้เรียน ประโยชน์ต่อโรงเรียน จึงได้จัดขอบข่ายงานการบริหารโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครออกเป็น 4 ฝ่าย คือฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานดังนี้

1. โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างองค์การบริหารงาน หน้าที่รับผิดชอบตาม ขอบข่ายงานของโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย ดังนี้

1.1 ฝ่ายวิชาการ มีขอบข่ายการบริหารงานดังนี้การจัดการเรียนการสอน พัฒนา หลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การจัดและประเมินผล การเรียน งานทะเบียนนักศึกษา การจัดการเกี่ยวกับห้องสมุด

1.2 ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มีขอบข่ายการบริหารงานดังนี้การวางแผนการศึกษา การรับนักศึกษาเข้าเรียนฝึกออาชีพ การยุบและขยายวิชาช่างที่เปิดสอน วางแผนการใช้ทรัพยากร ให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพ จัดหาแหล่งประกอบการ จัดหาแหล่งผลิตภัณฑ์

1.3 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา มีขอบข่ายการบริหารงานดังนี้งานธุรการทั่วไป การจัด ระบบงานสารบรรณให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จัดทำบัญชีเงินเดือน และค่าตอบแทนบุคลากร จัดทำ บัญชีเงินบำรุงการศึกษา การจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุครุภัณฑ์ จัดทำประวัติบุคลากร การบริหารบริเวณ โรงเรียน การบริหารอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับวิชาช่างที่สอน การบริหารห้องเรียน การบริหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1.4 ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา มีขอบข่ายการบริหารงานดังนี้จัดทำโครงการต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน การ วางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การให้บริการชุมชน การมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน

2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรพื้นฐานตามความต้องการ ของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร ได้จัดการเรียน การสอนหลักสูตรระยะสั้น 60-150 ชั่วโมง โดยจำแนกเป็น 4 หมวดวิชาดังนี้

1. หมวดวิชาอุตสาหกรรม

- | | |
|----------------------------------|-----------------------|
| - วิชาช่างวิทยุ เครื่องเสียง | - วิชาช่างโทรทัศน์ |
| - วิชาช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ | - วิชาช่างไฟฟ้า |
| - วิชาช่างทำความเย็นและปรับอากาศ | - วิชาช่างเครื่องยนต์ |
| - วิชาช่างจักรยานยนต์ | - วิชาเจาะในพลอย |
| - วิชาช่างวิเคราะห์อัญมณีพลอย | |

2. หมวดวิชาพาณิชยกรรม

- วิชาโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- วิชาอินเทอร์เน็ต
- วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- วิชาซ่อมคอมพิวเตอร์

3. หมวดวิชาคหกรรม

- วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า
- วิชาช่างเสริมสวย
- วิชาอาหารและโภชนาการ
- วิชาช่างตัดผมชาย
- วิชาวาดแผนไทย
- วิชาศิลปประดิษฐ์

4. หมวดวิชาศิลปกรรม

- วิชาศิลปประยุกต์
- วิชาลีลาศ
- วิชาดุริยางค์ศิลป์

3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างสรรค์ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้แก่

3.1 จัดกิจกรรมเสริมสร้างสติปัญญา มุ่งให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง เช่น

- 1.) กิจกรรมแข่งขันทักษะ
- 2.) กิจกรรมฝึกปฏิบัติงาน
- 3.) กิจกรรมศึกษาคูงานทัศนศึกษา

3.2 จัดกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียนฝึกทักษะด้านกีฬา จัดให้มีโครงการกีฬา จัดให้มีโรงอาหารที่สะอาด ถูกสุขอนามัย และมีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี มีการแนะนำ ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพจากหน่วยงานของภาครัฐ

3.3 จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและศิลปวัฒนธรรมโดยจัดกิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เพื่อปลูกฝังค่านิยมอันดีงาม รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย และธำรงไว้ซึ่งค่านิยมแบบไทย ๆ

3.4 จัดกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับผู้เรียนได้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม พัฒนาความเป็นผู้นำ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น เข้าใจการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยจัดให้มีโครงการส่งเสริมประชาธิปไตย โครงการป้องกันยาเสพติด โครงการบริการชุมชน

4. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
6. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย
7. จัดการนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผล

5.8 การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

สำนักงานส่งเสริมวิทย์ลัยชุมชน (2545) มีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นให้มีลักษณะและรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับ ลักษณะและสภาพความต้องการของท้องถิ่นดังนี้

1. จัดการศึกษาเพื่อการเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพ หรือ
2. จัดการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพอิสระ หรือ
3. จัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน และความต้องการของท้องถิ่น หรือ
4. จัดการศึกษาเพื่อการศึกษาต่อเนื่องแบบสะสม

หน่วยจัดการศึกษา มี 10 หน่วยจัดการศึกษา

1. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1)
2. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)
3. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก)
4. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (บ่อนไก่)
5. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (อาทร สังฆะวัฒนะ)
6. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (หลวงพ่อทวิศศักดิ์ ชูตินชโร อุปถัมภ์)
7. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (คลองเตย)
8. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ม้วน บำรุงศิลป์)
9. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (หนองจอก)
10. โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (กาญจนสิงห์หาสน์ อุปถัมภ์)

การสมัครเรียน

ในปีการศึกษา 2546 วิทย์ลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร เปิดรับสมัครผู้เรียน ในหลักสูตรระยะสั้น 48 ชั่วโมง เพียงแต่ผู้สมัครเรียนมีความสนใจที่จะฝึกออาชีพ เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันก็สามารถสมัครเรียนได้ตามระเบียบการที่ระบุไว้ (สำนักงานวิทย์ลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, 2546)

คุณสมบัติของผู้เรียน

1. ชาย-หญิง อายุ 14 ปีขึ้นไป มีความรู้อ่านออก-เขียนได้
2. มีความประพฤติเรียบร้อย
3. สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงเหมาะกับวิชาชีพที่เรียน
4. ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจหรือติดยาเสพติด

หลักฐานการรับสมัคร

1. สำเนาทะเบียนบ้านหรือบัตรประจำตัวประชาชน
2. สำเนาหลักฐานการศึกษา
3. รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือใส่แว่นตาคำ 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป (ถ่ายไม่เกิน

6 เดือน)

ค่าใช้จ่าย

1. ค่าสมัคร 10 บาท
2. เงินบำรุงการศึกษา ชั่วโมงละ 4 บาท

รอบที่เปิดสอน

- เดือน พฤษภาคม ถึง มิถุนายน
- เดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม
- เดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน
- เดือน ธันวาคม ถึง มกราคม
- เดือน กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนทร สุนันท์ชัย (2528) ได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาอาชีพสตรี และเยาวชน จะมุ่งพัฒนาอาชีพที่สตรีและเยาวชนไม่ต้องอพยพ ย้ายถิ่นสามารถจะทำในท้องถิ่นของตนได้ อาชีพหลักคือ ทำนา ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำรายได้ ส่วนใหญ่ผู้ครอบครัว ส่วนอาชีพรองได้แก่ อาชีพที่นำรายได้เพิ่มเติมมาสู่ครอบครัว เช่น รับจ้างในเมือง ทอผ้า ทอเสื่อ ตัดเย็บเสื้อผ้า จักสาน ฯลฯ ดังนั้นอาชีพที่เราควรจะอบรมควรเป็นอาชีพรองหรืออาชีพเสริม เช่น การทอผ้า ทอเสื่อ ตัดเย็บเสื้อผ้าปรุงอาหาร จักสาน ฯลฯ อาชีพจะเป็นชนิดใดนั้นคงจะต้องมีการสำรวจวัดดูขีด ความชำนาญเดิมของท้องถิ่น ตลอด เครื่องมืออุปกรณ์ ฯลฯ

การฝึกทักษะหรืออาชีพนั้น อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เอง อันเป็นการลดรายจ่ายและปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อนำไปประกอบอาชีพของตนเอง อันอาจจะเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพรองหรือเสริมก็ตาม และเพื่อรับจ้างผู้อื่นสำหรับขั้นตอนของการดำเนินงาน มีดังนี้

1. ศึกษาว่าในแต่ละท้องถิ่นควรฝึกอาชีพอะไร ที่จะทำให้เพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายหรือนำไปพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่
2. ควรจะดูเรื่องอุปกรณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เข้ารับการอบรม ทุน และการตลาดเข้ามาประกอบด้วย
3. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานกันในแต่ละเรื่อง เพื่อป้องกันการดำเนินงานซ้ำซ้อนกัน และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมด้วย
4. ก่อนฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมควรพบปะกับเจ้าหน้าที่ก่อน เพื่อเตรียมความพร้อมในการอบรมในด้านต่างๆ

สมคิด อิศระวัฒน์ (2532) ได้ศึกษาแง่มุมการตัดสินใจด้านอาชีพของประชาชนอีกลักษณะหนึ่ง โดยใช้ชื่อเรื่องว่า "ลักษณะการตัดสินใจด้านอาชีพของประชาชน ซึ่งอยู่นอกระบบโรงเรียน" จากการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ลักษณะการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นแบบ "คิด-ตัดสินใจ-กระทำ" ไม่มีการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ
2. รูปแบบการตัดสินใจในการเลือกอาชีพมีหลายรูปแบบ แต่ละบุคคลอาจมีกระบวนการตัดสินใจไม่เหมือนกัน และบุคคลอาจปรับวิธีการตัดสินใจของตนได้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนมากที่สุด
3. พื้นความรู้เดิม (ระดับการศึกษา) การพึ่งตนเองหรือการทำงานไม่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ
4. องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของประชาชน คือ ความปรารถนาของผู้เรียน ผลการเรียนและวิธีการเรียน งานที่สามารถประกอบอาชีพได้ทันที มีรายได้ดี
5. การตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจของผู้เรียน ในเรื่องระดับสติปัญญา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม รวมทั้งแรงจูงใจของอาชีพนั้น

สุภักดิ์ อนุกุล (2533) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "การประเมินโครงการโรงเรียนตัวอย่าง การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพ" โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีส่วนร่วม จัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนประกอบอาชีพอิสระ เพื่อให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน 3) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ของครูในด้านความรู้ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ และ 4) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนใน ด้านความรู้ เจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความรับผิดชอบในการทำงาน จาก การวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงาน โครงการ เช่น ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนจากชุมชนต่ำกว่าเกณฑ์
2. คุณลักษณะของครู เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระและความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระต่ำกว่าเกณฑ์
3. คุณลักษณะของนักเรียน มีความเข้าใจ และมีเจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จิรศักดิ์ ภูษะกา (2538) ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาสาขาอาชีพตาม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา พบว่า

1. สภาพปัญหาเรียงตามลำดับ คือ ครูไม่นำสื่อโสตทัศนูปกรณ์ ภาพยนต์หรือเทปโทรทัศน์ มาประกอบการสอน ครูขาดการให้บริการด้านการศึกษา แนะนำ และการประกอบอาชีพ 3 เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา วัสดุฝึกที่ครูนำมาแจกให้ไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา ไม่มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะงานมาให้ความรู้เพิ่มเติม น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา สภาพความต้องการเรียงตามลำดับ คือ ให้น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม ที่สะอาด ต้องการ เรียนวิชาชีพที่มีความมั่นคง รายได้ดี ให้ครูมีความชำนาญวิชาที่สอน ให้เจ้าหน้าที่จัดเตรียม เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการฝึกปฏิบัติให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ปลอดภัย ให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม เรื่องที่สอนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเก็บรักษาวัสดุฝึกอุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ

การเปรียบเทียบสภาพปัญหา และความต้องการของนักศึกษาสาขาอาชีพจำแนก ตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ พบว่า 1.สภาพปัญหาด้านการ เรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา

และประกอบอาชีพ พบว่า เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรอายุของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านตัวครูผู้สอน ด้านเนื้อหา ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านตัวนักศึกษา และด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

2. สภาพความต้องการด้านการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ พบว่าตัวแปร อายุ สถานภาพการสมรส และประกอบอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนตัวแปรเพศของนักศึกษา ด้านที่นักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 คือ ด้านตัวนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สำหรับระดับการศึกษา ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ เนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างสภาพปัญหา และความต้องการมีความสอดคล้องกัน

นฤมล สุธรรมกิจ และคณะ (2538) ได้ศึกษาบทบาทของภาคเอกชนในการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสายหลักสุตรระยะสั้นพบว่าสถาบันส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจแบบครอบครัว มีขนาดค่อนข้างเล็ก (ผู้เรียนต่ำกว่า 200 คน) หลักสูตรที่เปิดสอนส่วนใหญ่มีชั่วโมงการเรียน การสอน 20-40 ชั่วโมง กิจกรรมนอกหลักสูตรที่จัดมากที่สุดคือ การจัดหางานหรือการแนะแนวอาชีพ เหตุผลที่ผู้เรียนเลือกเรียนในแต่ละสถาบันส่วนใหญ่ได้แก่ ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดี ทำเลที่ตั้งใกล้บ้านหรือที่ทำงาน การก่อตั้งมานานและความน่าเชื่อถือของสถาบันฯ

กัญญาภัค พิษณุตม์ (2539) ได้ศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักเรียนโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร จำนวน 943 คนพบว่านักเรียนโรงเรียนฝึกอชีพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 15-35 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีอาชีพรับจ้างและไม่ได้ทำงาน เหตุผลที่เลือกเรียนเพราะมีใจรักและสมัครเรียน ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีวิชาชีพที่สนใจ ต้องการความรู้ไปประกอบอาชีพต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง และวิชาที่เปิดสอนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งคาดหวังว่าการเรียนสายอาชีพ สามารถหางานทำง่ายกว่าสายสามัญ

สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 208 คนใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการสอน ด้านครู และด้านผู้เรียน พบว่าด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชารวบรัดเกินไป ด้านกระบวนการเรียนการ

สอนสอนเฉพาะในสถานศึกษา ผู้เรียน ไม่มีโอกาสไปทำงานหรือฝึกงานนอกสถานที่ ด้านครู ก็ครู เจ้าระเบียบเกินไป และด้านผู้เรียน คือ ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน

พนมยงค์ บัวจุม (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่องศึกษาความพึงพอใจนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของ วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบตลอดจนประมวลข้อเสนอแนะความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ตามตัวแปรเพศ อายุและประเภทวิชาที่เข้าศึกษา

กลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 238 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าและแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัย โดยภาพรวมและด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ ด้านสื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์ และด้านงานบริการและสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักสูตรและเนื้อหาอยู่ในระดับสูง นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต เพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ตโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต กลุ่มอายุต่างกัน ความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่กลุ่มมีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

3. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ที่ศึกษาในประเภทวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัย โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดย นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ศิลปกรรม และอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต มากกว่าประเภทวิชาคหกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต มากกว่าประเภทวิชาอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการให้บริการของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ตในด้านต่างๆ ดังนี้ เช่น ควรเปิดหลักสูตรรายวิชาที่หลากหลายให้สามารถเลือกเรียนได้ตามต้องการ ควรมีเนื้อหาวิชาที่เข้มข้นและเน้นคุณภาพ ควรจัดหาครุภัณฑ์การศึกษาที่มีคุณภาพ และทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ ควรจัดให้มีที่พักผ่อนหย่อนใจบริเวณรอบๆอาคาร ควรจัดให้มีที่จอดรถและจัดบริเวณให้ชัดเจน ควรมีสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาไว้บริการอย่างเพียงพอ ควรตกแต่งบริเวณโดยการปลูกไม้ยืนต้นและไม้ดอก เป็นต้น

ทองใบศรี อินสว่าง (2543) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ความคิดเห็นครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกันแต่แต่ละด้านแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับสอน และด้านการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเภทสถานศึกษาต่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือด้านการกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับสอน

เพ็ญพรรณ ทังกรณ์ (2544) ได้ประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาวิชาช่างเย็บผ้าสตรีเบื้องต้นของโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าด้านบริบทจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (2540- 2544) ค่อนข้างน้อย สภาพของหลักสูตรทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่า ปัจจัยด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านโครงสร้างของหลักสูตรคือ จำนวนวิชาที่เรียน ปริมาณเวลาที่เรียนของหลักสูตร และปริมาณเวลาที่ใช้สำหรับรายวิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมและปัจจัยด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตรส่วนมากมีความเหมาะสมอยู่มาก ในด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าด้านความพอเพียง คุณภาพและความสะดวกในการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกระบวนการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนแบบสาธิตและการฝึกปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ไพบูลย์ ไชยเสนา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้านคือด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านจิตมุ่งบริการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานครด้านคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านจิตมุ่งบริการ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเพศหญิงและเพศชาย พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ทุกด้าน โดยครูผู้สอนเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร โดยรวมสูงกว่าเพศชาย เมื่อจำแนกตามอายุ และประเภทของครูผู้สอน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน เป็นการศึกษา เพื่อสร้างฝีมือแรงงาน คำนึงถึงวัตถุประสงค์ ทักษะ และความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในปัจจัยการเรียนการสอนในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตร และประกอบอาชีพได้

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Johnstone (1965) ศึกษาอิทธิพลของสังคม และเศรษฐกิจ อันได้แก่ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาที่มีผลต่อความสนใจทางการศึกษาในสหรัฐอเมริกา สรุปว่า

1. บุคคลที่อยู่ในระดับชั้นที่ยากจนมาก และจัดอยู่ในระดับ Low Class มักจะไม่เห็นความสำคัญของการที่จะต้องรับการศึกษาในชั้นสูงขึ้น หรือการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม
2. บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษามักมีความสนใจทางการศึกษาในความหมายเฉพาะว่าการศึกษานั้น มีประโยชน์อย่างไร และสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้สอยได้เท่านั้น
3. ถ้าหากเปรียบเทียบกันระหว่างชนชั้นยากจน กับคนชั้นกลางแล้ว พบว่าชนชั้นกลางจะมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาต่อเนื่องมากกว่า
4. โดยเฉลี่ยแล้วพบว่าบุคคลในชั้นยากจนไม่ได้รับการศึกษาในรูปแบบของความเจริญงอกงามส่วนบุคคล หรือความรู้จักตนเอง (Self-realization) จึงมีผลทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยเข้ามาเรียนในชั้นเรียนสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่

Bostom Eduwin Osear (1976) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน บุลเดอร์ วอลเลย์ ในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไป พบว่า โปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ในปัจจุบันจัดได้ไม่ทุกระดับอายุ การแนะแนวและการบริการเข้าชั้นเรียนยังไม่มี นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ได้เรียนผ่านมามากนัก นักศึกษาผู้ใหญ่มีแนวโน้มจะเป็นผู้ทำงานแล้ว ค่าจ้างของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นผู้ผ่านการเรียนด้านอาชีพหรือ ด้านทั่วไปมีแนวโน้มต่ำกว่าผู้ชาย นักศึกษาผู้ใหญ่ชายมีแนวโน้มที่จะเรียนด้านอาชีพสูงขึ้น

Karr, John and Kenneth (1976) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงความต้องการของ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการ และโปรแกรมด้านการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับโปรแกรมและบริการซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้าน อาชีพและการศึกษา การบริการแนะแนวมีความจำเป็นแก่นักศึกษาทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน อาชีพของผู้ใหญ่ นักศึกษาผู้ใหญ่สตรีมีความต้องการศึกษาด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง ต้องการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาอาชีพสำหรับนักศึกษาที่ทำงาน ความพอใจและการ เปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (National Institute for Adult Education, 1970 อ้างถึงใน นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล, 2540) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า เหตุผลด้านอาชีพเป็นเหตุผลสำคัญที่สุด รองลงมาคือ เพื่อ พัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น กลุ่มแม่บ้าน ต้องการ เข้าร่วมสังคม ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่นเช่น มาเรียน เพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี หรือสนใจใน กิจกรรมนั้นเป็นพิเศษอยู่แล้ว เป็นต้น

Cross and Valley (1982) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ที่จะเข้าเรียนและที่ เรียนอยู่แล้ว โดยจำแนกสาเหตุในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่เป็น 9 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านส่วนตัว ด้านชุมชน ด้านศาสนา ด้านสังคม ด้านการหนีสภาพความจำเจ ด้านการทำตามกฎระเบียบ ด้านเพื่อทำให้ หน้าที่ดีขึ้น และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม พบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเรียนต่อของผู้ใหญ่ คือ ด้านเพศนั้นปรากฏว่าเพศหญิงให้ความสำคัญกับสาเหตุด้านส่วนตัว ส่วนเพศ ชายให้ความสำคัญกับสาเหตุด้านเพื่อทำให้หน้าที่ดีขึ้น ด้านศาสนา และด้านการหนีสภาพความจำเจ ส่วนด้านอายุปรากฏว่า ผู้ที่มีอายุสูงให้ความสำคัญกับด้านความรู้ ส่วนผู้มีอายุน้อยให้ความสำคัญกับ ด้านส่วนตัว สำหรับคนผิวดำให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชน และด้านความรู้ เชิงวัฒนธรรม

Marmon (2002) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหารและบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษา ภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลาง ส่วนเครื่องมือถูก

พัฒนาขึ้น โดยการแก้ไขตามคำแนะนำจากการประชุมของส่วนบุคคลผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ และนำไปทดลองใช้อีกครั้ง เพื่อขอคำแนะนำในการจัดลำดับในการสำรวจระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักสำหรับผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามที่กำหนด 18 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตรทั่วไป หลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผล การจัดทำของงบประมาณ สารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำการมีวิสัยทัศน์ การจูงใจ การวางแผน การพัฒนาอาชีพ ความสัมพันธ์ชุมชน การสรรหา การสอนและเทคโนโลยี

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้นของหน่วยงาน องค์กร สถานศึกษา สรุปได้ว่า การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ยังไม่สามารถจัดได้ทุกระดับอายุ และการเห็นความสำคัญในการนำไปใช้ โดย มีปัจจัยในการศึกษาแตกต่างกัน และนักศึกษาผู้ใหญ่ มีแนวโน้มที่จะเรียนด้านอาชีพมากกว่าด้านอื่นๆ ในเรียนการสอนเพื่อความสามารถในการนำไปประกอบอาชีพ

จากงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้นั้น จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการฝึกอบรมต้องให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ได้จริง ตรงกับกลุ่มผู้เรียน และสังคม โดยการศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง การจัดการฝึกอบรม ในการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน หลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น วิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีสามารถ นำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพอิสระ หรือประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ตอนที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากเนื้อหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทาง ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น วิทยาลัยชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ และ ด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- นักศึกษา
- ครู ผู้สอน
- ผู้บริหาร
- ผู้นำชุมชน

1.2 สถานภาพของนักศึกษา ในด้านต่างๆ ได้แก่

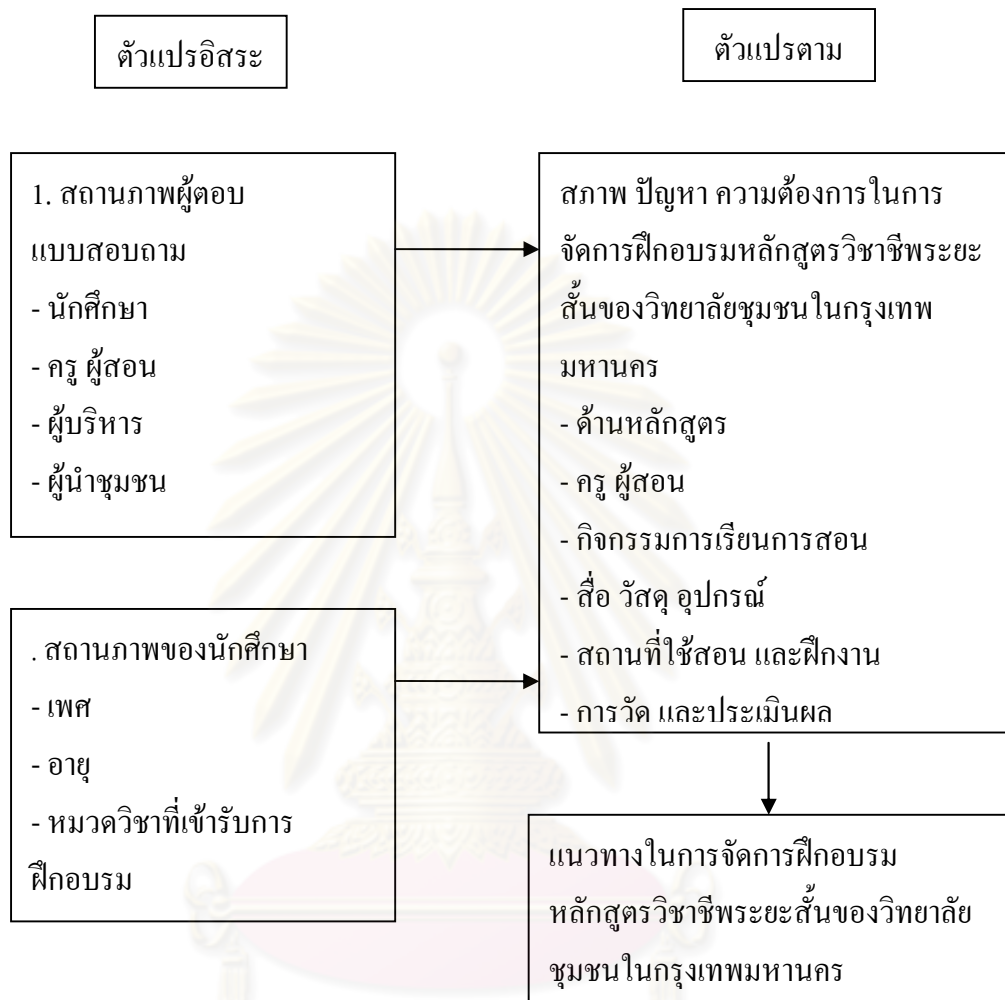
- เพศ
- อายุ
- หมวดวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

2. ตัวแปรตาม

สภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทาง การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

- ด้านหลักสูตร
- ด้านครู ผู้สอน
- ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- ด้านสื่อการเรียนการสอน
- ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน
- ด้านการวัด และประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ศูนย์วิจัยสหวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา สภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการจัดการฝึกอบรม ซึ่ง จากแนวคิดและทฤษฎี ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัย มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษา การอบรมวิชาชีพพระยะสัน หลักการจัดการฝึกอบรม ความต้องการ และการจัดการฝึกอบรมของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร จากนั้นเขียนความเป็นมาและตั้งปัญหาในการศึกษาตลอดจนสมมุติฐานและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การกำหนดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

ประชากรนักศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ของหน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพทั้ง 10 แห่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 (เดือน ธันวาคม 2552-มีนาคม 2553) แต่ละสาขาวิชาโดยมีจำนวนประชากรจำนวน 3,388 คน แสดงดังตารางที่ 1

จำนวนประชากรนักศึกษา											
ประเภทวิชา/ หน่วยจัดการศึกษา	ดิน แดง 1	ดิน แดง 2	บาง รัก	บ่อน ไก่	อา ทรฯ	หลว ง พ่อฯ	คลอง เตย	มี น ว น	หน อง จ อก	กา ญ - จ น ฯ	รวม
อุตสาหกรรมฯ	219	-	43	102	40	118	30	23	72	33	680
พาณิชยฯ	66	54	138	38	119	69	32	50	55	32	653
กหกรรม	-	334	166	179	260	294	107	135	196	233	1,904
ศิลปฯ	-	-	70	20	44	-	-	-	-	17	151
รวม	285	388	417	339	463	481	169	208	323	315	3,388

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝักออาชีพทั้ง 10 แห่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 (ธันวาคม 2552-มีนาคม 2553) ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน (Finite Population) (Taro Yamana, 1970)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

เมื่อคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 3,388 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 357 คน แล้วใช้สัดส่วนกระจายตามหมวดวิชา จนครบจำนวนสัดส่วน (proportion) (นิยม ปุราคำ, 2524) ที่กำหนดไว้โดยมีจำนวนรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 2

จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา											
ประเภทวิชา/ หน่วยจัดการศึกษา	ดิน แดง 1	ดิน แดง 2	บาง รัก	บ่อน ไก่	อา ทรฯ	หลวง พ่อฯ	คลอง เตย	ม้ว น ฯ	หนอง จอก	กาญ- จนฯ	รวม
อุตสาหกรรม	23	-	5	10	4	12	3	4	7	3	71
พาณิชยฯ	7	6	15	4	13	7	3	5	5	3	68
ศิลปฯ	-	36	18	18	27	32	11	14	20	24	200
รวม	-	-	7	3	5	-	-	-	-	3	18
รวม	30	42	45	35	49	51	17	23	32	33	357

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

2.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน

ประชากรครู ผู้สอน ประกอบด้วย ครู ผู้สอนในรายวิชาที่จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ของหน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพทั้ง 10 แห่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 (ธันวาคม 2552-มีนาคม 2553) สาขาวิชาละ 1 คน จำนวน 163 สาขาวิชา รวม จำนวน 163 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

จำนวนประชากรครู ผู้สอน											
ประเภทวิชา/ หน่วยจัดการศึกษา	ดิน แดง 1	ดิน แดง 2	บาง รัก	บ่อน ไก่	อา ทรฯ	หลวง พ่อฯ	คลอง เตย	ม้ว น ฯ	หนอง จอก	กาญ- จนฯ	รวม
อุตสาหกรรม	10	-	3	6	3	5	2	2	3	2	36
พาณิชยฯ	4	2	5	2	4	5	2	2	2	2	30
ศิลปฯ	-	12	10	9	11	14	6	5	11	11	89
รวม	-	-	4	1	2	-	-	-	-	1	8
รวม	14	14	22	18	20	24	10	9	16	16	163

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรครู ผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน ประกอบด้วย ครู ผู้สอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพทั้ง 10 แห่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 (ธันวาคม 2552-มีนาคม 2553) ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน(Finite Population) (Taro Yamana, 1970)

เมื่อคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากประชากร 163 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 115 คนแล้วใช้สัดส่วนตามหมวดวิชา จนครบจำนวนสัดส่วน (proportion) (นิยม ปุราคำ, 2524) ที่กำหนดไว้โดยมีจำนวนรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 4

จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน											
ประเภทวิชา/ หน่วยจัดการศึกษา	ดิน แดง 1	ดิน แดง 2	บาง รัก	บ่อน ไก่	อา ทรฯ	หลวง พ่อฯ	คลอง เตย	ม้วน ฯ	หนอง จอก	กาญจนา ฯ	รวม
อุตสาหกรรมฯ	7	-	2	4	2	4	1	1	2	2	25
พาณิชยฯ	3	1	4	1	3	4	2	1	1	1	21
เกษตรกรรม	-	8	7	6	8	10	3	4	8	8	62
ศิลปฯ	-	-	3	1	2	-	-	-	-	1	7
รวม	10	9	16	12	15	18	6	6	11	12	115

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน

2.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ประชากรประกอบด้วยผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวมจำนวน 10 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวนเพียง 10 คนจึงใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ประกอบด้วยผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวมจำนวน 10 คน

2.1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน

ประชากรผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ประธานชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ของหน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวม 357 คน ดังแสดงในตารางที่ 5

จำนวนประชากรผู้นำชุมชน									
ดินแดง	บางรัก	ปทุมวัน	ทุ่งครุ	หนอง แขม	คลองเตย	ลาดพร้าว	หนอง จอก	คลังชั้น	รวม
22	16	23	28	71	41	30	83	43	357

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรผู้นำชุมชน

กลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน ประกอบด้วยผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ วิทยาลัยชุมชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ของหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวม 357 คน ใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนแน่นอน (Finite Population) (Taro Yamana, 1970)

เมื่อคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 357 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 188 คน แล้วใช้สัดส่วนกระจายตามหมวดวิชา จนครบจำนวนสัดส่วน (proportion) (นิยม ปุราค่า, 2524) ที่กำหนดไว้โดยมีจำนวนรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 5

จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน									
ดินแดง	บางรัก	ปทุมวัน	ทุ่งครุ	หนอง แขม	คลองเตย	ลาดพร้าว	หนอง จอก	ตลิ่งชัน	รวม
12	9	12	14	36	22	17	44	22	188

ตารางที่ 6 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (interview) แนวทางการจัดการ ฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน หลักสูตรวิชาชีพพระยะ ลัน วิทยาลัยชุมชน ในเขตกรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา ทั้ง 10 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

2.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน ใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบหิมะ (snow ball) (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) โดยสอบถามจากผู้บริหารให้แนะนำผู้ที่มีคุณสมบัติ เหมาะสม โดยมีเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการฝึกอบรม ประกอบด้วยครู ผู้สอน หลักสูตร วิชาชีพพระยะ ลัน ทั้ง 4 หมวดวิชา วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึก อาชีพทั้ง 10 แห่ง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 รวม 10 คน

2.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ประชากรประกอบด้วยผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวมจำนวน 10 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวน เพียง 10 คน จึงใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง รวมจำนวน 10 คน

2.2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน ใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบหิมะ (snow ball) (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) โดยสอบถามจากผู้บริหารให้แนะนำผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยมีเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการฝึกอบรม ประกอบด้วยประธานชุมชน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ วิทยาลัยชุมชน ในเขต กรุงเทพมหานคร ของหน่วยจัดการฝึกอบรม โรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่งแห่งละ 1 คน รวม 10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ลักษณะแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาสภาพ ปัญหา ความ ต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะ ลัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ตาม การรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่ง แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบ (Check List) และ เต็มคำ เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน คำถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน สาขาวิชาที่เรียน ที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จุดมุ่งหมายที่เข้ามาเรียน จำนวน 5-8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ต้องการ การฝึกอบรมในส่วนนี้เป็นคำถามแบบประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและ ประเมินผล แบ่งเป็นด้านละ 5-10 ข้อ จำนวน 50 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

มาตราส่วนประเมินค่า (Likert's Rating Scale) ในการสร้างเครื่องมือใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) (ประคอง วรรณสูตร, 2538)

คะแนน	ความหมาย
5	ระดับความเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการมากที่สุด
4	ระดับความเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการมาก
3	ระดับความเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการปานกลาง
2	ระดับความเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการน้อย
1	ระดับความเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ความหมายของระดับคะแนน

โดยได้ทำการวัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจากวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังนี้

ข้อความ	สภาพ	ปัญหา	ความ ต้องการ
ด้านหลักสูตร	0.94	0.94	0.93
ด้านครูผู้สอน	0.95	0.95	0.95
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	0.92	0.94	0.92
ด้านสื่อการเรียนการสอน	0.93	0.94	0.91
ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน	0.94	0.94	0.95
ด้านการวัดและประเมินผล	0.91	0.96	0.96

ตารางที่ 8 ค่าประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการฝึกอบรม ด้านหลักสูตร ครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผล

3.1.2 ลักษณะแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย แนวทางการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการฝึกอบรม ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผล

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในส่วนนี้เป็นคำถามแบบประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผล แบ่งเป็นด้านละ 5-10 ข้อ จำนวน 50 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คือ

1. ใช้วิธีศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษา การอบรมวิชาชีพพระยะสัน หลักการจัดการอบรม ความต้องการ และการจัดการฝึกอบรมของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร จากนั้นสร้างข้อคำถาม

2. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบท่าน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์จากผู้มีประสบการณ์ในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร การศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้ที่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผล

4. การทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์จากผู้มีประสบการณ์ในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร การศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้ที่มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผล เพื่อทำการตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

5. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับบุคลากร ของวิทยาลัยชุมชน สมุทรสาคร ประกอบด้วย ผู้บริหาร 10 คน ครู 50 คน และนักเรียน จำนวน 100 คน จากนั้นนำข้อมูลได้มาทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการหาความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีการของ ครอนบาค-อัลฟา (ประคอง วรรณสูตร, 2538)

3.2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย แนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสัมภาษณ์

1. ใช้วิธีศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษา การอบรมวิชาชีพพระยะสัน หลักการจัดการอบรม ความต้องการ และการจัดการฝึกอบรมของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร จากนั้นสร้างข้อคำถาม

2. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3. ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้เกณฑ์จากผู้มีประสบการณ์ในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร การศึกษานอกระบบ โรงเรียน และผู้มีประสบการณ์ทางการวัดและประเมินผล ให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

1. การศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษา การอบรมวิชาชีพพระยะสัน หลักการจัดการอบรม ความต้องการ และการจัดการฝึกอบรมของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3. ทำจดหมายขอความร่วมมือกับสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง และผู้นำชุมชนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 188 คน

4. ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูล

5. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม

6. ตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืน เพื่อดูความสมบูรณ์ให้ครบถ้วน

7. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาลงรหัสในกระดาษบันทึกที่รหัส

8. ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสัมภาษณ์

1. การศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษา การอบรมวิชาชีพระยะสั้น หลักการจัดการอบรม ความต้องการ และการจัดการฝึกอบรมของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3. ทำจดหมายขอความร่วมมือกับสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง และผู้นำชุมชนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน

4. เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

5. อภิปรายและสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการ การจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชนใช้โปรแกรม SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหาร ครู นักศึกษาและผู้นำชุมชน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ค่า ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการ การเรียนการสอน ตามการรับรู้ของของผู้บริหาร ครู นักศึกษาและผู้นำชุมชน ในส่วนนี้เป็นคำถามแบบประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัดและประเมินผล แบ่งเป็นด้านละ 5-10 ข้อ รวมจำนวน 50 ข้อ

การวิเคราะห์ระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการ เหน้แบ่งช่วงโดยการใช้จุดกลาง Mid Point ดังนี้ (ประคอง วรรณสูตร, 2538)

ระดับค่าเฉลี่ย	ความหมายของระดับค่าเฉลี่ย
4.50-5.00	มีระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการใจมากที่สุด
3.51-4.50	มีระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการมาก
2.51-3.50	มีระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการปานกลาง
1.51-2.50	มีระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการน้อย
1.00-1.50	มีระดับเป็นจริง/ปัญหา/ต้องการน้อยที่สุด

ตารางที่ 9 ความหมายของระดับค่าเฉลี่ย

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ค่า ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และความแปรปรวน (SD.)

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการ ต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance หรือ ANOVA) เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน สื่อ การเรียนการสอนด้านสถานที่ ด้านการวัดและประเมินผล ระหว่างสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ ระหว่างนักศึกษาอายุและประเภทวิชาแตกต่างกัน

- การวิเคราะห์ความแตกต่างโดยวิธี Independent Samples t-test เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ การเรียนการสอนด้านสถานที่ ด้านการวัดและประเมินผล ระหว่างนักศึกษาเพศแตกต่างกัน

- ในกรณีที่ค่าที่คำนวณได้ปฏิเสธสมมติฐาน แสดงว่ามีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่ม ใช้การทดสอบพหุคูณวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่ม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบสอบถามข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาอบรม ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ การเรียนการสอนด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงานและด้านการวัดและประเมินผล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษา อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แนวทางการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของา คณาจารย์ ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาอบรม ด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษา อภิปราย และสรุปผลการวิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของ วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผล รวมไปถึง เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ด้านการวัด และประเมินผล อีกทั้ง เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของ ของนักศึกษา ระหว่าง เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งการเก็บ ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

2.1 สภาพในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

2.2 ปัญหาในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

2.3 ความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่ม ตัวอย่าง

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

4.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

4.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

4.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษา จำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

ตอนที่ 5 การนำเสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตร หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	156	43.60
ชาย	201	56.40
รวม	357	100.00
อายุ		
16 - 25 ปี	37	10.30
26 - 35 ปี	129	36.10
36 - 45 ปี	101	28.20
46 - 55 ปี	51	14.20
สูงกว่า 56 ปี	39	10.90
รวม	357	100.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุด		
ประถมต้น	15	4.30
ประถมปลาย	24	6.70
มัธยมต้น	24	6.70
มัธยมปลาย	58	16.20
ระดับปริญญาตรี	207	58.20
ระดับปริญญาโท	25	7.00
ระดับปริญญาเอก	4	0.90
รวม	357	100.00
อาชีพปัจจุบัน		
มิได้ประกอบอาชีพ		
เป็นนักเรียนนักศึกษา	29	8.02
อยู่ระหว่างหางานทำ	31	8.50
อื่นๆ	47	13.16
รวม	107	29.68
ประกอบอาชีพ		
รับราชการ	32	8.96
องค์กรเอกชน	30	8.40
รัฐวิสาหกิจ	47	13.16
รับจ้าง	59	16.52
ธุรกิจส่วนตัว	29	8.12
ค้าขาย	37	10.36
ไม่ระบุ	16	4.48
รวม	250	70.32
รวม	357	100.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยจัดการศึกษาที่เรียน		
ดินแดง 1	30	8.40
ดินแดง 2	42	11.70
บางรัก	45	12.60
บ่อนไก่	35	9.80
อาทรสังฆะวัฒนะ	49	13.40
หลวงพ่อวิศศักดิ์ ชูดิษฐ์ โร อุปลัมภ์	51	14.20
คลองเตย	17	4.760
ม้วน บำรุงศิลป์	23	6.45
หนองจอก	32	8.96
กาญจนสิงหาสน์อุปลัมภ์	33	9.24
รวม	357	100.00
ประเภทวิชาที่เรียน		
วิชาช่างอุตสาหกรรม	71	19.88
วิชาพาณิชยกรรม	68	19.04
วิชาคหกรรม	200	56.00
วิชาศิลปกรรม	18	5.04
รวม	328	100.00
จุดมุ่งหมายที่เข้ามาเรียน		
ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม	242	27.30
ใช้ความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่	81	9.50
ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว	102	11.50
นำความรู้ไปประกอบอาชีพ	196	22.10
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	200	22.60
ต้องการหาเพื่อนใหม่	52	5.90
อื่นๆ	-	-
รวม	882	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า มีเพศชาย มีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 และ เพศหญิงมีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 จะเห็นได้ว่ามีเพศชายมากกว่าเพศหญิง

อายุ พบว่า ช่วงอายุ 26 - 35 ปี มีจำนวนมากที่สุด 129 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมาคือ 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี และ 56 ปีตามลำดับ โดยที่ช่วงอายุ 16 - 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30

การศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 207 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา และระดับปริญญาโท โดยที่มัธยมต้นและประถมปลายมีจำนวนเท่ากัน คือ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 และประถมต้น ตามลำดับ โดยที่ระดับปริญญาเอกมีจำนวนน้อยที่สุด 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 เท่านั้น

อาชีพปัจจุบัน พบว่า ครัวมีได้ประกอบอาชีพมีจำนวนทั้งหมด 107 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 ซึ่งอยู่ระหว่างหางานทำมีจำนวนมากที่สุด 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 รองลงมา คือ เป็นนักเรียนนักศึกษาและอื่นๆ ตามลำดับ โดยที่ระบุในกรณีอื่นๆ คือ เกษียณ ไปต่างประเทศ ฝึกอาชีพและแม่บ้าน ครัวประกอบอาชีพ มีจำนวนทั้งหมด 250 คน คิดเป็นร้อยละ 70.32 พบว่าอาชีพรับจ้างมีจำนวนมากที่สุด 59 คิดเป็นร้อยละ 16.52 รองลงมาคือ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย รับราชการ องค์กรเอกชน ตามลำดับ โดยที่ธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนน้อยที่สุด 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.12

หน่วยจัดการศึกษาที่เรียนพบว่า หน่วยจัดการศึกษาหลวงพ่อท้าวทศคีรี ชูดิษฐ์โร อุปลัมภ์ มีจำนวนมากที่สุด 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 รองลงมาคือ อาหารสังฆะวัฒนธรรม บางรัก ดินแดง 2 บ่อนไก่อ่ กาญจนสิงหาสน์อุปลัมภ์ หนองจอก ดินแดง 1 และม้วน บำรุงศิลป์ ตามลำดับ โดยที่หน่วยจัดการศึกษา คลองเตย มีจำนวนน้อยที่สุด 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76

ประเภทวิชาที่ เรียน พบว่า ประเภทวิชาคหกรรมมีจำนวนมากที่สุด 200 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามลำดับ โดยที่ ประเภทวิชาศิลปกรรม มีจำนวนน้อยที่สุด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04

จุดมุ่งหมายที่เข้ามาเรียน พบว่า ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม มีจำนวนมากที่สุด 242 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 รองลงมา คือ ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นำความรู้ไปประกอบอาชีพ ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว และ ใช้ความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่ ตามลำดับ โดยที่ ต้องการหาเพื่อนใหม่ มีจำนวนน้อยที่สุด 52 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างครู ผู้สอน

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยจัดการศึกษาที่สอน		
ดินแดง 1	10	2.8
ดินแดง 2	9	2.52
บางรัก	16	4.48
บ่อนไก่	12	3.36
อาทรสังฆะวัฒนะ	15	4.20
หลวงพ่อกวีศักดิ์ ชูตินทร โธ อุปถัมภ์	18	5.04
คลองเตย	6	1.68
ม้วน บำรุงศิลป์	6	1.68
หนองจอก	11	3.08
กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์	12	3.36
รวม	115	100.00
ประเภทวิชาที่สอน		
วิชาช่างอุตสาหกรรม	25	7.00
วิชาพาณิชยกรรม	21	5.89
วิชาคหกรรม	62	17.36
วิชาศิลปกรรม	7	1.96
รวม	115	100.0

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยจัดการศึกษาที่สอน		
ดินแดง 1	10	2.8
ดินแดง 2	9	2.52
บางรัก	16	4.48
บ่อนไก่	12	3.36
อาทรสังฆะวัฒนะ	15	4.20
หลวงพ่อวิศศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์	18	5.04
คลองเตย	6	1.68
ม้วน บำรุงศิลป์	6	1.68
หนองจอก	11	3.08
กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์	12	3.36
รวม	115	100.00
ประเภทวิชาที่สอน		
วิชาช่างอุตสาหกรรม	25	7.00
วิชาพาณิชยกรรม	21	5.89
วิชาคหกรรม	62	17.36
วิชาศิลปกรรม	7	1.96
รวม	115	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า มีเพศชาย มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 และเพศหญิง มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 จะเห็นได้ว่ามีเพศหญิง มากกว่าเพศชาย

อายุ พบว่า ช่วงอายุ 41 - 50 ปี มีจำนวนมากที่สุด 47 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 31 - 40 ปี และ 51 - 60 ปี ตามลำดับ โดยที่ช่วงอายุ 21 - 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

การศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด 62 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท โดยที่ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10

ระยะเวลาที่เป็นครู พบว่าระยะเวลาที่เป็นครูต่ำสุด 3 ปี สูงสุด 38 ปี โดยที่ช่วงเวลา 6 - 15 ปีมีจำนวนมากที่สุด 72 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 6 ปี และ 26 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยที่ช่วงเวลา 16 - 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 โดยที่ระยะเวลา น้อยที่สุด คือ 3 ปีและมากที่สุดคือ 39 ปี

หน่วยจัดการศึกษาพบว่าในภาคเรียนนี้ครู ผู้สอน สอน หลักสูตรระยะสั้นที่หน่วยจัดการศึกษา หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ จำนวนมากที่สุด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04 รองลงมา คือ บางรัก และอาหารสังฆะวิมานะ โดยที่ บ่อนไก่ และกาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์ มีจำนวน เท่ากัน คือ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.36 รองลงมา คือ หนองจอก ดินแดง 1 และดินแดง 2 ตามลำดับ อีกทั้งคลองเตยและ ม้วน บำรุงศิลป์ มีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68

ประเภทวิชาที่สอน พบว่า วิชาคหกรรมมีจำนวนมากที่สุด 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.36 รองลงมาคือ วิชาพาณิชยกรรม และ วิชาช่างอุตสาหกรรม ตามลำดับ วิชาศิลปกรรมมีจำนวนน้อย ที่สุดเท่ากัน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

1.3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	50.00
หญิง	5	50.00
รวม	10	100.00
อายุ		
36 – 45 ปี	3	30.00
46 - 55 ปี	3	30.00
สูงกว่า 55 ปี	4	40.00
รวม	10	100.00

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุด		
ระดับปริญญาโท	6	60.00
ระดับปริญญาเอก	4	40.00
รวม	10	100.00
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร		
5	2	20.00
8	2	20.00
10	5	50.00
12	1	10.00
รวม	10	100.00
ท่านสอนหน่วยจัดการศึกษา		
ดินแดง 1	1	10.00
ดินแดง 2	1	10.00
บางรัก	1	10.00
บ่อนไก่	1	10.00
อาทรสังฆะวัฒนะ	1	10.00
หลวงพ่อพิศศักดิ์ ชูดิษฐ์ โร อุปถัมภ์	1	10.00
คลองเตย	1	10.00
ม้วน บำรุงศิลป์	1	10.00
หนองจอก	1	10.00
กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์	1	10.00
รวม	10	100.00

จากตาราง 3 พบว่า มีเพศชาย และเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0

อายุ พบว่า อายุสูงกว่า 55 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ส่วนอายุ 36 – 45 ปี และ 46 - 55 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

การศึกษาสูงสุด พบว่าระดับปริญญาโทมีจำนวนมากที่สุด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และระดับปริญญาเอกมีจำนวน 4คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร พบว่าระยะเวลา 10 ปีมีจำนวนมากที่สุดถึง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ 8 และ 5 ปี ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และ 10 ปีตามลำดับ โดยที่ ระยะเวลา 12 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

เนื่องจากผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างจากประชากรประกอบด้วยผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 10 คน เนื่องจากประชากรมีจำนวนเพียง 10 คนจึงใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 2550) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพทั้ง 10 แห่ง แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 10 คน

1.4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละ ของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	136	72.30
หญิง	52	27.70
รวม	188	100.00
อายุ		
26 – 35 ปี	6	3.20
36 – 45 ปี	42	22.30
46 - 55 ปี	58	30.90
มากกว่า 55 ปี	82	43.60
รวม	188	100.00
การศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	125	66.50
ระดับปริญญาตรี	38	20.20
ระดับปริญญาโท	17	9.00
ระดับปริญญาเอก	8	4.30
รวม	188	100.00

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน		
ต่ำกว่า 5 ปี	75	39.90
5 – 10 ปี	79	42.00
11 ปีขึ้นไป	34	18.10
รวม	188	100.00
ชุมชนตั้งอยู่ในเขตที่ตั้งของโรงเรียนฝึกออาชีพ		
ดินแดง 1 และ ดินแดง 2	12	6.40
บางรัก	79	42.00
บ่อนไก่	12	6.40
อาหารสังฆะวัฒนะ	14	7.40
หลวงพ่อพิศศักดิ์ ชูดิษฐ์โร อุปถัมภ์	36	19.10
คลองเตย	22	11.70
ม้วน บำรุงศิลป์	17	9.00
หนองจอก	44	23.40
กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์	22	11.70
รวม	188	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า เพศชาย มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 เพศหญิง มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 จะเห็นได้ว่าเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง

อายุ พบว่าอายุมากกว่า 55 ปี มีจำนวนมากที่สุด 82 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ 46 - 55 ปี และ 36 - 45 ปี ตามลำดับ โดยที่อายุ 26 - 35 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

การศึกษาสูงสุด พบว่า ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด 125 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทและ ตามลำดับ ระดับปริญญาเอกมีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน พบว่าระยะ 5 - 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด 79 คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี โดยที่ระยะเวลา 11 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด 34 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 โดยที่ระยะเวลาน้อยที่สุด คือ 1 ปีและมากที่สุดคือ 25 ปี

ชุมชนตั้งอยู่ในเขตที่ตั้งของหน่วยจัดการศึกษา พบว่า หนองจอกมี จำนวนมากที่สุด 45 คน คิดเป็น ร้อย 23.40 รองลงมาคือ หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ คลองเตย กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์ ม้วน บำรุงศิลป์ อาทรสังฆะวัฒนะ ตามลำดับ โดยที่ ดินแดง 1 และดินแดง 2 และ บ่อนไก่ มีจำนวน เท่ากัน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 โดยที่ บางรัก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

2.1 สภาพในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 14 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร	นักศึกษา		ครู ผู้สอน		ผู้บริหาร		ผู้นำชุมชน					
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
1.	สภาพความทันสมัยของหลักสูตร	2.90	1.05	ปานกลาง	3.52	1.05	มาก	3.52	1.02	มาก	3.81	1.04	มาก
2.	สภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน	3.10	1.17	ปานกลาง	2.81	1.15	ปานกลาง	2.53	1.19	ปานกลาง	3.61	1.29	มาก
3.	สภาพวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน	3.22	1.12	ปานกลาง	3.82	1.12	มาก	3.91	0.93	มาก	3.92	0.95	มาก
4.	สภาพหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น	4.10	1.03	มาก	3.92	1.01	มาก	3.92	0.87	มาก	4.01	0.70	มาก
5.	สภาพจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และ แก้ปัญหาเป็น	3.10	0.98	ปานกลาง	3.71	1.04	มาก	4.10	0.82	มาก	4.53	0.83	มากที่สุด
6.	สภาพเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง	2.70	0.90	ปานกลาง	3.81	1.05	มาก	4.21	0.73	มาก	3.91	0.89	มาก
7.	สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของ ผู้เรียน	4.70	0.62	มากที่สุด	4.81	0.54	มากที่สุด	4.52	0.53	มากที่สุด	4.13	0.82	มาก
8.	สภาพหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ	4.06	0.74	มาก	3.91	0.75	มาก	3.91	0.73	มาก	4.24	0.75	มาก
	รวม	3.48	0.92	ปานกลาง	3.78	0.95	มาก	3.91	0.85	มาก	4.32	0.90	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงปานกลาง ($\bar{x}=3.48$) โดยที่สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.70$) โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) สภาพหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.10) รองลงมาคือ สภาพหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ ตามลำดับ สภาพวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.22$) รองลงมาคือ สภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน หลักสูตร โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) สภาพจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สภาพความทันสมัยของหลักสูตร และสภาพเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง ตามลำดับ

สภาพความเป็นจริงการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.78$) โดยที่สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.81$) หลักสูตร โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.54$) สภาพหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=3.91$) รองลงมาคือ สภาพหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ สภาพวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) สภาพเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง สภาพจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น และสภาพความทันสมัยของหลักสูตร ตามลำดับ สภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน หลักสูตร โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) มีค่าเฉลี่ยสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง เพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.91$)

สภาพการจัดการ ฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.91$) โดยที่สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน โดย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.51$) หลักสูตร โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.53$) สภาพเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริงมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.21$) รองลงมาคือ สภาพจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น สภาพหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น สภาพวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน สภาพ

หลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ สภาพความทันสมัยของหลักสูตร และสภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน หลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.19) ตามลำดับ

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านหลักสูตร ตาม การรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก (\bar{x} =3.73) โดยที่ สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน สภาพหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ สภาพความทันสมัยของหลักสูตร สภาพเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไป ปฏิบัติจริง และ สภาพหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นตามลำดับ สภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด (\bar{x} = 3.12) หลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.29) รองลงมา คือ สภาพวิชาชีพที่ เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียนและ สภาพจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครู ผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครู ผู้สอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
9.	สภาพครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน	2.98	0.94	ปานกลาง	3.92	1.01	มาก	4.10	0.81	มาก	2.81	1.05	ปานกลาง
10.	สภาพครูเตรียมการสอนล่วงหน้า	3.71	1.06	มาก	4.01	1.03	มาก	3.83	0.89	มาก	4.41	0.97	มาก
11.	สภาพครูมีความตรงต่อเวลา	4.61	0.71	มากที่สุด	4.81	0.71	มากที่สุด	4.52	0.70	มากที่สุด	4.90	0.71	มากที่สุด
12.	สภาพครูมีความเอาใจใส่และคิดตามผลการเรียน	3.89	1.12	มาก	4.02	1.02	มาก	4.49	1.04	มาก	2.71	1.12	ปานกลาง
13.	สภาพครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม	4.49	0.82	มากที่สุด	4.52	0.88	มากที่สุด	4.71	0.87	มากที่สุด	4.61	0.92	มากที่สุด
14.	สภาพครูให้ความเป็นกันเอง	4.51	0.41	มากที่สุด	4.53	0.49	มากที่สุด	4.61	0.97	มากที่สุด	4.81	0.79	มากที่สุด
15.	สภาพครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน	3.61	0.95	มาก	4.11	0.81	มาก	3.52	0.89	มาก	4.61	0.97	มากที่สุด
16.	สภาพครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน เข้าใจได้	3.52	1.06	มาก	4.21	1.01	มาก	3.81	0.91	มาก	2.93	1.02	ปานกลาง
17.	สภาพครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.43	1.18	มาก	4.22	1.17	มาก	3.61	1.09	มาก	3.91	1.06	มาก
18.	สภาพครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย	3.61	1.00	มาก	4.98	1.02	มากที่สุด	4.51	1.01	มากที่สุด	3.92	0.99	มากที่สุด
19.	สภาพครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม	2.90	0.99	ปานกลาง	2.92	0.98	ปานกลาง	2.71	1.03	ปานกลาง	2.51	1.05	ปานกลาง
	รวม	3.75	0.93	มาก	4.19	0.92	มาก	4.20	0.92	มาก	3.90	0.96	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.75$) โดยที่สภาพครูมีความตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) รองลงมา คือ สภาพครูให้ความเป็นกันเอง หลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD=0.41$) และสภาพครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม ตามลำดับสภาพครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=3.89$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD=1.12$) รองลงมา คือ สภาพครูเตรียมการสอนล่วงหน้า สภาพครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน สภาพครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย สภาพครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ และสภาพครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ หลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD=1.18$) ตามลำดับ สภาพครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.98$) รองลงมา คือ สภาพครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามลำดับ

สภาพจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=4.19$) โดยที่สภาพครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=4.98$)รองลงมา คือสภาพครูมีความตรงต่อเวลาสภาพครูให้ความเป็นกันเอง โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD=0.49$) และสภาพครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสมตามลำดับ สภาพครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=4.23$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD=1.17$) รองลงมา คือ สภาพครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ สภาพครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอนสภาพครูเตรียมการสอนล่วงหน้า สภาพครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนและตามลำดับสภาพครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.92$)

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอนตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=4.20$) โดยที่ สภาพครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=4.70$) รองลงมา คือ สภาพครูให้ความเป็นกันเอง สภาพครูมีความตรงต่อเวลา และ สภาพครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยตามลำดับ สภาพครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.49$) รองลงมา คือ สภาพครูเตรียมการสอนล่วงหน้า สภาพครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ สภาพครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และ สภาพครูมี

ความชำนาญในวิชาชีพที่สอนตามลำดับ สภาพครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.71$)

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมมีระดับความเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.90$) โดยที่ สภาพครูมีความตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว สภาพครูให้ความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.80$) รองลงมา คือ สภาพครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม สภาพครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน สภาพครูเตรียมการสอนล่วงหน้า สภาพครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.05$) และสภาพครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.51$) ตามลำดับ สภาพครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.93$) รองลงมา คือ สภาพครูเป็น ผู้อำนวยการ ความสะดวกให้กับผู้เรียนและ สภาพครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
20.	สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.83	1.21	มาก	4.01	1.15	มาก	3.57	1.09	มาก	3.51	1.20	มาก
21.	สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ	3.73	0.84	มาก	3.42	0.77	ปานกลาง	3.61	0.78	มาก	4.11	0.99	มาก
22.	สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจ ง่าย	3.20	0.95	ปานกลาง	3.50	0.98	ปานกลาง	3.92	0.98	มาก	4.12	1.02	มาก
23.	สภาพความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย	3.69	1.02	มาก	4.01	0.87	มาก	3.91	0.79	มาก	4.31	1.02	มาก
24.	สภาพมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย	3.19	0.71	ปานกลาง	3.57	0.81	มาก	3.47	0.87	ปานกลาง	3.17	0.74	ปานกลาง
25.	สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ	3.71	1.02	มาก	3.59	0.93	มาก	3.57	0.83	มาก	3.52	0.97	มาก
26.	สภาพครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม	2.01	0.75	น้อย	2.01	0.74	น้อย	2.32	0.82	น้อย	2.21	0.79	น้อย
27.	สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์	4.10	0.94	มาก	4.42	0.82	มาก	4.27	0.90	มาก	3.61	0.97	มาก
	รวม	3.47	0.91	ปานกลาง	3.56	0.83	มาก	3.55	0.88	มาก	3.66	0.92	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการจัดการ ฝึกรอบมหาวิทยาลัยพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.47$) โดยที่สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.10$) รองลงมา คือ สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.21$) สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ สภาพความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย ตามลำดับ สภาพมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.29$) รองลงมา คือ สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สภาพครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อย เพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.01$)

สภาพการจัดการฝึกรอบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.70$) โดยที่ สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.43$)รองลงมาคือ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และ สภาพความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ตามลำดับ ตามลำดับ สภาพมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ง่าย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.31$) สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สภาพครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.01$)

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกรอบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.59$) โดยที่ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=4.27$) รองลงมา สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สภาพความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ และสภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ สภาพมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.92$)

สภาพการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับความเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.65$) โดย สภาพความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.31$) รองลงมา คือ สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ สภาพกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.20$) และ สภาพมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ตามลำดับ สภาพครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.17$)



ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นด้านสื่อการเรียนการสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
28.	สภาพอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา	4.01	0.97	มาก	4.09	0.87	มาก	4.07	0.83	มาก	3.91	1.00	มาก
29.	สภาพเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	3.70	1.14	มาก	3.90	1.02	มาก	3.93	0.98	มาก	3.22	1.15	ปานกลาง
30.	สภาพวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้	2.70	1.02	ปานกลาง	2.90	1.01	มาก	3.20	0.98	มาก	3.29	1.01	ปานกลาง
31.	สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	2.91	0.86	ปานกลาง	2.39	0.84	ปานกลาง	3.01	0.82	มาก	3.36	0.87	ปานกลาง
32.	สภาพอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย	3.65	1.25	มาก	3.70	1.12	มาก	3.90	1.09	มาก	3.41	1.17	ปานกลาง
33.	สภาพมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร	4.30	0.51	มาก	4.10	0.41	มาก	4.10	0.74	มาก	4.01	0.87	มาก
	รวม	3.54	0.95	มาก	3.56	0.87	มาก	3.70	0.90	มาก	3.53	1.01	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.54$) โดยที่ สภาพมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.30$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.51$) รองลงมาคือ สภาพอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา สภาพเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.14$) และ สภาพอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.25$) ตามลำดับ สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=2.91$) รองลงมาคือ สภาพวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้

สภาพความเป็นจริงการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) โดยที่ สภาพมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตรโดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.41$) มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.10$) รองลงมาคือ สภาพอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา สภาพเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาสภาพอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ตามลำดับ สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้เพียงข้อเดียวที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงปานกลาง ($\bar{x}=2.39$)

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นด้านสื่อการเรียนการสอนตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.70$) โดยที่ สภาพมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.10$) รองลงมา คือ สภาพอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา สภาพเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา สภาพอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย สภาพวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ตามลำดับ

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.55$) โดยที่ สภาพมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.01) รองลงมาคือ สภาพอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา สภาพอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.41$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) รองลงมาคือ สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ สภาพวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) และสภาพวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ตามลำดับ

ตารางที่ 18 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{x}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
34.	สภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	4.01	1.12	มาก	4.59	1.15	มากที่สุด	4.07	1.02	มาก	4.12	0.82	มาก
35.	สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย	3.92	0.95	มาก	4.10	1.00	มาก	3.93	0.77	มาก	4.22	0.98	มาก
36.	สภาพโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ	3.01	0.97	ปานกลาง	3.91	0.86	มาก	3.20	0.78	มาก	3.59	0.97	มาก
37.	สภาพโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ	4.69	0.57	มากที่สุด	4.69	0.57	มากที่สุด	3.01	0.68	มาก	4.52	0.89	มากที่สุด
38.	สภาพโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม	3.61	1.02	มาก	4.21	0.74	มาก	3.90	0.71	มาก	3.51	0.71	มาก
39.	สภาพโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.31	1.05	มาก	4.39	0.82	มาก	4.10	0.83	มาก	3.62	1.07	มาก
40.	สภาพสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง	2.51	1.02	ปานกลาง	4.31	1.15	มาก	3.70	0.85	มาก	3.51	0.87	มาก
	รวม	3.75	0.90	มาก	4.29	1.02	มาก	4.07	0.80	มาก	3.67	1.02	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.75$) โดยที่สภาพโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ เนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.69$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่น ($SD.=0.57$) สภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.41$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่น ($SD.=1.12$) รองลงมา คือ สภาพโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย และสภาพโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ตามลำดับ สภาพโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.01$) รองลงมา คือ สภาพสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง

สภาพความเป็นจริงการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=4.29$) โดยที่สภาพโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงมากที่สุด สูงที่สุด ($\bar{x}=4.70$) รองลงมา คือ สภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา สภาพโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.39$) รองลงมา คือ สภาพสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง สภาพโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศ และสภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย สภาพโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ตามลำดับ

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงานตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=4.27$) โดยที่ สภาพโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=4.53$) รองลงมา คือ สภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาสภาพโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.41$) รองลงมา คือ สภาพโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่น ($SD.=0.41$) สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย สภาพโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ และสภาพสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ

สภาพการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.67$) โดยที่ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.52$) สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความ

ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.23$) รองลงมา คือ สภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา สภาพโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ สภาพสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง และ สภาพโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสมตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ระดับสภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	สภาพการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง	\bar{X}	SD.	ระดับ ความเป็นจริง
41.	สภาพมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	3.16	0.85	ปานกลาง	4.41	0.82	มาก	3.81	0.76	มาก	4.01	0.94	มาก
42.	สภาพนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน	3.12	1.02	ปานกลาง	3.01	1.05	ปานกลาง	3.61	0.97	มาก	2.52	0.97	ปานกลาง
43.	สภาพมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน	4.01	1.05	มาก	4.10	1.06	มาก	3.92	0.91	มาก	4.31	1.02	มาก
44.	สภาพมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	2.52	1.12	ปานกลาง	2.92	1.25	ปานกลาง	4.01	1.05	มาก	2.71	1.04	ปานกลาง
45.	สภาพครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน	4.21	1.02	มาก	4.92	0.87	มากที่สุด	4.53	0.73	มากที่สุด	4.21	0.91	มาก
46.	สภาพการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ จุดมุ่งหมาย	4.29	1.12	มาก	4.10	1.05	มาก	3.91	1.02	มาก	4.10	1.12	มาก
47.	สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี	3.43	0.85	ปานกลาง	4.12	0.82	มาก	4.13	0.71	มาก	3.49	0.91	ปานกลาง
48.	สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ	4.31	0.54	มาก	4.13	0.59	มาก	4.24	0.71	มาก	3.61	0.51	มาก
49.	สภาพมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง	3.09	1.05	ปานกลาง	4.21	1.02	มาก	4.32	1.07	มาก	3.92	0.97	มาก
50.	สภาพเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน	2.79	0.98	ปานกลาง	3.12	0.91	ปานกลาง	2.98	0.78	ปานกลาง	3.01	0.96	ปานกลาง
รวม		3.50	0.94	ปานกลาง	3.91	0.94	มาก	3.98	0.87	มาก	3.64	0.93	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.50$) โดยที่สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.54$) มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.31$) รองลงมา คือ สภาพการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) สภาพครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน และ สภาพมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ตามลำดับ สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.43$) รองลงมา คือ สภาพมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และ สภาพนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน สภาพมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง สภาพเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน และสภาพมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ตามลำดับ

สภาพจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.91$) โดยที่ สภาพครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.92$) สภาพมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.41$) รองลงมาคือ สภาพมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.59$) สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี สภาพมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนและ สภาพการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย ตามลำดับสภาพเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.12$) รองลงมา คือ สภาพนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน และ สภาพมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.25$) ตามลำดับ

สภาพความเป็นจริงการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.98$) โดยที่ สภาพครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=4.53$) สภาพมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.32$) รองลงมา คือ สภาพมีการวัดและประเมินผลจาก

ภาคปฏิบัติ สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี สภาพมีเครื่องมือการวัด และประเมินผลที่หลากหลาย สภาพมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน สภาพการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย สภาพมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และ สภาพนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.99$)

สภาพการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.64$) โดยที่ สภาพมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากที่สุด ($\bar{x}=4.31$) รองลงมา คือสภาพครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน สภาพการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) สภาพมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และสภาพมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลังตามลำดับ สภาพมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.49$) รองลงมา คือ สภาพเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน สภาพมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสภาพนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ปัญหาในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 20 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
1.	ปัญหาความทันสมัยของหลักสูตร	2.01	1.04	น้อย	1.82	1.08	น้อย	2.02	0.99	น้อย	2.01	0.98	น้อย
2.	ปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน	2.81	1.12	ปานกลาง	2.82	1.17	ปานกลาง	2.81	1.09	ปานกลาง	3.21	0.97	ปานกลาง
3.	ปัญหาวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน	3.10	1.17	ปานกลาง	1.82	0.88	น้อย	2.17	0.83	น้อย	3.22	1.17	ปานกลาง
4.	ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น	2.12	0.92	น้อย	1.92	1.02	น้อย	1.51	0.94	น้อย	1.91	0.97	น้อย
5.	ปัญหาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	3.93	1.06	มาก	1.52	0.98	น้อย	1.61	0.87	น้อย	2.81	1.06	ปานกลาง
6.	ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง	3.39	1.05	ปานกลาง	1.52	0.97	น้อย	1.72	1.00	น้อย	2.03	0.88	น้อย
7.	ปัญหาเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	1.29	0.49	น้อยที่สุด	1.21	0.57	น้อยที่สุด	1.43	0.50	น้อยที่สุด	1.61	0.71	น้อยที่สุด
8.	ปัญหาหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ	1.61	0.69	น้อย	1.81	0.79	น้อย	2.01	0.74	น้อย	2.50	0.74	น้อย
รวม		2.53	0.93	ปานกลาง	1.86	0.93	น้อย	1.97	0.87	น้อย	2.52	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัญหา การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.53$) โดยที่ ปัญหาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.93$) ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.39$) รองลงมา คือ ปัญหาวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) และ ปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD. 1.12$) ตามลำดับ ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.12$) รองลงมา คือ ปัญหาความทันสมัยของหลักสูตร และปัญหาหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ ตามลำดับ ปัญหาเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.49$) มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.29$)

ปัญหาการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.85$) โดยที่ ปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.82$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD. =1.17$) ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=1.92$) รองลงมา คือ ปัญหาวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน ปัญหาความทันสมัยของหลักสูตร ปัญหาหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ ปัญหาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง และตามลำดับ ปัญหาเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.21$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.57$)

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.97$) โดยที่ ปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.81$) ปัญหาวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.17$) รองลงมา คือ ปัญหาความทันสมัยของหลักสูตร ปัญหาหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไป

ปฏิบัติจริง ปัญหาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น และ ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับปัญหาเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.40$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.50$)

ปัญหา การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่ อยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.52$) โดยที่ ปัญหาวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด คือ ($\bar{x}=3.23$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) รองลงมา คือปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน และปัญหาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตามลำดับ ปัญหาหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ปัญหาเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง ปัญหาความทันสมัยของหลักสูตร ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น และ ปัญหาเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครู ผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครู ผู้สอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
9.	ปัญหาครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน	1.71	1.02	น้อย	1.92	0.94	น้อย	1.82	0.98	น้อย	2.21	1.04	น้อย
10.	ปัญหาครูเตรียมการสอนล่วงหน้า	2.01	1.05	น้อย	1.92	0.85	น้อย	1.92	0.90	น้อย	2.31	0.97	น้อย
11.	ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลา	1.42	0.74	น้อยที่สุด	1.21	0.84	น้อยที่สุด	1.12	0.70	น้อยที่สุด	1.10	0.68	น้อยที่สุด
12.	ปัญหาครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน	3.00	1.12	ปานกลาง	2.21	1.05	น้อย	2.01	1.04	น้อย	2.81	1.17	ปานกลาง
13.	ปัญหาครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม	1.21	0.85	น้อยที่สุด	1.39	0.79	น้อยที่สุด	1.28	0.90	น้อยที่สุด	1.49	0.87	น้อยที่สุด
14.	ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง	1.12	0.49	น้อยที่สุด	1.29	0.87	น้อยที่สุด	1.24	0.89	น้อยที่สุด	1.31	0.71	น้อยที่สุด
15.	ปัญหาครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน	1.83	1.05	น้อย	1.52	0.94	น้อย	2.31	0.77	น้อย	2.01	0.99	น้อย
16.	ปัญหาครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้	3.11	1.02	ปานกลาง	1.82	0.91	น้อย	2.42	0.75	น้อย	2.01	1.08	น้อย
17.	ปัญหาครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	2.01	1.12	น้อย	1.92	1.09	น้อย	2.51	1.04	น้อย	1.52	1.20	น้อย
18.	ปัญหาครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย	2.50	1.02	น้อย	1.01	1.02	น้อยที่สุด	1.12	0.70	น้อยที่สุด	1.62	1.05	น้อย
19.	ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม	3.30	0.87	ปานกลาง	2.81	1.04	ปานกลาง	3.01	0.90	ปานกลาง	2.62	1.04	ปานกลาง
รวม		2.12	0.94	น้อย	1.92	0.97	น้อย	1.88	0.87	น้อย	2.21	0.97	น้อย

จากตารางที่ 21 พบว่า ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.12$) โดยที่ ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.30$) รองลงมา คือปัญหาครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้และ ปัญหาครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD=1.12$) ตามลำดับ ปัญหาครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ปัญหาครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD=1.12$) ปัญหาครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน ปัญหาครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง ปัญหาครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม ตามลำดับ ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ปัญหาครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม และ ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง โดยการกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD=0.49$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.92$) โดยที่ ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.91$) ปัญหาครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.34$) รองลงมา คือ ปัญหาครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ปัญหาครูเตรียมการสอนล่วงหน้า ปัญหาครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ และ ปัญหาครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน ตามลำดับ ปัญหาครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.39$) รองลงมา คือ ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลาและ ปัญหาครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.98$) โดยที่ ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.02$) ปัญหาครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.51$) รองลงมา คือ ตามลำดับ ปัญหาครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ปัญหาครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน ปัญหาครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน ปัญหาครูเตรียมการสอนล่วงหน้า และ ปัญหาครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ตามลำดับ ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยของระดับ

ปัญหาน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.25$) รองลงมา คือ ปัญหาครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลา และปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

ปัญหาการจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.21$) โดยที่ ปัญหาครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) ปัญหาครูเตรียมการสอนล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.82$) รองลงมา คือ ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาครูเตรียมการสอนล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.31$) รองลงมา คือ ปัญหาครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ปัญหาครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ปัญหาครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม และ ปัญหาครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.20$) ตามลำดับ ปัญหาครูให้ความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.40$) รองลงมา คือ ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลา ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
20.	ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.04	1.25	น้อย	2.12	1.17	น้อย	1.61	1.14	น้อย	1.52	1.21	น้อย
21.	ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ	2.12	0.97	น้อย	1.82	0.82	น้อย	1.72	0.87	น้อย	1.95	0.92	น้อย
22.	ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียน เข้าใจง่าย	2.13	1.02	น้อย	1.62	0.95	น้อย	1.82	0.82	น้อย	1.72	0.97	น้อย
23.	ปัญหาความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย	2.16	0.92	น้อย	1.72	0.92	น้อย	1.62	0.88	น้อย	1.59	1.05	น้อย
24.	ปัญหาการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย	2.29	0.71	น้อย	2.01	0.87	น้อย	2.31	0.71	น้อย	1.92	0.64	น้อย
25.	ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ	2.31	1.03	น้อย	1.92	0.85	น้อย	2.42	0.75	น้อย	2.02	1.02	น้อย
26.	ปัญหาครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม	2.91	0.82	ปานกลาง	3.50	0.65	ปานกลาง	3.12	0.71	ปานกลาง	2.59	0.71	ปานกลาง
27.	ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์	2.13	0.97	น้อย	1.91	0.85	น้อย	2.50	0.67	น้อย	2.21	1.08	น้อย
	รวม	2.34	0.95	น้อย	2.08	0.88	น้อย	2.14	0.82	น้อย	1.85	0.95	น้อย

จากตารางที่ 22 พบว่า ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.35$) โดยที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.91$) ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.31$) รองลงมา คือ ปัญหาที่มีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่ ปัญหาความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ และ ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.25$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.08$) โดยที่ ปัญหาครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.50$) ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.12$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) รองลงมา คือ ปัญหาที่มีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ปัญหาความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย และปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}= 2.14$) โดยที่ ปัญหาครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}= 3.12$) ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.50) รองลงมา คือ ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ ปัญหาที่มีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ปัญหาความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย และ ปัญหากิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.14$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมมีระดับปัญหาน้อย ($\bar{x}=1.85$) โดยที่ ปัญหาครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.59$) ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.19$) รองลงมาคือ ปัญหาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ปัญหา มีการใช้ประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และ ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.21$) ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสื่อการเรียนการสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
28.	ปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา	1.90	0.90	น้อย	2.01	0.86	น้อย	1.75	0.70	น้อย	1.70	1.02	น้อย
29.	ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.30	1.14	น้อย	2.30	1.02	น้อย	2.51	0.83	ปานกลาง	2.75	1.15	ปานกลาง
30.	ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้	2.01	0.97	น้อย	2.07	1.00	น้อย	1.79	0.90	น้อย	1.89	0.97	น้อย
31.	ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	2.50	1.02	น้อย	2.90	1.04	ปานกลาง	2.57	0.94	ปานกลาง	2.01	1.02	น้อย
32.	ปัญหาอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย	2.05	1.15	น้อย	2.70	1.12	ปานกลาง	1.74	1.09	น้อย	2.71	1.09	ปานกลาง
33.	ปัญหามีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร	1.97	0.58	น้อย	1.79	0.59	น้อย	1.54	0.84	น้อย	1.54	0.79	น้อย
รวม		2.10	1.02	น้อย	1.85	1.02	น้อย	19.8	0.90	น้อย	2.09	1.02	น้อย

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อ การเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.10$) โดยที่ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด คือ ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.14$) ปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ปัญหา อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) ปัญหา วัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรม และเนื้อหาวิชา และปัญหามีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตรโดย การกระจาย ข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.58$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตาม การรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.85$) โดยที่ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.90$) รองลงมา คือ ปัญหาอุปกรณ์ที่ใช้ ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.30$) รองลงมา คือ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้ เลือกใช้ได้ ปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา และปัญหามีการ จัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.59$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตาม การรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.98$) โดยที่ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง สูงที่สุด ($\bar{x}=2.57$) รองลงมา คือ ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ มี ค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สูงที่สุด ($\bar{x}=1.79$) รองลงมา คือ และปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสม กับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ปัญหาอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย และ ปัญหามีการจัดเตรียม เอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการฝึกอบรมหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการ รับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.09$) โดยที่ ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมี เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.75$) โดย การ

กระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.15) รองลงมา คือ ปัญหาอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด (\bar{x} =2.01) รองลงมา คือ ปัญหาวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ปัญหาอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา และ ปัญหาการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
34.	ปัญหาโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	1.39	1.12	น้อย	2.29	1.15	น้อย	2.00	1.05	น้อย	2.28	1.09	น้อย
35.	ปัญหาโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย	1.54	1.02	น้อย	2.01	0.97	น้อย	2.02	1.02	น้อย	2.30	1.05	น้อย
36.	ปัญหาโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ	2.93	1.03	ปานกลาง	2.03	1.03	น้อย	2.12	1.02	น้อย	2.41	1.02	น้อย
37.	ปัญหาโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ	2.01	0.54	น้อย	1.31	0.47	น้อยที่สุด	1.12	0.41	น้อยที่สุด	2.45	0.51	น้อยที่สุด
38.	ปัญหาโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม	1.71	0.74	น้อย	1.51	0.82	น้อย	1.93	0.71	น้อย	2.43	0.61	น้อย
39.	ปัญหาโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	1.82	1.03	น้อย	1.61	1.02	น้อย	1.82	0.90	น้อย	2.35	1.03	น้อย
40.	ปัญหาสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง	1.94	1.01	น้อย	1.72	0.97	น้อย	1.74	0.75	น้อย	2.05	0.98	น้อย
	รวม	1.86	0.92	น้อย	1.79	0.91	น้อย	1.70	0.83	น้อย	2.33	0.89	น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 24 พบว่า ปัญหาการจัดการ ฝึกรอบบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.85$) โดยที่ ปัญหาโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.93$) ปัญหาโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.01$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.54$) รองลงมา คือ ปัญหาสถานที่เรียน มีความสะดวกในการเดินทาง ปัญหาโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ปัญหาโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ปัญหาโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย และ ปัญหาโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกรอบบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.79$) โดยที่ ปัญหาโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อย สูงที่สุด ($\bar{x}=2.30$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) รองลงมา คือ ปัญหาโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ปัญหา โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย ปัญหาสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง ปัญหาโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และ ปัญหาโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ตามลำดับ ปัญหาโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุดเพียง ข้อเดียว ($\bar{x}=1.43$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.47$)

ปัญหา การจัดการ ฝึกรอบบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}= 1.70$) โดยที่ปัญหาโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.12$) รองลงมา คือ ปัญหาโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย ปัญหาโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ปัญหาโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ปัญหาโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และ ปัญหาสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ ปัญหาโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}= 1.12$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.41$)

ปัญหา การจัดการฝึกรอบบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาน้อย ($\bar{x}= 2.33$) โดยที่ ปัญหาสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}= 2.05$) รองลงมาคือ ปัญหา

โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ปัญหาโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ปัญหาโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ปัญหาโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย และ ปัญหาโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาตามลำดับ ปัญหาโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.45$) โดยการกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.51$)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัดและประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำ

ชุมชน

ข้อ	ปัญหาการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัดและประเมินผล	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา	\bar{x}	SD.	ระดับปัญหา
41.	ปัญหามีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	1.96	1.07	น้อย	1.51	1.08	น้อย	1.61	0.98	น้อย	1.96	0.99	น้อย
42.	ปัญหานักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน	2.01	1.04	น้อย	1.62	1.09	น้อย	1.51	0.98	น้อย	2.12	1.04	น้อย
43.	ปัญหามีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน	2.21	1.02	น้อย	1.72	1.03	น้อย	2.12	0.98	น้อย	2.13	0.94	น้อย
44.	ปัญหามีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	2.34	1.25	น้อย	2.12	1.14	น้อย	2.13	1.04	น้อย	2.21	1.12	น้อย
45.	ปัญหาครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน	2.36	1.02	น้อย	2.21	0.97	น้อย	2.31	0.87	น้อย	2.01	0.99	น้อย
46.	ปัญหาการวัดและประเมินผลแต่ครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจ จุดมุ่งหมาย	1.95	0.98	น้อย	1.51	0.87	น้อย	2.26	0.75	น้อย	1.61	0.98	น้อย
47.	ปัญหามีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี	1.96	0.97	น้อย	2.12	1.02	น้อย	2.23	0.94	น้อย	1.82	0.87	น้อย
48.	ปัญหามีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ	1.82	0.54	น้อย	2.01	0.56	น้อย	2.12	0.74	น้อย	1.93	0.89	น้อย
49.	ปัญหามีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง	1.73	0.87	น้อย	2.21	0.74	น้อย	2.11	0.75	น้อย	1.93	0.89	น้อย
50.	ปัญหาเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน	1.81	1.02	น้อย	2.39	0.98	น้อย	2.11	0.89	น้อย	2.32	0.98	น้อย
	รวม	2.01	0.97	น้อย	1.90	0.94	น้อย	2.76	0.90	น้อย	2.10	0.97	น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.01$) โดยที่ ปัญหาครูแจ้ง จุดประสงค์ และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง น้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.36$) รองลงมา คือ ตามลำดับ ปัญหาเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.25$) ปัญหาการทดสอบความรู้ของ นักศึกษาก่อนและหลังเรียน ปัญหานักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ปัญหา มี การวัด และประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ปัญหาการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ปัญหา การวัด และประเมินผลแต่ครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย ปัญหาการวัดและ ประเมินผลจากภาคปฏิบัติ โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.54$) ปัญหาเปิดโอกาสให้ นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน และ ปัญหาการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบ ภายหลัง ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการวัด และ ประเมินผล ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.90$) โดยที่ปัญหาเปิดโอกาส ให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ปัญหาการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ปัญหาครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์ การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ปัญหาการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ โดย การ กระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.56$) ปัญหาการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ปัญหา มี เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลายโดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.14$) ปัญหาการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ปัญหานักศึกษามีส่วนร่วมในการวัด และประเมินผลการเรียน ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และ ปัญหาการวัดและ ประเมินผลแต่ครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการวัด และ ประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.76$) โดยที่ ปัญหาครูแจ้ง จุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อย สูงที่สุด ($\bar{x}=2.32$) รองลงมา คือ ปัญหาการวัดและประเมินผลแต่ครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียน เข้าใจจุดมุ่งหมาย ปัญหาการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ปัญหาเครื่องมือการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย ปัญหาเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ปัญหาการวัดและ ประเมินผลจากภาคปฏิบัติ ปัญหาการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ปัญหาเปิด

โอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน ปัญหาที่มีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และปัญหานักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ตามลำดับ

ปัญหา การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาน้อย ($\bar{x}=2.01$) โดยที่ปัญหาเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตนมีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาน้อยสูงสุด ($\bar{x}=2.32$) รองลงมา คือ ปัญหาที่มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ปัญหาที่มีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ปัญหานักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ปัญหาครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ปัญหาที่มีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ปัญหาที่มีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ ปัญหาที่มีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ปัญหาที่มีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี และ ปัญหาการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียน เข้าใจจุดมุ่งหมายตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 26 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำ

ชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
1.	ความต้องการความทันสมัยของหลักสูตร	2.51	1.07	ปานกลาง	2.09	1.04	น้อย	1.81	1.06	น้อย	2.10	1.05	น้อย
2.	ความต้องการหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัจจุบัน	2.61	1.29	ปานกลาง	2.92	1.09	ปานกลาง	3.21	1.12	ปานกลาง	3.41	1.05	ปานกลาง
3.	ความต้องการวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน	2.51	1.12	ปานกลาง	2.11	1.12	น้อย	2.21	0.94	น้อย	3.20	1.09	ปานกลาง
4.	ความต้องการหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น	2.25	0.95	น้อย	2.21	0.92	น้อย	2.28	0.92	น้อย	2.39	1.05	น้อย
5.	ความต้องการจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและ แก้ปัญหาเป็น	2.57	1.05	ปานกลาง	1.72	1.02	น้อย	2.22	0.94	น้อย	3.40	1.06	ปานกลาง
6.	ความต้องการเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง	3.43	0.71	ปานกลาง	1.62	0.99	น้อย	2.23	0.82	น้อย	2.48	1.03	น้อย
7.	ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ พื้นฐานของผู้เรียน	1.29	0.48	น้อยที่สุด	1.02	0.29	น้อยที่สุด	1.41	0.50	น้อยที่สุด	1.62	0.74	น้อยที่สุด
8.	ความต้องการหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับ ภาคปฏิบัติ	2.59	0.77	ปานกลาง	3.31	0.77	ปานกลาง	2.32	0.73	น้อย	2.48	0.78	น้อย
	รวม	2.52	0.92	ปานกลาง	2.15	0.77	น้อย	2.17	0.87	น้อย	2.64	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 26 พบว่า ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านหลักสูตรตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.57$) โดยที่ ความต้องการเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.43$) รองลงมา คือ ความต้องการหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.29$) ความต้องการหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ ความต้องการจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ความต้องการความทันสมัยของหลักสูตร และ ความต้องการวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ตามลำดับ ความต้องการหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.32$) ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.29$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.48$)

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{x}=2.15$) โดยที่ความต้องการหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.34$) รองลงมาคือ ความต้องการหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.09$) ความต้องการหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.34$) รองลงมา คือ ความต้องการวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน ความต้องการความทันสมัยของหลักสูตร ความต้องการเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง และ ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ตามลำดับ ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.02$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.29$)

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.17$) โดยที่ ความต้องการหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.21$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.50$) ความต้องการหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.32$) รองลงมา คือ ความต้องการหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ความต้องการเนื้อหาใน

หลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง ความต้องการจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิด เป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ความต้องการวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน และ ความต้องการความทันสมัยของหลักสูตร ตามลำดับ ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความ เหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียง ข้อเดียว ($\bar{x}=1.41$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$)

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านหลักสูตร ตามการรับรู้ ของผู้นำชุมชน โดยส่วนใหญ่มีระดับของความต้องการปานกลาง ($\bar{x}=2.90$) โดยที่ ความต้องการ หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง ปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.41$) รองลงมา คือ ความต้องการจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเน้นให้ผู้เรียนคิด เป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น และ ความต้องการวิชาชีพที่เปิดสอนสนองความต้องการของผู้เรียน โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ตามลำดับ ความต้องการหลักสูตรจัดเนื้อหาวิชา ในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.48$) รองลงมา คือ ความต้องการเนื้อหาในหลักสูตรครอบคลุมการนำไปปฏิบัติจริง ความต้องการความ ทันสมัยของหลักสูตร ความต้องการหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น และ ความต้องการ เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ตามลำดับ ความต้องการ เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความ เป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.65$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านครู ผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครู ผู้สอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
9.	ความต้องการครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน	1.82	0.98	น้อย	2.01	0.98	น้อย	2.12	0.98	น้อย	2.20	1.00	น้อย
10.	ความต้องการครูเตรียมการสอนล่วงหน้า	3.10	1.02	ปานกลาง	2.01	1.00	น้อย	2.22	0.97	น้อย	2.31	1.04	น้อย
11.	ความต้องการครูมีความตรงต่อเวลา	1.41	0.97	น้อยที่สุด	1.29	0.74	น้อยที่สุด	1.01	0.80	น้อยที่สุด	1.42	0.71	น้อยที่สุด
12.	ความต้องการครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน	2.51	1.16	ปานกลาง	2.22	1.07	น้อย	2.81	0.96	ปานกลาง	2.91	1.15	ปานกลาง
13.	ความต้องการครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม	1.22	0.92	น้อยที่สุด	1.05	0.97	น้อยที่สุด	1.31	0.79	น้อยที่สุด	1.07	0.97	น้อยที่สุด
14.	ความต้องการครูให้ความเป็นกันเอง	1.51	0.52	น้อยที่สุด	1.23	0.68	น้อยที่สุด	1.32	0.57	น้อยที่สุด	1.21	0.59	น้อยที่สุด
15.	ความต้องการครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน	1.94	1.06	น้อย	2.01	1.01	น้อย	2.12	0.75	น้อย	2.14	0.95	น้อย
16.	ความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้	3.19	0.97	ปานกลาง	2.11	0.97	น้อย	2.22	0.77	น้อย	2.81	1.04	ปานกลาง
17.	ความต้องการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.09	1.18	ปานกลาง	3.01	1.09	ปานกลาง	2.99	1.19	ปานกลาง	2.99	1.07	ปานกลาง
18.	ความต้องการครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย	2.50	0.98	น้อย	1.43	1.00	น้อยที่สุด	1.14	0.84	น้อยที่สุด	1.81	0.85	น้อย
19.	ความต้องการครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม	2.93	1.07	ปานกลาง	2.91	1.03	ปานกลาง	2.98	0.70	ปานกลาง	2.74	0.94	ปานกลาง
	รวม	2.29	0.99	น้อย	1.99	0.97	น้อย	2.02	0.85	น้อย	2.16	0.94	น้อย

จากตารางที่ 27 พบว่า ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.29$) โดยที่ ความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.19$) รองลงมา คือ ความต้องการครูเตรียมการสอนล่วงหน้า ความต้องการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.18$) และ ความต้องการครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ ความต้องการครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.51$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.17$) รองลงมา คือความต้องการครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ความต้องการครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และ ความต้องการครูให้ความเป็นกันเอง โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.52$) ตามลำดับ ความต้องการครูมีความตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.41$) รองลงมา คือ ความต้องการครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม

ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.99$) โดยที่ความต้องการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}= 3.01$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.09$) รองลงมา คือ ความต้องการครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ความต้องการครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.30$) รองลงมา คือความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ความต้องการครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน ความต้องการครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ความต้องการครูเตรียมการสอนล่วงหน้า และ ความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ตามลำดับ ความต้องการครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.43$) รองลงมา คือ ความต้องการครูให้ความเป็นกันเองและ ความต้องการครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.02$) โดยที่ ความต้องการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.99$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.19$) รองลงมา คือ ความต้องการครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม และความต้องการครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน ตามลำดับ ความต้องการครูเตรียมการสอนล่วงหน้ามีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.22$) รองลงมา คือ

ความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ความต้องการครูเป็นผู้
อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนและ ความต้องการครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอนตามลำดับ
ความต้องการครูให้ความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด ($\bar{x}=1.32$)
โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ (SD.=0.57) รองลงมา คือ ความต้องการครูมีบุคลิกและการ
แต่งกายเหมาะสม ความต้องการครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย และ ความต้องการครูมีความ
ตรงต่อเวลา ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านครูผู้สอน ตามการ
รับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวม มีระดับความต้องการน้อย ($\bar{x}=2.17$) โดยที่ ความต้องการครูมีการ
พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.99$)
รองลงมา คือ ความต้องการครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน โดย การกระจายข้อมูลสูง
กว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.15) ความต้องการครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้
และ ความต้องการครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ ความต้องการครูเตรียมการสอน
ล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.31$) รองลงมา คือ ความต้องการครู
เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และ ความต้องการครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน
ตามลำดับ ความต้องการครูมีความตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดสูงที่สุด
($\bar{x}=1.45$) รองลงมา คือ ความต้องการครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม และ ความต้องการครู
ให้ความเป็นกันเอง โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ (SD.=0.59) ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
20.	ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.59	1.25	ปานกลาง	2.31	1.17	น้อย	2.21	1.06	น้อย	2.85	1.07	ปานกลาง
21.	ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเราให้เกิดความสนใจ	2.32	0.91	น้อย	1.91	0.77	น้อย	1.92	0.74	น้อย	1.92	1.04	น้อย
22.	ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย	3.40	1.02	ปานกลาง	2.01	1.02	น้อย	2.33	1.04	น้อย	1.94	0.97	น้อย
23.	ความต้องการความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย	2.41	0.87	น้อย	2.09	1.00	น้อย	2.21	1.00	น้อย	2.02	0.85	น้อย
24.	ความต้องการมีการใช้ประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย	2.51	0.89	น้อย	1.19	0.74	น้อย	2.29	0.87	น้อย	2.01	0.97	น้อย
25.	ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ	3.50	1.03	ปานกลาง	2.19	0.98	น้อย	2.27	0.77	น้อย	2.03	0.88	น้อย
26.	ความต้องการครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม	2.93	0.74	ปานกลาง	2.51	0.74	ปานกลาง	3.22	0.80	ปานกลาง	2.52	0.71	ปานกลาง
27.	ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์	2.98	1.02	ปานกลาง	2.61	1.05	ปานกลาง	3.01	0.92	ปานกลาง	3.41	1.05	ปานกลาง
	รวม	2.90	0.92	ปานกลาง	2.09	0.90	น้อย	2.43	0.90	น้อย	2.25	0.92	น้อย

จากตารางที่ 28 พบว่า ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.90$) โดยที่ ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.50$) รองลงมา คือ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจ ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความต้องการครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม และ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.25) ตามลำดับ รองลงมาคือ ความต้องการมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ความต้องการความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.41$) รองลงมา คือ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ

ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.09$) โดยที่ความต้องการครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการ ปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.71$) รองลงมาคือ ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.31$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.17) รองลงมา คือ ความต้องการมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ ความต้องการความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.43$) โดยที่ ความต้องการครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.25$) รองลงมา คือ ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิด ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.33$) รองลงมา ความต้องการมีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย ความต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอน

สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความต้องการความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความ
ยากง่าย และ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านกิจกรรมการเรียนการ
สอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมมีระดับความต้องการน้อย ($\bar{x}=2.25$) โดยที่ ความ
ต้องการการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง
ปานกลางสูงสุด ($\bar{x}=3.41$) รองลงมา คือ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ และ ความต้องการครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติมตามลำดับ ความต้องการ
การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง
น้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.03$) รองลงมา คือ ความต้องการความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับ
ตามความยากง่าย ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้วิธีหลากหลายทำให้ผู้เรียนเข้าใจ
ง่าย และ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเร้าให้เกิดความสนใจ ตามลำดับ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการเรียนรู้การสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการเรียนรู้การสอน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
28.	ความต้องการอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา	2.04	0.91	น้อย	1.94	0.89	น้อย	2.01	0.84	น้อย	2.01	0.95	ปานกลาง
29.	ความต้องการเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.05	1.12	น้อย	1.92	1.12	น้อย	2.02	0.70	น้อย	2.75	1.16	มาก
30.	ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้	2.75	0.87	ปานกลาง	2.07	0.92	น้อย	2.14	0.83	น้อย	3.01	1.02	น้อย
31.	ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	2.03	1.08	น้อย	2.71	1.06	ปานกลาง	2.41	0.89	น้อย	2.01	0.96	ปานกลาง
32.	ความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย	2.57	1.19	ปานกลาง	1.93	1.05	น้อย	1.70	1.12	น้อย	2.15	1.25	ปานกลาง
33.	ความต้องการมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร	2.01	0.57	น้อย	1.74	0.82	น้อย	1.54	0.79	น้อย	2.17	0.59	น้อย
รวม		2.19	0.94	น้อย	2.05	0.98	น้อย	1.97	0.87	น้อย	2.35	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 พบว่า ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.19$) โดยที่ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริง ปานกลางสูงสุด ($\bar{x}=2.75$) รองลงมา คือ ความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.19$) ความต้องการเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.05$) โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) รองลงมา คือความต้องการอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และความต้องการมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร โดยการกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.57$) ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.05$) โดยที่ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.71$) ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.07$) รองลงมา คือ ความต้องการอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย ความต้องการเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) และ ความต้องการมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.97$) โดยที่ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการน้อยสูงที่สุด คือ ($\bar{x}=2.51$) รองลงมา คือ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ ความต้องการเครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ความต้องการอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชาความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ และ ความต้องการมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการเรียนการสอน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับต้องการปานกลาง โดยที่ ความต้องการเครื่องมือที่

ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงมากเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.43$) ความต้องการอุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.23$) รองลงมา คือ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และ ความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.25$) ตามลำดับ ความต้องการวัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.37$) รองลงมา คือ ความต้องการมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.59$)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
34.	ความต้องการ โรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	2.18	1.15	น้อย	2.39	1.12	น้อย	1.93	1.02	น้อย	1.84	1.02	น้อย
35.	ความต้องการ โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย	1.46	0.97	น้อย	2.50	0.98	น้อย	2.91	0.83	ปานกลาง	1.99	1.02	น้อย
36.	ความต้องการ โรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ	2.92	1.06	ปานกลาง	2.31	1.01	น้อย	2.32	0.92	น้อย	2.01	1.05	น้อย
37.	ความต้องการ โรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ	1.32	0.57	น้อยที่สุด	1.39	0.52	น้อยที่สุด	1.23	0.52	น้อยที่สุด	1.22	0.49	น้อยที่สุด
38.	ความต้องการ โรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม	2.10	0.98	น้อย	2.21	0.87	น้อย	1.61	0.78	น้อย	2.23	0.97	น้อย
39.	ความต้องการ โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	2.29	1.02	น้อย	2.31	1.03	น้อย	1.89	0.94	น้อย	2.24	1.05	น้อย
40.	ความต้องการ สถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง	3.49	1.02	ปานกลาง	3.31	0.98	ปานกลาง	2.59	0.87	ปานกลาง	2.31	0.97	น้อย
	รวม	2.25	0.97	น้อย	2.37	0.92	น้อย	2.06	0.85	น้อย	1.97	0.95	น้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 30 พบว่า ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.25$) โดยที่ ความต้องการสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.49$) รองลงมา คือ ความต้องการโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ความต้องการ โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.39$) รองลงมา คือ ความต้องการโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) และ ความต้องการโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ตามลำดับ ความต้องการโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=2.18$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.57$)

ความ ต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมมีระดับความต้องการน้อย ($\bar{x}=2.37$) โดยที่ ความต้องการสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=3.31$) ความต้องการ โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.50$) รองลงมา คือ ความต้องการ โรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) ความต้องการโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ความต้องการ โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และความต้องการโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ตามลำดับ ความต้องการโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.39$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.52$)

ความ ต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.05$) โดยที่ ความต้องการโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=2.91$) รองลงมา คือ ความต้องการสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง ความต้องการโรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการน้อยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.32) รองลงมา คือ ความต้องการโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.18$) ความต้องการโรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบ และ ความต้องการโรงฝึกงานมีระบบถ่ายเทอากาศเหมาะสม ตามลำดับ ความต้องการโรงฝึกงานมีแสงสว่าง

เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.25$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=0.52)

ความต้องการ ฝึกรอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ตาม การรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวม อยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.97$) โดยที่ความต้องการสถานที่เรียนมี ความสะดวกในการเดินทาง มีค่าเฉลี่ยของระดับความต้องการมากที่สุดที่สุด คือ (2.35) รองลงมา คือ ความต้องการ โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ความต้องการ โรงฝึกงานมีระบบ ถ่ายเทอากาศเหมาะสม ความต้องการ โรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ ความ ต้องการ โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย และความ ต้องการ โรงฝึกงานมีความเหมาะสม กับจำนวนนักศึกษา ตามลำดับ ความต้องการ โรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของระดับ ความเป็นจริงน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว ($\bar{x}=1.25$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ (SD.=0.49)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ข้อ	ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล	นักศึกษา			ครู ผู้สอน			ผู้บริหาร			ผู้นำชุมชน		
		\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ	\bar{x}	SD.	ระดับ ความต้องการ
41.	ความต้องการมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	2.12	1.00	น้อย	2.21	1.02	น้อย	1.93	0.98	น้อย	2.50	1.02	น้อย
42.	ความต้องการนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน	3.30	1.02	ปานกลาง	3.12	1.00	ปานกลาง	3.22	0.70	ปานกลาง	2.91	0.97	ปานกลาง
43.	ความต้องการมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน	2.01	1.05	น้อย	2.01	1.02	น้อย	2.01	0.84	น้อย	1.52	0.97	น้อย
44.	ความต้องการมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	3.42	1.15	ปานกลาง	3.32	1.12	ปานกลาง	3.12	1.05	ปานกลาง	2.50	1.09	น้อย
45.	ความต้องการครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการ เรียนการสอน	2.31	1.02	น้อย	1.59	0.97	น้อย	1.61	0.92	น้อย	1.61	0.97	น้อย
46.	ความต้องการการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียน เข้าใจจุดมุ่งหมาย	2.22	1.02	น้อย	1.82	1.02	น้อย	1.82	0.82	น้อย	2.42	1.05	น้อย
47.	ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี	2.13	1.03	น้อย	1.92	0.97	น้อย	1.94	0.86	น้อย	1.59	0.96	น้อย
48.	ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ	2.34	0.54	น้อย	2.01	0.75	น้อย	2.09	0.74	น้อย	1.93	0.75	น้อย
49.	ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง	2.81	0.97	ปานกลาง	2.92	1.02	ปานกลาง	2.10	0.84	น้อย	1.82	1.04	น้อย
50.	ความต้องการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน	2.91	0.97	ปานกลาง	2.51	1.05	ปานกลาง	2.13	0.88	น้อย	3.34	0.91	ปานกลาง
	รวม	2.55	0.96	ปานกลาง	2.30	0.99	น้อย	2.10	0.85	น้อย	2.10	0.97	น้อย

จากตารางที่ 31 พบว่า ความต้องการ การจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.55$) โดยที่ ความต้องการมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยของระดับปานกลางที่สูงที่สุด ($\bar{x}=3.42$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.15$) รองลงมา คือ ความต้องการนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ความต้องการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน และ ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ตามลำดับ ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ สอน มีค่าเฉลี่ยของระดับน้อยที่สูงที่สุด ($\bar{x}=2.34$) โดย การกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=0.54$) รองลงมา คือ ความต้องการครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ความต้องการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ความต้องการมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ และ ความต้องการมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน โดยรวมมีระดับความต้องการน้อย ($\bar{x}=2.30$) โดยที่ ความต้องการมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=3.32$) โดย การกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ ($SD.=1.12$) รองลงมา คือ ความต้องการนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง และ ความต้องการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน ตามลำดับ โดยที่ ความต้องการมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการปานกลางมากที่สุด ($\bar{x}=2.31$) รองลงมา คือ ความต้องการมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังเรียน ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ความต้องการการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย และ ความต้องการครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ทั้งหมดอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.10$) โดย โดยที่ความต้องการนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยระดับความต้องการปานกลางสูงที่สุด ($\bar{x}=3.25$) รองลงมา คือ ความต้องการมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ความต้องการเปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด ($\bar{x}=2.15$) รองลงมา คือ ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ความ

ต้องการมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียน ความต้องการมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ โดยการกระจายข้อมูลสูงกว่าข้ออื่นๆ (SD.=1.25) ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี ความต้องการการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย และความต้องการครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน โดยการกระจายข้อมูลต่ำกว่าข้ออื่นๆ (SD.=0.67) ตามลำดับ

ความต้องการ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นด้านการวัด และประเมินผล ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยที่ ความต้องการเปิดโอกาสให้นักศึกษา ประเมินผลการทำงานของตน มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงปานกลางสูงที่สุด (\bar{x} =3.34) รองลงมา คือความต้องการนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ความต้องการมีการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยของระดับความเป็นจริงน้อยสูงที่สุด (\bar{x} =2.50) รองลงมา คือ ความต้องการมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ความต้องการการวัดและประเมินผลแต่ละครั้งมีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคปฏิบัติ ความต้องการมีการนำคะแนนมาแจ้งให้นักศึกษาทราบภายหลัง ความต้องการครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ความต้องการมีการวัดและประเมินผลจากภาคทฤษฎี และ ความต้องการมีการทดสอบความรู้ของนักศึกษา ก่อนและหลังเรียน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามและได้นำมาเปรียบเทียบตามสมมติฐาน แสดงผลในตารางที่ 32-33 ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

แนวทางการฝึกอบรม	สถานภาพ								F
	นักศึกษา		ครู ผู้สอน		ผู้บริหาร		ผู้นำชุมชน		
	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	
สภาพด้านหลักสูตร	3.54	0.92	3.78	0.85	3.90	0.95	3.70	0.90	9.168
ปัญหาด้านหลักสูตร	2.53	0.93	1.97	0.94	1.77	0.87	2.52	0.92	9.019
ความต้องการด้านหลักสูตร	2.57	0.92	2.15	0.77	2.17	0.87	2.90	0.98	9.566*
สภาพด้านครูผู้สอน	3.75	0.93	4.19	0.92	4.30	0.91	3.90	0.95	5.866
ปัญหาด้านครูผู้สอน	2.13	0.94	1.73	0.94	1.90	0.87	2.31	0.97	8.380
ความต้องการด้านครูผู้สอน	2.27	0.99	1.99	0.97	2.01	0.89	2.17	0.94	7.241
สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.47	0.91	3.70	0.83	3.59	0.88	3.77	0.92	7.997
ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.34	0.95	2.09	0.88	2.14	0.82	1.95	0.95	5.516
ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.79	0.92	2.09	0.90	2.53	0.90	2.25	0.92	5.324
สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน	3.54	0.95	3.56	0.87	3.70	0.97	3.53	1.01	7.246
ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	2.10	1.02	1.85	1.02	1.98	0.90	2.09	1.02	7.427
ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน	2.19	0.94	2.05	0.98	1.97	0.87	2.35	0.97	5.654
สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	3.77	0.90	4.39	1.02	4.27	0.81	3.77	1.02	7.756
ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	1.95	0.92	1.78	0.90	1.70	0.93	1.93	0.89	8.491
ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.25	0.97	2.37	0.82	2.31	0.85	1.97	0.95	5.799
สภาพด้านการวัด และประเมินผล	3.50	0.94	3.91	0.94	3.90	0.87	3.60	0.93	5.249
ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล	2.01	0.97	1.90	0.94	2.05	0.90	2.10	0.97	8.351
ความต้องการด้านกรวัด และประเมินผล	3.55	0.96	2.30	0.89	2.10	0.85	2.17	0.97	7.519

จากตารางที่ 32 พบว่า การเปรียบเทียบการรับรู้สภาพ ปัญหา ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สภาพด้านหลักสูตร มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ปัญหาด้านหลักสูตร มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ความต้องการด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 โดย กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา มี การรับรู้ ความต้องการมากกว่า ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน
 ตามลำดับ

สภาพด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ปัญหาด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ความต้องการด้านครู ผู้สอน การรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.05

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.05

ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นนำข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้ ไปวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยการทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงผลในตารางที่ 33 ดังนี้



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 33 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพ ด้าน หลักสูตร	ปัญหา ด้าน หลักสูตร	ความต้องการ ด้าน หลักสูตร	สภาพ ด้าน ครูผู้สอน	ปัญหา ด้าน ครูผู้สอน	ความต้องการ ด้าน ครูผู้สอน	สภาพ ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน	ปัญหา ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน	ความต้องการ ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน
นักศึกษา	ครู ผู้สอน	.0451	-.1673	.2801	.1524	-.0351	.0377	.1339	.0058	.2175
	ผู้นำชุมชน	.1996	-.0451	-.1933	.3483	-.1199	-.3244	.2041	.0829	-.1369
	ผู้บริหาร	-.1368	-.4841	.1454	.4664	-.7734	.2782	-.1570	.1453	.2531
ครู ผู้สอน	นักศึกษา	-.0451	.1673	-.2801	-.1524	.0351	-.0377	-.1339	-.0058	-.2175
	ผู้นำชุมชน	.4035*	.1222	-.4730*	.1959	-.0848	-.2621	.1605	.0771	-.2544
	ผู้บริหาร	-.3968	-.3168	.2652	.3140	-.7383	-.1596	-.0337	-.5511	-.0643
ผู้นำชุมชน	นักศึกษา	-.1996	.0451	.1933	-.3483	.1199	.3244	-.2041	-.0829	.1369
	ครู ผู้สอน	-.2035	-.1222	.4730*	-.1959	.0848	.2621	-.1605	-.0771	.2544
	ผู้บริหาร	-.1959	-.4390	.7387*	-.1819	-.6535	.8025	-.1943	-.1287	.2900
ผู้บริหาร	นักศึกษา	.1368	.4841	-.1454	-.4664	.7734	-.2782	.1570	-.1453	-.2531
	ครู ผู้สอน	.3968	.3168	-.2652	-.3140	.7383	.1596	.0337	.5511	.0643
	ผู้นำชุมชน	.4959*	.4390	-.7387*	.1819	-.6535	-.8025	.1943	.1287	-.2900

ตาราง 33 (ต่อ)

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพด้านสื่อ การเรียนการสอน	ปัญหาด้านสื่อ การเรียนการสอน	ความต้องการ ด้านสื่อการเรียนการสอน	สภาพด้าน สถานที่ใช้ สอน และ ฝึกงาน	ปัญหาด้าน สถานที่ใช้ สอน และ ฝึกงาน	ความต้องการ ด้านสถานที่ ใช้สอน และ ฝึกงาน	สภาพด้าน การวัด และ ประเมินผล	ปัญหาด้าน การวัด และ ประเมินผล	ความต้องการ ด้านการวัด และ ประเมินผล
นักศึกษา	อาจารย์	.1347	-.1865	.0833	.1564	.0363	.1879	-.2030	.1007	.0159
	ผู้นำชุมชน	.0725	.1289	-.4079	.0404	.1303	-.1730	.0211	.0358	-.5007
	ผู้บริหาร	-.1950	-.1422	.9203	-.2747	-.3730	.1796	-.3148	-.4445	.2773
อาจารย์	นักศึกษา	-.1347	.1865	-.0833	-.1564	-.0363	-.1879	.2030	-.1007	-.0159
	ผู้นำชุมชน	-.0621	.1154	-.1912	-.1160	.0941	-.1608	.1241	.1365	-.1165
	ผู้บริหาร	-.1297	-.1557	.2370	-.4310	-.4093	.2918	-.2117	-.3437	-.1385
ผู้นำชุมชน	นักศึกษา	-.0725	-.1289	.4079	-.0404	-.1303	.1730	-.0211	-.0358	.1007
	อาจารย์	.0621	-.3154	.1912	.1160	-.0941	.1608	-.1241	-.1365	.1165
	ผู้บริหาร	.1676	.1578	.7282	-.3150	.2033	.0526	-.3359	-.4802	.7780
ผู้บริหาร	นักศึกษา	.1950	.3422	-.9203	.2747	.3730	-.1796	.3148	.4445	-.2773
	อาจารย์	.1297	.1557	-.2370	.4310	.4093	-.2918	.2117	.3437	.1385
	ผู้นำชุมชน	-.1676	-.1578	-.7282	.3150	-.2033	-.0526	.3359	.4802	-.7780

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 33 พบว่า การเปรียบเทียบการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

โดย วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยการทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า

สภาพด้านหลักสูตร มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านหลักสูตร มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านหลักสูตร ผู้นำชุมชน มีการรับรู้แตกต่างกับครู ผู้สอน โดยที่ ผู้นำชุมชน มีการรับรู้ความต้องการมากกว่า ครู ผู้สอนและ ผู้บริหารมีการรับรู้แตกต่างผู้นำชุมชน โดยที่ ผู้นำชุมชน มีการรับรู้ความต้องการมากกว่า ผู้บริหารส่วนสถานภาพอื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้าน ครูผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

4.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามและได้นำมาเปรียบเทียบตามสมมติฐานแสดงผลในตารางที่ 34 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ โดย การวิเคราะห์ Independent Samples t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

แนวทางการฝึกอบรม	เพศ				t
	ชาย		หญิง		
	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	
สภาพด้านหลักสูตร	3.75	0.79	3.65	0.73	1.121
ปัญหาด้านหลักสูตร	2.13	0.88	2.33	0.84	2.117
ความต้องการด้านหลักสูตร	2.30	0.99	2.70	1.00	1.012
สภาพด้านครูผู้สอน	4.13	0.80	3.89	0.73	0.124
ปัญหาด้านครูผู้สอน	2.17	1.00	2.07	0.98	2.099
ความต้องการด้านครูผู้สอน	2.01	1.18	2.03	1.23	1.002
สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.85	0.80	3.55	0.72	0.016
ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.35	0.96	1.95	0.99	1.135
ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.53	1.11	2.35	1.17	2.087
สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน	3.71	0.80	3.37	0.79	0.141
ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	2.55	0.89	2.05	0.87	1.095
ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน	2.05	0.98	2.25	1.03	0.001
สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	3.79	0.81	4.27	0.78	0.190
ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.17	0.89	1.73	0.95	0.159
ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.71	1.08	1.99	1.12	0.089
สภาพด้านการวัด และประเมินผล	3.79	0.86	3.59	0.81	1.040
ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล	2.15	0.92	2.75	0.91	2.017
ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล	2.50	1.10	2.19	2.10	0.118

จากตารางที่ 34 พบว่า การเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการ
ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

โดย การวิเคราะห์ Independent Samples t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05 โดย ปฏิเสธสมมติฐาน

4.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม และได้นำมาเปรียบเทียบตามสมมติฐาน
แสดงผลในตารางที่ 35-36 ดังนี้



ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

แนวทางการฝึกอบรม	อายุ										F
	อายุ 16 - 25 ปี		อายุ 26 - 35 ปี		อายุ 36 - 45 ปี		สูงกว่า 46-55 ปี		อายุ 55 ปีขึ้นไป		
	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	
สภาพด้านหลักสูตร	4.01	0.80	3.85	0.78	3.98	0.73	3.95	0.75	2.71	1.03	5.739
ปัญหาด้านหลักสูตร	2.07	0.95	2.17	0.85	2.31	0.87	2.29	0.80	2.31	1.30	12.033*
ความต้องการด้านหลักสูตร	2.33	1.00	2.37	0.92	2.48	1.06	2.49	1.01	2.83	0.77	8.008
สภาพด้านครู ผู้สอน	4.30	0.77	4.00	0.77	3.97	0.77	3.95	0.76	3.93	0.99	12.923*
ปัญหาด้านครู ผู้สอน	2.23	1.03	2.24	0.96	2.10	1.03	2.09	0.96	1.44	1.20	19.573*
ความต้องการด้านครู ผู้สอน	2.37	1.25	1.27	1.16	2.24	1.30	2.54	1.13	2.35	0.69	19.405*
สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.97	0.81	3.90	0.74	3.70	0.77	3.73	0.74	3.20	0.88	8.923
ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	1.73	1.11	1.75	0.95	2.01	0.99	2.17	0.92	2.99	1.03	12.805*
ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	1.79	1.22	1.99	1.13	2.55	1.20	2.51	1.07	3.12	1.30	7.268
สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน	3.85	0.84	3.74	0.83	3.43	0.69	3.37	0.81	3.34	0.77	4.916
ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	2.12	0.95	1.78	0.83	2.46	0.88	2.49	0.90	2.70	0.99	9.034*
ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน	1.89	0.93	2.17	1.02	2.18	1.06	2.09	0.94	2.52	1.20	5.797
สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	3.91	0.81	3.90	0.78	4.10	0.79	4.35	0.78	3.85	0.69	9.078*
ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	1.70	0.91	1.74	0.85	1.90	0.99	2.00	0.95	2.16	0.88	9.632*
ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.29	1.14	2.25	1.08	2.35	1.18	2.38	1.04	2.39	1.03	9.326*
สภาพด้านการวัด และประเมินผล	3.84	0.81	3.83	0.74	3.99	0.77	3.93	0.74	3.90	0.88	9.923*
ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล	2.58	1.11	2.47	0.95	2.36	0.99	2.39	0.92	2.70	1.03	12.805*
ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล	2.53	1.22	2.30	1.13	2.34	2.20	2.01	2.07	2.35	1.30	19.268*

จาก ตาราง 35 การเปรียบเทียบความสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรม
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One
way ANOVA) พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผลการ
วิเคราะห์ ดังนี้

สภาพด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย
นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี, 46 -
55 ปี, 26 - 35 ปี และอายุ 55 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ปัญหาด้านหลักสูตร มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ
0.05

ความต้องการด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ 0.05 โดย
นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มี การรับรู้ ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 46 - 35 ปี, 36 - 45
ปี, 26 - 35 ปี และอายุ 16 - 25 ปี ตามลำดับ

สภาพด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้สภาพความเป็นจริงมากกว่า นักศึกษาที่มี
อายุ 46 - 55 ปี, 26 - 35 ปี ,36 - 45 ปี และอายุ 55 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05

ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่มี อายุ 55 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่มี
อายุ 46 - 35 ปี, 36 - 45 ปี, 26 - 35 ปี และอายุ 16 - 25 ปี ตามลำดับ

สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 โดยนักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้สภาพความเป็นจริงมากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 26 -
35 ปี ,46 - 55 ปี, 36 - 45 ปี และอายุ 55 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงานใน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้น นำข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้ ไปวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้



คุรุณวิทย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 36 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพ ด้ ำ น หลักสูตร	ปัญ ห ำ ด ำ น หลักสูตร	ความต้อ งการ ด้ ำ นหลักสูตร	สภาพด้ ำ น ครูผู้สอน	ปัญห ำ ด ำ น ครูผู้สอน	ความต้อ งการ ด้ ำ นครูผู้สอน	สภาพ ด้ ำ นกิจกรรม การเรี ยนการส อน	ปัญห ำ ด้ ำ นกิจกรรม การเรี ยนการส อน	ความต้อ งการ ด้ ำ นกิจกรรม การเรี ยนการส อน
อายุ 16 - 25 ปี	อายุ 26 - 35 ปี	.1601	-.1073	.2701	.2924	-.0379	.0177	.2965	.0168	.0175
	อายุ 36 - 45 ปี	.1496	-.1451	-.0933	.0483	-.0399	-.1244	.0174	.0139	-.0369
	อายุ 46 - 55 ปี	-.1768	-.0841	.1454	.1764	-.1934	.2717	.1036	-.0457	.0501
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	.7802*	-.0174	-.9754*	.0219	.0295	.2701	.7015*	.9902	.7317*
อายุ 26 - 35 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.1601	.1073	-.2701	-.2924	.0379	-.0177	-.2965	-.0168	-.0175
	อายุ 36 - 45 ปี	-.0604	.0307	-.1735	.0459	-.0819	-.0121	.1705	.0971	-.1049
	อายุ 46 - 55 ปี	-.3968	-.0768	.1952	.2140	-.0383	-.1507	-.1937	-.0511	-.0643
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	-.0968	-.0168	.1907	.0417	.1079	-.0071	.9692*	-.7902	.9297*
อายุ 36 - 45 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.1496	.1451	.0933	-.0483	.0399	.1244	-.0174	-.0139	.0369
	อายุ 26 - 35 ปี	.0604	-.0307	.1735	-.0459	.0819	.0121	-.1705	-.0971	.1049
	อายุ 46 - 55 ปี	-.1364	-.0390	.0987	-.0219	-.1935	.0725	-.0643	-.6282	.4900
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	.1279	-.2390	.2587	-.1729	.1290	.0079	.7290*	.5921	.7025*
อายุ 46 - 55 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	.1768	.0841	-.1454	-.1764	.1934	-.2717	-.1036	.5453	-.0501
	อายุ 26 - 35 ปี	.3968	.0768	-.1952	-.2140	.0383	.1507	.1937	.0457	.0643
	อายุ 36 - 45 ปี	.1364	.0390	-.0987	.0219	.1935	-.0725	-.0643	.6282	-.4900
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	-.0009	-.1390	-.2981	.1219	-.1025	.1902	.0217	.0942	.0531
อายุ สูงกว่า 55 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.7802(*)	-.0174	.9754*	-.0219	-.0295	-.2701	-.7015*	-.9902	-.7317*
	อายุ 26 - 35 ปี	-.0968	.0168	-.1907	-.0417	-.1079	.0071	-.9692*	.7902	-.9297*
	อายุ 36 - 45 ปี	-.1279	.2390	.2587	.1729	-.1290	-.0079	-.7290*	-.5921	-.7025*
	อายุ 46 - 55 ปี	.0009	.1390	.2981	-.1219	.1025	-.1902	-.0217	-.0942	-.0531

ตาราง 36 (ต่อ)

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพด้าน สื่อการเรียน การสอน	ปัญหาด้าน สื่อการเรียน การสอน	ความต้องการ ด้านสื่อการเรียน การสอน	สภาพด้าน สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	ปัญหาด้าน สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	ความต้องการ ด้านสถานที่ ใช้สอน และฝึกงาน	สภาพด้าน การวัด และ ประเมินผล	ปัญหาด้าน การวัด และ ประเมินผล	ความต้องการ ด้านการวัด และ ประเมินผล
อายุ 16 - 25 ปี	อายุ 26 - 35 ปี	.1043	-.0579	-.0678	.2356	.3956	-.0457	.0979	.0578	-.1579
	อายุ 36 - 45 ปี	.1580	.3137	-.2698	-.2689	-.2789	.2758	.2659	-.8791	.0358
	อายุ 46 - 55 ปี	-.0368	-.4041	.1389	.0467	-.0409	-.3058	.0793	-.0483	-.1487
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	.7970*	.0290	-.7568*	.0708	.1029	.2075	.2508	-.0956	.0359
อายุ 26 - 35 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.1043	.0579	.0678	-.2356	-.3956	.0457	-.0979	-.0578	.1579
	อายุ 36 - 45 ปี	-.0979	.0731	.3887	.2979	.0795	.0468	.2056	.2798	.2379
	อายุ 46 - 55 ปี	-.1076	-.0168	.6791	.0578	-.0483	-.0457	.2057	-.2978	.0147
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	.2049	.0982	-.2789	.0671	.2793	0.258	.0457	.1493	-.0358
อายุ 36 - 45 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.1580	-.3137	.2698	.2689	.2789	-.2758	-.2659	.8791	-.0358
	อายุ 26 - 35 ปี	-.0979	.0731	-.3887	.2979	-.0795	-.0468	-.2056	-.2798	-.2379
	อายุ 46 - 55 ปี	-.0364	-.0921	.2798	.0567	.0567	.0479	.2497	.3792	-.0437
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	-.0579	.0390	.0678	-.2797	-.0759	.0456	-.0347	-.0472	-.0459
อายุ สูงกว่า 45 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	.0368	.4041	-.1389	-.0467	.0409	.3058	-.0793	.0483	.1487
	อายุ 26 - 35 ปี	.1076	.0168	-.6791	-.0578	.0483	.0457	-.2057	.2978	-.0147
	อายุ 36 - 45 ปี	.0364	-.0921	-.2798	-.0567	-.0567	-.0479	-.2497	-.3792	.0437
	อายุ สูงกว่า 55 ปี	.0329	.0419	.2789	.8054	-.2896	.0386	.3503	-.2579	.2494
อายุ สูงกว่า 55 ปี	อายุ 16 - 25 ปี	-.7970*	-.0290	.7568*	-.0708	-.1029	-.2075	-.2508	.0956	-.0359
	อายุ 26 - 35 ปี	.2049	.0982	.2789	-.0671	-.2793	0.258	-.0457	-.1493	.0358
	อายุ 36 - 45 ปี	.0579	.0390	-.0678	.2797	.0759	-.0456	.0347	.0472	.0459
	อายุ 46 - 55 ปี	-.0329	-.0419	-.2789	-.8054	.2896	-.0386	-.3503	.2579	.2494

จากตารางที่ 36 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรม
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

โดย การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05 พบว่า

สภาพด้านหลักสูตร นักศึกษา อายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาอายุ สูงกว่า 55
ปี โดยที่ นักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า อายุ 55 ปีขึ้นไป ส่วน
สถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านหลักสูตร พบว่า มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านหลักสูตร อายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่
นักศึกษามี อายุ 55 ปีขึ้นไป มี การรับรู้ ความต้องการ มากกว่า นักศึกษาอายุ 16 - 25 ปี ส่วน
สถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านครูผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านครูผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับอายุ
สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป
นักศึกษามีอายุ 26 - 35 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มีอายุ 26 - 35
ปี มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีการรับรู้แตกต่าง
กับนักศึกษามีอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีการรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มี
อายุ 55 ปีขึ้นไป ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05

ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่าง
กับนักศึกษามีอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษานักศึกษามีอายุ 55 ปีขึ้นไป มี การรับรู้มากกว่า
นักศึกษามีอายุ 16 - 25 ปี นักศึกษานักศึกษามีอายุ 26 - 35 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษามี
อายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีการรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 26 - 35 ปี
นักศึกษามีอายุ 36 - 45 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษามีอายุสูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มี
อายุ 55 ปีขึ้นไป มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 36 - 45 ปี ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสื่อการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับ นักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี มี การรับรู้ มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับ นักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี โดยที่ นักศึกษาที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงานมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงานใน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สภาพด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามและได้นำมาเปรียบเทียบตามสมมติฐานแสดงผลในตารางที่ 37-38 ดังนี้

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

แนวทางการฝึกอบรม	ประเภทวิชา								F
	วิชาช่างอุตสาหกรรม		วิชาพาณิชยกรรม		วิชาคหกรรม		วิชาศิลปกรรม		
	\bar{x}	SD.	\bar{x}	SD.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	SD.	
สภาพด้านหลักสูตร	3.39	0.72	3.93	0.81	3.73	0.75	3.75	0.83	5.432
ปัญหาด้านหลักสูตร	2.51	0.92	1.95	0.92	2.53	0.81	2.21	0.91	9.359*
ความต้องการด้านหลักสูตร	2.77	1.08	2.15	0.90	2.59	0.97	2.49	1.19	9.589
สภาพด้านครู ผู้สอน	4.10	0.77	4.17	0.86	3.90	0.73	3.94	0.78	9.346*
ปัญหาด้านครู ผู้สอน	2.07	1.04	1.99	1.08	1.90	0.94	2.17	0.85	9.631*
ความต้องการด้านครู ผู้สอน	2.30	1.17	2.01	1.21	1.99	1.21	2.31	1.31	5.288*
สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.57	0.76	4.05	0.78	3.54	0.73	3.64	0.96	5.257
ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.30	1.04	1.82	1.05	2.15	0.94	2.30	0.85	9.594*
ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	2.50	1.10	2.08	1.16	2.59	1.15	2.39	1.29	5.440
สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน	3.37	0.76	3.85	0.79	3.45	0.79	3.54	0.95	5.773
ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	2.70	0.94	1.80	0.95	1.95	0.83	3.17	0.87	12.239*
ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน	2.50	1.10	1.95	0.93	2.05	0.98	2.15	1.31	8.852
สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	3.75	0.79	4.27	.87	3.97	0.74	3.90	1.06	5.031
ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.53	0.93	1.34	1.00	2.07	0.86	2.06	1.31	9.517*
ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน	2.59	1.04	1.79	1.07	2.39	1.08	2.19	1.46	5.393
สภาพด้านการวัด และประเมินผล	3.55	0.92	3.97	0.85	3.69	0.79	3.59	0.91	9.955*
ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล	2.53	0.92	2.59	0.99	2.70	0.87	2.32	1.09	12.391*
ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล	2.30	1.07	2.39	1.18	2.12	1.13	2.37	1.44	9.457*

จากตารางที่ 37 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สภาพด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม,คหกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรม ตามลำดับ

ปัญหาด้านหลักสูตรมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการรับรู้ ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทคหกรรม,วิชาศิลปกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามลำดับ

สภาพด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านครู ผู้สอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ 0.05

สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม, คหกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรม ตามลำดับ

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการรับรู้ ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม,ศิลปกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามลำดับ

สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ 0.05

โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม,คหกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรม ตามลำดับ

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ 0.05

นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี การรับรู้ ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม,คหกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามลำดับ

สภาพด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม,ศิลปกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรมตามลำดับ

ปัญหาด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดย นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี การรับรู้ ความต้องการมากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม,คหกรรม และประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามลำดับ

สภาพด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากนั้นนำข้อมูลการวิเคราะห์ที่ได้ ไปวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 38 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม
ประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพด้าน หลักสูตร	ปัญหาด้าน หลักสูตร	ความต้องการ ด้านหลักสูตร	สภาพด้าน ครูผู้สอน	ปัญหาด้าน ครูผู้สอน	ความต้องการ ด้านครูผู้สอน	สภาพด้าน กิจกรรมการ เรียนการสอน	ปัญหาด้าน กิจกรรมการ เรียนการสอน	ความ ต้องการด้าน กิจกรรมการ เรียนการสอน
อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม	-.7374*	-.7329	-.7941*	-.0279	.0274	.2904	-.7579*	-.0599	-.7904*
	คหกรรม	-.9904*	-.0494	-.2709	.0907	-.0974	-.0948	.0358	.0851	-.7305
	ศิลปกรรม	-.9547*	.0908	.0908	-.2905	.0948	-.0904	-.1487	-.0809	-.4089
พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	.7374*	.7329	.7941*	.0279	-.0274	-.2904	.7579*	.0599	.7904*
	คหกรรม	.0374	.2904	-.9048	.0494	.2904	.2709	.5579*	-.2094	.7094*
	ศิลปกรรม	-.0907	.0574	.0907	.0498	.2047	-.2905	.0147*	.2907	.7091*
คหกรรม	อุตสาหกรรม	.9904*	.0494	.2709	-.0907	.0974	.0948	-.0358	-.0851	.7305
	พาณิชยกรรม	.0374	-.2904	.9048	-.0494	-.2904	-.2709	-.5579*	.2094	-.7094*
	ศิลปกรรม	.2798	.0549	-.2094	.0497	-.2094	-.3904	-.0437	.3792	-.0577
ศิลปกรรม	อุตสาหกรรม	.9547*	-.0908	-.0908	.2905	.0948	.0904	.1487	.0809	.4089
	พาณิชยกรรม	.0907	-.0574	.0907	-.0498	-.2047	.2905	-.0147*	-.2907	-.7091*
	คหกรรม	-.2798	.0549	.2094	-.0497	-.2094	.3904	.0437	-.3792	.0577

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 38 (ต่อ)

(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	สภาพด้าน สื่อการเรียน การสอน	ปัญหาด้าน สื่อการเรียน การสอน	ความต้องการ ด้านสื่อการ เรียนการสอน	สภาพด้าน สถานที่ ใช้สอน และ ฝึกงาน	ปัญหาด้าน สถานที่ ใช้สอน และ ฝึกงาน	ความต้องการ ด้านสถานที่ ใช้สอน และ ฝึกงาน	สภาพด้าน การวัด และ ประเมินผล	ปัญหาด้าน การวัด และ ประเมินผล	ความต้องการ ด้านการวัด และ ประเมินผล
อุตสาหกรรม	พาณิชยกรรม	-.7704*	-.0489	.7056*	-.7504*	-.0157	.0907*	-.5018	-.0469	-.1599
	คหกรรม	-.2379	-.2704	.2059	-.2598	.2479	-.0791	.0537	.0791	-.0589
	ศิลปกรรม	.0951	.0509	.0209	-.3078	.0853	.0329	-.0547	-.3795	.1087
พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	.7704*	.0489	-.7056*	.7504*	.0157	-.0907*	.5018	.0469	.1599
	คหกรรม	.3307	.2074	.4095	.2598	.0489	-.2673	.2907	.0374	-.2907
	ศิลปกรรม	.9078	.0259	.0429	.0207	-.0297	.2058	.0539	.2978	-.0104
คหกรรม	อุตสาหกรรม	.2379	-.2704	-.2059	.2598	-.2479	.0791	-.0537	-.0791	.0589
	พาณิชยกรรม	-.3307	.2074	-.4095	.2598	-.0489	.2673	-.2907	-.0374	.2907
	ศิลปกรรม	-.2058	-.0907	-.0279	-.0274	-.2907	-.0692	.0494	.2579	.0405
ศิลปกรรม	อุตสาหกรรม	-.0951	-.0509	-.0209	.3078	-.0853	-.0329	.0547	.3795	-.1087
	พาณิชยกรรม	-.9078	-.0259	-.0429	-.0207	.0297	-.2058	-.0539	-.2978	.0104
	คหกรรม	.2058	.0907	.0279	.0274	.2907	.0692	-.0494	-.2579	-.0405

จากตารางที่ 38 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา ความต้องการการจัดการฝึกอบรม
หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

โดย การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05 พบว่า

สภาพด้านหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการรับรู้แตกต่างกับ
นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการ
รับรู้มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทพาณิชยกรรม นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี
การรับรู้ แตกต่างกับ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชา
อุตสาหกรรม มีการรับรู้ มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชา
อุตสาหกรรม มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียน
ประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการรับรู้ มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทศิลปกรรม ส่วนสถานภาพคู่
อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านหลักสูตร มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

ความต้องการด้านหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการรับรู้แตกต่าง
กับพาณิชยกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่
เรียนพาณิชยกรรม ตามลำดับ ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

สภาพด้านครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านครูผู้สอน มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ
0.05

ความต้องการด้านครูผู้สอน มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่
ระดับ 0.05

สภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีการรับรู้
แตกต่างกับอุตสาหกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้มากกว่า
นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีการรับรู้
แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม
มีการรับรู้ ความเป็นจริง มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาคหกรรม นักศึกษาที่เรียนประเภท
วิชาพาณิชยกรรม มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาศิลปกรรม โดยที่ นักศึกษาที่

ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยที่ นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี การรับรู้มากกว่า นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามลำดับ ส่วนสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

สภาพด้านการวัด และประเมินผล พบว่า มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ปัญหาด้านการวัด และประเมินผล พบว่า มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ความต้องการด้านการวัด และประเมินผล พบว่า มีการรับรู้แตกต่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

5. การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา ความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของ วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร และจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร

ในยุคโลกาภิวัตน์ประเทศต่างๆเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ประชากรต่างแสวงหาโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอด ในฐานะของสถาบันการศึกษา ควรจัดการศึกษาวิชาชีพตอบสนองความต้องการของชุมชนเพื่อให้ประชากรมีคุณภาพทัดเทียมอารยะประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้ โดยจัดการเรียนการสอนเพื่อเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากองค์ประกอบพื้นฐานของแต่ละชุมชนแตกต่างกัน จึงควรจัดหลักสูตรกลางที่เอื้อต่อคนทุกกลุ่ม โดยควรทำประชาพิจารณ์ เพื่อหาความต้องการที่แท้จริงผู้ที่เข้าร่วมจัดทำหลักสูตรควรเป็นคนทุกสาขาอาชีพ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพราะบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติอย่างแท้จริง ย่อมทราบวิธีการทำงานให้มีคุณภาพ เพื่อร่วมกันให้แนวทางที่ดีที่สุดแก่ชุมชน

แนวคิดของผู้บริหาร กล่าวว่า “หลักสูตร คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำหลักสูตร ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้สอน

ของหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน รวมทั้ง สถานประกอบการ หน่วยงาน ในการจัดทำเป้าหมาย และจุดเน้นท้องถิ่น ซึ่งจุดเน้นดังกล่าวจะใช้ในการจัดทำแผนคุณภาพการศึกษาของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถและสามารถประกอบอาชีพรวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เต็มศักยภาพ การทำหลักสูตรควรมีการสำรวจความต้องการด้วย ทำแบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ จาก นักศึกษาที่เรียนอยู่และจบไปแล้ว คนในชุมชนท้องถิ่น ผู้ต้องการเรียน รวมทั้ง สำรวจความต้องการของ ตลาดแรงงานในแต่ละท้องถิ่น ร่วมกับสถานประกอบการในการรับความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพในปัจจุบัน และควรมีนำผลการประเมินผล การเรียนการสอนเพื่อมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน”

“จุดมุ่งหมายหรือจุดเน้นในการพัฒนาได้จาก บริบทของเขตพื้นที่การศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สภาพ เศรษฐกิจสังคม การประกอบอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล นโยบายการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์แนวโน้มของท้องถิ่น และ ภารกิจศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย เช่น พื้นฐานความรู้ทักษะในการทำงาน ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ของสถานศึกษา ความต้องการของสถานประกอบการ หน่วยงานต่างๆ” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

เนื่องจากหน่วยจัดการศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการประกอบอาชีพ แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่ควรส่งเสริมให้มีจุดเด่น โดยพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีวิชาชีพเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาจิตความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์ องค์ความรู้ สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพ และประเทศชาติ โดย สอดคล้องกับ ครู ผู้สอน ที่กล่าวว่า “ วิชาในการเรียนการสอนจะได้รับความนิยมแตกต่างกันในบางพื้นที่หน่วยจัดการศึกษา ขึ้นอยู่กับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ แหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และตลาดแรงงาน สถานประกอบการ แหล่งอาชีพในท้องถิ่น” (สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553) และ สอดคล้องกับ ผู้นำชุมชน ที่กล่าวว่า “ มี การยึดหยุ่นเนื้อหาที่จะนำมาสอน ตามความต้องการของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น การประยุกต์การสอนเข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาการที่กำลังได้รับความนิยมของสภาพสังคมใน เทศกาล หรือกระแสความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อาจจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ โดยเน้นสนอง ความต้องการให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือร่วมกับกลุ่มคนต่างๆ โดยเน้นการนำไปใช้ใน ชีวิต

จริง โดยเฉพาะการปรับตัวเข้ากับการทำงานอาชีพทั้งในชุมชน และสถานประกอบการ (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553)

โดยผู้บริหาร กล่าวว่า “ตลาดแรงงานในปัจจุบัน มีความต้องการทักษะฝีมือแรงงาน ในการผลิตที่สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต่างๆตลอดเวลา จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตคนเข้าทำงานให้ตรงตามความต้องการในการแข่งขันของตลาดแรงงานตามเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันซึ่งสถานประกอบการ ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ (สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553) ควรมีการร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยเชิญตัวแทนผู้เชี่ยวชาญในอาชีพแต่ละกลุ่มอาชีพ และครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญสาขาอาชีพมาร่วมดำเนินการ ทำหลักสูตรให้ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการสอดคล้องกับงานอาชีพที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก การจัดทำหลักสูตร เนื้อหาวิชาควรเปิดให้ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา ท้องถิ่น และความต้องการของตลาดแรงงาน โดยสอดคล้องกัน และควรมีหลักสูตรสูงขึ้นตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งอาจเปิดเพิ่มเฉพาะเป็นบางวิชาก็ได้

การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นควรมีลักษณะและรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับลักษณะและสภาพตามความต้องการของแต่ละท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพ หรือเพื่อประกอบอาชีพอิสระหรือเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือเพื่อการศึกษาต่อเนื่องแบบสะสม

5.2 ด้านครู ผู้สอน

การจัดครูเข้าสอนสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้าโดยวิธีสำรวจความพร้อมก่อนจัดครูเข้าสอน เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ตรงกับรายวิชาที่สอน โดย นักศึกษามีความเห็นว่าครูควรมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพที่สอน เพราะทางหน่วยจัดการศึกษาได้มีครู 3 ประเภท คือ 1) ข้าราชการประจำ 2) ครูรับจ้างอัตราประจำ 3) วิทยากร โดย สำนักงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ได้เตรียม ครู ผู้สอน วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ประจำสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ทั้งในสถาบัน หรือต่างสถาบัน และ จากธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐองค์กรเอกชน (สำนักงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, 2546) จึงทำให้ครูมีความรู้ความสามารถ จากสถานประกอบการ หน่วยงานอิสระ ที่ประกอบอาชีพจริง ทำให้ได้ความรู้จากผู้มีอาชีพ โดยร่วมกับสถานประกอบการ ในการรับความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ

อีกทั้งการจัดการศึกษาควร ใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น จากผู้มีความรู้ ความสามารถในท้องถิ่น สำหรับครูผู้สอนควรอุทิศตนให้ กับท้องถิ่น โดยพบปะคนในชุมชน ทำให้ทราบความต้องการของท้องถิ่น และการสอนคนในชุมชนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้เชิญวิทยากรที่มีความรู้จากแหล่งท้องถิ่นมา ให้ความรู้ วิชาที่ตนมีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้มีความรู้ในสาขาวิชา ที่มีจุดเด่นในแต่ละท้องถิ่น โดย ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ครูผู้สอนทุ่มเทและเอาใจใส่ต่อการทำงาน โดยมีกรพบปะคนในชุมชน การทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ตรง และจัด กิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน ส่งเสริมให้เกิดอาชีพในชุมชน” (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) และสอดคล้อง กับ นักศึกษา ซึ่งกล่าวว่า “ครู ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เอาใจใส่ในการเรียนการสอน ให้ความเป็นกันเอง และอุทิศตนเองในการทำงาน”

การเรียนการสอน ครูหรือวิทยากรควรเตรียมความพร้อมในการสอนมาอย่างดี และ บัณฑิตการสอนเพื่อนำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ควรเสริมพลังอำนาจในการทำงานแก่ครู โดยให้ความรู้ ทักษะ กระบวนการทำงาน ซึ่งเปรียบเสมือนการคิดอาวุธทางปัญญาที่ช่วยให้ครูบรรลุภารกิจที่รับผิดชอบทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลไปสู่เป้าหมาย

ควรส่งเสริมให้ครู ผู้สอน เพิ่มความรู้ ทักษะ ตลอดจนกระบวนการทำงาน โดยส่งไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือ อบรมเพื่อส่งเสริม ควรสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าอบรมประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูมีความรู้ ความสามารถและมีความชำนาญในการสอน ควรจะให้ความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมให้กำลังใจครู ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดย ครู ผู้สอน กล่าวว่า “มีการร่วมกันเลือกแหล่งฝึกอบรม ครูผู้สอนในแต่ละประเภทวิชา แล้วทำการฝึกอบรมความรู้ ในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมความรู้ ทักษะ ที่ทันสมัยทันความเปลี่ยนแปลง ของวิทยาการ เทคโนโลยี โดยจะทำในทุกๆปีการศึกษา” (สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553)

5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนวิชาชีพเป็นวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการประกอบอาชีพการเรียนควรเน้นปฏิบัติ 80% เพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติทักษะ ผู้เรียนจึงจะมีทักษะสามารถปฏิบัติงานตามจุดประสงค์ที่วางไว้

การเรียนการสอนควร มีกิจกรรมพื้นฐาน ง่ายสะดวก เข้าใจและรับรู้ได้ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับทุกวัย เพราะคนในชุมชนมีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงควรทำกิจกรรมที่เป็นมาตรฐานเหมาะสมกับทุกวัย กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นตามหลักสูตรสอนตามขั้นตอน ควรจัดเวลาในการเรียนเป็น 3 รอบคือ เข้า บ่าย และค่ำ เพื่อตอบสนองผู้เรียนที่มีงานทำจะได้มาเรียนในตอนค่ำ ควรเพิ่มระยะเวลาเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาและการปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองตามศักยภาพและมีความเสมอภาคในทุกด้าน การจัดการศึกษาจึงควรให้มีโอกาสในการเรียนรู้ และต้องเน้นที่การเรียนรู้อย่างจริงจัง โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และสามารถพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ควรเน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรม โดยหลักการครูควรให้ความสำคัญแก่ความรู้และคุณธรรมเท่าเทียมกัน ครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนโดยบูรณาการความรู้ ความคิด และคุณธรรมเข้าด้วยกัน อาจเป็นการสอนเนื้อหาสาระโดยใช้วิธีการต่างๆ และใช้เทคนิคการสอดแทรกคุณธรรมเข้าไป จนกระทั่งเกิดการซึมซาบเป็นธรรมชาติ การบูรณาการความรู้กับการปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะเมื่อเวลาผ่านไป อาจลืมความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ นั้นได้ แต่ถ้าความรู้นั้นเชื่อมโยงไปกับการปฏิบัติจะทำให้ความรู้ติดตัวไป จากการเน้นที่องค์ความรู้มาเป็นเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้แก่นักเรียนพัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ เพราะสังคมสมัยใหม่ มีสิ่งที้นักเรียนต้องเรียนรู้มากมาย นักเรียนจึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนอยู่ในใจ แต่สามารถยืดหยุ่นได้

วิธีการสอนควรเน้นการสาธิตและสื่อของจริง หุ่นจำลอง ควรใช้กิจกรรมหลากหลายเพื่อเร้าให้เกิดความอยากเรียน การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยปรับเนื้อหาตามความต้องการ เน้นจากการทดลองปฏิบัติจริง และนำความรู้ไปใช้ในชีวิต ควรใช้สื่อการสอน วีดีโอ รูปภาพ ประกอบการสอนปรับปรุงวิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือใหม่ๆ ในการเรียนการสอนควร มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการอภิปรายทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในการเรียนภาคปฏิบัติวิชาในทักษะที่เหมาะสมการทำรายงานเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ควรทำคู่มือ

การสอนในเนื้อหาวิชาแต่ละเรื่อง และมีการประเมินการสอนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ครูควรนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ปลูกเร้าเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูควรกระตุ้น และแนะนำผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น และ ครู ผู้สอน กล่าวว่า “เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวาง หลากหลาย และทันสมัย อาจมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการทำรายงาน ค้นคว้าความรู้ หรือทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน เช่น การทำงานกลุ่ม การอภิปราย โครงการ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

ผู้นำชุมชน กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนไม่ควรเน้นเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว ควรจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ควรเปิดให้หลากหลาย เนื่องจากประสบการณ์ความถนัดของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ทุกคนจะมีโอกาสทำกิจกรรมที่ตนชอบ โดยเลือกกิจกรรมตามความสมัครใจเน้นปัจเจกบุคคล โดยมีกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อสาธารณะประโยชน์ และพัฒนาชุมชนที่อาศัยนั้นให้ตรงตามความต้องการที่แตกต่างกัน ควรจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงชุมชนให้สมบูรณ์ ทั้งด้านสาธารณูปโภค การคมนาคม ปัจจัยในการดำรงชีวิต ควรมีการร่วมทำงานกับหน่วยราชการของสำนักงานเขต หน่วยงานท้องถิ่น ให้ความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกำหนดแผนงาน โครงการในการพัฒนาชุมชนร่วมงานกับหน่วยงานระดับชุมชนในการให้ความรู้เพื่อพัฒนาคนในชุมชนในด้านความเป็นอยู่ และการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เช่น ออกหน่วยบริการในชุมชน เช่น บริการตัดผม การนวด ฯลฯ อบรมความรู้ในการประกอบอาชีพ การทำกิจกรรม โดยสัมพันธ์กับชุมชน เช่น ร่วมงานวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น แห่เทียนพรรษา เทิดพระเกียรติ ฯลฯ” (สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553) และ สอดคล้องกับ ผู้นำชุมชนที่กล่าวว่า “ควรเชิญผู้มีความรู้ในชุมชนท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรท้องถิ่น หรือผู้มีความรู้ในการประกอบอาชีพมาถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษา และจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในการประกอบอาชีพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และ สอดคล้องกับ ผู้นำชุมชน ได้กล่าวว่า “กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นกิจกรรมที่ง่าย สะดวก เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ กลุ่มผู้เรียน เช่น กลุ่มแม่บ้าน เน้นปฏิสัมพันธ์ การให้แรงเสริม โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ เช่น การอภิปราย การทำงานร่วมกัน” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

การเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ ควรร่วมกับสถานประกอบการ และหน่วยงาน ชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย สอดคล้องกับ ครู ผู้สอน ได้กล่าวว่า “การฝึกอบรมเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระได้จริง ควรเพิ่มเติมเนื้อหา และกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกประกอบอาชีพจริง เช่น กิจกรรมด้านการดูงาน ทัศนศึกษา การฝึกงานตามสถานประกอบการระยะสั้น ออกหน่วยบริการหน่วยจัดการศึกษา การจัดการอบรมทั้งในและนอกสถานที่ ตามความต้องการของคนในชุมชนหรือหน่วยงาน หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม” และ สอดคล้องกับ ผู้บริหารที่ กล่าวว่า “ควรจัดให้มีการแนะแนวการศึกษา การจัดทำแผน ส่งเสริมการประกอบอาชีพ และพิพิธภัณฑสถาน อาจจัดสหกรณ์ร้านค้าส่งเสริมการค้าผลิตภัณฑ์” (สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2553)

5.4 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

เครื่องมือ อุปกรณ์บางส่วนไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้ มีจำนวนไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์บางอย่างชำรุด ควรซ่อมบำรุงรักษาของที่มีอยู่แล้วให้คงทนใช้งานได้ และควรตรวจสอบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้และเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา รวมทั้งรักษา ความสะอาด หลังจากใช้ เก็บให้เป็นระเบียบในตู้ หรือห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์

ครูควรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการใช้สื่อ โดย การเลือกสื่ออย่างมี หลักเกณฑ์ คือ ต้องเลือกสื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ว่าจะนำไปใช้ในด้านใด เช่น จะนำมาใช้ประกอบคำอธิบาย หรือเพื่อสรุป การเลือกสื่อต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหา ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน ขั้นตอนต่อไปต้องเลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน เหมาะกับสติปัญญา ความสามารถ ความต้องการ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน และการเลือกสื่อต้องเหมาะสมกับการใช้และการเก็บรักษา สื่อที่เหมาะสมต่อการสอนต้องไม่ยุ่งยากต่อการใช้ ให้ผลคุ้มค่า ไม่เสียเวลา เก็บรักษาง่าย ใช้ทน กะทัดรัด ถ้าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสาธิต หรือการทดลองต้องมีประสิทธิภาพ เวลาใช้งานต้องไม่เกิดข้อผิดพลาด

ครู ผู้สอนต้องทำความรู้จักกับสื่อการเรียนการสอนในด้านลักษณะ องค์ประกอบ หน้าที่การทำงาน เนื้อหา เพื่อสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ถ้าเป็นรูปภาพ แผนภูมิ แผนภาพ ต้องอธิบายได้ ถ้าเป็นภาพยนตร์ต้องเข้าใจเรื่องราวเป็นอย่างดี ถ้าเป็นเครื่องมือต้องรู้จักองค์ประกอบ หน้าที่ของส่วนต่างๆตลอดจนรู้วิธีใช้งานเมื่อทำความรู้จักกับสื่อแล้วต้องวางแผนการใช้สื่อ โดยพิจารณาร่วมกับระบบการสอนว่า จะใช้สิ่งใด เมื่อไร อย่างไร จะบังเกิดผลดีที่สุด โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ไว้อย่างชัดเจน และการใช้สื่อ ให้ตรวจ

สภาพสื่อว่าอยู่ในสภาพพร้อมที่จะนำไปใช้โดยไม่เกิดปัญหา เตรียมจำนวนสื่อให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เตรียมสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนการสอน เพื่อสะดวกต่อการใช้หรือการนำออกแสดง

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับการใช้สื่อ เช่น จัดโต๊ะจัดเก้าอี้ให้เหมาะสม ตรวจสอบสภาพความพร้อมด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการใช้สื่อ เช่น การใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ต้องตรวจปลั๊กไฟ การระบายอากาศ ความปลอดภัย ฯลฯ

โดย สอดคล้องกับ ผู้นำชุมชน ได้กล่าวว่า ควรจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้นักศึกษาทั้งหมด เพราะบางครั้งวัสดุในชุมชนไม่เพียงพอ ควรเป็นสื่อที่แข็งแรงสะดวกในการใช้งาน ทนทาน ควรเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อสะดวกในการใช้ ในการเรียนรู้อาจนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการสอนเพื่อตรงตามความต้องการของท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ง่ายในการเข้าใจ ควรมีเอกสารเกี่ยวกับการใช้งานสื่ออุปกรณ์ต่างๆ มีการเตรียมความเข้าใจในการใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม” (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) และ สอดคล้องกับ ผู้นำชุมชน ได้กล่าวว่า “สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอน เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ควรเพียงพอกับความตองการ สังกัดได้ง่าย มีคำอธิบายละเอียดในขั้นตอนการทำงาน สะดวกในการเรียนรู้ ทบทวน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ ควรเป็นสื่อของจริง การปฏิบัติ เป็นสื่อที่ใช้งานได้และสะดวก ” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

การเรียนการสอนผู้เรียนควรมีโอกาสได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรง การเรียนการสอนควรมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีความเป็นรูปธรรมที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครู ผู้สอน ได้แก่ สื่อการสอนที่ใช้ควรเป็นสื่อของจริง แบบจำลอง (Model) ประกอบการสาธิตและควรมีสื่อให้นักเรียนใช้ปฏิบัติได้ การสอนทฤษฎี การบรรยายควรมีสื่อประเภท Overhead projector power point ควรมีเอกสารประกอบการเรียนในวิชาต่างๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น ชีท คู่มือ หนังสือ มีนักศึกษาบางส่วนเห็นว่าสื่อการสอนยังไม่หลากหลายให้เลือกใช้ได้ ควรมีสื่อการสอนประกอบเช่น บทเรียนสำเร็จรูป VDO CD CAI สื่อโปรแกรม Power Point (สัมภาษณ์ , 21 มีนาคม 2553)

อุปกรณ์บางอย่างยังล้าหลัง ไม่มีอุปกรณ์ชนิดที่เหมือนกับในสถานประกอบการ เช่น เครื่องจักรเครื่องจักรบางชนิด เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่พอต่อการใช้งาน หรือควรเพิ่มอุปกรณ์ให้มีจำนวนมากขึ้น และพร้อมในการใช้งาน ควรจัดให้มีงบประมาณเพิ่มเติม

เพื่อทางโรงเรียนจะได้จัดหาอุปกรณ์โดยประสานกับสถานประกอบการขอความช่วยเหลือจากสถานประกอบการในการอบรมและช่วยเหลืออุปกรณ์ สื่อการสอนชนิดใหม่ๆ จัดอบรมการผลิตสื่อการสอน ชนิดใหม่ๆ และหลากหลายในปัจจุบัน

โดย สอดคล้องกับ ผู้บริหารที่กล่าวว่า “ เครื่องจักร เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในบางครั้งสถานประกอบการจะให้ความอนุเคราะห์นำมาให้ และถ่ายทอด วิทยาการต่างๆเกี่ยวกับการใช้งาน เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทักษะที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ” โดยจากการสัมภาษณ์ ครู ผู้สอน กล่าวว่า “ มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมเพียงพอในการใช้งาน แต่ยังมีความต้องการเพิ่มเติม วัสดุ อุปกรณ์ เช่น เครื่องจักร เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ที่ทันสมัยขึ้น ควรจัดให้มีการอบรมการใช้สื่อการสอน มีเจ้าหน้าที่คำปรึกษาแก่ครูช่าง วิทยากร จัดศูนย์สื่อการสอนที่ผลิต เก็บรักษาและให้บริการ(สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553) และ ผู้บริหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนศูนย์วิชาการ สื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย เช่น การจัดหาและพัฒนาระบบ Virtual Classroom การจัดการระบบ Learning System Management : LMS โดยการจัดการเรียนการสอน Cyber Community ผ่านเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ต จัดการเรียนการสอน e-Learning การเรียนการสอนบนเว็บ (WBI) การฝึกอบรมบนเว็บ (WBT) การจัดตั้งห้องปฏิบัติการ Cyber ปลายทางในสถานศึกษา และ แหล่งเรียนรู้เครือข่าย จัดหา และพัฒนา สื่อ ICT เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้ครอบคลุมสาขาวิชาชีพหลัก และหลักสูตรแกนวิชาชีพ รวมทั้ง วิชาเลือก จัดหา และพัฒนาเพื่อเผยแพร่ความรู้ e-Book, Self Access Learning, และ Social Media” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

5.5 สถานที่ใช้สอน และฝึกงาน

สถานที่ตั้ง นักศึกษาบางส่วนเห็นว่าการเดินทางไม่สะดวกเท่าที่ควร ควรจัดสถานที่ที่มีการคมนาคมในที่ที่มีพื้นที่อำนวยความสะดวก บรรยากาศรอบๆ โรงเรียนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยดีแล้ว มีต้นไม้ร่มรื่นดีแล้ว แต่ควรเพิ่มสวนหย่อมหรือโต๊ะนั่งให้มากขึ้นที่จอดรถมีเพียงพอ ควรปรับปรุงความสะอาดเรื่องท่อระบายน้ำ ควรเพิ่มถังขยะให้มากขึ้นบริเวณสนาม โดย ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “การจัดบรรยากาศ รอบสถานศึกษาให้สะอาด สะอาด และถูกสุขอนามัย มีไม้ดอกไม้ประดับสวยงามสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ” (สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2553)

นักศึกษาบางส่วนต้องการโรงอาหารเพิ่มขึ้น ควรจัดให้มีโรงอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการ และสะอาดถูกหลักอนามัย ควรมีโต๊ะ เก้าอี้ให้เพียงพออยู่ในสถานที่ใช้งานได้ ห้องน้ำควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอ สะอาด ใช้ได้สะดวก ควรจัดให้มีห้องพยาบาลเพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้น

อาคารเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นอาคารเรียนขนาดเล็ก ทางเดินและระเบียงทางเดิน สะอาดเรียบร้อย เกี่ยวกับห้องเรียน ควรจะกว้างขวางสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ เก้าอี้พอกับนักศึกษาและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ทั้งนี้อยู่ในสภาพดีอยู่แล้ว แต่ของในห้อง เช่น ตู้ โต๊ะ วัสดุอุปกรณ์มีมาก บางทีดูแล้วไม่เป็นระเบียบ ควรปรับปรุงสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ควรหาเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องระบายอากาศ พัดลม เครื่องปรับอากาศ เพิ่มขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับ ผู้บริหาร กล่าวว่า “ สถานที่ที่มีความจำกัด อาคารเรียนมีขนาดเล็ก แต่สามารถปรับพื้นที่ชั้นเรียน โดยขยายห้องเรียนให้กว้างขวางขึ้น ติดเครื่องระบายอากาศ เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ” (สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553)

โดย ครู ผู้สอน กล่าวว่า “สถานที่ใช้สอนและฝึกงาน มีความเหมาะสมสามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับวัตถุประสงค์ มี เครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ มีความสะดวก ลักษณะเหมือนการทำงานในสถานประกอบการจริง แต่อาจยังคับแคบไปไม่เหมาะกับวิชาที่เรียน เช่น โรงฝึกงาน ควรขยายใหญ่ขึ้นและจัดระเบียบให้เรียบร้อย หาวัสดุอุปกรณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการจริงควรจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องจักรที่เป็นอันตรายและรักษาให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยในการใช้งาน และอธิบายวิธีใช้งานให้ใช้อย่างถูกต้องควรมีการร่วมมือกับองค์กร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อต่างๆ จากองค์กรต่างๆ ทั้งสถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นสื่ออุปกรณ์ใช้ร่วมกับการจัดหาห้องเก็บสื่อเพื่อสะดวกในการตรวจสอบเก็บรักษา ซ่อมบำรุง” (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2553)

ควรปรับปรุงห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ โดยนักศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า “ควรจัดแหล่งการเรียนรู้ เช่น มุมหนังสือ ห้องสมุด ไว้สำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม โดยรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อเทคโนโลยีต่างๆ ของห้องแสดงผลงาน เช่น พิพิธภัณฑน์ รวมทั้งร้านค้าเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เพื่อเติมเต็มให้สถานศึกษามีบรรยากาศและบริบทของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลสุขภาพ ทั้งโรงเรียน

5.6 ด้านการวัด และประเมินผล

นักศึกษามีความเห็นว่าควรแจ้งจุดประสงค์การผ่านวิชาชีพก่อนเรียน และการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน ดังนั้น ควรมีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อทราบว่า นักศึกษา

มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิชาชีพนั้นมากนักน้อยเพียงไร และเมื่อเรียนแล้วควรมีการทดสอบว่าเรียนไปแล้วได้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมากนักน้อยเพียงไร ที่สำคัญสามารถนำไปประยุกต์ใช้และปรับใช้ในการดำเนินชีวิต สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้มากนักน้อยเพียงใด

ควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นระยะทุกครั้งที่มีการเรียนจบวิชาย่อยทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาได้ประเมินความรู้ได้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา และการวัดผลแต่ละครั้งควรแจ้งจุดประสงค์ของการทดสอบว่าต้องการวัดความรู้ความสามารถด้านใดเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมาย นักศึกษามีความต้องการให้ครูนำคะแนนที่สอบแต่ละครั้งมาแจ้งให้ทราบภายหลัง เพื่อทราบความรู้ความสามารถของตนแล้วนำกลับไปปรับปรุงแก้ไข

การประเมินผลควรวัดและประเมินจากภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี เพราะการเรียนวิชาชีพต้องการให้นักศึกษามีทักษะในการนำไปใช้ได้จากการปฏิบัติจริง ควรมีการฝึกปฏิบัติอาชีพจริง ฝึกงาน หรือดูงาน วิธีการประเมินผลส่วนใหญ่ใช้การประเมินจากการปฏิบัติจริง โดยสังเกตหรือสัมภาษณ์ ส่วนข้อสอบควรทำข้อสอบภาคทฤษฎีที่เป็นมาตรฐานตามจุดประสงค์เพื่อนำไปจัดทำเป็นคลังข้อสอบ โดยการวิเคราะห์ข้อสอบ และควรทำคลังข้อสอบเก็บไว้ใช้สอบเพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีความรู้จริงในสาขาที่เรียน

โดย สอดคล้องกับ ครู ผู้สอน กล่าวว่า “ การวัด และประเมินผลเน้นการสังเกตทักษะ และตรวจงานที่ฝึกปฏิบัติ ทุกวิชาย่อย เพราะการเรียนการสอนจะเน้นการฝึกปฏิบัติได้จริง มีการสอบทฤษฎีปลายภาคเพื่อทดสอบวัดความรู้ที่เรียนมา การส่งเสริมนักเรียนให้เรียนด้วยการกระทำ เป็นการเรียนที่นักเรียนได้ลงมือทำ จึงเป็นการเรียนที่ให้ประสบการณ์ที่มีความหมาย และมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา โดยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การซักถาม การทดสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนของครูตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจะแสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ใดที่ผู้เรียนควรทราบ วิธีสอนหรือกิจกรรมใดที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ทราบเจตคติ สภาพทางอารมณ์ สังคม ” (สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2553) และสอดคล้องกับ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ควรมีการติดตามวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จากสภาพจริง ปฏิบัติงานเดี่ยวและงานกลุ่ม โดยสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเจตคติต่อวิชาที่เรียนและสังเกตพัฒนาการในการเรียน” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

นักศึกษาบางส่วนเห็นว่าควรเปิดโอกาสให้ตนกำหนดการประเมินผล ครูจึงควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และกำหนดการวัดผลในการเรียนว่าต้องการวัดผลจากภาคปฏิบัติ ทฤษฎี การสอบแต่ละครั้ง หรือทำรายงานการฝึกงาน ฯลฯ และควรให้

นักศึกษาและผู้เรียนมีโอกาสในการวัด และประเมินผลการปฏิบัติงานของตน โดย สอดคล้องกับ ครู ผู้สอน ได้กล่าวว่า “ การประเมินผลตนเองจะช่วยให้ นักศึกษารู้ความสามารถของตนเอง ว่า ควรส่งเสริมปรับปรุงด้านใด โดย สามารถเลือกการเรียนรู้อ และประสิทธิผลยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ความยุติธรรมเป็นกลาง ในการใช้วิจารณ์ ประสิทธิภาพในการวัดและประเมินผลการเรียน”

โดย ครู ผู้สอน กล่าวว่า “ในด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ควร มีรูปแบบและเกณฑ์การวัดผลประเมินผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน เนื่องมาจากความต้องการ ของ นักศึกษาที่จบออกไปมีองค์ความรู้ในมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน และเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553) และ ผู้บริหาร กล่าวว่า “ควรมีการประเมินผล การเรียนการสอนเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ควรติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วว่า มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ในการประกอบอาชีพได้หรือไม่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น” โดยจากการสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน กล่าวว่า “ควรเน้นการประเมินทักษะวิชาชีพที่ใช้ประกอบอาชีพจริง มีการศึกษาแบบสะสมหน่วยกิต เพื่อเทียบโอน ความรู้ประสบการณ์ ในการทำงาน หรือใช้ศึกษาต่อ” (สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2553)

ควรใช้รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง โดยประเมินตามสมรรถนะที่กำหนดในหลักสูตร และใช้การทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทางวิชาการ และวิชาชีพตามหลักสูตร เป็นฐาน เปรียบเทียบมาตรฐานเดียวกันทั้ง 10 หน่วยจัดการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านครู ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน และด้านการวัด และประเมินผล 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของนักศึกษา ระหว่าง เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม 4) เพื่อ นำเสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตร หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการ และ ข้อเสนอแนะ ในการจัด การฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนใน กรุงเทพมหานคร โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 2) แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทาง ในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) กลุ่มตัวอย่าง ในการทำแบบสอบถาม คือ นักศึกษา จำนวน 357 คน ครู ผู้สอน จำนวน 115 คน ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 และผู้นำชุมชน จำนวน 188 คน ในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง 2) กลุ่ม ตัวอย่าง ในการสัมภาษณ์ คือ ครู ผู้สอน จำนวน 10 คน ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ภาคการศึกษา ที่ 1 ปีการศึกษา 2553 และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ในเขตที่ตั้งหน่วยจัดการศึกษา จำนวน 10 แห่ง เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ สรุป อภิปราย

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม โดยทำจดหมายขอความร่วมมือกับสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง และผู้นำชุมชน ในการเก็บ ข้อมูลดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บข้อมูล เก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ตรวจสอบแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืน เพื่อดูความสมบูรณ์ให้ครบถ้วน ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยทำจดหมายขอความร่วมมือกับสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพ ทั้ง 10 แห่ง และผู้นำชุมชน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ อภิปราย และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(Mean), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.),Independent Samples t-test ,การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และการทดสอบพหุคูณของ Scheffe (Scheffe's test)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา

เพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุ อยู่ในช่วงอายุ 26 - 35 ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ 36 - 45 ปี และ สูงกว่า 46 ปี ตามลำดับ โดยที่ช่วงอายุ 16 - 25 ปี มีน้อยที่สุด การศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด รองลงมาคือ มัธยมศึกษา และระดับปริญญาโท โดยที่มัธยมต้นและประถมปลายมีจำนวนเท่ากัน และประถมต้น ตามลำดับ โดยที่ระดับปริญญาเอกมีน้อยที่สุด อาชีพ ปัจจุบัน พบว่า ครัวมีได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 58.20 ซึ่งอยู่ระหว่างหางานทำมีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ เป็นนักเรียนนักศึกษาและอื่นๆ ตามลำดับ โดยที่ระบุในกรณีอื่นๆ คือ เกษียณไปต่างประเทศ ฝึกอาชีพและแม่บ้าน ครัวประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 70.32 พบว่าอาชีพรับจ้างมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย รับราชการ องค์กรเอกชน ตามลำดับ โดยที่ธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนน้อยที่สุด หน่วยจัดการศึกษาที่เรียนพบว่า หน่วยจัดการศึกษาหลวงพ่อทวิศักดิ์ ชูดิษฐ์ อนุบาล มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ หน่วยจัดการศึกษา อาหารสังฆะวัฒนธรรม บางรัก ดินแดง 2 บ่อนไก่ กาญจนสิงหาสน์อนุบาล หนองจอก ดินแดง 1 และม้วน บำรุงศิลป์ ตามลำดับ โดยที่ หน่วยจัดการศึกษา คลองเตย มีจำนวนน้อยที่สุด ประเภทวิชาที่ เรียน พบว่า ประเภทวิชาคหกรรมมีจำนวนมาก รองลงมาคือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ตามลำดับ โดยที่ ประเภทวิชาศิลปกรรม มีจำนวนน้อยที่สุด จุดมุ่งหมายที่เข้ามาเรียน พบว่า ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นำความรู้ไปประกอบอาชีพ ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว และ ใช้ความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่ ตามลำดับ โดยที่ ต้องการหาเพื่อนใหม่ มีจำนวนน้อยที่สุด ตามลำดับ

1.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู

มีเพศหญิง มากกว่าเพศชาย อายุอยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี มีมากที่สุด รองลงมา คือ ช่วงอายุ 31 - 40 ปี และ 51 - 60 ปี ตามลำดับ โดยที่ช่วงอายุ 21 - 30 ปี มีน้อยที่สุด การศึกษาสูงสุด คือระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาโทและต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ตามลำดับระยะเวลาที่เป็นครู พบว่าระยะเวลาที่เป็นครูต่ำสุด 3 ปี สูงสุด 38 ปี โดยที่ช่วงเวลา 6 - 15 ปีมีมากที่สุด รองลงมา คือ ต่ำกว่า 6 ปี และ 26 ปีขึ้นไป ตามลำดับ โดยที่ช่วงเวลา 16 - 25 ปี มีน้อยที่สุด หน่วยจัดการศึกษา พบว่าในภาคเรียนนี้ ครู ผู้สอน สอนหลักสูตรระยะสั้นที่หน่วยจัดการศึกษา หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ รองลงมา คือ หน่วยจัดการศึกษา บางรัก และ อารสงฆ์วิถณะ โดยที่ บ่อนไก่ และ กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์ มีจำนวนเท่ากัน รองลงมา คือ หน่วยจัดการศึกษา รศึกษา หนองจอก ดินแดง 1 และดินแดง 2 ตามลำดับ อีกทั้ง คลองเตยและ ม้วน บำรุงศิลป์ มีจำนวนเท่ากัน และมีจำนวน น้อยที่สุด

1.3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้บริหาร

มีเพศชาย และเพศหญิงในเป็นจำนวนที่เท่ากัน คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุ พบว่า อายุสูงกว่า 55 ปี มีจำนวนมากที่สุด ส่วนอายุ 36 - 45 ปี และ 46 - 55 ปี มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 30.00 การศึกษาสูงสุด คือระดับปริญญาโทมีมากที่สุด และระดับปริญญาเอก ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร พบว่าระยะเวลา 10 ปีมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 8 และ 5 ปี ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และ 10 ปีตามลำดับ โดยที่ ระยะเวลา 12 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด 1 คน เนื่องจากผู้วิจัย ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา วิทยาลัยชุมชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 10 แห่ง จึงมีหน่วยจัดการศึกษา แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 10 คน

1.4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน

มีเพศชายสูงถึง 136 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 เพศหญิง ร้อยละ 27.70 จะเห็นได้ว่า เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง อายุ พบว่าอายุมากกว่า 55 ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ 46 - 55 ปี และ 36 - 45 ปี ตามลำดับ โดยที่อายุ 26 - 35 ปี มีน้อยที่สุด การศึกษาสูงสุด พบว่า ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทและ ระดับปริญญาเอก ตามลำดับ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน พบว่าระยะ 5 - 10 ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ตามลำดับโดยที่ระยะเวลาน้อยที่สุด คือ 1 ปีและมากที่สุดคือ 25 ปี ชุมชนตั้งอยู่ในเขตที่ตั้งของโรงเรียนฝักอาชีวะ พบว่า เขตพื้นที่หนองจอก มี จำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ เขตพื้นที่ หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ คลองเตย กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์

ม้วน บำรุงศิลป์ อาหารสังฆะวัฒนธรรม ตามลำดับ โดยที่ เขตพื้นที่ ดินแดง 1 และดินแดง 2 และ ป่อนไก่ มีจำนวนเท่ากัน โดยที่ เขตพื้นที่ บางรัก มีจำนวนน้อยที่สุด

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม
หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร**

**2.1 สภาพในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน
กรุงเทพมหานคร**

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.70$) โดยที่ ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=3.49$)ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.78, 3.90$ และ 3.70 ตามลำดับ)โดยที่ มีความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 6 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ($\bar{x}=4.69$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากที่สุด ตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ($\bar{x}=2.91$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครูผู้สอน มีระดับความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=4.03$) โดยที่ ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.75, 4.19, 4.20$ และ 3.90 ตามลำดับ) โดยที่ มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความตรงต่อเวลา ($\bar{x}=4.73$) มีความเป็นจริงมากที่สุดตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 7 ข้อ มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับ ปานกลาง เพียงข้อเดียว คือ ครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}=2.73$) มีความเป็นจริงปานกลาง ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน และ ผู้บริหาร มีความเป็นจริงน้อย ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.70$)โดยที่ สภาพ โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=3.49$)สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของครู ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.70, 3.59$ และ 3.69 ตามลำดับ)โดยที่ มีความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.07$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีสภาพ

โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สภาพครุมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม ($\bar{x}=2.13$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=3.53$) โดยที่ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมากตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน และผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.54, 3.56, 3.70$ และ 3.53 ตามลำดับ) โดยที่มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 4 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ($\bar{x}=4.05$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของ ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพ ที่ใช้งานได้ ($\bar{x}=2.95$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของ ผู้บริหาร มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้นำชุมชน

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอนและโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงมาก ($\bar{x}=4.03$) โดยที่ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.76, 4.49, 4.29$ และ 3.67 ตามลำดับ) โดยที่มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สภาพโรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{x}=4.68$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากที่สุดตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน มีระดับความเป็นจริงมากตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน มีสภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสภาพโรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{x}=4.37$) มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากที่สุดตามการรับรู้ของครู มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน และผู้บริหาร

สภาพการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผลโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=3.70$) โดยที่ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=3.90$) ความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=3.91, 3.71$ และ 3.73 ตามลำดับ) โดยที่มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน มีความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x}=4.58$) มีระดับความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากที่สุดตามการรับรู้ของ ผู้บริหาร มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน และ ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยที่ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{x}=3.29$) มีความเป็นจริงโดยรวมอยู่ที่ระดับปาน

กลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา และ ครู ผู้สอน มีความเป็นจริงอยู่ที่ระดับมากตามการรับรู้ของผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน

2.2 ปัญหาในการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ปัญหาการจัดการศึกษาอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาน้อย ($\bar{x}=2.31$) โดยที่ ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=2.51$) ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน และ ผู้บริหาร ($\bar{x}=1.86$ และ 1.77 ตามลำดับ) ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.52) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยทั้ง 8 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ($\bar{x}=2.75$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัญหาหลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{x}=1.92$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหารและ ผู้นำชุมชน

ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ที่ระดับปัญหาน้อย ($\bar{x}=2.02$) โดยที่ ปัญหา โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}= 2.12, 1.72, 1.98$ และ 2.31 ตามลำดับ) โดยที่มีปัญหา โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาครูให้การอบรมคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}=2.98$) มีปัญหาปานกลางตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 5 ข้อ ชุมชน มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด 2 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัญหาครูมีความตรงต่อเวลา มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.25$) ตามการรับรู้ของ นักศึกษา และ ครู ผู้สอน มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด ตามการรับรู้ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน

ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.13$) โดยที่ ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.14, 2.09, 2.15$ และ 1.95 ตามลำดับ) โดยที่ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เพียงข้อเดียว คือ ครูมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม ($\bar{x}=3.07$) มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหา ปานกลางตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอนและผู้บริหารมี ปัญหา อยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ ผู้นำชุมชน มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 7 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนเรียงลำดับตามความยากง่าย ($\bar{x}=1.82$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน และ ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.30$) โดยที่ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.10, 1.85, 1.98$ และ 2.09 ตามลำดับ) โดยที่ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยทั้ง 6 ข้อ โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{x}=2.51$) มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของนักศึกษา และ ครู ผู้สอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร ($\bar{x}=1.71$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงน้อย ($\bar{x}=1.90$) โดยที่ปัญหา โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงน้อยตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=1.96, 1.79, 1.90$ และ 1.95 ตามลำดับ) โดยที่ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 6 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.30$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน มีระดับปัญหา น้อยที่สุด ตามการรับรู้ของ ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด เพียงข้อเดียว คือ โรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.39$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา มีระดับมีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ปัญหาการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.51$) โดยที่ ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.01, 3.91, 2.05$ และ 2.10 ตามลำดับ) โดยที่ มีปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลางทุกข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการ ($\bar{x}=2.31$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{x}=1.76$) มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

2.3 ความต้องการในการจัดการศึกษาอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ที่ระดับต้องการปานกลาง ($\bar{x}=2.50$) โดยที่ ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ($\bar{x}=2.93$ และ 2.91 ตามลำดับ) ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตาม

การรับรู้ของผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.17$ และ 2.36 ตามลำดับ) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ($\bar{x}=3.14$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 3 ข้อ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุดเพียงข้อเดียว คือ ความต้องการเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของ ($\bar{x}=1.36$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของ ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด ตามการรับรู้ของ นักศึกษา และครู ผู้สอน

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงน้อย ($\bar{x}=2.19$) โดยที่ ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.29, 1.99, 2.03$ และ 2.16 ตามลำดับ) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความต้องการครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอมีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.95$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 3 ข้อ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อยที่สุด 3 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความต้องการครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม ($\bar{x}=1.21$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยที่สุดตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.39$) โดยที่ ความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ($\bar{x}=2.90$) ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.09, 2.53$ และ 2.39 ตามลำดับ) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.05$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนเราให้เกิดความสนใจ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.99$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงน้อย($\bar{x}=2.15$)โดยที่ ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงน้อย ตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ($\bar{x}= 2.05, 2.19$ และ 1.97 ตามลำดับ)

ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงปานกลางตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.35$ ตามลำดับ) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับ น้อย ทั้ง 6 ข้อ โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของนักศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=1.85$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{x}=2.30$) โดยที่ ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.31, 2.57, 2.29 และ 1.99 ตามลำดับ) โดยที่ มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เพียงข้อเดียว คือ ความต้องการสถานที่เรียนมีความสะดวกในการเดินทาง มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.92$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของนักศึกษา ครู ผู้สอน และ ผู้บริหาร มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 6 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงฝึกงานมีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{x}=1.58$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา มีความต้องการอยู่ที่ระดับน้อยที่สุดตามการรับรู้ของ ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และ ผู้นำชุมชน

ความต้องการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการวัด และประเมินผล โดยรวมอยู่ที่ระดับเป็นจริงปานกลาง ($\bar{x}=2.30$) โดยที่ความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ตามการรับรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=2.57$) ความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ตามการรับรู้ของครู ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ($\bar{x}=2.03, 2.10$ และ 2.31 ตามลำดับ) โดยที่มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือนักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การเรียน ($\bar{x}=3.20$) มีความต้องการอยู่ที่ระดับปานกลางตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน มีความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย 5 ข้อ โดยที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียนการสอน ($\bar{x}=1.69$) มีความต้องการ อยู่ที่ระดับน้อยตามการรับรู้ของ นักศึกษา ครู ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

การเปรียบเทียบการรับรู้ในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ความต้องการ ด้านหลักสูตร ครู ผู้สอนมีการรับรู้แตกต่างกับผู้นำชุมชน และผู้บริหารมีการรับรู้แตกต่างกับผู้นำชุมชน ส่วนสภาพ ปัญหา และความต้องการในด้านอื่นๆ และสถานภาพคู่อื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตาม เพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

4.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

โดย การวิเคราะห์ Independent sampling t-test และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยการทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยปฏิเสธสมมติฐาน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดย การทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้แตกต่างกัน โดย สภาพด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี ความต้องการด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี สภาพ

ปัญหา และ ความต้องการ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาที่มี อายุ 16 - 25 ปี อายุ 26 - 35 ปี และ อายุ 36 - 45 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี สภาพด้านสื่อการเรียน การสอนนักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มีอายุ สูงกว่า 55 ปี ความ ต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีอายุ 16 - 25 ปี มีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่มี อายุ สูงกว่า 55 ปี ส่วนสภาพ ปัญหา และความต้องการในด้านอื่นๆ ตาม อายุของนักศึกษาคู่อื่น ไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของนักศึกษาระหว่างประเภทวิชาที่เข้ารับการอบรม

โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : One way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยการทดสอบพหุคูณวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยยอมรับสมมติฐาน มีผล การวิเคราะห์ ดังนี้

นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาแตกต่างกันมี มีการรับรู้แตกต่างกัน โดย สภาพ ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม คหกรรม และ ศิลปกรรม ความต้องการด้านหลักสูตร นักศึกษาที่เรียน ประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีการรับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สภาพ และความต้องการ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีการ รับรู้แตกต่างกับนักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรม, คหกรรม และศิลปกรรม สภาพ และ ความต้องการด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน นักศึกษาที่เรียนประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีการรับรู้ แตกต่างกับพาณิชยกรรม ส่วนสภาพ ปัญหา และความต้องการในด้านอื่นๆ ตาม ประเภทวิชาคู่อื่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตอนที่ 5. สรุปแนวทางการจัดการฝึกอบรมทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตร หลักสูตร วิชาชีพพระยะสั้นของวิทยาลัยชุมชน กรุงเทพมหานคร

5.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดย การทำหลักสูตร ควรให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้สอน ของหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้ง 10 แห่ง ผู้ปกครอง ตลอดจน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน รวมทั้ง สถานประกอบการ หน่วยงาน ในการจัดทำแผนคุณภาพการศึกษาของท้องถิ่นให้มีนโยบาย และจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคน ดี มีความรู้ ความสามารถ สามารถประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

โดยมุ่งหมายหรือจุดเน้นในการพัฒนาได้จาก บริบทของแต่ละเขตพื้นที่ การศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเป็นมาของท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สภาพเศรษฐกิจสังคม การประกอบอาชีพ เป็นต้น รวมทั้ง นโยบายของรัฐบาล นโยบาย ของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ และ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของแต่ละท้องถิ่น

หลักสูตรควรมีการสำรวจความต้องการในเนื้อหาวิชาที่จะเปิดสอน โดย ทำแบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ จาก นักศึกษาที่เรียนอยู่และที่ศึกษาสำเร็จไปแล้ว ตลอดจน คนในชุมชนท้องถิ่น และ ผู้สนใจ รวมทั้งสำรวจตลาดแรงงานเกี่ยวกับแรงงานที่ต้องการในแต่ละท้องถิ่น โดยร่วมกับสถานประกอบการในการรับความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ๆ

ในการจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้มีจุดเด่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น โดย พัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีวิชาชีพเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพ และ ประเทศชาติ

การพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความก้าวหน้าทางวิชาการ ควรมีหลักสูตรตามความต้องการของนักศึกษาซึ่งอาจเปิดเพิ่มเฉพาะเป็นบางวิชาก็ได้ มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกวิชาชีพให้ทันสมัย โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและ เหมาะสมกับบริบทความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนตลาดแรงงาน และความเหมาะสมของเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

การจัดการศึกษา ควรจัดให้มีลักษณะและรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับลักษณะและสภาพตามความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการ จัดการศึกษาทั้งเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพ หรือเพื่อประกอบอาชีพอิสระหรือเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ตลอดจน เพื่อการศึกษาต่อเนื่องแบบสะสม

5.2 ด้านครู ผู้สอน

การจัดครูเข้าสอนสำหรับสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้าโดยวิธีสำรวจความพร้อมก่อนจัดครูเข้าสอน เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ตรงกับรายวิชาที่สอน โดย สำนักงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร ได้ใช้ครู ผู้สอนของ โรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่

ประจำสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ทั้งในสถาบัน หรือต่างสถาบัน และคณาจารย์พิเศษจากธุรกิจเอกชน
องค์กรของรัฐองค์กรเอกชน (สำนักงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, 2546)

ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนควรปรับบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน โดย
จะเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่บอกหรือสาธิตให้ดูมาเป็นเสมือน
หนึ่งผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้จัดการ (Manager) ผู้ประเมินผลและบันทึกผล (Evaluator
and progress recorder) และผู้ปรึกษาแนะแนว (Counselor) ไปพร้อมกับการสอนด้วย (สุชาติ
ศิริสุขไพบูรณ์, 2527)

ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถและชำนาญในการสอน โดยครู
หรือวิทยากรควรเตรียมความพร้อมในการสอนมาอย่างดี ครูควรมีการเตรียมการสอนและบันทึก
การสอนเพื่อนำผลมาพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถตาม
จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูควรสอนตามหลักสูตรที่วางไว้และเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติจริง
นักศึกษาต้องการให้ครูมีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและสื่อการเรียนการสอน ครูควร
ติดตามและเอาใจใส่การเรียนการสอนของนักเรียน และเพิ่มความรู้ในการวัดและประเมินผล

ควรตระหนักถึงความสำคัญในการ เพิ่มพลังอำนาจในการทำงานแก่ครู ซึ่ง
เปรียบเสมือนการติดอาวุธทางปัญญาที่ช่วยให้ครูบรรลุภารกิจที่รับผิดชอบในด้านการจัดการเรียนการ
สอนแก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะ ช่วยขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล
ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ควรสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าอบรมประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผู้บริหารควรจะให้ความรู้ หากิจกรรมใหม่ๆ เทคโนโลยี ตลอดจนทั้ง
การให้ความรู้กับครูผู้สอนให้ ทันสมัย พร้อมให้กำลังใจครูผู้สอนอย่างมากที่สุด เพื่อเป็นแรงเสริม
ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนวิชาชีพเป็นวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการประกอบ
อาชีพ

การเรียนควรเน้นปฏิบัติ 80% ดังที่ทฤษฎีอาชีวศึกษา (ไพโรจน์ ตรีธรรณกุล,
2521) กล่าวไว้ว่า การฝึกให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อได้จัดสภาพการณ์ ประสบการณ์ และทักษะที่ต้องให้
ผู้เรียนคิดในการทำงานอย่างแท้จริง จึงจะได้ทักษะนั้นอย่างสมบูรณ์

ให้ดำเนินการสอนแบบบูรณาการ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเสรีภาพทุกคน การบูรณาการเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่างๆเข้าในการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ใช้สื่อการเรียนการสอนแบบสื่อประสม ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียน มีโอกาสได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติอย่างสัมพันธ์กัน

เช่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องภูมิปัญญาไทย ครูสามารถบูรณาการเชิงวิธีการด้วยการใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ได้หลายวิธี ดังนี้ การสนทนาการอภิปรายการบรรยาย การค้นคว้าและการทำงานกลุ่ม การไปศึกษานอกห้องเรียนร่วม มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์จากการเน้นที่องค์ความรู้มาเป็นเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ เพราะสังคมสมัยใหม่ มีสิ่งให้นักเรียนต้องเรียนรู้มากมาย นักเรียนจึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนอยู่ในใจ แต่สามารถยืดหยุ่นได้การบูรณาการความรู้ ความคิด กับคุณธรรม โดยหลักการครูควรให้ความสำคัญแก่ความรู้และคุณธรรมเท่าเทียมกัน ครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้แก่ักเรียนโดยบูรณาการความรู้ ความคิด และคุณธรรมเข้าด้วยกัน ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ปลูกเร้า เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูควรนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ครูควรกระตุ้นและ แนะนำผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดให้มากยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาควรร่วมมือกับชุมชนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมาจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ และ ควรมีการร่วมทำงานกับหน่วยราชการของสำนักงานเขต โดยความร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น การบริการชุมชน โดย ออกหน่วยบริการในชุมชน เช่น อบรมความรู้ในการประกอบอาชีพ เช่น บริการตัดผม ฯลฯ โดยทำกิจกรรม โดยสัมพันธ์กับชุมชน เช่น ร่วมงานในวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น แห่เทียนพรรษา เทศพระเกียรติ ฯลฯ ควรจัดประสบการณ์การเรียนการสอนร่วมมือกับสถานประกอบการ เช่น ควรมีการพาไปทัศนศึกษาแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพ

5.4 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

ควรส่งเสริม อำนวยความสะดวก พร้อมจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุน จัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดสภาพ แวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน

เครื่องมือ อุปกรณ์บางส่วนไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้ มีจำนวนไม่เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์บางอย่างชำรุด ควรซ่อมบำรุงรักษาของที่มีอยู่แล้วให้คงทนใช้งานได้ ควรตรวจสอบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้และเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา เช่น ความสะอาดหลังจากใช้ เก็บไว้เป็นระเบียบในตู้ หรือห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์

พัฒนาคุณภาพเพื่อการแข่งขันของประเทศ จัดหาและพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์ และชุดฝึกทันสมัยในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยร่วมมือกับ สถานประกอบการภาคเอกชน และการส่งเสริม การพัฒนาอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่น พัฒนา สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศเฉพาะทาง เพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ และเน้นหลักการบูรณาการ จัดให้มีการอบรม การใช้สื่อการสอน มีเจ้าหน้าที่คำปรึกษา แก่ครูช่าง วิทยากร จัดศูนย์สื่อการสอนที่ผลิต เก็บรักษาและให้บริการ

ครูควรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการใช้สื่อ ทำความรู้จักกับสื่อการเรียน การสอนในด้านลักษณะ องค์ประกอบ หน้าที่การทำงาน เนื้อหา เพื่อสามารถนำไปใช้ได้ อย่าง ถูกต้อง ให้ตรวจสอบสภาพสื่อว่าอยู่ในสภาพพร้อมที่จะนำไปใช้โดยไม่เกิดปัญหา เตรียมจำนวนสื่อ ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เตรียมสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนการสอน เพื่อ สะดวกต่อการใช้หรือการนำออกแสดง

ควรจัดหาห้องสมุดให้คืบความรู้เพิ่มเติมสำหรับค้นคว้าขอยืมสื่อต่างๆ ของห้อง แสดงผลงาน รวมทั้งร้านค้าเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ ควรมีการร่วมมือกับองค์กร การ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อต่างๆ จากองค์กรต่างๆ ทั้งสถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นสื่อ อุปกรณ์ใช้ร่วมกับการจัดหาห้องเก็บสื่อเพื่อสะดวกในการตรวจสอบเก็บรักษา ซ่อมบำรุง

5.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน

สถานที่ตั้ง นักศึกษาบางส่วนยังเห็นว่าการเดินทางไม่สะดวกเท่าที่ควร ควรจัด สถานที่ที่การคมนาคมสะดวกในที่มีพื้นที่อำนวยความสะดวก บรรยากาศรอบๆ โรงเรียนสะอาด เป็นระเบียบดีแล้ว มีต้นไม้ร่มรื่นดีแล้ว แต่ควรเพิ่มสวนหย่อมหรือโต๊ะนั่งให้มากขึ้น ที่จอดรถ เพียงพอ ควรปรับปรุงความสะอาดเรื่องท่อระบายน้ำให้เพียงพอ ควรเพิ่มถังขยะให้มากขึ้นบริเวณ สนาม นักศึกษาบางรายต้องการ โรงอาหารเพิ่มขึ้น ควรจัดให้มีโรงอาหารให้เพียงพอต่อความ ต้องการ และสะอาดถูกหลักอนามัย

สถานที่ของโรงเรียนฝึกอาชีพห้องเรียนกว้างพอสมควร แต่ของในห้อง เช่น ตู้ โต๊ะ วัสดุอุปกรณ์มีมาก บางทีดูแล้วไม่เป็นระเบียบ ควรปรับปรุงสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียน การสอน ควรหาเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องระบายอากาศ พัดลม เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ

ให้ทางโรงเรียนปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม ทันสมัย และจัด บริเวณแหล่ง เรียนรู้ให้ หลากหลาย แหล่งที่มีข้อมูลข่าวสาร ความรู้ หรือ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ศูนย์วิทยุ สื่อ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ ผู้แสวงหาความรู้ได้อย่างชัดเจน รวดเร็ว ถูกต้อง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้าราชการครูส่วนใหญ่แนะนำว่า ให้ทางโรงเรียนพัฒนาห้องสมุดให้ ทันสมัย

ปรับปรุงห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ เช่น พิพิธภัณฑ์ พัฒนาห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องแห่งการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มเติมให้สถานศึกษามีบรรยากาศและบริบทของสถานศึกษาที่ เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลสุขภาพ ควรจัดห้องสมุด มุมหนังสือ หรือแหล่งค้นคว้าที่นักศึกษาวิชาชีพ สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ให้มากขึ้น

5.6 ด้านการวัด และประเมินผล

การวัดและประเมินผลมีความสำคัญในด้าน ทำให้ผู้เรียนทราบความสามารถของ ตนเอง มีจุดติดจุดเสียตรงไหนอย่างไรเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุง ช่วยกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจใน การเรียน ช่วยในการคัดเลือกประสบการณ์วิธี ประสบการณ์ใดที่ผู้เรียนควรทราบ วิธีสอนหรือ กิจกรรมใดที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ทราบเจตคติ สภาพทางอารมณ์ สังคม

ควรมีการวัดสม่ำเสมอ วัดหลายๆแบบ วัดหลายๆ ด้าน โดยยึดจุดมุ่งหมายของ การเรียนการสอนเป็นหลัก ควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในโรงเรียน เพื่อดำเนินการ ช่วย เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัดผลประเมินผล ตลอดทั้ง การวิจัย เพื่อนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป

ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษากำหนดการวัด และประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง ครู ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนดวิธีการ โดยยึดหยุ่นทั้งด้าน เนื้อหาวิชา ความรู้ และทักษะ ความสามารถในการทำงานต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมวิธีการเรียนรู้ ใน การวัดและประเมินผล

โดยการวัดและประเมินผลควรใช้รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง โดย ประเมินตามสมรรถนะ ที่กำหนดในหลักสูตร และใช้การทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทาง วิชาการ และวิชาชีพตามหลักสูตร เป็นฐานเปรียบเทียบมาตรฐานเดียวกันทั้ง 10 หน่วยจัด การศึกษา

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตร

วิชาชีพพระยะชั้น ตามการรับรู้จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดย ผู้นำชุมชนมีการรับรู้ในด้านหลักสูตร น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ ซึ่งจากการศึกษาการจัดการศึกษากับชุมชนของแห่งต่างๆมีความเกี่ยวข้องไม่มาก อาจเนื่องจากการขาดการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชน โดยสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2542) กล่าวว่า ปัจจุบันประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยมาก สมประสงค์ วิทย์เกียรติ และคณะ (2543) กล่าวว่า ปัจจุบันประชาชนมีความสนใจในการศึกษามากขึ้นและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาก่อนข้างมาก กิจกรรมที่เข้ามามีส่วนร่วมใหญ่คือช่วยสำรวจความต้องการทางการศึกษาของชุมชน ร่วมรับฟังและเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาของชุมชน เนื่องมาจากการจัดการศึกษาควรให้ความสำคัญกับชุมชนในการจัดการศึกษา ควรร่วมทำงานเพื่อสนองความต้องการของชุมชน โดยการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชน โดยมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งทางหน่วยจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนทั้ง 10 แห่ง ได้ร่วมกันจัดการฝึกอบรมโดยคำนึงถึงบริบทของกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนร่วมแต่ละกลุ่ม เพื่อสนองตอบความต้องการในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน โดยหน่วยจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนทุกแห่งมีนโยบายเดียวกันในการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชนในทุกๆด้าน จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน และได้เล็งเห็นความสำคัญเข้าใจจุดประสงค์อันแท้จริงของหลักสูตรชุมชน เพื่อผลิตนักศึกษาสนองตอบความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม โดยได้รับความร่วมมือจากชุมชน และสถานประกอบการ ในด้านต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยร่วมกับชุมชนของ ภู่งศ์ ภู่อภรณ์ (2540) กล่าวว่า วิธีการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ทั้ง 3 ระบบให้มีการบูรณาการร่วมมือกัน ต้องอาศัยชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและเอกชน บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนกันของระบบและตามความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สกุด หล้าปาวงศ์ (2540) พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ชุมชนเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ทางราชการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่การสนับสนุนด้านการเงิน ด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

2. การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

2.1 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อาจเนื่องมาจาก การศึกษาที่เปิดกว้าง โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักสูตรพยายามหาแนวทางพื้นฐานเพื่อสนองความต้องการของทุกเพศ ทุกวัย จะสามารถเข้ามาศึกษาเนื้อหาตามหลักสูตร ที่วางแนวการสอนและกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พนา บัวจุม (2530) ซึ่งกล่าวว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นทุกรายวิชานักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากครู ผู้สอนในการฝึกทักษะวิชาชีพเท่าเทียมกันทั้งการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักศึกษาทุกคนได้รับการฝึกอบรมตามที่ตนเองถนัดและสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ นพคุณ ศิริวรรณ (2530) ที่กล่าวว่าหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจะเน้นเฉพาะภาคปฏิบัติและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติโดยตรงเป็นหลัก กลุ่มเป้าหมายไม่จำกัด เพศ วัย และพื้นฐานความรู้ส่งผลให้ไม่เกิดความแตกต่างในการประเมินผล การเรียนการสอน

2.2 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุนิยมการเรียนรู้โดยวิธีบรรยาย คือ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ง่ายต่อความเข้าใจไม่ยุ่งยากซับซ้อน แต่ทันสมัยเพื่อสะดวกในการฝึกปฏิบัติ และการนำไปใช้ กิจกรรมในการเรียนการสอนเน้นการอภิปรายการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538) ซึ่งกล่าวว่า การใช้ความรู้ ประสบการณ์ เพื่อให้เป็นที่ว่ามีความรู้ความสามารถไม่น้อยกว่าผู้มีอาวุโสน้อยกว่า กิจกรรมที่ใช้แบบค่อนข้างซ้ำๆ มีการเน้นย้ำ เป็นกิจกรรมที่เน้นปฏิสัมพันธ์ และการให้แรงเสริมทางบวก ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงผู้สูงอายุ โดยมีความต้องการให้เน้นกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสาธิตโดยสื่อที่เข้าใจได้ง่าย โดยมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตามพื้นฐาน ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ของ Knowles (1985) ที่สรุปไว้ว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละบุคคล เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น เพราะการสอนจะต้องจัดเตรียมในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบการเรียนการสอน เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่ แสงสว่าง การจัดพื้นที่ในห้องเรียน จำนวน โต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน เป็นต้น

2.3 การเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ตามการรับรู้ของนักศึกษาจำแนกตามประเภทวิชาที่เข้ารับการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีการรับรู้ ต่อสถานที่ฝึกงานด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน น้อยกว่านักศึกษาประเภทวิชาอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุปกรณ์ไม่ทันสมัย มีเวลาฝึกปฏิบัติจริงน้อย ขาดผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ จึงมีความต้องการจะไปทัศนศึกษา ฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงและต้องการผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จริงมาสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยสอดคล้องกับ วุฒิชัยวุฒิ (2546) ซึ่งกล่าวว่า สภาพของอาคารที่จัดการเรียนการสอนของประเภทวิชาอุตสาหกรรม มีการใช้งานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานและยังมิได้มีการปรับปรุงและลักษณะภายในอาคาร ในอดีตเคยใช้จัดเป็นสถานศึกษาสายสามัญเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นววิวรรณ ธิบรรณทรัพย์ (2540) เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านอาคารสถานที่ ผู้สอนส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบอาคารห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอนด้านอาชีพแบบอาคารเรียนเป็นแบบเดียวกับโรงเรียนประถม เมื่อนำมาสอนวิชาชีพซึ่งต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ในการฝึกปฏิบัติมากมาย จึงเกิดปัญหาห้องเรียนคับแคบ อากาศถ่ายเทไม่สะดวกทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนและอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรจัดสถานที่ให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนยิ่งขึ้น โดย จัดวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมใกล้เคียงกับการทำงานในสถานประกอบการ เพียงพอและสะดวกในการปฏิบัติงาน

3. แนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

3.1 ด้านหลักสูตร

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โดยมีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่จะเปิดสอน ด้วยการ ทำแบบสอบถาม หรือ สัมภาษณ์ จาก นักศึกษาที่เรียนอยู่และจบไปแล้ว คนในชุมชนท้องถิ่น และสำรวจความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับแรงงานที่ต้องการในแต่ละท้องถิ่น โดยร่วมกับสถานประกอบการในการรับความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นควรมีลักษณะ และรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับลักษณะและสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยจัด

การศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การงาน และอาชีพ หรือเพื่อประกอบอาชีพอิสระหรือเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือเพื่อการศึกษาต่อเนื่องแบบสะสม (สำนักงานส่งเสริมวิทย์ลัยชุมชน, 2545)

ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยเป็นประจำ โดยตระหนักถึงความก้าวหน้าในวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามยุคโลกาภิวัตน์ หลักสูตรควรมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยๆ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางวิทยาการอยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร (อ้างถึงในประพิศ แสงสว่าง, 2539) ได้กล่าวว่า เนื้อหาความรู้ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น และได้รับการปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา แม้ครูผู้สอนจะมีความรู้ในเนื้อหาวิชาชีพที่ตนสอนอยู่เป็นอย่างดีแล้วก็ตาม การติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าทางวิทยาการในเนื้อหาวิชาที่ตนสอนก็นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากหน่วยจัดการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเมืองหลวงสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ควรส่งเสริมให้มีจุดเด่น โดยพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยี วิชาชีพเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การสร้างสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาชีพ ส่งเสริมความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และองค์ความรู้ สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพ และประเทศชาติ และควรร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตร ของแต่ละอาชีพ โดยการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ และครู ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่าง ๆ มาร่วมดำเนินการตามนโยบายของสถานประกอบการและสอดคล้องกับงานอาชีพที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

เนื้อหาวิชาควรเปิดให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องความต้องการของตลาดแรงงาน มนัส ศรีกัลยา (2533) ได้เสนอแนะว่าหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ควรจะสนองความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง ตลอดจนสอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบันหรือสังคม ดังนั้นการสร้างหลักสูตรควรให้นักศึกษามีส่วนกำหนดเนื้อหาที่จะเรียนด้วย และควรมีหลักสูตรต่อเนื่องตามความต้องการของนักศึกษาซึ่งอาจเปิดเป็นบางวิชาก็ได้ และ สุรีย์ นาคนิยม (2528) ได้เสนอแนะว่าหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ หรือเปิดหลักสูตรต่อเนื่องที่สูงขึ้น มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกวิชาชีพให้ทันสมัยขึ้นกว่าเดิมควรจัดให้สอดคล้องและ เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น และความต้องการของตลาดแรงงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่

3.2. ด้านครูผู้สอน

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

ครู ผู้สอน มีบุคลิกภาพเหมาะสมและให้ความเป็นกันเองดีแล้ว สอดคล้องกับ วินัย นิมอนงค์ (2545) กล่าวว่า ครู ผู้สอนของโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ก่อนข้างจะมีคุณภาพ ซึ่งส่วนมากจะเป็นข้าราชการและมีวุฒิการศึกษาและมีความรู้ทางด้านวิชาชีพที่สอนเป็นอย่างดีและมีความทุ่มเทให้กับงานอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับ ลักษณะของ ครู ผู้สอนที่ดี ของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2537) ซึ่งกล่าวสรุปว่า จะต้องเป็นคนมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ เป็นผู้ที่มีรู้จักสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้โอกาสและสนับสนุนพร้อมเคารพในความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรม และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ควรปรับปรุง ครู ผู้สอน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ เอาใจใส่และติดตามผลการเรียน โดย ควรส่งเสริมให้ครู ผู้สอน ปรับบทบาทและหน้าที่โดย จะเปลี่ยนจากเดิมที่เคยสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่บอกหรือสาธิตให้ดูมาเป็น เสมือนหนึ่งผู้อำนวยการ (Facilitator) ผู้จัดการ (Manager) ผู้ประเมินผลและบันทึกผล (Evaluator and progress recorder) และผู้ปรึกษาแนะแนว (Counselor) ไปพร้อมกับการสอนด้วย (สุชาติ สิริสุขไพบูรณ์, 2527) ซึ่งสอดคล้องกับ อัญฉณางค์ ภิญโญ (2539) ได้ศึกษาองค์ประกอบการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียนพบว่า วิธีสอนครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องมีความชำนาญในการสอนภาคปฏิบัติ รู้จักเลือกปรับปรุงเทคนิคและวิธีสอนให้เหมาะสม โดยครู ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมในการสอนมาอย่างดี และบันทึกการสอนเพื่อนำผลมาพัฒนาการเรียน การ ครูควรสอนตามหลักสูตรที่วางไว้และเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาต้องการให้ครู มีการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ครูควรติดตามและเอาใจใส่การเรียนการสอนของนักเรียน และการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย และมีประสิทธิภาพ

ครูควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการพัฒนาศักยภาพของครู ผู้สอน มีความสำคัญ กล่าวคือ ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็น กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ ถ้าครู มีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจสอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุขและสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2544)

รัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มความเข้มแข็งแก่ครูด้วยการเพิ่มพลังอำนาจในการทำงาน รวมทั้งการสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อให้ครูจัดการเรียนการสอน ดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาให้บรรลุความมุ่งหมายของผู้เรียนและสถานศึกษา (Lee & Reigeluth, 1994) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานของครู คือ กระบวนการให้ความรู้ในสิ่งที่เป็นปัจจัยสาเหตุ สภาพแวดล้อม รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจในตัวครูซึ่งสิ่งดังกล่าว จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงานตามภารกิจที่รับผิดชอบอย่างมีความสุข (Muchinsky, 2000) สมชาย บุญศิริเกตุ (2545) พบว่าปัจจัยพื้นฐานทุกด้านของครู (คือด้านความมุ่งหวัง ด้านความรู้ ด้านทักษะและประสบการณ์ และด้านอำนาจหน้าที่) และกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน (คือ กระบวนการทำงานอย่างมีอิสระ การมีส่วนร่วมในการทำงาน การประเมินตนเองและพร้อมรับการประเมิน) ต่างมีความสัมพันธ์กับพลังอำนาจในการทำงาน (คือคุณภาพของผลงาน ความเพียรในการทำงาน และความเชี่ยวชาญในการทำงาน)

ดังนั้น ควรเพิ่มศักยภาพของครู ผู้สอน โดยการให้การศึกษาคืออบรมเพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถและชำนาญในการสอน ควรสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าอบรมประชุมสัมมนา เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ควรให้ความรู้ ทักษะ ในเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมให้กำลังใจครูผู้สอนอย่างมากที่สุด เพื่อเป็นแรงเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการให้ความรู้ ทักษะ การทำงาน ในการเพิ่มพลังอำนาจในการทำงานแก่ครูจึงเปรียบเสมือนการติดอาวุธทางปัญญาที่ช่วยให้ครูบรรลุภารกิจที่รับผิดชอบทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลไปสู่เป้าหมาย

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

การเรียนการสอนควรใช้วิธีหลากหลายเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดย ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น แต่ควรคำนึงถึงการฝึกปฏิบัติ โดย การเรียนการสอนวิชาชีพ เป็นวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติ 80% ดัง ทฤษฎีอาชีวศึกษา ไพโรจน์ ติรันธนากุล (2521) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การฝึกให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อได้จัดสภาพการณ์ ประสบการณ์ และทักษะที่ต้องให้ผู้เรียนคิดในการทำงานอย่างแท้จริง จึงจะได้ทักษะนั้นอย่างสมบูรณ์สอดคล้องกับ วีระพันธ์ ลิทธิพงษ์ (2540) ได้กล่าวถึง หลักสูตรเรียนวิชาชีพ จะเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันออกไป เช่น หลักสูตรวิชาชีพที่ต้องการผลิต

สำเร็จแล้วออกไปทำงานได้ ก็จะต้องฝึกฝนผู้เรียนทางด้านทักษะมากกว่าทฤษฎี นอกจากนี้
 ศาโรช บัวศรี และคณะ (2521) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ วิชาแรงงานและอาชีพ ว่าเป็นทั้งวิชาสามัญ
 และวิชาเพื่อประกอบอาชีพ ที่ถือว่าเป็นวิชาสามัญ เพราะต้องการให้นักเรียนมีความรู้และมีทักษะ
 อันเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่และชีวิตประจำวัน และที่ถือว่าเป็นวิชาชีพเพราะเป็นวิชาที่จัดขึ้น
 เพื่อเตรียมสำหรับประกอบอาชีพ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย ควรใช้การสอนแบบบูรณาการ
 โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง
 เสรีภาพทุกคน ใช้การบูรณาการเนื้อหาในสาขาวิชาต่างๆในการเรียนการสอน โดย ผสมผสาน
 วิธีการสอนแบบต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ใช้สื่อการเรียนการ
 สอนแบบสื่อประสม ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้และ
 ฝึกปฏิบัติอย่างสัมพันธ์กัน ควรกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์ ความมีส่วนร่วมระหว่างการเรียนกิจกรรม
 การเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียนรู้อย่างจริงจัง โดยเน้นทักษะกระบวนการคิด
 วิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งจากการเน้นที่องค์ความรู้มาเป็นเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน
 พัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้และการได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ เพราะสังคมสมัยใหม่ มีสิ่ง
 ที่นักเรียนต้องเรียนรู้มากมาย นักเรียนจึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยมีกระบวนการ
 เรียนรู้ที่มีขั้นตอนอยู่ในใจ แต่สามารถยืดหยุ่นได้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524) ได้กล่าวถึงการนำเทคนิคต่างๆไปใช้ในการเรียนการสอน
 ผู้ใหญ่ว่า เทคนิคและวิธีการสอนผู้ใหญ่จะต้องพิจารณา อาจจะมีเหมาะสมกับผู้เรียนหรือ
 กิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ นักการศึกษาผู้ใหญ่จะต้องพิจารณา
 วิเคราะห์ในการใช้เทคนิคแต่ละประเภท อาจต้องใช้เทคนิคหลายประเภทร่วมกันเพื่อกระตุ้นให้
 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) ซึ่งกล่าวว่า ไม่มีวิธีการสอนแบบใด
 ที่ดีที่สุดสำหรับการสอนผู้ใหญ่ จำเป็นต้องใช้วิธีร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนผู้ใหญ่จึงควรรู้จักวิธีการสอนให้
 มากที่สุดเพื่อจะได้เลือกวิธีการสอน ได้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างดีที่สุด

ควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยเชิญวิทยากรให้ความรู้ให้มากขึ้น โดย ร่วมมือ
 กับผู้มีความรู้ ความสามารถใน ท้องถิ่น และร่วมมือสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมให้ความรู้
 เช่น การเชิญผู้มีความรู้มาเป็นวิทยากร การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาต้องร่วมมือกับชุมชน
 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน รวมทั้งการแลกเปลี่ยน
 ประสบการณ์การพัฒนา กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนมาจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล
 ข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆดังนั้นจึงควรสร้างสรรค์ และปรับปรุงภูมิ
 ปัญญา ความรู้ หรือระบบความรู้ของชาวบ้าน ให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการ

ประสมประสานตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น มาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นตน อันเป็นการบูรณาการให้เกิดความรู้ (พจนีย์ เทียมศักดิ์, 2544)

จากการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม พบว่า ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ควรร่วมกับหน่วยราชการของสำนักงานเขต ร่วมกับผู้นำชุมชน และหน่วยงานในชุมชน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกำหนดแผนงาน โครงการในการพัฒนาชุมชน ในชุมชนในด้านความเป็นอยู่และการนำไปประกอบอาชีพ เช่น ออกหน่วยบริการในชุมชน เช่น อบรมความรู้ในการประกอบอาชีพ บริการตัดผม ฯลฯ กิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชน เช่น ร่วมงานในวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เช่น แห่เทียนพรรษาเทิดพระเกียรติ ฯลฯ จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนความรู้รับปรึกษาปัญหา สำหรับนักศึกษาหรือบุคคลในชุมชนนั้น เพื่อจะได้ทราบข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ การเผยแพร่ผลงานนักศึกษาในรูปแบบนำออกไปบริการให้สังคม ชุมชนนั้นๆ รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ ให้บุคคลทั่วไปทราบ (นวพร ธนวัฒน์, 2536) ซึ่งสอดคล้องกับ ฌรงค์ เลียมไธสง (2541) ได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริการแนะแนววิชาชีพ ในวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการแนะแนววิชาชีพ โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ควรมีการทัศนศึกษาแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพ

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

ควรมีการปรับปรุงด้าน วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ดังนี้ ควรส่งเสริมอำนวยความสะดวก พร้อมจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุน จัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเตรียมห้องเรียนให้สอดคล้องกับการใช้สื่อ เช่น จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสม ตรวจสอบความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการใช้สื่อ เช่น การใช้เครื่องมือ เครื่องจักร ต้องตรวจปลั๊กไฟ การระบายอากาศ ความปลอดภัย ฯลฯ

ในเรื่องการเก็บสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ วินัย นิมนอนงค์ (2545) กล่าวว่า อาคารเรียนเดิมที่เป็นแบบมาตรฐานของกรุงเทพมหานครที่ใช้งานสำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ซึ่งส่วนมากจะมีการจัดการเรียนการสอนในวิชาสามัญเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่ได้งบประมาณการก่อสร้างอาคารเรียนในแบบมาตรฐานเดิม ก็จะทำการ

ดัดแปลงอาคารเรียนให้เป็นห้องเก็บพัสดุในแต่ละสาขาวิชาชีพ ซึ่งเครื่องมือ เครื่องจักรและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงฝึกงานส่วนมากจะมีราคาแพง ถ้าหากมีการชำรุดเสียหาย หรือสูญหายเกิดขึ้นแล้วย่อมจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามก็ยากที่จะหลีกเลี่ยงการชำรุดเสียหายดังกล่าวได้ แต่ก็สามารถชะลอการชำรุดเสียหายให้เกิดขึ้นช้าที่สุด ซึ่งหมายความว่าเครื่องมือ เครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวจะมีอายุการใช้งานนานขึ้น และสามารถทำงานได้ดีเป็นเวลานานขึ้น นั่นก็คือ ต้องมีการเก็บพัสดุและมีการบำรุงรักษาที่ถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ ตรีธรรมากุล (2521) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการเก็บรักษาพัสดุ ไว้ดังนี้คือ เพื่อสามารถใช้เนื้อที่ของห้องให้ได้ประโยชน์มากที่สุด ประหยัดเวลาและงานจัดซื้อบ่อย ๆ สามารถเลือกใช้วัสดุได้ง่ายและสะดวก เป็นการป้องกันการสูญหายและการเกิดภัยต่าง ๆ

วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรบางชนิด เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่พอต่อการใช้งาน ควรเพิ่มให้มีจำนวนเพียงพอ และพร้อมในการใช้งาน ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้นักศึกษาทั้งหมด เพราะบางครั้งวัสดุในชุมชนไม่เพียงพอ ควรเป็นสื่อที่แข็งแรงสะดวกในการใช้งาน ทนทาน ควรเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เพื่อสะดวกในการใช้และประหยัดเวลาในการเรียนรู้ ควรจัดให้มีงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อทางโรงเรียนจะได้จัดหาอุปกรณ์โดยประสานกับสถานประกอบการขอความช่วยเหลือจากสถานประกอบการในการอบรมและช่วยเหลืออุปกรณ์ สื่อการสอน

จากการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม พบว่า สื่อการสอนที่ใช้ควรเป็นสื่อของจริง แบบจำลอง (Model) ประเภทรายการสารคดีและควรมีสื่อให้นักเรียนใช้ปฏิบัติได้ แต่นักศึกษาบางส่วนเห็นว่าสื่อการสอน ควรมีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้ การสอนทฤษฎีบรรยาย ควรทำให้มีสื่อประเภท Overhead projector power point ควรมีเอกสารประกอบการเรียนในวิชาต่างๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรมีสื่อการสอนประกอบเช่น บทเรียนสำเร็จรูป VDO CD CAI ควรจัดการอบรมการผลิตและใช้สื่อการสอน โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ครู วิทยากร ควรจัดศูนย์สื่อการสอนที่ผลิต เก็บรักษาและให้บริการ

3.5 ด้านสถานที่ใช้สอน และฝึกงาน

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ความต้องการโดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

สถานที่ตั้งของสถานศึกษาการเดินทางไม่สะดวกเท่าที่ควร นักศึกษาบางส่วนเห็นว่าควรจัดสถานที่ มีการคมนาคมสะดวก ซึ่งความสะดวกในการเดินทางมีความสำคัญ โดย สอดคล้อง

กับ ศิราณี ภูพันธ์ (2543) กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการศึกษาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ลักษณะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความพึงพอใจของนักศึกษา ด้าน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา พบว่า อาคารสถานที่เรียนตั้งอยู่ในระยะทางที่สะดวกต่อการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) ที่กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมโดยรอบผู้เรียน หากสภาพแวดล้อมเอื้อหรือ สนับสนุนการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ก็จะเป็อุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางมิให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้เช่นกัน

โดยสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน มีความสำคัญ สอดคล้องกับ เมธี ปิณฑานานนท์ (2528) กล่าวว่า ต้องคำนึงถึงการใช้อาคารเพื่องานวิชาการเป็นอันดับแรก อันจะส่งผลดีต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งการวางแผนการใช้ อาคารสถานที่จึงต้องมีส่วนในการสร้างความเจริญด้านจิตใจ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการ ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บัญลือ งามสง่า (2543) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการวางแผนอาคารสถานที่ เพื่อการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เทคนิคการสอน และรูปแบบของการจัดการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะ พบว่า ทางโรงเรียนควรปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ ให้เหมาะสม ทันสมัย และจัด บริเวณแหล่งเรียนรู้ให้ หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งที่มีข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เช่น ศูนย์การเรียนรู้อัตนตนเอง ศูนย์วิทยุ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติงานด้านวิชาการ พิพิธภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมให้ แสวงหาความรู้ได้อย่างชัดเจน รวดเร็ว ถูกต้อง ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยส่วนใหญ่ ให้ทาง โรงเรียนพัฒนาห้องสมุดให้ทันสมัย สอดคล้องกับ สุรีย์ นาคนิยม (2528) และ มนต์ ศรีกล้า (2533) ได้เสนอแนะว่า ควรจัดห้องสมุด มุมหนังสือ หรือแหล่งค้นคว้าที่นักศึกษาวิชาชีพสามารถ ค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองหรือถ้ามีอยู่แล้วก็ปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อสนองความต้องการของ นักศึกษาเป็นรายบุคคลให้มากขึ้น

3.6 ด้านการวัด และประเมินผล

สภาพโดยรวมอยู่ที่ระดับมาก ปัญหาโดยรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ความต้องการ โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย โดยมีข้อคำถามเพียงบางข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยแตกต่างจากข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัย นำมาอภิปราย ดังนี้

ควรจัดการวัดและประเมินผล โดยให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การเรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการทำงานของตน และใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่

หลากหลาย โดย หวน พันธุ์พันธุ์ (2528) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดผลนั้นหรือครูผู้สอนจะต้องเข้าใจว่ามีเทคนิคหรือวิธีการวัดผลอยู่หลายแบบด้วยกันตามความเข้าใจเดิมมักจะนึกถึงการสอบเท่านั้น เมื่อมีการวัดผลจึงทำการทดสอบเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่เป็นการเพียงพอ เพราะการทดสอบไม่สามารถจะวัดผลได้ทุกด้าน เช่น ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ทักษะคิด คุณธรรม หรือความประพฤติ และการนำไปใช้ เป็นต้น ดังนั้นการวัดผลจะต้องใช้เทคนิคหรือวิธีการต่างๆ ได้ดังนี้ คือ การทดสอบ การจัดอันดับคุณภาพ แบบสอบถามและแบบสำรวจต่างๆ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกย่อยและระเบียบวิธี สัมภาษณ์ การให้ปฏิบัติและการนำไปใช้ การศึกษารายบุคคล และการนำผลการวัดผลประเมินผลแจ้งให้นักศึกษาทราบหลังการสอบหรือหลังการทดสอบแล้ว นั้น จะเป็นการบอกให้นักศึกษาแต่ละคนได้ทราบว่าตนเองต้องปรับปรุงและแก้ไขอะไรและส่วนใดของการเรียนรู้ในขณะนั้น และจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักศึกษาที่เก่งอยู่แล้วมีความมานะอุตสาหะมากยิ่งขึ้นอีก ซึ่งครู ผู้สอน จะต้องสามารถในการวัดผลประเมินผลเป็นที่ปรึกษาที่ดีสามารถบอกได้ว่านักศึกษาคนใดเป็นอย่างไร วิจิตร วรุตมางกูร (2520) ได้ให้ความสำคัญของการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดสม่ำเสมอ วัดหลายๆแบบ วัดหลายๆ ด้าน โดยยึดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเป็นหลัก สอดคล้องกับ วรสุดา บุญไวโรจน์ (2526) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ช่วยในการคัดเลือกประสิทธิภาพ และวิธีสอน เพื่อทราบความสามารถในการสอนของครู ทราบเจตคติ สภาพทางอารมณ์ สังคมและความต้องการ ช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการวิจัยต่อไป

นักศึกษาบางส่วนเห็นว่าควรเปิดโอกาสให้ตนกำหนดการประเมินผล ครูจึงควรให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนดการวัดผลในการเรียนว่าต้องการวัดผลจากภาคปฏิบัติ ทฤษฎี การสอบแต่ละครั้ง หรือทำรายงานการฝึกงาน ฯลฯ และควรให้นักศึกษาและผู้เรียนมีโอกาสในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของตน

การประเมินคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร ควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในโรงเรียน เพื่อดำเนินการช่วย เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัดผลประเมินผล ตลอดทั้ง การวิจัย เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นต่อไป เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการวัดและประเมินผล โดยใช้มาตรฐานเดียวกันทั้ง 10 โรงเรียน ควรใช้รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยประเมินตามสมรรถนะงาน สมรรถนะรายวิชา และสมรรถนะผู้เรียน ที่กำหนดในหลักสูตร และใช้การทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทางวิชาการ และวิชาชีพตาม

หลักสูตร เป็นฐานเปรียบเทียบในการวัดและประเมิน ทางโรงเรียนให้ผลการเรียนเป็นหน่วยกิต ซึ่งสามารถนำไปสะสมเทียบโอนได้ (วิษณุ ถิ่นวงษ์, 2547)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านหลักสูตร ควรจัดหลักสูตรให้นักศึกษามี ความรู้ ทักษะ ความสามารถ โดยใช้วิชาชีพที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ ควรจัดหลักสูตรตาม ความต้องการของตลาดแรงงาน ที่ใช้ประกอบอาชีพอาชีพในปัจจุบัน สอดคล้อง กับ เศรษฐกิจ และ สังคม โดยร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2 ด้านครู ผู้สอน ให้ครู ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์การเรียนการสอน เพื่อเป็นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ทางโรงเรียนจะต้องจัดการส่งเสริม ครู ผู้สอน ให้มีความรู้ ทักษะความสามารถ ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบอาชีพใน ปัจจุบัน

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น การฝึกปฏิบัติทักษะ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริงและการประกอบอาชีพ การร่วมกับท้องถิ่น และสถาน ประกอบการในการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรมีการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทุก ๆ ประเภทวิชา

1.4 ด้าน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ควรบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ ตลอดเวลา โรงเรียนจะต้องจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ โดยอาจใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมาผลิต และ จัดหา เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน

1.5 ด้านสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน ควรจัดบริเวณโดยรอบให้สะอาด อาคารเรียน ห้องเรียน จัดให้กว้างขวาง เป็นระเบียบ เหมาะสมกับการสอนวิชาชีพในแต่ละประเภท วิชาเพื่อ สร้างประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพการทำงานจริง

1.6 ด้านการวัด และประเมินผล ควร ส่งเสริมให้มีการใช้เทคนิคการวัด และ ประเมินผลที่หลากหลาย ควรมีการทดสอบความรู้ในวิชาย่อย ให้มีการนำผลการวัด และ ประเมินผล มาประกาศให้ทราบโดยทั่วกันหลังการวัด และประเมินผล ติดตามผลการเรียนของ นักเรียน และปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับ ท้องถิ่น และสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษา มีความรู้ ทักษะ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยการเปรียบเทียบการรับรู้ ของนักศึกษาที่จบไปแล้ว หน่วยงานในชุมชน สถานประกอบการ ในการจัดการเรียนการสอน ด้านต่างๆ โดย เปรียบเทียบระหว่างประเภทวิชาอุตสาหกรรมกับประเภทวิชาต่าง ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านต่างๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการประกอบอาชีพจริง การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับท้องถิ่น และสถานประกอบการ โดย เปรียบเทียบ เป็นรายวิชา ระหว่างประเภทวิชาอุตสาหกรรมกับประเภทวิชา ต่างๆ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤติกร กล่อมจิต, และคนอื่น ๆ. สรุปวิจัย-ประเมินผลปี 20-27 เอกสารวิจัยประเมินลำดับที่ 1/2529 การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาชีพ ในศูนย์ และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ฝ่ายแผนงาน และวิจัย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดอุบลราชธานี, 2529.
- กฤติกร สังขชาติ. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. ชลบุรี : สักดีโสภาการพิมพ์, 2527.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. จิตวิทยาการศึกษา. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2525.
- กัญญาภัค พิษณุติม. มูลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้ง ณ วิทยาลัยเกษตรกรรมบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา ผู้ใหญ่ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การปฏิรูปการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2543.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การฝึกอาชีพแนวใหม่ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงานและวิจัย, 2530.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือการดำเนินงาน ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2526.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มืออบรมและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนา อาชีพ. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2529.
- กิจจา เวสประชุม. สภาพ ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะ สั้นของวิทยาลัยสารพัดช่าง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- กิดานันท์ มลิทอง. หนังสือเผยแพร่ความรู้ เทคโนโลยีการศึกษา : สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2546.
- กิติมา ปรีดีลภ. การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษราพัฒนา, 2532.

กฤษกร สุทธธรรมวิจิตร. แนวทางการฝึกอบรมด้านการเกษตรสำหรับราษฎรไทยบริเวณชายแดน
อีสานตอนล่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ
มหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ
พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพมหานคร, 2549.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

เครือฟ้า ณ ถลาง. การศึกษากาพย์ลักษณะของอาจารย์คหกรรมศาสตร์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัด
กรมอาชีวศึกษาในเขตการศึกษาภาคเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาคหกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลย์สงคราม, 2547.

จริยา เหนียนเฉลย. สื่อการสอนเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพมหานคร, 2538.

จรูญ พาณิชยผลินไชย. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญกิจ, 2528.

จันทนา ศิริสวัสดิ์. การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครู อาจารย์ในวิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, สาขาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.

จันทรา เลิศแก้วศรี. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนฝึกออาชีพ
กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, สาขาบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2551.

- จิตรา ศาสนัส. การศึกษาความต้องการการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2542.
- จินตนา กฤตศิลป์. การดำเนินงานด้านการบริหาร เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทอาชีวศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
- จิรศักดิ์ พลรัฐนาสิทธิ. สภาพปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่แผนกช่างเครื่องยนต์ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ซึ่งจัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- ฉวีวรรณ ธิบรรณทรัพย์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน และ คณะ. งานวิจัยเรื่องความพึงพอใจในสถาบันของนักศึกษาราชภัฏอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2540.
- ชัยรี นฤทุม. หลักการส่งเสริมทั่วไป (ส.ศ. 401). ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. การวางแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : K&P Books, 2550.
- ชูชัย สมितिไกร. การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. นนทบุรี : ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกรสซิฟ, 2550.
- ไพชยศ เรื่องสุวรรณ. เครื่องมือและเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2520.

- ณรงค์ เลี่ยมไธสง. การศึกษาความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริการแนะแนวอาชีพในวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537
- ณัฐลักษณ์ ศรีมชัย. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- दनัย เทียนพุด. กลยุทธ์พัฒนาคน : สิ่งทำทหายความสำเร็จของธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ครุณี เตชะวงศ์ประเสริฐ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2549.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. เอกสารคำสอน วิชา 2756621 วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. การพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- เดชชัย บุญเลิศ. แนวโน้มการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอาชีพระยะสั้นช่วงอุตสาหกรรมของกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- ตรีทิพย์ พุทธรัตน์. ปัญหาการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมของบุคลากรวิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจคณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- ทิสนา แจมมณี. คู่มือการจัดทำและดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.
- เทิดสกุล ยุญชานนท์. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2535.
- ไทย ประชา งามสำอาง. พระราชบัญญัติ (ฉบับรวมพิเศษ) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : บুকไทน์, 2548.

- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- ธนัทภัทร ปาณีกาญจน์. แรงจูงใจในการเลือกฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านวิชาเบเกอรี่
ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาคุณธรรมศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2548.
- นางเยาว์ ชมภูศรี. การประเมินการฝึกอาชีพหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน : กรณีศึกษาสถาบันพัฒนา
ฝีมือแรงงานกลาง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
คณะพัฒนาศักยภาพสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- นพคุณ ศิริวรรณ. การจัดการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ,
2530.
- นฤมล เก่งกีฬาพล. การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540
ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียง
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2547
- นฤมล สุธรรมกิจ. บทบาทของภาคเอกชนในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ
หลักสูตรระยะสั้น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- นภาพร ธนวัฒน์. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม
วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขา
การศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536.
- นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2540.
- น้อย ศิริโชติ. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2524.
- นิตย์ ไรจน์รัตนวาณิชย์. การจัดกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพ
จริง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.inspectbk.moe.go.th/PCA.ppt> [2554,
กุมภาพันธ์ 19].
- บรรจง ชูสกุลชาติ. จักรวาลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2530.
- บรรจบ เนียมมณี. หลักการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2523.
- บรรยงค์ โตจินดา. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น, 2542.

- บริหารงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียน, สำนักงาน. นโยบายการศึกษานอกโรงเรียน 2547.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.nfe.go.th/html> [2552, ตุลาคม 19].
- บริหารงานการศึกษานอกระบบ โรงเรียน, สำนักงาน. แนวคิดและหลักการการศึกษานอกโรงเรียน.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.nfe.go.th/activi.html> [2552, ตุลาคม 19].
- บริหารงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://202.29.93.22/about/law.htm> [2552, ตุลาคม 19].
- บริหารงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. การดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน
กรุงเทพมหานคร 2543. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2546.
- บริหารงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. โครงสร้างองค์กรการบริหารวิทยาลัย
ชุมชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://202.29.93.22/about/organization.htm> [2552,
ตุลาคม 19].
- บริหารงานวิทยาลัยชุมชนกรุงเทพมหานคร, สำนัก. ปรัชญา นโยบาย หลักการ พันธกิจ.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://202.29.93.22/about/policy.htm> [2552, ตุลาคม 19].
- บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ, สุนีย์ พิเศษฐกิจ และศุภิพร เสวตางษ์. บทบาทของเอกชนภาคธุรกิจและ
สถานประกอบการกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2541.
- บุญเทียม ยิ่งเจริญ. อาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ. กรมอาชีวศึกษา, 2532.
- บุญรวม พานเพ็ชร. ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร
ในจังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, 2537.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พี.เอ็น. การพิมพ์, 2536.
- บุญเลิศ ส่องสว่าง และคนอื่น ๆ. ปรัชญาการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 6-10. กรุงเทพมหานคร :
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ประชาคม จันทรัชิต. การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2530 ของมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์
สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530.
- ประภัสสร ผลเพิ่ม. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วิชาการพัฒนา
หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

- ปรีชา ชาติมาลากร. ความเข้าใจในวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.
รายงานการวิจัยคณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์. วิทยาลัยครูพระนคร, (ม.ป.ป.)
- ปรีชา ทัพพะกุล ฌ อยุธา และวีรพจน์ เวชประสิทธิ์. อาชีวศึกษาและการแนะแนวอาชีพ.
 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, (ม.ป.ป.)
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การจัดและบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม, 2543.
- เปรี๊ญง กุมท. การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519.
- พนัฒน์ เทียมศักดิ์. ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ดุษฎีบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2543.
- พนมยงค์ บัวจุม. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อการให้บริการ
 ของวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์
 สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.
- พนา บัวจุม. การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีต่อการปฏิบัติงาน
 ด้านการสอนของครูอาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
 คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.
- พณิจดา วีระชาติ. การฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์,
 2543.
- พรทิพย์ ตรงการดี. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. โครงการศึกษาวิจัย
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- พัชรี สว่างทรัพย์. การบริหารงานวิชาการของภาควิชา. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2532.
- พัฒนาสังคม, สำนักงาน. ข้อมูลชุมชนกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรพรินต์ติ้ง,
 2549.
- พัฒนาสังคม, สำนักงาน. สรุปแนวความคิด ปัญหาการฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพ
 มหานคร : สำนักพัฒนาสังคม, 2549.
- พัลลภ ลีลาวัฒนานนท์กุล. ความพึงพอใจของนักศึกษาประกาศนียบัตรอาชีพ ต่อการจัดการเรียน
 การสอนของศูนย์บริการการศึกษานอกกระบบโรงเรียน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด
 ภาพสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
 2546.

- พิมพ์พร ศรีจันทร์. การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.nsdv.go.th/pr/dvt/dutycompany.htm.doc> [2552, ตุลาคม 19].
- เพ็ญพรรณ ทังกรณั. การประเมินผลหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น สาขาวิชาช่างตัดเสื้อผ้าสตรี
เบื้องต้นของโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
 คณะครุศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.
- เพ็ญวรุช บุษผามาตะนัง. ครูไทยในสหัฐวรรษใหม่. วารสารข้าราชการครู ก.พ.-มี.ค, 2543.
- ไพฑูริย์ โพธิสาร. รายงานการวิจัยความต้องการทางการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด. กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- ไพฑูริย์ ไชยเสนา. สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักพัฒนาสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2550.
- ไพโรจน์ ติรณชนากุล. การจัดการโรงฝึกงานช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : สหมิตร
 ออฟเซท, 2521
- ภัทราภรณ์ แก้วกนิษฐารักษ์. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาคอมพิวเตอร์
 และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2544.
- ภิญโญสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์. การประเมินผลการดำเนินงานจัดฝึกอบรมวิชาชีพช่างสิบหมู่เพื่อการ
มีงานทำของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกาญจนาภิเษก (วิทยาลัยในวัง).
 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน, 2547.
- ภู่งงศ์ ภู่อภรณ์. การบูรณาการกิจกรรมการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบโรงเรียนและกร
ศึกษาตามอัธยาศัย ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2540.
- มณี โกสุมาศ. พฤติกรรมการสอนคหกรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
 ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏสวนดุสิต,
 2540.
- มนัส ศรีกัลยา. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533.

- มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. การศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ.2538 ประเภทช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.
- เมธิ ปลั่งธานนท์. การบริหารงานอาชีวศึกษาและเทคนิค. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ ภาควิชาอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการ, รวมบทความทางการประเมินโครงการ, 75-81.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- รัตนา พุ่มไพศาล. วิทยาการการสอนสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกระบบ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. กรอบแนวทางการดำเนินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา, 2545.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน 2525. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- รำไพพรรณ อภิชิตพงษ์ชัย. การฝึกอบรมในงานส่งเสริมการเกษตร การวางแผนและการจัดการ.
เชียงใหม่ : ร้านพีอาร์คอมพิวเตอร์, 2545.
- รุ่ง แก้วแดง. การปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2544.
- โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1). ธรรมเนียมโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร, (ม.ป.ป.)
- โรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). ธรรมเนียมโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร, (ม.ป.ป.)
- ละอองดาว วาณิชย์เจริญ. ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้นของศูนย์สงเคราะห์และฝึกออาชีพสตรีภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ลัดดา สุขปรีดี. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. ชลบุรี : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2532.

- วรรณิ์ หวังกิตติพร. การศึกษาความต้องการความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2550.
- วสัน โฉมชัย. รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดสะพานหิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2546.
- วัลลีย์ เปรมชัยเชษฐ. ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- วาริ ธีระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิจิตร อาวะกุล. การฝึกอบรม : คู่มือฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิจิตร อาวะกุล. การฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิจิตร วรุตบางกูร. การบริหารโรงเรียนและนิตเทศการศึกษาเบื้องต้น. สมุทรปราการ : ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา, 2520.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัยฉบับย่อ การพัฒนาการศึกษาวิชาอาชีพในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงาน. ชุดฝึกอบรมวิทยากรหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร, 2551.
- วินัย นิ่มอนงค์. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2545.
- วินัย สายหงษ์. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน เมษายน-พฤษภาคม, 2533.

- วินัย สายหงษ์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นของครูผู้สอนและผู้บริหาร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- วิภาวดี จันทองศ์. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วิมลสิทธิ หรยางกูร. พฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเคหะสงเคราะห์แบบแฟต. กรุงเทพมหานคร : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วิรัช กมุตมาศ. การอาชีวในทศวรรษใหม่, กรุงเทพมหานคร, 2526.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. อนาคตทางการศึกษา (แนวคิด ทฤษฎีและวิเคราะห์). กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, 2532.
- วิษณุ ลีนะวงศ์. ประสิทธิผลของการฝึกอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2547.
- วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. ลักษณะการแห่งครูอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์ และการพิมพ์, 2543.
- วุฒิชัย จำนง. การจูงใจในองค์กรธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : คณะบริหารธุรกิจ สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2525.
- วุฒิชัย วยวุฒิ. ความพึงพอใจของผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัยชุมชนหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 1 และดินแดง 2). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- ศิริณี ภู่พันชิต. ความพึงพอใจต่อการศึกษาวิชาคหกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- ศิริธร สิริสวัสดิ์. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคนอื่น ๆ. องค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สรุปผลการสัมมนาการวิจัยเพื่อเสนอแนะนโยบายแผนงานและโครงการด้านการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : กองวางแผน, 2531.
- ศุภร ศรีแสน. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, 2528.
- สกุศล หล้าปาวงค์. ชุมชนกับการจัดการศึกษาแบบศูนย์โรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : วงเดือนการพิมพ์, 2527.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ร่วมสาส์น, 2525.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ สถานภาพแรงงาน และเพศ กรุงเทพมหานคร ไตรมาสที่ 1-4 พ.ศ.2551. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23project-th.htm [2551, ตุลาคม 19].
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสถานภาพแรงงาน และเพศ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2544 – 2552. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/BaseStat/basestat.html> [2551, ตุลาคม 19].
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. จำนวนผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อน จำแนกตามอาชีพที่ทำครั้งสุดท้าย อุตสาหกรรมที่ทำครั้งสุดท้าย และเพศ กรุงเทพมหานคร ไตรมาสที่ 1-4 พ.ศ.2551. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23project-th.htm [2551, ตุลาคม 19].
- สนั่น มีขันหมาก. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2538.
- สมคิด อิศระวัฒน์. การสอนผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์, 2543.
- สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. การศึกษาปัญหาการเรียนของนักเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.

- สมชัย วรานุคุณรักษ์. การพัฒนากระบวนการจัดศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สมประสงค์ วิทยเกียรติ และคณะ. รายงานการวิจัยยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ, 2543.
- สมศรี ประเสริฐวงศ์. ทัศนคติของอาจารย์ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.
- สมศรี ประเสริฐวงศ์. ทัศนคติของอาจารย์ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2532.
- สมหญิง กลิ่นศิริ. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.
- สมหญิง กลิ่นศิริ. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.
- สमान บุญล้วน. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเขตการศึกษา 1 หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญ. กรุงเทพมหานคร, 2523.
- สวรินทร์ สร้อยประสงค์. การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2540 ในโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อาจารย์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2544.
- สวัสดี จันทร์ธา. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2546.
- สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, กรม. รายงานความเคลื่อนไหวด้านแรงงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิชการพิมพ์, 2545.
- สายสุรี จุติกุล และคนอื่น ๆ. การปรับปรุงการฝึกออาชีพระยะสั้น. กรุงเทพมหานคร : กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์, 2530.
- สาโรช บัวศรี. การศึกษาเพื่อแรงงานและอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

- สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์. การสอนทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2527.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูรณ์. เทคนิคและวิธีสอนวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2527.
- สุชาติ สุทธิจิระพันธ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อคุณภาพและมาตรฐานการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น : กรณีศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาอาชีวศึกษา สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- สุทธิ ประจักษ์ศักดิ์. ปฏิบัติการหัตถศึกษาและอุตสาหกรรม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2524.
- สุเทพ เมฆ. ความพึงพอใจในบรรยากาศการเรียนการสอนของนักเรียนและครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษาผู้ใหญ่: พื้นฐานการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.
- สุนทร โคตรบรรเทา. แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์, 2525.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียนไม่มีที่สิ้นสุด. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- สุนทร สุนันท์ชัย. แนวคิดการพัฒนาอาชีพสตรีและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร, 2528.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2530.
- สุภาพ นิตราภรณ์. การสอนคหกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- สุภาพรณ กมลสุธรรม. ความคาดหวังของผู้เข้ารับการศึกษาอาชีวศึกษาในวิทยาลัยสารพัดช่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์. ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมการปลูกมะเขือเทศแบบมีสัญญาผูกพันในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, เกษตรศาสตร์ สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.

- สุมาลี สังข์ศรี. การศึกษานอกโรงเรียนการขยายโอกาสทางการศึกษา : โดยประยุกต์ใช้วิถีการศึกษาทงไกล. กรุงเทพมหานคร : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2523.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรางค์ สิทธิชัยกุล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.
- สุวรรณณี รัตนรอด. แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาชีพช่างสิบหมู่เพื่อการมีงานทำตามแนวพระราชดำริ. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกาญจนาภิเษก (วิทยาลัยในวัง) สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2547.
- สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. การวิจัยและการประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ Research & Evaluation in Adult Education. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2542.
- สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์, 2529.
- สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน, 2538.
- สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : ชีระป้อมวรรณกรรม, 2544.
- สุวัฒนา เลียบวัน. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักศึกษาคหกรรมศาสตร์สถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2543.
- สุวาณี ดิเรกวัฒนะ. ทัศนคติของผู้รับการศึกษาหลักสูตรเตรียมเข้าทำงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีสถาบันฝีมือแรงงานกลาง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- สุวิทย์ ช่อตรง. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. รายงานการวิจัย การศึกษากับงานอาชีพ ผลกระทบจากการจัดการศึกษาอาชีพ. รายงานการวิจัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- หวน พันธุพันธุ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2538.

- อนันต์ สิทธิชัยกุล. ความคิดเห็นของผู้บริหาร-ผู้สอน เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตร ระยะสั้นของโรงเรียนสารพัดช่าง กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาบริหารอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2533.
- อนุชิต เทียงธรรม. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร : แผนกตำราและคำสอน มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร, 2533.
- อมรทิพย์ สันตวิริยะพันธ์. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออกทิสติก พุทธศักราช 2543. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- อรนุช สิริคุปต์. รูปแบบการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมกับประชาชนบ้านห้วยน้ำหนัก อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- อรวรรณ จิววัฒนารักษ์. ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารอาชีพศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2541.
- อรัญญา กิมภีระ. การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่าง ลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548.
- อรัญพิน เวชประชา. ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิทยาลัยสารพัดช่าง กลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการบริหาร อาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2546.
- อังคณา ยอดสร้อย. ความต้องการการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและแนวทางการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานสตรีใน โรงงานอุตสาหกรรม เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการศึกษานอกระบบ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อัญคนางค์ ภิญโญ. การศึกษาการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ ผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาการบริหาร อาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง, 2539.

- อภาพรรณ ชิวปรีชา. คุณลักษณะของนักศึกษาคหกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- อุทัย บุญประเสริฐ. ปฏิรูปการศึกษา : แนวความคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, 2542.
- อุ้นตา นพคุณ. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2523.
- อุไร ต้นสกุล. โลกทัศน์วิชาชีพคหกรรมศาสตร์. ภาควิชาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ
 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2544.

ภาษาอังกฤษ

- Beauchamp, George. A. Curriculum Theory. 4th ed. , Itasca, Illinois : F.E. Peacock Puvlsher,
 1981.
- Begevin, Paul. A Philosophy for Adult Education. New York : The Seabury, 1967.
- Bostock, S. Proposed Skills in IT, Teaching and Learning for Staff. Skill Expected of
Teachers and Students. 1999. [Online]. Available from :
http://www.Keele.ac.uk/depts./cs/Stephen_Bostock/docs/ITTL_skills.htm. [2009,
 October 19].
- Bostom, Eduvin Osear. Technical and General Adult Program, 1976.
- Brown, Robert D.. Industrial Arts Laboratory Planning and Administration. Milwaukee : The
 Bruce Publishing Company, 1969.
- Coombs, Philip H.. The world crisis in education. Oxford, England : Oxford University Press,
 1985.
- Darkenwald, Gordon G., and Sharan, B. Merrian. Adult Education : Frounation of Practice.
 New York : Haper & Row Publishers, 1982.
- Good, Carter V.. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Harbison, F.H., and C.A. Myers, C.A. Education Manpower and Economic Growth
strategies of Human Resource Development. 7th ed. New York : McGraw-Hill book
 Company, 1964.
- Houle, Cyril O.. The Design of Education. San Francisco : Jersey-Base, 1973.

- Kaufman, Roger and Fenwick, W. English. Need Assessment : Concept and Application. Engle Clifts, N.J : Ed.Tech. Publis, 1979.
- Knowles, Malcolm S. Informal Adult Education. Chicago: Association Press, 1950.
- Kothbantau, Sunthorn. (1978). Adult Education in Thailand: A Need Assisment. Doctor's Thesis, The University of Oregon, 1978.
- Lee, In-Sook ; & Reigeluth, Charles M. (1994, January). Empowering Teachers for New Roles in a New Educational System. Educational Technology. 34(1) : 61-72.
- Muchinsky, Pual M. Psychology Applied to Work : An Introduction to Industrial and Organizational Psychology. 6th ed. Australia : Wadsworth, 2000.
- Shelly, M. W.. Responding to Change. Pennsylvania : Dowen Hutchinson&Rose, 1976.
- Taba, H.. Curriculum Development: Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace & World, 1962.
- Tyler, Ralph W.. Basic Principles of Curriculum Instruction. Chicago : University of Chicago Press, 1970.
- Wolman, B.B.. Dictionary of Behavioral Science. Von Nostrand : Reinhart Company, 1975.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. (Third edition). New York : Harper & Row Publishers, 1973.



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง

การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

16-25 ปี 26-35 ปี 36-45 ปี
 46-55 ปี สูงกว่า 55 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

ประถมศึกษา ⇨ ป. ต้น ป. ปลาย
 มัธยมศึกษา ⇨ ม. ต้น ม. ปลาย
 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท
 ระดับปริญญาเอก

4. อาชีพปัจจุบัน

4.1 มิได้ประกอบอาชีพ

- เป็นนักเรียนนักศึกษา อยู่ระหว่างหางานทำ
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

4.2 ประกอบอาชีพ

- รับราชการ องค์กรเอกชน
 รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว
 รับจ้าง ค้าขาย
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ในภาคเรียนนี้ท่านเรียนที่หน่วยจัดการศึกษาใด

- ดินแดง1 ดินแดง 2
 บางรัก บ่อนไก่
 อาหารสังฆะวัฒนะ หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์
 คลองเตย ม้วน บำรุงศิลป์
 หนองจอก กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์

6. ในภาคเรียนนี้ท่านเรียนประเภทวิชาใด

- วิชาช่างอุตสาหกรรม วิชาพาณิชยกรรม
 วิชาคหกรรม วิชาศิลปกรรม

7. จุดมุ่งหมายที่เข้ามาเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันวิทยาลัยชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ต้องการหาความรู้เพิ่มเติม
 ใช้ความรู้ไปปรับปรุงงานที่ทำอยู่
 ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว
 นำความรู้ไปประกอบอาชีพ
 ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 ต้องการหาเพื่อนใหม่
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถามสำหรับครู ผู้สอน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

21-30 ปี 31-40 ปี

41-50 ปี 51-60 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี

ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทางการสอน.....ปี

5. ในภาคเรียนนี้ท่านสอนหลักสูตรระยะสั้นที่หน่วยจัดการศึกษา

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> ดินแดง1 | <input type="checkbox"/> ดินแดง 2 |
| <input type="checkbox"/> บางรัก | <input type="checkbox"/> บ่อนไก่ |
| <input type="checkbox"/> อาหารสังฆะวัดมะ | <input type="checkbox"/> หลวงพ่อทิวศีกดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์ |
| <input type="checkbox"/> คลองเตย | <input type="checkbox"/> ม้วน บำรุงศิลป์ |
| <input type="checkbox"/> หนองจอก | <input type="checkbox"/> กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์ |

5. ในภาคเรียนนี้ท่านสอนประเภทวิชาใด

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> วิชาช่างอุตสาหกรรม | <input type="checkbox"/> วิชาพาณิชยกรรม |
| <input type="checkbox"/> วิชาคหกรรม | <input type="checkbox"/> วิชาศิลปกรรม |

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 26-35 ปี 36-45 ปี
 46-55 ปี สูงกว่า 55 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท
 ระดับปริญญาเอก

4. อายุราชการ.....ปี

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา.....ปี



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 26-35 ปี 36-45 ปี
 46-55 ปี สูงกว่า 55 ปี

3. การศึกษาสูงสุด

 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท
 ระดับปริญญาเอก

4. อายุราชการ.....ปี

5. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้นำชุมชน.....ปี

6. ชุมชนของท่านอยู่ในเขตที่ตั้งของวิทยาลัยชุมชน หน่วยจัดการศึกษา

<input type="checkbox"/> ดินแดง1	<input type="checkbox"/> ดินแดง 2
<input type="checkbox"/> บางรัก	<input type="checkbox"/> บ่อนไก่
<input type="checkbox"/> อาทร์สังฆะวัฒนะ	<input type="checkbox"/> หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์
<input type="checkbox"/> คลองเตย	<input type="checkbox"/> ม้วน บำรุงศิลป์
<input type="checkbox"/> นนทบุรี	<input type="checkbox"/> กาญจนสิงหาสน์อุปถัมภ์

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	ข้อความ	สภาพ					ปัญหา					ความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน															
8.	หลักสูตรจัดเนื้อหาวิชาในภาคทฤษฎีสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ															
9.	ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน															
10.	ครูเตรียมการสอนล่วงหน้า															
11.	ครูมีความตรงต่อเวลา															
12.	ครูมีความเอาใจใส่และติดตามผลการเรียน															
13.	ครูมีบุคลิกและการแต่งกายเหมาะสม															
14.	ครูให้ความเป็นกันเอง															
15.	ครูมีความชำนาญในวิชาชีพที่สอน															
16.	ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้															
17.	ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ															

ข้อ	ข้อความ	สภาพ					ปัญหา					ความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.	ครูเปิดโอกาสให้ซักถาม ข้อสงสัย															
19.	ครูให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม															
20.	กิจกรรมการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ															
21.	กิจกรรมการเรียน การสอนเร้าให้เกิดความ สนใจ															
22.	กิจกรรมการเรียน การสอนใช้วิธีหลากหลายทำ ให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย															
23.	ความสัมพันธ์ของการเรียน การสอนเรียงลำดับตามความ ยากง่าย															
24.	มีการใช้ประสบการณ์ตรง ที่หลากหลาย															
25.	การเรียนการสอนเปิดโอกาส ให้นักศึกษาปฏิบัติจนเกิด ทักษะ															
26.	สภาพครูมีการเชิญวิทยากร มาให้ความรู้เพิ่มเติม															

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ	ข้อความ	สภาพ					ปัญหา					ความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27.	การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์															
28.	อุปกรณ์การสอนจัดเหมาะสมกับกิจกรรมและเนื้อหาวิชา															
29.	เครื่องมือที่ใช้ฝึกงานมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา															
30.	วัสดุ อุปกรณ์มีความหลากหลายให้เลือกใช้ได้															
31.	วัสดุ อุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้															
32.	อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความทันสมัย															
33.	มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร															
34.	โรงฝึกงานมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา															
35.	โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติงานมีความปลอดภัย															

ข้อ	ข้อความ	สภาพ					ปัญหา					ความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
36.	โรงฝึกงานมีเครื่องมือพร้อม สำหรับการฝึกปฏิบัติ															
37.	โรงฝึกงานมีแสงสว่าง เพียงพอ															
38.	โรงฝึกงานมีระบบถ่ายเท อากาศเหมาะสม															
39.	โรงฝึกงานมีความสะอาดเป็น ระเบียบเรียบร้อย															
40.	สถานที่เรียนมีความสะดวก ในการเดินทาง															
41.	การวัดและประเมินผล การเรียนเป็นระยะ															
42.	นักศึกษามีส่วนร่วมใน การวัดและประเมินผล การเรียน															
43.	การทดสอบความรู้ของ นักศึกษาก่อนและหลังเรียน															
44.	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย															
45.	ครูแจ้งจุดประสงค์และเกณฑ์ การผ่านวิชาชีพก่อนการเรียน การสอน															

ข้อ	ข้อความ	สภาพ					ปัญหา					ความต้องการ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
46.	การวัดและประเมินผล แต่ครั้งมีการชี้แจงให้ นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมาย															
47.	การวัดและประเมินผลจาก ภาคทฤษฎี															
48.	การวัดและประเมินผลจาก ภาคปฏิบัติ															
49.	การนำคะแนนมาแจ้งให้ นักศึกษาทราบภายหลัง															
50.	เปิดโอกาสให้นักศึกษา ประเมินผลการทำงาน ของตน															

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง

การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นแนวทางการจัดการฝึกอบรมในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความคิดเห็นของเพื่อนำเป็นแนวทางการจัดการฝึกอบรม

1. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านครูผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล
ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา
ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. ดร. ปาน กิมปี
ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรกุล
ผู้เชี่ยวชาญการวิจัย
5. อาจารย์ วัชรวิ เพชรคง
ผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร

รายชื่อคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล
ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล
กรรมการ
4. ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา
กรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล
ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. ดร. ยิ่ง กীরติบุรณะ
กรรมการ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ค
หนังสือรายการขอความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. รายชื่อผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์

1. ธวัชชัย ไวกเวทา

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร ดินแดง 1

2. พรไพบุลย์ ไชยเสนา

รองผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร ดินแดง 2

3. สมพงษ์ ทดแทนคุณ

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร บางรัก

4. อนันต์ ราชาเดช

ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร บ่อนไก่

5. บุรินทร์ อารียะ

ฝ่ายวิชาการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร อาทร สังฆะวัฒนะ

6. บุญฤทธิ์ ถ้วยทอง

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา

โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุติณฺโธ โร อุปลัมภ์

7. พฤทธิพงษ์ สมรรถพันธ์

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร คลองเตย

8. ปสุตา เหลียมวานิชย์

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร ม้วน บำรุงศิลป์

9. วินัย นิ่มอนงค์

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร หนองจอก

10. สันห์ อินตะไชยวงศ์

ผู้อำนวยการ หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร กาญจนสิงห์หาสน์

3. รายชื่อผู้นำชุมชนที่ให้สัมภาษณ์

1. นายพิจิตร ฟุ้งสวาท ผู้นำชุมชนซอยอินทามระ 55 เขตดินแดง
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร ดินแดง 1
2. นางเทียม นาคน้อย ผู้นำชุมชนซอยสุพรรณิการ์ 2 เขตดินแดง
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร ดินแดง 2
3. นายประภาศรี สังข์ทอง ผู้นำชุมชนซอยไวดี เขตบางรัก
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร บางรัก
4. นายสมชาย พันธุ์เจริญสุข ผู้นำชุมชนซอยพระเจน เขตปทุมวัน
พื้นที่ตั้ง โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร บ่อนไก่
5. นายบุญส่ง รุ่งเนียม ผู้นำชุมชนคลองเก้าห้อง เขตทุ่งครุ
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร อาทร สังฆะวัฒนะ
6. นายไชยรัตน์ นาคสุทธิ ผู้นำชุมชนนาคสถาพร 2 เขตหนองแขม
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา
โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุปถัมภ์
7. นายเจริญ นิลดี ผู้นำชุมชนชุมชนร่วมใจสามัคคี เขตคลองเตยพื้นที่ตั้ง
หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร คลองเตย
8. นายกู้เกียรติ ประภัสระกุล ผู้นำชุมชนหมู่บ้านซอยอมรพันธ์ 9 เขตลาดพร้าว
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร ม้วน บำรุงศิลป์
9. นายประสาร คลับคล้าย ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองนุรุสลาม (กุโบว์โต๊ะเยาะห์)
เขตหนองจอกพื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร หนองจอก
10. นายเฮ้า กนกจารุรักษ์ ผู้นำชุมชนริมคลองซักระ เขตคลองสาน
พื้นที่ตั้ง หน่วยจัดการศึกษา โรงเรียนฝักอาชีพรุงเทพมหานคร กาญจนสิงห์หาสน์



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/850

วันที่ 19 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอยื่นเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

ด้วย นายอนันต์ อนันตกุล นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาบริหารงาน การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/851

วันที่ 19 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วรรณรัตน์ อภินันท์กุล

ด้วย นายพนธ์ อดิศักดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา นโยบายน การจัดการและความเท่าเทียม
 ผู้มีทางการศึกษา สาขาวิชา การศึกษานอกกระบวนโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
 “การนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาระบบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร”
 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
 วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/849

วันที่ 19 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอยกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

ด้วย นายพนธ์ อดิศักดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะต้น วิชาเอกชุมชนในกรุงเทพมหานคร”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ที่ ศธ 0512.6(2771)/852

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

12 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คร.ปาน กิมบี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายมนตรี อดิศักดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาที่พระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612



ที่ ศธ 0512.6(2771)/1008

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขงเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวัชร เพ็ชรคง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายนนท์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้นำรายงานใบรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตบอุลา)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612



ที่ ศก 0512.6(2771)/1420

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

30 มิถุนายน 2552

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพนธ์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพนธ์ อนันต์กุล ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศธ 0512.6(2771)/1749

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกออาฬรกรุงเทพมหานคร ดินแดง 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพนธ์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพนธ์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศุภณัฐ ธีระ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
รองคณบดี
ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1750



คณะกรรมาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพรุงเทพมหานคร ดินแดง 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพนธ์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะต้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายพนธ์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คุณย์วิทยพัทธ์พัชรกร
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศธ 0512.6(2771)/1758

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝักอ่าฮีกรุงเทพมหานคร บางรัก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพนธ์ อดิศักดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษาอนุระบบ โรงเรียน อุดรระหว่างการค้าสำนักงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร" โอลิมป์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในงานนี้บัณฑิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้บัณฑิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพนธ์ อดิศักดิ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คุณย์วิทยธรพงษ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการเรียน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศษ 0512.6(2771)/1752

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขาดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร บ่อนไก่

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายเนห์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการค้างานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะใส่ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายเนห์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศธ 0512.6(2771)/1751

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร อาทร สังฆะวัฒน์นะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายนนท์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายนนท์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอบ
โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศษ 0512.6(2771)/1757

คณะกรรมาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอดความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

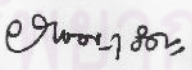
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร หลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินฺธโร อุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายนนท์ อนันตกุล นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยี การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายนนท์ อนันตกุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ



(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตน์อุทก)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ที่ ศบ 0512.6(2771)/1753



คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกอารีย์พทุมพร กรุงเทพมหานคร คลองเตย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายนนท์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเท่าเทียม
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความ
จำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายนนท์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คุณย์วิทย์ทรัพย์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วชาญญา รัตน์อุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศธ 0512.6(2771)/1755

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอบความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนฝักอานีพร กรุงเทพมหานคร ม้าน บำรุงศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพนธ์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยี การจัดการและความเห็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง
“การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความ
จำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน
ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพนธ์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา จิตนุบอล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



ที่ ศท 0512.6(2771)1754

คณะกรรมาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

31 กรกฎาคม 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กาญจนสิงหาสน์อุบลรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายนนท์ อนันต์กุล นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอาปรรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้มีสิดมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับนักศึกษา ครู ผู้บริหาร และผู้นำชุมชน ทั้งนี้สิดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายนนท์ อนันต์กุล ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612
 ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-456 วันที่ 28 มีนาคม 2554
 เรื่อง ขอเชิญเป็นประธานสภานิติบัญญัติ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

ตามที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แต่งตั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของ นายณนท อนุรักษ์ เลขประจำตัวนิติ 508 33456 27 นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ภาควิชาโอบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การนำเสนอ แนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร” (PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING IN COMMUNITY COLLEGES IN BANGKOK) นั้น บัดนี้ได้กำหนดวันสอบวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.2554 เวลา 10.00 น. ณ ห้อง 505 อาคารประชุมสุข อาชีวอ้างค์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นประธานสอบให้กับ นายณนท อนุรักษ์ ตามวันเวลาดังกล่าวด้วย
 จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680-2 ต่อ 612
ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-457 วันที่ 28 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

ตามที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แต่งตั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของ นายนนท์ อนันต์กุล เลขประจำตัวนิติ 508 33456 27 นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร" (PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING IN COMMUNITY COLLEGES IN BANGKOK) นั้น บัดนี้ได้กำหนด วันสอบวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.2554 เวลา 10.00 น. ณ ห้อง 505 อาคารประชุมสุข อาชีวอารุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นกรรมการสอบให้กับ นายนนท์ อนันต์กุล ตามวันเวลาดังกล่าวด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ที่ ศธ 0512.6(2771)/53-458

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

28 มีนาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ถึง กิรติบุรณะ

ตามที่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แต่งตั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ของ นายนนท์ อนันต์กุล เลขประจำตัวนิสิต 508 33456 27 นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การนำเสนอแนวทางการจัดการฝึกอบรบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนในกรุงเทพมหานคร" (PROPOSED GUIDELINES FOR ORGANIZING SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING IN COMMUNITY COLLEGES IN BANGKOK) นั้น บัดนี้ได้กำหนดวันสอบวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในวันที่ 5 เมษายน พ.ศ.2554 เวลา 10.00 น. ณ ห้อง 505 อาคารประชุมสุข อาชาอำรุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นกรรมการสอบให้กับ นายนนท์ อนันต์กุล ตามวันเวลาดังกล่าวด้วย
จักษอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพนธ์ อนันกุล เกิดวันที่ 24 กันยายน 2527 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2549 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย